

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

BIBLIOTHECA
SCRIPTORUM GRAECORUM
ET ROMANORUM
TEUBNERIANA

GALENUS
DE TEMPERAMENTIS

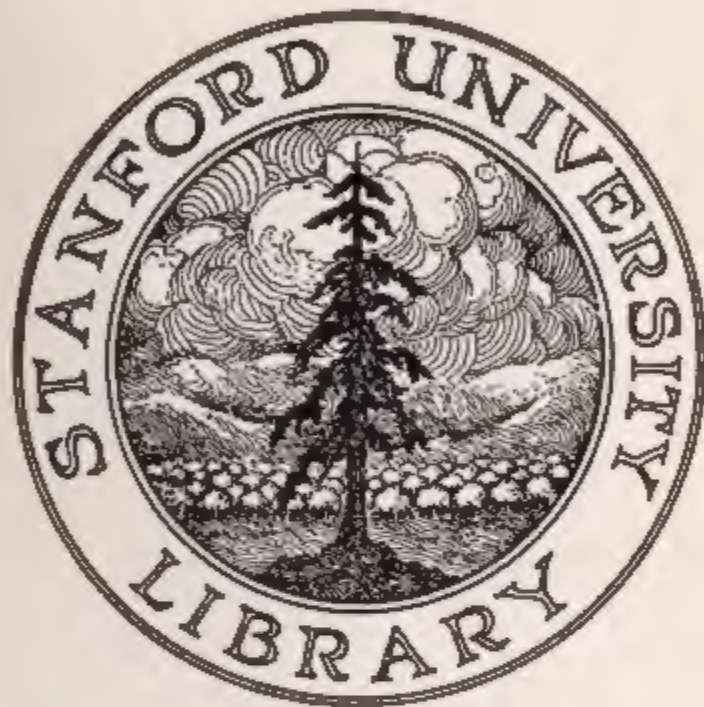
EDIDIT

G. HELMREICH

LIPSIÆ

IN AEDIBUS B. G. TEUBNERI.

Galenus

ΓΑΛΗΝΟΥ

ΠΕΡΙ ΚΡΑΣΕΩΝ ΤΡΙΑ

GALENI
DE TEMPERAMENTIS LIBRI III

RÉCENSUIT

GEORGIUS HELMREICH

LIPSIAE
IN AEDIBUS B. G. TEUBNERI
MCMIV

RP

888.9
G 15th

LEPSIAE: TYPIS B. G. TEUBNERI.

PRAEFATIO.

Ad Galeni libros tres, qui *περὶ κράσεων* inscribuntur, recensendos his codicibus manu scriptis usus sum: Laurentiano, Trivultiano, Marcianis duobus, Vaticano, Parisino, Oxoniensi.

Quorum optimus et vetustissimus est cod. Laurentianus plut. 74, 5, chartaceus, formae quadratae, saeculi quarti decimi, qui inde a fol. 17 usque ad fol. 55 *περὶ κράσεων* libros continet. De quo conferenda sunt quae in editione mea librorum, quos Galenus *περὶ τῶν καθ' Ἱπποκράτην στοιχείων* conscripsit (Erlang. 1878), p. VIII et in praefatione voluminis III *Scriptorum minorum Galeni* (Lips. 1893) p. V copiosius disputavi. Huic codici, etsi omnimendorum genere laborat, primas deferendas esse partes efficitur e numero satis magno bonarum lectionum, quae in eo solo inveniuntur. Mentione dignissimas recensebo ac primum quidem eas, quae Oribasii auctoritate confirmantur: 11, 21 *καὶ γὰρ καὶ*, 29, 13 *οὐτ' ἄκρως ξηρὸν οὐτ' ἄκρως ὑγρὸν*, 30, 4 *ξηρὸν ἢ ψυχρὸν ἅμα καὶ ὑγρὸν*, 44, 22 *διὰ τὴν ἡλικίαν* L¹ *om.*, 43, 18 *κνουςῶν*, 58, 11 *ὄσονπερ*, 74, 5 *προσεπισκέπτεσθαι*, 15 *τῶν ἐντὸς μορίων*, 25 *ὄλως* (sic cum L et Oribasio legendum, non *ὄλοις*), 111, 12 *θερμὸν εἶναι*, 113, 27 *θερμότητος*. Deinde eas, quibus hiatus, quo ceteris in codicibus Galeni oratio deformata est, tollitur: 27, 15 *εἰπόντες οὕτως ἐπανίσταμεν ἐπὶ τὸ πρᾶγμα*, 74, 4 *ἀφῆ om.*, quo glossemate temere in textum illato et pleonasmus molestissimus et hiatus effectus est, 80, 12 *ἂν εἴη*. Tum exempla glossematum manifestorum proferam, quibus L solus caret: 7, 6 *φύσιν om.*, rectissime; neque enim de diversis naturis, sed de optimo temperamentorum genere agitur, id quod ex

eis quae antecedunt luculentissime apparet; 8, 6 σαφῶς (vel φανερώς) *om.*, 30, 5 κατὰ τὸ ἐπικρατοῦν *om.*, recte; nam ex ipsa ceterorum codicum varietate κατὰ τὸ ἐπικρατοῦν (OT) vel κ. τὴν ἐπικράτησιν (M) vel κ. τὴν ἐπικράτειαν (V) praestantium interpolatoris vestigia cernere possis; 80, 25 περὶ *om.* Denique selectas quasdam lectiones ex solo Laurentiano depromptas afferam, quae aliis de causis verae existimandae sunt: 1, 1 οὖν *om.*, 5, 10 μεταβάλλοι, 17 ταῦτόν, item 6, 9, 7, 10 ἔν τε τῇ, 10, 15 ὑπολαμβάνειν ὑπάρχειν τὸ ἔαρ, 27 ἑκατέροις, 29 αὐτό, 12, 23 ὀγρότητος δὲ καὶ ξηρότητος, 15, 13 ποτὲ δὲ, 28, 9 τό τε σῶμα αὐτό, 37, 1 ὑπάρχει, 2 τούτου, quam scripturam esse verissimam intellegitur e loco simillimo 34, 22 καὶ τούτου μάλιστα τὸ κατὰ τὴν χεῖρα; 64, 2 τούτω, 5 κρατήσαι, 66, 23 αὐθις, 68, 25 νέμονται, 71, 9 γάρ τινα, 74, 13 προειλήλυθεν, 75, 4 εἶπερ τῷ, 80, 1 ἐνόν, 81, 18 οὔτε, 83, 23 ἐνενόησαν, 84, 17 ταύτῃ τοι, 85, 16 γράψαι, 86, 8 ἐξηγησαμένους, 88, 23 ἀπτομένοις, 92, 8 δύναιτο, 11 δὴ, 98, 10 παντελῶς ὀλίγον, 100, 17 μεθίστινται, 102, 26 ταῦτόν τούτοις, 103, 8 μὲν γάρ, 106, 21 τῆς αὐτῆς, 108, 13 θερμανεῖ, 109, 28 τὸ δυνάμει θερμῷ εἶναι, 110, 24 ὄν, 111, 20 ἄκρως, 112, 3 ποιέεται.

Itaque cum tanta sit Laurentiani fides ad genuinam scriptoris manum restituendam, omnem fere lectionis varietatem quam diligentissime inde excerptam in apparatus quem vocant criticum recepi.

Huic paulum cedit bonitate codex Trivultianus 685, chartaceus, foliorum 230, saeculi quarti decimi, qui Mediolani in bibliotheca principis Trivultii asservatur. Mutilus est in initio; incipit enim a verbis νοη]θῆναι δυνάμενον. ὑπὲρ τῶν ὀνομάτων κτλ. p. 27, 14 huius editionis. Duae igitur partes primi περὶ κράσεων libri interierunt. Praeter fragmentum primi libri continet alterum et tertium librum περὶ κράσεων f. 1—29^a, deinde haec Galeni opera: περὶ φυσικῶν δυνάμεων f. 29^a—75^a, περὶ ἀρίστης κατασκευῆς τοῦ σώματος ἡμῶν f. 75^a—81^b, περὶ εὐεξίας f. 81^b—86^a, τῶν πρὸς Γλαύκωνα θεραπευτικῶν librum alterum f. 86^b—119^a, περὶ

πιτσάνης sive eius τὸ περὶ διαίτης ὀξείων ἦγουν εἰς τὰ περὶ
πιτσάνης Ἰπποκράτους ὑπόμνημα f. 120^b—193^a, ὑπόμνημα
εἰς τὸ πρῶτον βιβλίον προρρητικῶν Ἰπποκράτους f. 193^a—
230. Contulit hunc codicem Dominicus Bassi Medio-
lanensis.

Artiorem quandam necessitudinem inter Laurentianum
et Trivultianum intercedere documento sunt permulti loci,
quibus ceteri codices ab eis dissentiunt, e. c. 31, 1 ἄλλαι,
34, 23 αἰσθητῶν σωμάτων, 46, 4 οὐχὶ περὶ, 10 μαραινο-
μένῳ, 48, 28 τὰ πρῶτα, 49, 15 τε πέρι, 52, 25 ζιγῶντι,
60, 14 τῷ ἀβροδιαίτῳ, 74, 10 τὴν ἄρκτον τε καὶ τὴν με-
σημβρίαν, 75, 17 χρῶμα, 83, 6 κατώπτηται, 88, 1 διηρη-
μένον, 98, 3 ὡς οὕτω, 101, 13 παράσχοι προσπεσόν, 107, 6
διαμφισβητήσιν. Neque tamen alter ex altero descriptus
est; differunt enim cum aliis tum his locis: 92, 4 ὕειον L
χοίρειον T, 12 ἄρτος om. L, 95, 23 μὲν L μὲν οὖν T,
102, 30 μὴ om. L, 103, 13 πάντως L δῆπου T, 107, 21
μὲν οὖν L οὖν T, 28 καὶ τροφή καὶ φάρμακον L τροφή
τε ἅμα καὶ φάρμακον T, 108, 24 εἴρηται L ἤρηται T.
Veram servavit lectionem T solus paucis locis: 37, 20 τὸ
νεῦρον, 47, 13 μὴν, 53, 16 τὰ ἄλλα, 57, 8 πρῶτον, 66, 23
καὶ τι καὶ, 74, 27 σκληρὰ, 77, 3 τὸ, 81, 14 ἐπὶ τούτων.

Tertium locum obtinet cod. Marcianus 275, mem-
branaceus, formae quadratae, saeculi quinti decimi, ele-
gantissime scriptus, qui περὶ κράσεων libros f. 56^b—111^a
continet. Is etsi Laurentiano paulo inferior est, tot tamen
locis cum illo consentit, ut ex eodem uterque archetypo
originem duxisse putandus sit. Hanc rationem inter utrum-
que intercedere cum multa alia tum haec docent exempla:
2, 8 ψυχρὰν τε καὶ ξηρὰν, 20 αἱ πᾶσαι διαφοραὶ τῶν κρά-
σεων, 3, 2 θερμαίνειν, 3 ξηραίνειν, 4, 11 τὸ χρῶμα (omisso
μεταβολὴν vocabulo spurio), 15 φάσκοι, 17 μέλαν φαίνε-
σθαι, 18 γεγονέναι, 5, 25 ὁ δὲ γ' ἐκείνων λόγος, 6, 5 ἄρ-
χεσθαι, 16 ἐπιδεικνύουσιν, 9, 20 οὕσαν, 13, 11 κράσεῶν
εἰσιν ἀμέτρων, 14, 2 ἰδιόν ἐστιν, 15, 16 πολλοῖς δὲ, 18, 8
τὰ ζῶα, 20, 8 δὲ δὴ, 10 ἅπαντα συγκεχύσθαι τὸν λόγον
ἀνάγκη, 21, 19 τούτων, 24, 10 ἐνεργήσῃ, 21 κατ' ὄψιν,

25, 2 δὴ, 6 ἐπέρχασθαι, 26, 21 καὶ λίθου. Maxime autem id apparet ex falsis lectionibus utriusque codicis propriis; hoc in numero habendae sunt: 1, 2 κέκρανται, 16 δύναται, 11, 4 ἐξέσται, 13, 26 συμπέπτουσιν, 31, 22 ἐξ ὅπεναντίας, 32, 22 τελείως, aliae. Quamquam igitur Laurentianus et Marcianus artissimo cognationis vinculo coniuncti sunt, non tamen hic ex illo descriptus est. Nam in L plurima vocabula omissa sunt, quae in M extant neque ita comparata sunt omnia, ut ex ingenio eius, qui M codicem exaravit, addita esse statuere possis. E permultis huius temeritatis in L passim obviae exemplis haec elegi: 2, 4 ἤδη, 12 οὐθ', 3, 11 τοῦτο, 14 ὄλον, 4, 20 γεγονέναι, 13, 12 ἀναγκαῖον, 22, 24 μόνων, 33, 17 τὸ τοιοῦτον σῶμα, 40, 18 ἀκριβῶς, 42, 12 ἐκάστου, 58, 6 εἰκός, 69, 8 μήπω, 79, 11 τινες, 80, 6 οὐδ', 86, 6 ἀκριβῶς, 92, 12 ἄριστος, 103, 23 οὐκέτ', 108, 3 καὶ θυμός. Sed non solum ea de causa, quod vitiorum genere eo, quod in verbis temere omissis positum est, multis locis caret, magnae in textu constituendo auctoritatis est, sed habet etiam peculiare quaedam lectiones optimas, quae in L non inveniuntur; tales sunt: 3, 25 τῆς μήκωνος, 6, 11 γενέσθαι, 7, 29 ἢ ψυχράν, 33, 3 ἦτοι, 44, 20 σύμπαντας om., 46, 4 οὐχ ὑπὲρ (item Orib.), 51, 13 ἀπὸ om., 56, 26 σκληρόν οὐδὲν ἂν εἶη, 58, 26 καὶ τῆς φλεβός, 59, 17 ξηρότατον, 60, 2 λογισμός, 61, 1 λιμαγχικοῖσι, 64, 24 φθῆναι, 65, 13 γῆ om., 65, 9 ὁ ἄνθρωπος, 67, 30 αὐτῆ, 71, 14 ἀπάσας τε (item Orib.), 75, 12 οὖν, 92, 3 μὲν, 104, 6 μὲν, 105, 25 ἔψυξεν, 106, 25 αἵματος χρηστοῦ, 113, 11 κατάπλασμα. Cedit bonitate Laurentiano Marcianus propterea, quod plurimis locis librarii negligentia aut inscitia aut praepostera sapientia verbis mutatis aut temere additis aut omissis labem contraxit, quibus L integer est.

Ex Trivultiano non esse descriptum Marcianum plurimis locis probari potest, quibus ille corruptus, hic integer est; cf. 27, 23 τοῦ om. T, 31, 17 ἐτέρας om. T, 33, 3 εἶτι, 36, 3 μέντοι γε, 38, 13 ὅσον, 41, 8 παλαιῶν ἰατρῶν, 42, 15 τούτου, 43, 20 ὄντων, 46, 4 οὐχὶ περὶ, 24 θρέψις

καὶ πρόσθεσις, 47, 18 ὥστε καὶ συνεχῶς, 25 αὐξῆσθαι μάλ-
λον διὰ τὴν ὑγρότητα ἢ διὰ τὴν, 48, 7 κατὰ μέντοι ταῖς
πάσαις ἄλλαις ἐνεργείαις (sic) etc.

Cum Marciano codex Parisinus 2267, chartaceus, recentissimae aetatis, artissime cohaeret. Omnibus enim fere locis cum illo adeo consentit, ut aut ex eo ipso aut, quod veri similis est, ex eodem exemplari descriptus esse videatur.

Eiusdem familiae est codex Vaticanus Ottobonianus 311, chartaceus, saeculo sexto decimo negligentissime exaratus. Quem cum in libris, qui sunt *περὶ φυσικῶν δυνάμεων*, cum Marciano consentire vidissem neque inde quidquam lucri ad textum emendandum fecissem, ne tempus et operam perderem, eius conferendi consilium celeriter abieci.

Ex codice Trivultiano descriptus esse videtur Marcianus alter sive Venetus append. class. V 4, membranaeus, formae oblongae, saeculo quinto decimo eleganter scriptus, olim Caspari Contarini, qui f. 167—189 *περὶ κρᾶσεων* libros complectitur. Exempla consensus utriusque codicis ex initio libri tertii haec afferam: 86, 2 δέχεσθαι, 12 ὄρνιθα, 14 μηδενὸς αὐτῶν ἔξωθεν ἐμποδῶν γενομένου, 87, 19 τῶνδε τι, 21 ἄρα pro ἀέρα, 23 εὐσαρκία νέου, 26 καὶ ζητηθήσεται om., 88, 25 προσαγορευόμενα τὰ τοιαῦτα, 26 θερμαίνειν, 89, 5 post μεταβληθείη add. τὸ προσφερόμενον τῶν εἰρημένων φαρμάκων ἕκαστον, 22 ἀντιθερμαίνει T ἀντιθερμαίνει V supra scripta η littera, 90, 8 περιπικνῶμενον, 9 δύη] δόοι T δῶοι V, 20 ἀπτομένου (sic) τούτου, 26 ἢ λεπτή om., 91, 9 αὐταῖς, 12 τὰ οὕτως μεταβληθέντα, 92, 3 τὸ μὲν γὰρ ὄρνιθος ἐλάττονος, 9 τυχεῖν, 14 καὶ om. Praeterea uterque codex in fine libri primi eandem fere subscriptionem exhibet: γαληνοῦ περὶ κρᾶσεων σχόλαιον σύνοψις τοῦ λόγου Ἔστι συνελόντα τὸν ἅπαντα λόγον εἰς τέσσαρα συναγαγεῖν κεφάλαια κτλ. T γαληνοῦ σύνοψις τοῦ περὶ κρᾶσεων λόγου κτλ. V.

Ex his quae disserui efficitur Venetum ex Trivultiano esse descriptum. Sed bonitate multo est inferior, cum tot

mendis librarii negligentia aut temeraria mutandi vel interpolandi libidine ortis inquinatus sit, ut charta male usus esse putarer, si omnem lectionis discrepantiam proposuissem. Satis igitur habui illis locis, quibus T deficit (p. 1—27) eas commemorare lectiones, quae maioris momenti esse viderentur. Uno loco Venetus servavit veram lectionem: 31, 4 ὡς εἴπερ.

Alterius familiae sunt deterioris notae codices Oxoniensis et Vaticanus. Codex Oxoniensis Bodleianus 709 sive Laudinus 58, membranaceus, foliorum 364, saeculi quinti decimi, haec Galeni scripta continet: 1. περὶ πεποιθότων τόπων. 2. περὶ τῶν καθ' Ἱπποκράτην στοιχείων. 3. περὶ κρᾶσεων f. 156—202. 4. περὶ ἀνωμάλου δυσκрасίας. 5. περὶ φυσικῶν δυνάμεων. 6. περὶ κρίσεων. 7. περὶ κρίσεων ἡμερῶν. 8. περὶ μέτρων καὶ σταθμῶν. Nitide scriptus est. Manus altera multo recentior textum ad aliud exemplar nonnullis locis correxit aut in margine supplevit.

Oxoniensi simillimus est Vaticanus 282, chartaceus, recentissimae aetatis, qui continet Galeni: 1. περὶ τῶν καθ' Ἱπποκράτην στοιχείων. 2. περὶ κρᾶσεων. 3. περὶ ἀνωμάλου δυσκрасίας. 4. περὶ φυσικῶν δυνάμεων. 5. περὶ κρίσεων. 6. περὶ μέτρων καὶ σταθμῶν. Quem cum ubique cum Oxoniensi consentire viderem, non totum excussi; contuli initium libri primi usque ad p. 15. Easdem quas O lectiones exhibet e. c. 1, 20 πλείονος, 2, 12 ἐγχωρεῖ, 3, 4 αἰὲ om., 5 ἑκατέροις (sic), 6 συγχωρεῖν, 12 αὐτὸ, 14 τε om., 4, 10 τὸ θ. κ. ψ., 15 τὸ τέως, 16 τανῦν, 5, 21 δραστικωτέρου, 24 συνέλθοι, 25 ὁ δέ γε λόγος ἐκείνων, 28 διαμείνη, 7, 22 αὐτήν om., 8, 6 παραλελείπασιν (sic), 22 τὸ ξηρὸν τοῦ ὑγροῦ, 26 συνίστασθαι, 9, 6 ἐντεῦθεν, 25 κρατούσης, 10, 17 τῷ παραβάλλειν, 13, 11 τῶν κρᾶσεων ἀμέτρων εἶσιν, 26 συμπέπτειν, 15, 16 πολλοῖσι δὲ.

Oxoniensis et Vaticanus etsi ceteris multo sunt deteriores, nonnullis tamen locis soli servaverunt veram lectionem, e. c. 15, 24 σκεναζόμενα καλῶς, 16, 15 κρᾶσεως, 36, 5 περὶ ζώων μορίων, 65, 2 οὐτ', 73, 6 εὐρύτατος, 80, 21 σιμῆ τε ῥινί, 87, 22 τὸ τῷ.

Ex Oxoniensi aut Vaticano codicibus aut ex apographo alterutrius expressa est editio princeps Aldina (Venet. 1525), quae codicis instar habenda est. Qui enim curaverunt eam, exemplar sibi propositum tam diligenter secuti sunt, ut etiam errores, quos facillimum erat tollere, retinerent, veluti 3, 16 *πλειεν*, 5, 24 *συνέλθοι*, 8, 6 *παρὰλελείπασιν*, 25, 13 *ἐνεργίας*, alios. Ex Aldina fluxit Basileensis (Basil. 1538), cuius vestigia accuratissime persecutus est Singkeller, cuius opera Galeni de temperamentis libri tres et de inaequali temperie libellus cum versione latina separatim prodierunt (Basil. 1538). Basileensi successit longo annorum intervallo editio Charterii (Paris 1679), qui nullo codice adhibito pauca in melius, plura in deterius mutavit. Charterianam exprimendam curavit C. G. Kuehn (Lips. 1821).

Versiones Latinae Librorum, qui sunt de temperamentis, manu scriptae extant in bibliotheca Vaticana (cod. lat. 2375. 2376. 2378. 2381. 2383), Monacensi (cod. lat. 5. 11), Vratislaviensi. Inspexi hic illic codices Vaticanos et Monacenses neque tamen quidquam subsidii ex us ad textum graecum emendandum nactus sum.

INDEX NOTARUM.

- L = Laurentianus 74, 5.
L¹ = eius manus prima.
L² = eiusdem manus altera.
M = Marcianus 275.
O = Oxoniensis (Bodleianus 709 = Laudinus 58).
T = Trivultianus 685.
V = Marcianus alter append. class. V 4.
-

- A = editio Aldina.
B = ed. Basileensis.
Ch = ed. Charteriana.
K = ed. Kuehniana.
Corn. = Cornarii emendationes in margine ed. Aldinae
Ienensis adscriptae.
-

- codd. = codices omnes.
s. l. = supra lineam.
cett. = ceteri codices.
-

ΓΑΛΗΝΟΥ ΠΕΡΙ ΚΡΑΣΕΩΝ

ΒΙΒΛΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ

Cap I Ὅτι μὲν ἐκ θερμοῦ καὶ ψυχροῦ καὶ ξηροῦ I 509
καὶ ὑγροῦ τὰ τῶν ζῴων σώματα κέκρται καὶ ὡς οὐκ ἴση K
πάντων ἐστὶν ἐν τῇ κράσει μοῖρα, παλαιοῖς ἀνδράσιν ἱκανῶς
ἀποδέδεικται φιλοσόφων τε καὶ ἰατρῶν τοῖς ἀρίστοις· εἴρηται
3 δὲ καὶ πρὸς ἡμῶν ὑπὲρ αὐτῶν τὰ εἰκότα δι' ἑτέρου γραμ-
ματος, ἐν ᾧ περὶ τῶν καθ' Ἱπποκράτην στοιχείων ἐσκοπού-
μεθα. νυνὶ δ', ὑπερ ἐστὶν ἐφεξῆς ἐκείνω, ἀπασας ἐξευρεῖν
τῶν κράσεων τὰς διαφοράς, ὅπως αὐτ' εἰσὶ καὶ ὅποιαι κατ'
εἶδη τε καὶ γένη διαιρουμένοις, ἐν τῷδε | τῷ γράμματι δὲ 510
10 εἰμι τὴν ἀρχὴν ἀπὸ τῆς τῶν ὀνομάτων ἐξηγήσεως ποιησά-
μενος. ἐπειδὴ μὲν γὰρ ἐκ θερμοῦ καὶ ψυχροῦ καὶ ξηροῦ
καὶ ὑγροῦ κερῶσθαι λέγῃσι τὰ σώματα, τῶν ἄκρως τοιού-
των ἀκούειν φασὶ χρῆναι, τουτέστι τῶν στοιχείων αὐτῶν,
ἀέρος καὶ πυρὸς καὶ ὕδατος καὶ γῆς· ἐπειδὴ δὲ ζῶον ἢ
15 φυτόν ἢτοι θερμὸν ἢ ψυχρὸν ἢ ξηρὸν ἢ ὑγρὸν εἶναι λέγω-
σιν, οὐκέθ' ὡσαύτως. οὐδὲ γὰρ δύνασθαι ζῶον οὐδὲν οὐτ'
ἄκρως θερμὸν ὑπάρχειν ὡς πῦρ οὐτ' ἄκρως ὑγρὸν ὡς ὕδωρ.
ὡσαύτως δ' οὐδὲ ψυχρὸν ἢ ξηρὸν ἐσχάτως, ἀλλ' ἀπὸ τοῦ
πλεονεκτοῦντος ἐν τῇ κράσει γίνεσθαι τὰς προσηγορίας,
20 ὑγρὸν μὲν καλούντων ἡμῶν, ἐν ᾧ πλείων ὑγρότητός ἐστι

Inscriptio· Γαληνοῦ περὶ κράσεων βιβλίον α' L Γαληνοῦ
περὶ κράσεων λόγος πρῶτος M || 1 μὲν L μὲν οὐκ cett || 2 κε-
κρανται LM || 5 ὑπὲρ αὐτῶν post γραμματος colloc M || 7 ἀπά-
σας ἐξ (εὐρεῖν M τῶν κρ. τὰς δ' LMV τῶν κρ. ἀπ. ἐξ. τὰς
δ' O || 9 διαιρουμένοις A διαιρουμένον compendio macula deleto,
ut perspicui non possit) L διαιρουμένος cett. || 12 τὰ τῶν ζῴων
σώματα L || 14 γῆς κ. ὕδατος M || 15 εἶναι λέγουσιν LMV om O
16 διγῆται LM || ante ζῶον add. εἶναι L || 17 ὑπάρχειν om L
20 πλείων LO²V πλείον M πλείονος O¹

μοῖρα, ξηρόν δ', ἐν ᾧ ξηρότης· οὔτω δὲ καὶ θερμόν μὲν, ἐν ᾧ τὸ θερμόν τοῦ ψυχροῦ πλεονεκτεῖ, ψυχρόν δ', ἐν ᾧ τὸ ψυχρόν τοῦ θερμοῦ. αὕτη μὲν ἢ τῶν ὀνομάτων χρῆσις.

Cap. II. Ὡρα δ' ἂν εἶη λέγειν ἤδη καὶ περὶ τῶν κρᾶσεων αὐτῶν. ἢ μὲν δὴ πλείστη δόξα τῶν ἐπιφανεστάτων 5
511 ἰατρῶν τε καὶ φιλοσόφων, ὑγρὰν τ' εἶναι καὶ θερμὴν κρᾶσιν, ἑτέραν τῆς ὑγρᾶς τε καὶ ψυχρᾶς, καὶ τρίτην ἐπὶ ταύταις τὴν ξηρὰν τε καὶ ψυχρὰν, ἑτέραν τῆς ξηρᾶς θ' ἅμα καὶ θερμῆς. ἔνιοι δ' ἐξ αὐτῶν ὑγρὰν μὲν τινα καὶ ψυχρὰν ἅμα κρᾶσιν ὑπάρχειν φασὶ καὶ θερμὴν ἅμα καὶ 10 ξηρὰν ἑτέραν, οὐ μὴν οὔτε τὴν θερμὴν ἅμα καὶ ὑγρὰν οὔτε τὴν ψυχρὰν ἅμα καὶ ξηρὰν. οὐδὲ γὰρ ἐγχωρεῖν οὐθ' ὑγρότητα πλεονεκτούση θερμότητι συνδραμεῖν οὔτε ξηρότητα ψυχρότητι. δαπανᾶσθαι μὲν γὰρ ὑπὸ τοῦ θερμοῦ κρατούντος τὴν ὑγρότητα καὶ οὕτω θερμόν ἅμα καὶ ξηρόν γίνεσθαι 16 τὸ σῶμα, μένειν δ' ἀπεπτόν τε καὶ ἀκατέργαστον, ἐν οἷς ἂν σώμασιν ἀρρωστῆ τὸ θερμόν, ὥστ' ἀναγκαῖον εἶναι θερμότητος μὲν ἐπικρατούσης ἔπεσθαι ξηρότητα, ψυχρότητος δὲ πλεονεκτούσης ἀκολουθεῖν ὑγρότητα. οὗτοι μὲν δὴ κατὰ τάδε πεπείκασι σφᾶς αὐτούς, ὡς δῖο εἰσὶν αἱ πᾶσαι δια 20 φοραὶ τῶν κρᾶσεων.

Ὅσοι δὲ τέτταρας εἶναι νομίζουσι, διχῶς τούτοις ἀντιλέγουσιν, ἔνιοι μὲν εὐθύς τὸ πρῶτον ἀξίωμα μὴ συγχωροῦντες, 512 ὡς ἐξικμάζεσθαι τὴν ὑγρότητα | πρὸς τοῦ θερμοῦ κρατούντος ἀναγκαῖόν ἐστιν, ἔνιοι δὲ τοῦτο μὲν συγχωροῦντες, ἀμφι- 25 σβητοῦντες δ' ἑτέρως. οἱ μὲν δὴ πρῶτοι τοῦ θερμοῦ μὲν ἔργον εἶναι φασὶ τὸ θερμαίνειν ὥσπερ τοῦ ψυχροῦ τὸ ψύχειν, τοῦ ξηροῦ δ' αὖ τὸ ξηραίνειν ὥσπερ τοῦ ὑγροῦ τὸ ὑγραίνειν.

3 μὲν] μὲν οὖν L || ἢ LMV om O || 4 ἤδη om. L ἤδη καὶ om. V || 6 τε post ὑγρὰν add LMV om. O || 7 τε add LMV om. O || 8 ξηρὰν τ κ ψ V ψ τ κ ξ LM ξ κ ψ O || 11 οὐδὲ pro οὔτε post μὴν) L || θερμὴν ἅμα κ. ὑγρὰν L ὑ. ᾧ κ θ. cett. || 12 οὐδὲ L οὐ cett. || ἐγχωρεῖ O | οἱθ' om. L || 13 ὑγρότητι πλεονεκτούση θερμότητι σ οὔτε ξηρότητι ψυχρότητα L || 19 δὴ LMV οὖν O || 20 αἱ πᾶσαι δ. τ κρ LM πᾶσαι τ κρ. αἱ δ. O || 22 διττῶς V || 25 συγχωροῦντες LMV συγχωροῦσιν O || ἀμφισβητοῦντες LMV ἀμφισβητοῦσιν O || 27 post ὥσπερ add καὶ O om LMV || 28 ὥσπερ τ ὑ M ὥσπερ καὶ τ. ὑ. O καὶ τοῦ ὑγροῦ LV

καὶ διὰ τοῦθ' ὅσα μὲν σώματα θερμὰ τὴν φύσιν ἔστιν ἅμα
καὶ ξηρὰ καθάπερ τὸ πῦρ, ἧ μὲν θερμὰ, θερμαίνειν, ἧ δὲ
ξηρὰ, ξηραίνειν. ὅσα δ' ὑγρὰ καὶ θερμὰ καθάπερ ὕδωρ
θερμόν, ὑγραίνειν ταῦτα καὶ θερμαίνειν [πέφυκεν ἀεὶ], ἔν
6 ἐκατέρας κἀνταῦθα ποιότητος ἔργον ἐχούσης ἀχώριστον.
οὐκ οὐκ συγχαροῦσιν, εἴ τι θερμόν [ἔστιν], εὐθύς τοῦτο καὶ
ξηραίνειν, ἀλλ' εἰ μὲν ὑγρότης προσείη τῇ θερμότητι, θερ-
μαίνειν ἅμα καὶ ὑγραίνειν ὡς περ τὰ λουτρά τῶν γλυκέων
ὑδάτων. εἰ δ' ὡς περ θερμόν οὕτω καὶ ξηρόν εἴη καθάπερ
10 τὸ πῦρ, οὐ θερμαίνειν μόνον, ἀλλὰ καὶ ξηραίνειν εὐθύς,
οὐκ ἐκ τῆς θερμότητος τοῦτο λαβόν, ἀλλ' ἐκ τῆς συνουσίας
αὐτῶ ξηρότητας. ὑπομιμνήσκουσι δ' ἐνταῦθα τῶν ἐν ἡλίῳ
θερινῶ διατριψάντων ἐπὶ πλέον, εἰδ' ὡς εἰκόσ, | ἀνανθέν 513
των ὅλον τε τὸ σῶμα καὶ ξηρόν καὶ ἀύχμηρόν ἐχόντων καὶ
15 διψῶντων οὐκ ἀνεκτῶς. ἴασιν γὰρ αὐτοῖς εἶναι φασιν ἐτοί-
μην τε καὶ ῥάστην, οὐκ εἰ πίσιεν μόνον, ἀλλ' εἰ καὶ λού-
σαιτο θερμοῖς ὕδασι γλυκέσιν, ὡς τῆς ὑγρότητας, εἴτε μετὰ
ψυχρότητας εἴτε μετὰ θερμότητος εἴη, τὸ ἑαυτῆς ἀεὶ δρᾶν
δυναμένης, ὑγραίνειν τὰ πλησιάζοντα. κατὰ δὲ τὸν αὐτὸν
20 λόγον φασὶ καὶ τὴν ξηρότητα ξηραίνειν ἀεὶ. τὸν γοῦν βορ-
ρᾶν ξηρόν καὶ ψυχρόν ἄνεμον ὑπάρχοντα ξηραίνειν ἅπαντα.
καὶ τοῦτ' εἶναι τὸ πρὸς Ὀμήρου λεγόμενον

Ἵς δ' ὅτ' ὀπωρινὸς Βορέης νεοαρδέ' ἀλωὴν

Ἄψα ξηραίνει.

25 Κατὰ δὲ τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ τὸν τῆς μήκωνος ὀπὸν
καὶ ἄλλα μυρία φάρμακα ξηραίνειν ἅμα καὶ ψύχειν. ὥστ'

2 θερμαίνειν L (compendio script) M θερμαίνει OV ||
3 ξηραίνειν L (compendio script.) M ξηραίνει OV || 4 ἀεὶ post
πέφυκεν om. LO; utrumque vocabulum delendum videtur. ||
6 θερμόν LMV θερμοῖνον O || ἔστιν om L || 7 προσείη L || 8 post
ὑγραίνειν add. πέφυκεν L || 11 τοῦτο om L || 12 αὐτῶ LV αὐ-
τῶν M αὐτὸ O || δὲ κἀνταῦθα L || ἡλίῳ θερινῶ καὶ ξηρῶ θ L
ἢ ξηρῶ κ θερινῶ MV || 14 ὅλον τε om L τε omi MO¹V || 15 φα-
σιν εἶναι L || 17 καὶ add. ante γλυκέσιν O om LMV || 18 εἴτε
καὶ μετὰ θ MV || εἴη] ἐστὶ L || ἀεὶ LMV om O || 19 ὑγρ MO¹
καὶ θ L ὁ. γαρ O²V || 21 ψυχρόν κ ξ L || ὑπάρχοντα LMV
τεγγάνοντα O || post ἅπαντα add. καὶ ψύχειν O om LMV ||
22 Ὀμήρου] Φ 846 || 25 τῆς M τοῦ LO

οὐκ ἀναγκαῖον, οὐτ', εἴ τι ψυχρόν, εἰθὺς τοῦτο καὶ ὑγρὸν
 514 ὑπάρχειν, οὐτ', εἴ τι θερμόν, εἰθὺς καὶ ξηρόν. οὐκοῦν |
 οὐδὲ τὴν θερμὴν κρᾶσιν ἐξ ἀνάγκης εἶναι καὶ ξηράν, ἀλλὰ
 δύνασθαι ποτε τὸ μὲν θερμόν τοῦ ψυχροῦ πλεονεκτεῖν ἐν
 τῇ κρᾶσει τοῦ ζώου, τὸ δ' ὑγρὸν τοῦ ξηροῦ. καὶ γὰρ δὴ 5
 καὶ τὴν γενέσθαι καὶ τὴν ἀλλοιωθῆναι καὶ τὴν μεταβολὴν ἐκ
 τῶν ἐναντίων εἰς τὰ ἐναντία γίνεσθαι. τίς γοῦν εἰπὼν,
 ὅτι τὸ λευκὸν ἰλλοιωθῆτε καὶ μετέβαλεν, ἐγένετο γὰρ θερ-
 μόν, οὐκ ἂν εἴη καταγέλαστος; ἐπιζητεῖ γὰρ ὁ λόγος οὐ τὴν
 κατὰ τὸ θερμόν καὶ τὸ ψυχρόν ἀντίθεσιν, ἀλλὰ τὴν κατὰ 10
 τὸ χρώμα· μεταβάλλει γὰρ τὸ μὲν λευκὸν εἰς τὸ μέλαν,
 ὡσπερ γε καὶ τὸ μέλαν εἰς τὸ λευκόν, τὸ δὲ θερμόν εἰς τὸ
 ψυχρόν, ὡσπερ αὖ καὶ τὸ ψυχρόν εἰς τὸ θερμόν· οὕτω δὲ
 καὶ τὸ μὲν ὑγρὸν εἰς τὸ ξηρόν, τὸ δ' αὖ ξηρὸν εἰς τὸ ὑγρὸν
 εἰ γὰρ δὴ φάσκοι τις ἰλλοιωθῆναι τὸ σῶμα τῷ τέως ὑγρὸν 15
 ὑπάρχον εἶναι τανῦν λευκὸν ἢ τῷ τέως ξηρὸν ὄν τανῦν
 φαίνεσθαι μέλαν, οὐκ ἂν ὑγιαίνειν δόξειεν. εἰ δέ γε τὸ
 τέως ὑγρὸν ἴδεν ξηρὸν φαίη γεγονέναι ἢ τὸ πρότερον ὑπάρχον
 515 μέλαν νῦν εἶναι λευκὸν ἢ | ἐκ θερμοῦ ψυχρόν ἢ ἐκ ψυχροῦ
 θερμόν γεγονέναι, σωφρονεῖν τ' ἂν δόξειεν ὁ τοιοῦτος καὶ 20
 λέγειν τὰ εἰκότα. τὸ γὰρ μεταβάλλον, ἢ μεταβάλλει, ταύτη
 μεταχωρεῖν δεῖ πρὸς τὸναντίον. ἐγένετο γοῦν ἢ γίγνεται
 μουσικὸς ἴδε, φαρμέν, ἐξ οὐ μουσικοῦ δηλονότι, καὶ γραμ-
 ματικὸς ἐξ οὐ γραμματικοῦ καὶ ῥητορικὸς ἐξ οὐ ῥητορικοῦ·
 τὸ δ' ἐκ μουσικοῦ γραμματικὸν ἢ ἐκ γραμματικοῦ μουσικὸν 25
 ἢ ἐξ ἄλλου τινὸς τῶν ἑτερογενῶν γίνεσθαι τι λέγειν ἄτοπον.

2 οὐκ οὐκ L οὐκοῦν MV || 3 καὶ om M || 10 τὸ θερμόν κ
 τὸ ψ L τὸ θ. ἢ τ ψ M τὸ θ ἢ ψ. V τὸ θ κ ψ O || 11 post
 χρώμα add μεταβολὴν O μεταβολὴν γενέσθαι V om. LM || γὰρ]
 γέ τοι L, δέ τοι V || 12 γε MOV om. L || τὸ δὲ θ LMV καὶ
 τὸ θ αὖ O || 13 αὖ LV γε M om. O || 14 αὖ om MV || 15 φά-
 σκoi LM φάσκει OV τῷ O² τὸ L O¹ τὸ τ γὰρ MV || 16 εἶναι
 om M || τανῦν L νῦν cett || ἢ τῷ A ἢ τὸ codd. || ὄν om M ||
 τανῦν O εἶτα νῦν LV νῦν M || 17 μέλαν φαίν. LM || 18 ξηρὸν
 νῦν ὑγρὸν L || γεγοῖναι LM γενέσθαι O || 20 γεγοῖναι om L ||
 τ' LMV om O || 21 τὰ om LO || 22 post γοῦν add, τις L ||
 23 ὁδε] δ δη L || 26 γενέσθαι M || τι om L

ἐγχωρεῖ γὰρ τὸν τέως γραμματικὸν νῦν μουσικὸν εἶναι
 προσκτησάμενον τῇ γραμματικῇ τὴν μουσικὴν, οὐκ ἀπο-
 βαλόντα τὴν γραμματικὴν. καὶ μὴν εἰ προσεκτιήσατό τι
 παραμένοντος τοῦ προτέρου, παντί που δῆλον, ὡς οὐκ ἤλ-
 5 λωιώθη κατὰ τὸ μένον· ὥστ' οὐκ ἐκ γραμματικοῦ μουσικός
 ἐγένετο· καὶ γὰρ καὶ νῦν ἔτι γραμματικός ἐστίν· ἀλλ' ἐξ
 ἀμούσου μουσικός· οὐ γὰρ ἔτ' ἐγχωρεῖ μένειν αὐτὸν ἀμου-
 σον μουσικὸν ἤδη γεγονότα. πασῶν οὖν τῶν μεταβολῶν
 ὑπὸ τῶν ἐναντίων τε καὶ τῶν ἐναντίων εἰς τὰ ἐναντία
 10 γιγνομένων δηλονότι καὶ τὸ ὑγρὸν, | εἰ μεταβάλλοι ποτέ, 516
 καθ' ὅσον ὑγρὸν, αὐτὸ τε ξηρανθήσεται καὶ τὸ ξηραῖνον
 αὐτὸ ξηρὸν λεχθήσεται.

Μὴ τοίνυν λεγέτωσαν, φασίν, ὡς θερμὴν ἅμα καὶ ὑγρὰν
 κρᾶσιν οὐκ ἐγχωρεῖ γενέσθαι. θερμὴν μὲν γὰρ ἅμα καὶ
 15 ψυχρὰν εἶναι τὴν αὐτὴν ἢ ὑγρὰν ἅμα καὶ ξηρὰν οὐκ ἐγ-
 χωρεῖ· συνυπάρχειν γὰρ ἀλλήλαις οὐχ οἷόν τε καθ' ἓν καὶ
 ταῦτὸν σῶμα τὰς ἐναντίας ποιότητας· ἅμα δ' ὑγρὸν τι καὶ
 θερμὸν καὶ ψυχρὸν ἅμα καὶ ξηρὸν εἶναι δυνατόν, ὡς ὁ τε
 λόγος ἀπέδειξε καὶ τὰ μικρῶ πρόσθεν εἰρημένα παραδείγματα.
 20 τοιοῦτος μὲν ὁ τῶν προτέρων λόγος. ὁ δὲ τῶν δευτέρων
 οὐδὲν ἄτοπον εἶναι φησιν, ὑποκειμένου τοῦ θερμοῦ δραστι-
 κωτάτου τῶν τεττάρων, ὡς μὴ μόνον εἰς τὸ ψυχρὸν ἀλλὰ
 καὶ εἰς τὸ ὑγρὸν ἐνεργεῖν, εἶναι κρᾶσιν ὑγρὰν καὶ θερμὴν,
 ὅταν εἰς ταῦτὸν ἅμα συνέλθῃ πλῆθος ὑγρότητός τε καὶ
 25 θερμότητος εὐθύς ἐν τῇ πρώτῃ γενέσει τοῦ ζώου. ὁ δὲ γ'
 ἐκείνων λόγος οὐχ ὡς οὐκ ἂν ποτε γένοιτο καθ' ἓν καὶ 517
 ταῦτὸν σῶμα τὸ μὲν ὑγρὸν τοῦ ξηροῦ πλεον, τὸ δὲ θερμὸν
 τοῦ ψυχροῦ δεικνυσιν, ἀλλ' ὡς οὐκ ἂν διαμεῖναι τοιοῦτον
 ἄχρι παντός· αἰεὶ γὰρ ἐξικμαζόμενον ὑπὸ τοῦ θερμοῦ τὸ

1 εἶναι LMV γεγονέναι O || 4 παραμένοντος L μένοντος
 cett. || 8 γε post μουσικὸν add. O om LMV || οὖν LM γοῦν O ||
 9 τε om L || 10 μεταβαλλοι L μεταβάλλει cett. || 13 λεγέτωσαν L
 λεγόντων cett. || 17 ταῦτὸν L καὶ ταῦτὸν om MV || τι om L ||
 18 ἅμα post ψυχρὸν om M || 19 ἐπέδειξε M || μικρῶ LMV μι-
 κρῶ O || 20 μὲν LMV μὲν οὖν O || 22 τῶν τεττάρων om. M ||
 24 εἰς LV ἐς MO || ταῦτὸν L ταῦτά cett. || 25 δὲ γ' ἐκείνων λ.
 LM δ' ἐκ. λ. V δὲ γε λ. ἐκ. O

ὕγρον ἐν τῷ χρόνῳ ξηρὸν ἀποδείξει τὸ σῶμα καὶ οὕτως οὐκ ἂν ἔτι θερμὸν καὶ ὑγρὸν, ἀλλὰ θερμὸν εἶη καὶ ξηρὸν· αὐτὸ δ' αὖ πάλιν τοῦτο τὸ θερμὸν καὶ τὸ ξηρὸν ἐπὶ προήκοντι τῷ χρόνῳ ψυχρὸν ἔσται καὶ ξηρὸν. ἐπειδὴν γὰρ ἐκβοσκήσῃται τὴν ἰκμάδα πᾶσαν αὐτοῦ τὸ θερμὸν, ἀρχεσθαι 5 τοῦντεῦθεν ἤδη φασὶ καὶ αὐτὸ μαραλνεσθαι μηκέτ' εὐποροῦν τροφῆς. ὅθεν ἐξήπτετο. θαυμαστὸν οὖν οὐδὲν εἶναι νομίζουσι καὶ κατ' ἀρχὰς εὐθύς ἐν τῇ πρώτῃ γενέσει τοῦ ζώου συνδραμεῖν εἰς ταύτῃν ἢ τὸ ὑγρὸν τοῦ ξηροῦ πλεον ἢ τὸ θερμὸν τοῦ ψυχροῦ. δυνατὸν δὲ καὶ τῷ χρόνῳ προιόντι 10 γενέσθαι τὴν τέως ὑγρὰν καὶ θερμὴν κρᾶσιν αὐτίς ξηρὰν καὶ θερμὴν, ὥσπερ αὖ πάλιν τὴν ξηρὰν καὶ θερμὴν ἀποσβεννυμένου τοῦ θερμοῦ ψυχρὰν καὶ ξηρὰν ἀποτελεσθῆναι.

Ὅτι μὲν οὖν ἐγχωρεῖ θερμὴν ἅμα καὶ ὑγρὰν εἶναι τινα 518 καὶ ψυχρὰν | καὶ ξηρὰν ἑτέραν τῆσδε κρᾶσιν, ἐκ τούτων 15 ἐπιδεικνύουσιν. ὅτι δὲ πλείους τῶν τεττάρων διαφορὰς κρᾶσεων ἀδύνατον ὑπάρχειν, ἐκ τῶνδε πειρῶνται διδάσκειν. ὑποκειμένων γάρ, φασί, τεττάρων ποιότητων εἰς ἀλλήλας τὸ δρᾶν τε καὶ πάσχειν ἔχουσῶν, θερμότητός τε καὶ ψυχρότητος καὶ ξηρότητος καὶ ὑγρότητος, ἀντιθέσεις γίνεσθαι δύο, τὴν 20 μὲν ἑτέραν, ἐν ἣ τὸ θερμὸν ἀντίκειται τῷ ψυχρῷ, τὴν δ' ἑτέραν, ἐν ἣ τὸ ξηρὸν τῷ ὑγρῷ, καὶ διὰ τοῦτο τέτταρας ἀποτελεῖσθαι τὰς πάσας συζυγίας. ἕξ μὲν γὰρ γίνεσθαι τῶν τεττάρων ἀλλήλαις ἐπιπλεκομένων τὰς συζεύξεις, ἀλλὰ τὰς δύο τούτων ἀδυνάτους ὑπάρχειν. οὔτε γὰρ ὑγρὸν ἅμα 25 καὶ ξηρὸν οὔτε θερμὸν ἅμα καὶ ψυχρὸν δύναται γενέσθαι σῶμα. λείπεται δὴ τέτταρας εἶναι συζυγίας κρᾶσεων, ὑγρὰς

3 δ' αὖ LVO δὲ M || τὸ ξηρὸν LMV τὸ om. O || 4 ψυχρὸν ἔσται κ. ξ L ξ. ξ κ ψ cett. || 5 ἀρχεσθαι LM ἀρχεται OV || 8 ante εὐθύς add μὲν O εὐθύς om MV || 9 ταύτῃν L ταύτῃ O || 11 γενέσθαι M γίνεσθαι cett. || ὁ κ θ. LMV θ κ ὁ O || ξ. κ. θ LMV θ. κ ξ O || 12 αὖ LV οὖν M γε καὶ αὐτίς O || 14 post ἐγχωρεῖ add καὶ O om LMV || 16 ἐπιδεικνύουσιν LM ἀποδ OV || 18 ὑποκειμένων] cf. Orib XXI 2, 5 || 19 τε (post δρᾶν, Orib. om. LMV ante τὸ δρ. colloc. O || 25 τὰς μὲν δύο L || ἀδύνατον LV || 26 θερμὸν ἅ κ ψ Orib θ κ ψ MV ψ ἅ κ θ O οὐθ' ἅμα ψ κ. θ. L || δύνασθαι M || 27 λείπεσθαι M || δὴ LMV γούθ' O οὖν Orib.

μὲν δύο, ξηρὰς δὲ δύο θερμότητι καὶ ψυχρότητι διηρη-
μέναις.

Cap. III. Ἄ μὲν οὖν οἱ χαριέστατοι τῶν πρὸ ἡμῶν
ιατρῶν τε καὶ φιλοσόφων εἰρήκασι, ταῦτ' ἐστίν. ἃ δ' ἐγὼ
6 παραλιπεῖν αὐτοὺς νομίζω, λέγειν ἤδη καιρός. Ἐν μὲν δὴ καὶ 519
πρῶτον, ὅτι τὴν εἴκρατον, ὥσπερ οὐχ ἀπασῶν τῶν εἰρημένων
ἀρετῇ θ' ἅμα καὶ δυνάμει προὔχουσαν, ἐπελάθοντό τε καὶ
τελέως παρέλιπον, ὥσπερ οὐδ' ὄλωσ οὔσαν, καίτοι μηδὲ φθέγ-
ξασθαί τι χωρὶς ἐκείνης ὑπὲρ τῶν ἄλλων δυνάμενοι. τὸ γοῦν
10 ἐν τῇ θερμῇ κράσει πλεονεκτεῖν τὸ θερμὸν ἐν τε τῇ ψυχρᾷ
τὸ ψυχρὸν οὐδ' ἐπινοῆσαι δυνατὸν ἄνευ τοῦ προτέραν ὑπο-
θέσθαι τὴν εὔκρατον. οὐδὲ γὰρ οὐδὲ τὴν ὑγιεινὴν δίαιταν
εἰς ἄλλο τι βλέποντες ἐξευρίσκουσιν ἢ εἰς τὴν εὔκρατον
ἐκείνην φύσιν, τὸ μὲν θερμότερον τοῦ δέοντος σῶμα κελεύ-
15 οντες ἐμψύχειν, τὸ δ' αὖ ψυχρότερον θερμαίνειν, ὡσαύτως
τὸ μὲν ὑγρότερον ξηραίνειν, τὸ δὲ ξηρότερον ὑγραίνειν,
ἀντεισάγοντες αἰεὶ δηλονότι τῷ πλεονάζοντι τὸ λείπον, ὡς
εὔκρατόν τινα καὶ μέσην ἐργάσασθαι κατάστασιν ἣν οὖν
εἰ μεταδιώκουσι καὶ πρὸς ἣν ἀποβλέποντες ἐπανορθοῦνται
20 τὰς δυσκράτους, ἐγὼ μὲν ἤξιουν ἀπασῶν πρώτην λέγεσθαι
πρὸς αὐτῶν. οἱ δ' ἄρα τοσοῦτον ἀποδέουσι τοῦ μεμνησθαι
πρώτης, ὥσθ' | ὄλωσ παραλείπουσιν αὐτήν ἀλλ' οὐ παρα- 520
λέλειπται, φασὶ τινες ἐξ αὐτῶν, ἐν γὰρ τῇ θερμῇ καὶ ὑγρᾷ
περιέχεται. καὶ πῶς οὐχὶ πάντε λέγετε τὰς πάσας εἶναι κρά-
25 σεις, ἀλλὰ τέτταρας, εἴπερ τῆς ἀρίστης μέμνησθε; δυοῖν
γὰρ θάτερον, ἢ τῶν δυσκράτων ἀνάγκη παραλελειφθαι μίαν
ἢ τὴν εὔκρατον. ἐγὼ μὲν δὴ σαφῶς οἶδα τὴν εὔκρατον
αὐτοὺς παραλιπόντας ἐξ ὧν ἀξιοῦσιν. ἐπειδὴν γὰρ θερμὴν
καὶ ξηρὰν ἢ ψυχρὰν καὶ ὑγρὰν ἢ τιν' ἄλλην λέγωσι κράσιν,

6 εὔκρατον L εὔκρατον φέσιν cett. || οὐχ ἀπασῶν τῶν εἰρη-
μένων LMV οὐκ O || 7 προέχουσαν L προέχουσαν cett. || 8 οὐδ'
LMV μηδ' O || 10 ἐν τε L ἢ ἐν cett. || 11 δυνατὸν ἐστίν L
πρότερον LMV πρότερον O || ὑποθέσθαι LMV ἐπιθέσθαι O ||
13 εἰς post ἢ add. L³ om cett || 15 post ὡσαύτως add. δὲ
MOV || 22 πρώτης LMV ταύτης O || ὄλην LOV || αὐτήν om O ||
23 φασὶ τινες ἐξ αὐτῶν LV φασὶν ἐνίοι τινες ἐξ αὐτῶν M φ.
ἐξ αὐτῶν O || 28 γὰρ om LMV || 29 ἢ (ante ψυχρὰν, M
καὶ cett.

οὐ τῶν ἄκρων ἡμᾶς ἀκούειν χρῆναι ποιότητων, ἀλλὰ κατὰ τὴν πλεονεκτοῦσαν αἰεὶ γίνεσθαι τὴν προσηγορίαν.

Εἰ δ' οὐ βούλονται τὴν εὐκρατον παραλειφθῆναι, τῶν ἄλλων τινὰ δειχθήσονται παραλιπόντες. ἔστω γὰρ εὐκρατον εἶναι τὴν ὑγρὰν καὶ θερμὴν, ὥσπερ αὐτοὶ βούλονται 5 παραλελοιπασιν ἄρα τὴν ἀντικειμένην τῇ ψυχρᾷ καὶ ξηρᾷ δυσκρασίᾳ, ἐν ἣ τὸ ὑγρὸν πλεονεκτεῖ καὶ τὸ θερμὸν. ἀλλ' αὐτῇ, φασίν, ἔστιν ἡδε. καὶ πῶς ἐνδέχεται καὶ πλεονεκτεῖν 521 ἅμα καὶ μὴ πλεονεκτεῖν τὸ θερμὸν καὶ κρατεῖσθαι καὶ μὴ, κρατεῖσθαι τὸ ψυχρὸν; εἰ μὲν γὰρ εὐκρατός ἐστιν, οὐδὲν 10 οὐδενὸς ἀμέτρως ἐπικρατεῖ, εἰ δὲ δύσκρατος, ἀνάγκη πλεονεκτεῖν τι τῶν ἐκ τῆς ἀντιθέσεως. ἀλλ' αὐτὸ τοῦτο, φασίν, ἰδιὸν ἐστὶ τῆς εὐκράτου τὸ κρατεῖν ἐν αὐτῇ τὸ μὲν θερμὸν τοῦ ψυχροῦ, τὸ δ' ὑγρὸν τοῦ ξηροῦ. κρατήσαντος γὰρ δὴ τοῦ ψυχροῦ μετρίως μὲν, οὐκ ἀγαθὴν εἶναι τὴν κράσιν, ἔτι 15 δὲ μᾶλλον, νόσον ἤδη γίνεσθαι, καθάπερ, εἰ καὶ σφοδρῶς κρατήσειε, θάνατον. οὕτω δὲ καὶ τοῦ ξηροῦ συμπύπτει ἐν ἀρχῇ μὲν δυσκρασίαν, ἐπὶ πλέον δὲ νόσον, ἐπὶ πλεῖστον δὲ κρατήσαντος θάνατον, ὥσπερ οὐχὶ καὶ τῆς ὑγρᾶς καὶ θερμῆς ταῦτα συμπύπτοντα τίς γὰρ οὐκ ἂν ὁμολογήσειεν, 20 ἐπειδὴ μὲν ἐπ' ὀλίγον ἢ τὸ θερμὸν τοῦ ψυχροῦ τύχῃ πλεονεκτῆσαν ἢ τὸ ὑγρὸν τοῦ ξηροῦ, δυσκρασίαν οὕτω γιγνομένην, ἐπειδὴ δ' ἐπὶ πλέον, νόσον, ἐπειδὴ δ' ἐπὶ πλεῖστον, θάνατον; ὁ γὰρ αὐτὸς ἐπ' ἀμφοῖν λόγος. ἢ μηδὲ τὰς ἀμέτρως ὑγρᾶς καὶ θερμᾶς καταστάσεις αἰτιώμεθα μηδ' 25 ὅσα μεθ' ὑγρότητος ἀμέτρου νοσήματα συνίσταται θερμά, 522 | μηδὲ ταῦθ' ὁμολογῶμεν εἶναι νοσήματα.

Πρὸς δὴ τοὺς τοιούτους λόγους ἀπομαχόμενοι τινες τῶν

1 ἄκρως L || ἡμᾶς ἀκ LMV ἀκ ἢ O || ad χρῆναι vocab in marg add. ἀξιοῦσιν O² || 2 τὰς προσηγορίας M τὴν om. L || 4 τινὰ τῶν ἄλλων L || 6 post ἄρα add. φανερώς MV σαφῶς O om L || 7 δύσκρατον pro δυσκρασία MV || 8 αὐτῇ] αὐτῇ L || 9 τὸ θερμὸν post ἅμα colloc. O || 17 δὲ] δὲ δὴ M || συμπύπτει LM || 19 ὥσπερ εἰ οὐκ ἐπὶ M ὥσπερ εἰ οὐχὶ V || 20 συνέπιπτον V || post ὁμολογήσειεν add. ὡς O om. LMV || 21 ἢ τὸ ψυχρὸν τοῦ θερμοῦ L¹ ἢ τὸ θερμὸν τοῦ ψυχροῦ L² || πλεονεκτῆσαν τυχῇ L || 22 τὸ ξηρὸν τοῦ ὑγροῦ O || 23 ἐπὶ πλεῖστον δὲ pro ἐκ δ' ἐπὶ πλ. M || 25 μηδ'] μηδ' L

ἀπ' Ἀθηναίου τοῦ Ἀτταλέως ὁμοίως χωροῦσιν οὔτε κατά-
 στασιν ὑγρὰν καὶ θερμὴν μέμφεσθαι λέγοντες οὐδ' εὐρε-
 θῆναι τι νόσημα φάσκοντες ὑγρὸν καὶ θερμόν, ἀλλὰ πάντως
 ἢ θερμόν καὶ ξηρὸν ὑπάρχειν ὡς τὸν πικροτόν, ἢ ψυχρὸν
 5 καὶ ὑγρὸν ὡς τὸν ὕδρον, ἢ ψυχρὸν καὶ ξηρὸν ὡς τὴν
 μελαγχολλίαν. ἐπιμέμνηται δ' ἐνταῦθα καὶ τῶν ὠρῶν τοῦ
 ἔτους, ὑγρὸν μὲν καὶ ψυχρὸν εἶναι τὸν χειμῶνα φάσκοντες,
 ξηρὸν δὲ καὶ θερμόν τὸ θέρος καὶ ψυχρὸν καὶ ξηρὸν τὸ
 φθινόπωρον, εὐκρατον δ' ἅμα καὶ θερμὴν καὶ ὑγρὰν ὥραν
 10 εἶναι φασὶ τὸ ἔαρ οὕτω δὲ καὶ τῶν ἱλικιῶν τὴν παιδικὴν
 εὐκρατον θ' ἅμα καὶ θερμὴν καὶ ὑγρὰν εἶναι φασιν. δη-
 λοῦσθαι δὲ τὴν εὐκρασίαν αἰτῆς νομίζουσι καὶ τῶν ἐνεργειῶν
 τῆς φύσεως ἐρρωμένων τηρικαῦτα μάλιστα. καὶ μὲν
 δὴ καὶ τὸν θάνατόν φασιν εἰς ξηρότητα καὶ ψύξιν ἄγειν
 15 τὰ τῶν ζώων σώματα. καλεῖσθαι γοῦν ἀλβαντας τοὺς
 νεκροὺς ὡς ἂν οὐκέτι λιβάδα καὶ ὑγρότητα κεκτημένους
 οἰδεμίαν, ἐξατμισθέντας θ' ἅμα διὰ | τὴν ἀποχώρησιν τοῦ 523
 θερμοῦ καὶ παγέντας ὑπὸ τῆς ψύξεως. ἀλλ' εἶπερ ὁ θάνα-
 τος, φασί, τοιοῦτος, ἀναγκαῖον ἤδη τὴν ζωὴν, ὡς ἂν ἐναντίαν
 20 οὐσαν αὐτῷ, θερμὴν τ' εἶναι καὶ ὑγρὰν· καὶ μὴν εἶπερ ἢ
 ζωὴ, φασί, θερμόν τι χρῆμα καὶ ὑγρὸν, ἀνάγκη πᾶσα καὶ
 τὴν ὁμοιοτάτην αὐτῇ κρᾶσιν ἀρίστην ὑπάρχειν· εἰ δὲ τοῦτο,
 παντὶ που δῆλον, ὡς εὐκρατοτάτην, ὥστ' εἰς ταῦτο συμβαί-
 νειν ὑγρὰν καὶ θερμὴν φύσιν εὐκράτῳ καὶ μηδὲν ἄλλ' εἶναι
 25 τὴν εὐκρασίαν ἢ τῆς ὑγρότητός τε καὶ θερμότητος ἐπικρα-
 τοῦσης οἱ μὲν δὴ τῶν ἀμφὶ τὸν Ἀθηναίων λόγοι τοιοῦδε.
 δοκεῖ δὲ πως ἢ αὐτῇ δόξα καὶ Ἀριστοτέλους εἶναι τοῦ
 φιλοσόφου καὶ Θεοφράστου γε μετ' αὐτὸν καὶ τῶν Στωϊκῶν,
 ὥστε καὶ τῷ πλήθει τῶν μαρτύρων ἡμᾶς δυσωποῦσιν. ἐγὼ

3 δύνασθαι add. ante φάσκοντες L || 4 ἢ post πάντως om
 M || 6 ἐντεῦθεν O || 7 ψυχρὸν μὲν καὶ ὑγρὸν M || 10 εἶναι φασὶ
 LMV καλοῦσι O || 11 τε ἅμα LMV τε O om ἅμα || ὑγρὰν καὶ
 θερμὴν L || 16 οὐκέτι LMV μηκέτι O || 17 τε ἅμα LV ἅμα MO
 20 οὐσαν LM ὑπάρχουσιν OV || 21 post ὑγρὸν add ἔστιν OV
 om LM || 23 δῆλον παντὶ που M || εὐκρατοτάτην L¹ εὐκρατο-
 τάτη L² || 25 τῆς ante ὑγρότητος om LO || κρατούσης O || 26 δὴ
 περὶ τῶν L

δὲ περὶ μὲν Ἀριστοτέλους, ὅπως ἐγίνωσκεν ὑπὲρ θερμῆς καὶ ὑγρᾶς κράσεως, ἴσως ἂν, εἰ δεηθείην, ἐπὶ προήκοντι τῷ λόγῳ δείξαιμι· δοκοῦσι γὰρ μοι παρακούειν αὐτοῦ.

524 Cap. IV. Τὸ δέ γε νῦν ἔχον πειράσομαι πρῶτον | ἐν-
δείξασθαι τοῖς λέγουσι ταῦτα, πῆ ποτε σοφίζονται σφᾶς 5
αὐτούς, εἰτ' ἐφεξῆς ἀποδείξαι τὸν ἅπαντα λόγον εἰς ἓν
ἄθροισμα κεφάλαιον. ὅτι μὲν δὴ τὸ ἕα οἴονται θερμὸν
εἶναι καὶ ὑγρὸν ἅμα καὶ εἴκρατον, ἐνταῦθα σοφίζονται προ-
φανῶς. οὔτε γὰρ ὑγρὸν ὡς ὁ χειμῶν οὔτε θερμὸν ὡς τὸ
θέρους, ὥστ' οὐδέτερον ἀμέτρως. ἀμετρίας δ' ἦν ἕκαστον τῶν 10
τοιούτων ὀνομάτων καὶ κατ' αὐτούς ἐκείνους δηλωτικόν.
ἐσφάλησαν δὲ διχῶς, πρῶτον μὲν ἐκ τοῦ βούλεσθαι πάντως
ἐν ταῖς ὥραις εὐρεῖν τὴν τετάρτην συζυγίαν τῶν κράσεων,
ἔπειτα δ' ἐκ τοῦ θερμότερον ἢ κατὰ τὸν χειμῶνα καὶ ὑγρό-
τερον ἢ κατὰ τὸ θέρους ὑπολαμβάνειν ὑπάρχειν τὸ ἕα. 15
ἀλλ' οὔτ' ἀναγκαῖον ἐν ταῖς ὥραις ὑποτίθεσθαι τὴν τετάρ-
την συζυγίαν τῶν κράσεων, εἰ μὴ καὶ φαίνοιτο, καὶ τὸ
παραβάλλειν αὐτὸ ταῖς ἑκατέρωθεν ὥραις οὐδὲν μᾶλλον ὑγρὸν
καὶ θερμὸν ἢ ξηρὸν ἀποδείξει καὶ ψυχρὸν. εἰ μὲν γὰρ
ἀμετρίας ἐστὶν ὀνόματα τὸ θερμὸν καὶ τὸ ὑγρὸν, οὐκ ἄλλη 20
525 θεύεται κατ' αὐτούς· σύμμετρον γὰρ ἐν ἅπασιν τὸ ἕα. | εἰ
δ' ὅτι θέρους μὲν ἐστὶν ὑγρότερον, χειμῶνος δὲ θερμότερον,
ὑγρὸν ἐστὶ καὶ θερμὸν, οὐδὲν ἥττον αὐτὸ ψυχρὸν καὶ ξηρὸν
νομίζεσθαι προσήκει, διότι θέρους μὲν ἐστὶ ψυχρότερον,
χειμῶνος δὲ ξηρότερον. ἢ τίς ἀποκλήρωσις, ἓν μὲν τῶν ἐκ 25
τῆς ἀντιθέσεως ἀπὸ τοῦ χειμῶνος, ἓν δ' ἀπὸ τοῦ θέρους
λαμβάνειν; ἐν ἑκατέροις γὰρ ἀμφοτέρων διαφέρον οὐκ ἐξ
ἡμίσεος ὀφείλει τὴν παραβολὴν ἀλλ' ὀλόκληρον ἴσχειν. καὶ
μὴν εἶπερ οὕτω γίνοιτο, τὰναντία φήσομεν ὑπάρχειν αὐτό.

1 θ τε καὶ ὅ M || 4 ἔχον LV εἶναι MO || 6 ἀποδείξει V
ἀποδείξαμι L ἐπιδείξει MO || 8 ἐνταῦθα LMV ἐντεῦθεν O
12 ἐσφάλησαν δὲ δ LM διχ δὲ ἐσφ. OV || 14 δὲ καὶ ἐκ L ||
καὶ add. ante θερμότερον O om. LMV || 15 ὑπολαμβάνειν L
om. cett. || τὸ ἕα LMV αὐτό O || 19 ξηρὸν ἀπ. κ ψυχρὸν L
ψ ἀπ κ ξ cett. || 20 τὸ θερμὸν κ τὸ ὑγρὸν L τὸ θ. κ ὅ MV
τὸ ὅ κ τὸ θ. O || 21 καθ' ἑαυτούς L || 26 τῶν ἀπὸ τοῦ χει-
μῶνος L ἀπὸ om. M | 27 ἑκατέροις L ἑκατέραις cett. || 29 αὐτό
L αὐτῷ cett.

θερμόν μὲν γὰρ ἔσται καὶ ξηρόν, εἰ τῷ χειμῶνι, ψυχρόν
 δ' αὖ καὶ ὑγρόν, εἰ τῷ θέρει παραβάλλοιτο. κατ' οὐδετέραν
 οὖν τῶν παραβολῶν ὁλοκλήρως γιγνομένην ὑγρόν ἔσται καὶ
 θερμόν· εἰ δ' ἕξεστιν ἐκείνοις ἐξ ἑκατέρας αὐτῶν ἡμισυ λα
 5 βοῦσιν ὑγρόν ἀποφαίνειν αὐτὸ καὶ θερμόν, ἕξεσται δῆπου
 καὶ ἡμῖν ἐπὶ θάτερον ἡμισυ μετελθοῦσι ξηρόν καὶ ψυχρόν
 ἀποφῆναι, ξηρόν μὲν ὡς πρὸς τὸν χειμῶνα, ψυχρόν δ' ὡς
 πρὸς τὸ θέρος. ἅπαντ' οὖν οὕτως ἔσται τὸ ἕαρ, ὑγρόν καὶ
 ξηρόν καὶ ψυχρόν καὶ θερμόν.

10 Ἄλλ' οὐδὲ | κατ' αὐτοὺς ἐκείνους οἷόν τ' ἔστιν ἐν ἐνὶ 526
 καὶ ταῦτῳ πράγματι τὰς τέτταρας ἐπικρατῆσαι ποιότητας.
 οὐκ οὐν οὔτε θέρει παραβάλλειν οὔτε χειμῶνι τὸ ἕαρ, ἀλλ'
 αὐτὸ καθ' ἑαυτὸ σκοπεῖσθαι δίκαιον. οὐδὲ γὰρ οὐδὲ τὸν
 χειμῶνα διὰ τοῦτο λέγομεν ὑγρόν εἶναι καὶ ψυχρόν, ὅτι
 15 τῶν ἄλλων ὥρῶν ἔστιν ὑγρότατός τε καὶ ψυχρότατος, ἀλλὰ
 τοῦτο μὲν ἄλλως αὐτῷ συμβέβηκεν· ὅτι δὲ πλεονεκτεῖ κατ'
 αὐτὸν ἢ μὲν ὑγρότης τῆς ξηρότητος, ἢ δὲ ψυχρότης τῆς
 θερμότητος, διὰ τοῦθ' ὑγρός καὶ ψυχρός εἶναι λέγεται. κατὰ
 ταῦτά δὲ καὶ τὸ θέρος, ὅτι κἀν τούτῳ τὸ μὲν ὑγρόν ἀπο-
 20 λείπεται τοῦ ξηροῦ, τὸ δὲ ψυχρόν τοῦ θερμοῦ, διὰ τοῦτο
 θερμόν εἶναι λέγεται καὶ ξηρόν. καὶ γὰρ καὶ δίκαιον ἐκ
 τῆς οἰκείας φύσεως ἑκάστην τῶν ὥρῶν ἐξεταζομένην, ἀλλὰ
 μὴ πρὸς ἄλλην τινὰ παραβαλλομένην ἢ θερμὴν ἢ ψυχρὰν ἢ
 ξηρὰν ἢ ὑγρὰν ὀνομάζεσθαι. καὶ δὴ καὶ σκοπομένην σοι
 25 κατὰ τάδε φανεῖται τὸ ἕαρ ἀκριβῶς μέσον ἀπασῶν τῶν

3 οὖν] δὲ M || ὑγρόν ἔσται κ. θ' LMV ὑ κ. θ' ἔσται O
 4 ἕξεστιν] ἕξεσται LM || 7 ψυχρόν μὲν ὡς πρὸς τὸ θέρος, ξηρόν
 δὲ ὡς πρὸς τὸν χειμῶνα M || 8 ὑγρόν κ. ξ. κ. θ' κ. ψ LV ὑ κ.
 ξ θ κ. ψ M ὑ ξ θ ψ. O omīssa καὶ vocula, usitatum ver-
 borum ordinem restitui || 12 οὐκ οὖν LM || παραβάλλειν LMV
 παραβαλεῖν O || 13 ἑαυτὸ L αὐτὸ O αὐτὸ M || verba οὐδὲ γὰρ
 usque ad ὡς ἐν χειμῶνι τοῦ ὑγροῦ excerpta Orib IX 2, 1 4. ||
 15 ὑγρότατος τε κ. ψ ἔστιν M ὑ τε κ. ψ V ὑ ἔστ' κ. ψ L
 τε om. O || 16 ἄλλως LM καὶ ἄλλως OV || κατ' αὐτὸν] ἐν αὐτῷ
 L || 18 ὑ κ. ψ εἶναι LMV ψ εἶναι κ. ὑ. O || 19 ταῦτά Orib
 ταῦτα LMV ταυτὸ O || 21 καὶ γὰρ καὶ L Orib κ. γ. cett. |
 22 οἰκείας] ιδίας V Orib || ἀλλὰ μὴ LMV οὐ O || 23 ἢ κατὰ
 θερμὴν om. L || 25 ἀκριβῶς om. M

ὑπερβολῶν. οὔτε γὰρ ὡς ἐν χειμῶνι πλεονεκτεῖ τὸ ψυχρὸν
 527 | ἐν αὐτῷ τοῦ θερμοῦ οὔθ' ὡς ἐν θέρει πλεονεκτεῖται.
 κατὰ ταῦτά δὲ καὶ ξηρότητός τε καὶ ὑγρότητος ἰσομοιρία
 τίς ἐστὶν ἐν αὐτῷ μήθ' ὡς ἐν θέρει κρατοῦντος τοῦ ξηροῦ
 μήθ' ὡς ἐν χειμῶνι τοῦ ὑγροῦ καὶ διὰ τοῦτ' ὀρθῶς εἴρη- 5
 ται πρὸς Ἰπποκράτους· ἦρ δὲ ὑγιεινότετον καὶ ἥκιστα
 θανατωδές'.

Ἄλλα καὶ τὸ φθινόπωρον ἦτιον μὲν ἢ τὸ θέρος θερ-
 μόν, ἦτιον δ' ἢ ὁ χειμῶν ψυχρόν. ὥστε ταύτῃ μὲν οὔτε
 θερμὸν ἀπλῶς οὔτε ψυχρόν, ἀμφοτέρω γὰρ ἐστὶ, καὶ οὐ 10
 δέτερον ἄκρως. ἕτερον δέ τι πρόσσεστιν αὐτῷ κακόν, ὅπερ
 ἐπεσημήνατο καὶ Ἰπποκράτης ἐν Ἀφορισμοῖς εἰπών· ὀκότεν
 τῆς αὐτῆς ἡμέρης ὅτε μὲν θάλλπος, ὅτε δὲ ψῦχος ποιέη,
 φθινοπωρινὰ τὰ νοσήματα προσδέχεσθαι χροή'. καὶ τοῦτό γ'
 ἐστὶ τὸ μάλιστα νοσῶδες ἐργαζόμενον τὸ φθινόπωρον, ἢ 15
 ἀνωμαλία τῆς κράσεως οὐκ ὀρθῶς οὖν εἴρηται ψυχρὸν καὶ
 ξηρόν, οὐ γὰρ ἐστὶ ψυχρὸν αὐτὸ καθ' αὐτὸ θεωρούμενον,
 528 ὥσπερ ὁ χειμῶν, ἀλλὰ τῷ θέρει παραβαλλόμενον ἐκείνου
 ψυχρότερον. οὐ μὲν οὐδ' ὁμαλῶς εὐκρατον, ὡς τὸ ἔαρ, ἀλλ'
 ἐν τούτῳ δὴ καὶ μάλιστα διενήνοχεν ἐκείνης τῆς ὥρας, ὅτι 20
 τὴν εὐκρασίαν τε καὶ τὴν ὁμαλότητα διὰ παντὸς ἴσην οἱ
 κέκτηται. πολὺ γὰρ θερμότερόν ἐστι κατὰ τὴν μεσημβρίαν
 ἢ κατὰ τὴν ἑω τε καὶ τὴν ἑσπέραν. ὑγρότητος δὲ καὶ
 ξηρότητος οὐκ ἀκριβῶς μὲν ἐστὶ μέσον, ὡς τὸ ἔαρ, ἀλλ'
 ἐπὶ τὸ ξηρότερον ῥέπει. λείπεται δὲ κἂν τούτῳ τοῦ θέρους. 25
 οὐ μὲν τοσοῦτόν γ' ὄσον θερμότητι. δῆλον οὖν, ὡς οὐδὲ
 τὸ φθινόπωρον ἀπλῶς οὔτω ῥητέον, ὡς ἐκεῖνοι λέγουσι,

2 πλεονεκτεῖται] πλεονεκτεῖ τὸ ξηρὸν τοῦ ὑγροῦ MV || 3 ὑγρό-
 τητος καὶ ξηρότητος L || 5 καὶ LMV om O || 6 Hipp Aphor III
 9 (t. IV 488 L, || ἔαρ M || 11 ἕτερον] cf Orib. IX 2, 5 || τι om
 L || 12 Hipp. Aphor. III 4 (t. IV 486 L.) Galen XVII 2, 568 ||
 13 ποιέη O V ποιέει L ποιεί M! || 14 χροή] δεῖ L || γ' M γε LV
 om O || 20 ἐν τούτῳ δὴ καὶ μάλιστα LMV ὅτι μάλιστα τούτῳ
 O || 22 πολὺ] cf. Orib IX 2, 5 τὸ add. ante κατὰ L bis
 23 ὑγρότητος δ. κ. ξηρότητος L ὑγρότητι δ. κ. ξηρότητι O ὑγρό-
 ταιον καὶ (δέ γε καὶ V, ξηρότατον MV || 24 οὐκ ἀκρ. μὲν ε. μ
 ὡς τ. ε. LM μέσον οὐκ ἐστὶν ἀκρ. ὡς τ. ε. O

ψυχρόν τ' εἶναι καὶ ξηρόν. ἄκρως μὲν γὰρ οὐδέτερόν ἐστιν, ἐπικρατεῖ δ' ἐν αὐτῷ τὸ ξηρόν τοῦ ὑγροῦ καὶ δικαίως ἂν λεχθεῖη ταύτῃ μὲν ξηρόν, ἐν δὲ τῇ κατὰ θερμοότητα καὶ ψυχρότητα διαφορᾷ μικτόν ἐξ ἀμφοῖν καὶ ἀνώμαλον.

5 "Ὡστ' εἴπερ τὰς τέτταρας συζυγίας τῶν κράσεων εἰς τὰς τέτταρας ὥρας διανεῖμαι σπουδάξουσιν, ἴστωσαν οὐ μόνον ἦρι κακῶς προσάψαντες ὑγρότητα καὶ θερμοότητα κράσεως, ἀλλὰ καὶ φθινοπώρῃ ψυχρότητα καὶ ξηρότητα. | καίτοι γ', 529
εἰ καὶ τοῦτο συνεχωρεῖτο ξηρόν εἶναι καὶ ψυχρόν, οὐκ ἦν
10 ἀναγκαῖον εὐθείως ὑγρόν εἶναι καὶ θερμόν τὸ ἕαρ. οὐ γὰρ εἰ τέτταρες αἱ πᾶσαι συζυγίαι κράσεῶν εἰσιν ἀμέτρων, ἥδη καὶ πᾶσας ἀναγκαῖον εἰς τὰς τέτταρας ὥρας νενεμησθαι. ἀλλ' εἴπερ ἄρα τάξις τίς ἐστιν ἐν τῷ κόσμῳ καὶ κατὰ τὸ βέλτιον, οὐ τὸ χεῖρον ἅπαντα κεκόσμηται, πιθανώτερον ἦν,
15 εὐκράτους μὲν τὰς πλείους ὥρας γίνεσθαι, μίαν δ' ἐξ αὐτῶν, εἴπερ ἄρα, τὴν δύσκρατον· οἱ δὲ τοῦναντίον ἐπιδειῖσαι σπεύδουσιν, ὡς οὐδεμία τῶν ὥρῶν ἐστιν εὐκράτος, ἀλλ' ἐξ ἀνάγκης ἐν αὐταῖς ἐπικρατεῖ νῦν μὲν τὸ ψυχρόν, αὐθις δὲ τὸ θερμόν, καὶ νῦν μὲν, εἰ τύχοι, τὸ ξηρόν, αὐθις δὲ τὸ
20 ὑγρόν. ἐγὼ δὲ τοσοῦτον ἀποδέω ἢ θερμόν καὶ ὑγρόν ἀποφαίνειν τὸ ἕαρ, ἢ ὃ τί περ ἂν εὐκράτον ἦ, θερμόν καὶ ὑγρόν εἶναι συγχωρεῖν, ὥστε πᾶν τοῦναντίον ἀποφαίνομαι χειρόστην εἶναι κατάστασιν κράσεως τοῦ περιέχοντος ἡμᾶς αἴρος τὴν θερμὴν καὶ ὑγρὰν, ἦν ἐν μὲν ταῖς ὥραις οὐκ
25 ἂν εὐροις ὕλως, ἐν δὲ ταῖς νοσώδεσι καὶ | λαιμώδεσι κατα- 530
στάσεσιν ἐνίοτε συμπίπτει, καθάπερ που καὶ Ἰπποκράτης

1 ἄκρως μετ] cf Orib IX 4, 4 || 5 "Ὡστ' } cf Orib IX 2, 5 |
6 σπουδάξουσιν LMV σπεύδουσιν O || 7 προσάψαντες Orib |
κράσεως om L || 8 ξηρότητα κ. ψ M || 9 καὶ om L || ψυχρόν εἶναι
κ. ξ. L || 11 κράσεῶν εἰσιν ἀμ. LM κρ ἀμ εἰσιν V τῶν κρ ἀμ
εἰσιν O || 12 καὶ add LMV om. O || ἀναγκαῖον om L || 13 τίς
om. MV || 14 οὐ τὸ LMV οὐ κατὰ τὸ O || πιθανωτάτον MV
15 γιγενησθαι O || 16 οἱ δὲ LM οἱ δὲ γε O || ἐπιδειῖσαι LMV
ἀποδ O || 18 ψυχρόν, αὐθις δ τ. θ. LMV θ αὐ θ τ ψ O ||
20 verba ἐγὼ δὲ usque ad συμπίπτει excerpta. Orib IX 2, 6
ἢ LV τοῦ O || θερμόν κ ὕ LMV ὕ κ θ. O || 23 ἡμᾶς LMV
om. O || 25 καὶ LMV τε καὶ O | 26 συμπίπτουσιν LM συμ-
πίπτειν O || Hipp. Epid. II 1, 1 (t. V 72 L.)

ἐμνημόνευσε λέγων· ὕειν ἐν καύμασιν ὕδατι λάβρω δι' ὕλου'.
 τοῦτο γὰρ ἰδίον ἐστὶν ὑγρᾶς καὶ θερμῆς καταστάσεως ὕειν
 συνεχῶς ἐν καύμασιν εἰ δ' ἦτοι μόνον εἴη καῦμα, καθάπερ
 ἐπὶ τοῦ κατὰ φύσιν ἔχοντος θέρους, ἢ ὕοι μὲν ἀλλ' ἐν
 κρύει, καθάπερ ἐν χειμῶνι, θερμὴν καὶ ὑγρὰν οὐχ οἶόν τε 5
 τὴν τοιαύτην εἶναι κατάστασιν ἄρ' οὖν ἄνοσον ἐκεῖνο τὸ
 θέρους, ἐν ᾧ, φησὶν, ὕειν ἐν καύμασιν ὕδατι λάβρω δι' ὕλου;
 καὶ μὴν ἀνθρακας ἐν τούτῳ γενέσθαι διηγεῖται, σαπέντων
 δηλονότι τῶν ἐν τῷ σώματι περιτιτωμάτων καὶ τινος ἰχῶρος
 θερμοῦς καὶ ὑγροῦς ἀμέτρως γεννησάντων. εἶση δ' ἐξ αὐ- 10
 τῆς τῆς ῥήσεως, εἰ πᾶσαν αὐτὴν σοι παραγράψαιμι, τόνδε
 τὸν τρόπον ἔχουσαν· ἀνθρακες ἐν Κρανῶνι θερινοί. ὕειν
 ἐν καύμασι ὕδατι λάβρω δι' ὕλου. ἐγίνοντο δὲ μᾶλλον
 νότῳ καὶ ὑπεγίνοντο μὲν ὑπὸ τὸ δέρμα ἰχῶρες ἐγκατα
 λαμβανόμενοι δ' ἐθερμαίνοντο καὶ κνησμὸν ἐνεποίουν· εἶτα 15
 531 φλύκταιναι ὡσπερ πυρίκανστοι ἐπανίσταντο καὶ ὑπὸ τὸ
 δέρμα καλεσθαι ἐδόκεον'.

Ἄλλ' ἐνταῦθα μὲν ὡς ἂν μιᾶς ὥρας μετακοσμηθείσης
 ἦττον τὸ κακόν εἰ δὲ δύο ἢ τρεῖς ὑπαλλαχθεῖεν ἢ καὶ
 σύμπαν τὸ ἔτος ὑγρὸν καὶ θερμὸν γένοιτο, μέγιστον ἀνάγκη 20
 συμπεσεῖν οὔτω λοιμόν, οἶον ἐν τῷ τρίτῳ τῶν Ἐπιδημιῶν
 διηγεῖται. παραγράψω δὲ πρῶτα μὲν ἅ περὶ τῆς τῶν ὠρῶν
 ἀκοσμίας εἶπεν, ἐφεξῆς δὲ καὶ τὰ περὶ τῆς ἐπιγενομένης
 φθορᾶς τῶν ἀνθρώπων. ἐν ἅπασιν δ' αὐτοῖς προσέχειν σε
 τὸν νοῦν ἀκριβῶς ἀξιῶ καὶ σκοπεῖσθαι πρῶτον μὲν, ὁποῖόν 25
 τι πρᾶγμα θερμὴ καὶ ὑγρὰ κρᾶσις ἐστίν, ὡς οὐδὲν ἦρι
 παρόμοιον, εὐκράτῳ χρῆματι· δεύτερον δ' ὡς ἀναγκαῖον ἐν
 αὐτῇ σήπεσθαι πάντα. ἄρχεται μὲν οὖν ὁ Ἴπποκράτης τῆς

1 καύμασιν L¹ καύμασιν L² || λάβρω codd || 2 ἰδίον ἐστίν
 LM ἐστίν ἰδίον O || θερμῆς κ. ὕ L || τὸ ὕειν O || 4 ὕοι scripsi:
 ὕει codd || 5 τοιαύτην] αὐτὴν L || κατάστασιν εἶναι L || 7 φησὶν
 ὁ Ἴπποκράτης L φησὶν I M || ὕειν L || 8 τούτῳ LMV αὐτῷ O ||
 10 ὑγροῦς κ. θ. M || 11 σοι om MV || 13 λάβρω codd || 14 ὑπο-
 γίνονται MV || 15 ἐνεποίουν M || 16 ἐξανίσταντο M || 22 πρῶτα
 LMV πρῶτον O || 23 ἐπιγενομένης LO γενομένης V περὶ τῆς
 τῶν ὠρῶν νομένης (sic) M || 24 τοῖς ἀνθρώποις L || 25 ἀκριβῶς
 om M ἀξιῶ ἀκριβῶς L || 27 προσόμοιον M || 28 Hipp Epid III
 3, 2 t. III 66 L) Galen XVII 1, 647

διηγήσεως ὧδε· ἔτος νότιον, ἔπομβρον, ἀπνοια διὰ τέλος'.
 εἶτα τούτοις ἐπιφέρει τὰ κατὰ μέρος ἀπάσης τῆς καταστά-
 σεως, ὄμβρους πολλοὺς ἐν θερμῇ καὶ νοτιά καταστάσει
 γενέσθαι γράφων, εἰτ' αὐθις ἐπὶ τέλει τὸν σύμπαιτα λόγον
 5 εἰς ἕν κεφάλαιον ἀγαγὼν οὕτω φησί· 'γενομένον δὲ τοῦ
 ἔτους ὅλου || νοτίου καὶ ὑγροῦ καὶ μαλακοῦ' τάδε καὶ τάδε 532
 συνέπεσεν, ἃ σύμπαντα μὲν γράφειν ἐν τῷδε τῷ λόγῳ μακρόν.
 ἔνεστι δὲ τῷ βουλομένῳ λαβόντι τὸ τρίτον τῶν Ἐπιδημιῶν
 ἀναγιγνώσκειν τὰ κατὰ μέρος εἰς ἕν ἅπαντα κεφάλαιον
 10 ἀναγόμενα, σηπεδόνα μεγίστην, ἧς καὶ αὐτῆς ὀνομαστὶ πολ-
 λάκις ὁ Ἴπποκράτης ἐπιμέμνηται, ποτὲ μὲν ὠδίπας λέγων·
 'ἦν δὲ καὶ τὸ θεῦμα τὸ συνιστάμενον οὐ πύω ἴκελον, ἀλλὰ
 σηπεδῶν τις ἄλλη καὶ θεῦμα πολὺ καὶ ποικίλον'. ποτὲ δὲ
 πάλιν ὠδί· 'καὶ ἐν αἰδοίοισιν ἀνθρακες οἱ κατὰ θέρος καὶ
 15 ἄλλα, ἃ σῆψις καλεῖται', καὶ ὡς ἐκ τῆς σήψεως ταύτης
 πολλοῖς μὲν βραχίων καὶ πῆχυσ ὅλος ἀπερρῶν, πολλοῖς δὲ
 μηρὸς ἢ τὰ περὶ κνήμην ἀπειλοῦτο καὶ ποὺς ὅλος. ἀλλὰ
 καὶ σαρκῶν καὶ ὀστέων καὶ νεύρων ἐκπτώσεις ἐγίνοντο με-
 γάλαι. καὶ ὅλος οὐδὲν ἔστιν εὐρεῖν ὧν ἔγραψε παθημάτων,
 20 ὃ μὴ σηπεδόνος ἔκγονον ὑπάρχει, δεόντως. οὔτε γὰρ ὑπὸ
 ξηροῦ τι σῆπεσθαι πέφυκεν οὔθ' ὑπὸ ψυχροῦ. μάθοις δ'
 ἄν, εἰ θεάσαιο τὰ τε κρέα καὶ τὰλλα σύμπαντα τὰ πρὸς
 τῶν | ἀνθρώπων ταριχευόμενα, τὰ μὲν ἄσι, τὰ δ' ἄλμη, 533
 τὰ δ' ὄξει, τὰ δ' ἄλλῳ τινὶ τῶν ξηραίνόντων σκευαζόμενα
 25 καλῶς μάθοις δ' ἄν καὶ ὡς ἐν τῷ βορρᾷ, ξηρῷ καὶ ψυχρῷ

1 ἕν μὲν ἔτος L ἕν δὲ τὸ ἔτος V ἦν δ' ἔτος M || 3 κατα-
 στάσει] κράσει MV || 4 ἐπὶ τέλει post ἐν colloc. O || 5 συναγα-
 γῶν V fort. ἀναγαγῶν || οὕτω φησί LMV οὕτως O || Hipp Epid
 III 3, 2 (III 66 L) || 6 ὅλου φησί O || ἐνοτίου M || 7 ἔμπαντα O
 γράφειν LM ἀναγράφειν OV || 9 κεφ ἅπαντα ἀν. L || 10 αὐτὸς
 LV || 11 ὁ Ἴππ ὀνομαστὶ πολλ. M || 12 Hipp Epid III 2, 4
 (t. III 72 L) || 13 ποτὲ L ὅτε cett. || 14 Hipp. Epid III 2, 7
 (t. III 84 L) || αἰδοίοις M || 16 ὅλος L ὄλος cett. || πολλοῖσι δὲ
 O || 17 τὴν κνήμην MO τὴν om LV || 18 σαρκῶν κ. ὀστέων
 LMV δ. κ. σ O || post νεύρων add καὶ ἄρθρων MO om LV
 20 ἔκγονον LMV ἔγγονον O || 21 τοῦ ξηροῦ O τοῦ om LMV
 item ante ψυχροῦ || 24 post σκευαζόμενα add καλῶς O om
 cett. || 25 δ' ἄν καλῶς LMV δὲ O

τὴν φύσιν ὑπάρχοντι, ἄσηπτα μέχρι πλείστου διαμένει πάντα· σήπεται δ' ἐτοίμως ἐν νοτίαις καταστάσεσιν. ἔστι γὰρ οὖν καὶ οὗτος ὁ ἄνεμος ὑγρὸς καὶ θερμὸς.

Ὡστε πᾶν τούναντιον ἡμεῖς ἀποφαινόμεθα τοῖς ὑγρὸν καὶ θερμὸν ὑπολαμβάνουσιν εἶναι τὸ ἕαρ οὔτε γὰρ τοιοῦ- 3 τόν ἔστιν οὔθ' ὑγιεινὸν ἂν ἦν, εἴπερ ἦν τοιοῦτον οἱ δὲ καὶ τοιοῦτον εἶναι φασιν αὐτὸ καὶ διὰ τοῦθ' ὑπάρχειν ὑγιεινόν, ἐν ἀμφοτέροις ἀμαρτάνοντες, ὅσα τε ταῖς αἰσθήσεσιν ἔνεστι διαγνώσθαι καὶ ὅσα τῷ λόγῳ διασκέψασθαι. ταῖς μὲν γὰρ αἰσθήσεσιν ἔνεστιν ἐναργῶς μαθεῖν εὐκρατον ἀκριβῶς 10 αὐτό, τῷ λόγῳ δ' ἐξευρεῖν, ὡς διὰ τοῦτ' ἔστιν ὑγιεινόν, διότι μηδὲν ἐπικρατεῖ τῶν τεττάρων. εἰ δέ γ' ἦτοι τὸ θερμὸν ἐπεκράτει πολλῷ τοῦ ψυχροῦ ἢ τὸ ὑγρὸν τοῦ ξηροῦ, σηπεδόνων τ' ἂν ἦν εὐφορον οὕτω καὶ πασῶν τῶν ὠρῶν 534 νοσοδέστατον. ἀλλ' ἢ τῆς τῶν τεττάρων κράσεως ἰσομοιρία 15 τῆς τ' εὐκρασίας αὐτοῦ καὶ τῆς ὑγιείας αἰτία. πόθεν οὖν ἐπιβλήθῃ τισιν ἰατροῖς τε καὶ φιλοσόφοις ὑγρὸν καὶ θερμὸν ἀποφήμασθαι τὸ ἕαρ; ἐκ τοῦ βουλευθῆναι δηλονότι τὰς τέτταρας συζυγίας τῶν κράσεων εἰς τὰς τέτταρας ὥρας διανεῖμαι. τοῦτο δ' αὐτὸ πάλιν ἐκ τοῦ παραλιπεῖν τὴν πρώτην 20 ἀπασῶν, τὴν εὐκρατον, ἐγένετο. καὶ γὰρ οὖν καὶ διαιτημάτων καὶ φαρμάκων ἀπάντων τε τῶν ὄντων εἰς τὰς τέτταρας ταύτας συζυγίας ἀνάγουσι τὰς διαφοράς.

Cap. V. Ὡς καὶ δῆλον, εἰς ὅσον οἱ περὶ φύσεως λογισμοὶ σφαλέντες τῆς ἀληθείας εἰς τὰς ἰάσεις βλάπτουσι 25 καὶ βέλτιόν ἔστι δυοῖν θάτερον, ἢ μηδ' ὅλως ἄπτεσθαι τῶν τοιοῦτων λόγων, ἀλλ' ἐπιτρέψαι τῇ πείρᾳ τὸ πᾶν, ἢ πρότερον ἐν τῇ λογικῇ θεωρίᾳ γυμνάσασθαι. τὸ δὲ μῖτε τῇ πείρᾳ προσέχειν τὸν νοῦν ἐπιχειρεῖν τε θεωρίᾳ φυσικῇ πρὸ

1 φύσιν] κρᾶσιν L || πλείστου LMO πολλοῦ V || 2 ἐν νοτίαις LMV ταῖς νοτ O || δὴ pro οὖν M || οὖν καὶ om L || 3 θερμὸς κ. υγρ. L || 6 δέ γε MOV || 7 ὑπάρχειν υγ LMV ὑγ. ὑπ O || 12 μηδὲν (μηδὲ L) ἐπικρ τ τεσσάρων LMV μηδὲν ἐν αὐτῶ τ. τ ἐπικρ O || 14 τ' om. MV || εἴη M || δὲ add. post οὕτω LV || 15 νοσοδέστερον L || κράσεως O κράσεων cett. || 16 ὡς add. ante καὶ L || 17 ὑγρὸν τε καὶ M || 21 τοιγαροῦν pro καὶ γ. οὖν M || 24 post φύσεως add. ἀνθρώπου O om. LMV

τοῦ τὸν λογισμόν, ᾧ μέλλοιμεν εὐρίσκειν αὐτήν, ἀσκήσαι
 πρεπόντως εἰς τὰ τοιαῦτ' ἀναγκαῖον ἀπάγειν | σοφίσματα, 535
 καὶ περὶ τε τῶν φαινομένων ὡς ἀναισθήτους ἀναγκάζει
 διαλέγεσθαι μάρτυρά τε καλεῖν Ἀριστοτέλην παρακούοντας
 5 ὧν διδάσκει. πολλαχῶς γὰρ ἐκεῖνος οἶδε καὶ τὸ θερμὸν
 λεγόμενον καὶ τὸ ψυχρὸν καὶ τὸ ξηρὸν καὶ τὸ ὑγρὸν· οἱ
 δ' οὐκ ἀκούουσιν αὐτοῦ πολλαχῶς ἀλλ' ὡσαύτως ἀεί. καὶ
 μὲν δὴ καὶ ὡς οὐ ταυτόν ἐστιν ἢ οἰκείῳ τινὶ καὶ συμφύτῳ
 θερμῷ θερμὸν ὑπάρχειν ἢ ἐπικτήτῳ τε καὶ ἀλλοτρίῳ διήλθεν
 10 Ἀριστοτέλης· οἱ δὲ καὶ τούτου παρακούουσιν. ἔτι δὲ πρὸς
 τούτοις ὁ μὲν Ἀριστοτέλης, ὡσαύτως δὲ καὶ ὁ Θεόφραστος,
 εἰς ὃ τι χρῆ βλέποντας ἢ εὐκρατον ἢ δύσκρατον ἵπολαμβά
 νειν εἶναι τὴν φύσιν, ἀκριβῶς εἰρήκασιν· οἱ δ' οὐδὲ ταῦτο
 γινώσκουσιν, ἀλλ' ὅταν ἀκούσωσι που λεγόντων αὐτῶν ὑγρὸν
 15 εἶναι καὶ θερμὸν τὸ ζῶον ἢ τὴν τοῦ παιδὸς κρᾶσιν ὑγρὰν
 καὶ θερμὴν, οὐδ' ὅπως εἴρηται ταῦτα συνιᾶσιν ἐμπλήκτως
 τε μεταφέρουσι τὸν λόγον ἐπὶ τὰς ἰσθμιασ ὡσπερ ταυτόν ὄν
 ἀλλ' οὐ μακρῶ διαφέρον ἢ τὴν οἰκείαν κρᾶσιν ὑγρὰν εἶναι
 καὶ θερμὴν ἢ τὴν τοῦ περιέχοντος ἡμᾶς ἀέρος. οὔτε γὰρ 536
 20 ταυτόν ἐστιν οὐδ' ὁμοίως ὑγρὰ καὶ θερμὴ ζῶον κρᾶσις
 ἀέρος ὑγρᾶ καὶ θερμῆ κρᾶσει λέγεται.

Τί δὴ τὸ τούτων ἀπάντων αἴτιον, ἥδη διηγήσομαι καὶ
 δεῖξω σαφῶς τοῖς προσέχειν τὸν νοῦν βουλομένοις, ὡς μικρὰ
 πταίσματα τῶν ἐν ἀρχῇ τῆς λογικῆς θεωρίας διδασκομένων
 25 αἴτια μεγίστων ἀμαρτημάτων γίνονται, καὶ κινδυνεύει πάντα
 τὰ κακῶς πραττόμενα κατὰ τε τὰς τέχνας ἀπάσας καὶ μέν
 τοι καὶ κατὰ τὰς ἐν τῷ βίῳ πράξεις ἔπεσθαι σοφίσμασιν.
 ἔπεται τοιγαροῦν ἥδη καὶ τάδε τὰ σοφίσματα τῷ μὴ διελέ
 σθαι περὶ τῶν σημαινομένων ὀρθῶς, ἀλλ' οἰηθῆναι τὸ θερ-

1 αὐτῇ L¹ αὐτοῖ L² || 2 εἰς τὰ τοιαῦτ' ἀναγκαῖον ἀπάγειν L
 εἰς τὰ (om M) τ ἀναγκαῖως ἀπάγει MV ἀναγκαῖον ἀπάγειν
 εἰς τ. O || 3 τε LMV γε O || 7 αὐτῶν L¹ αὐτοῦ λέγοντος τάδε
 L² || 9 τε καὶ LMV τε om O || 10 οἱ δὲ LMV οἱ δέ γε O ||
 δὲ LMV τε O || 12 εἰς LMV ἐς O || 14 που M ποῦ LV om O ||
 21 post θερμῆ repet ζῶον MO del O² || 22 δὴ LO δὲ V δ' ἢν
 M || ante ἥδη add ὑμῖν L || 23 τοῖς γε OV || 27 τῷ om. M ||
 σοφίσματα O σοφίσμασιν O² in marg || 28 ἥδη add. LMV om. O

μόν λέγεσθαι διχῶς, τὸ μὲν ὡς ἄκρατον καὶ ἄμικτον καὶ ἀπλοῦν, τὸ δ' ὡς ἐν τῇ πρὸς τοῖναντίον ἐπιμιξία πλεονεκτοῦν. ὅτι δὲ καὶ παραβάλλοντες ἑτέραν κράσει πολλάκις ἑτέραν ἀποφαινόμεθα τὴν ἑτέραν αὐτῶν εἶναι θερμὴν ἐν ἴσῳ τῷ 6
 537 θερμῶ καὶ ὑγρῶ λέγεται πρὸς τῶν παλαιῶν, οὐ | κατὰ τὴν
 ἰδίαν κρᾶσιν ἀπλῶς, ἀλλὰ τοῖς τε φυτοῖς καὶ τοῖς τεθνεῶσι
 παραβαλλόμενα. καὶ γὰρ τῶν τεθνεῶτων τὰ ζῶα καὶ τῶν
 φυτῶν ἔστιν ὑγρότερα καὶ θερμότερα. καὶ μὲν δὴ καὶ τῶν
 ζῶων αὐτῶν ἀλλήλοις κατ' εἶδη παραβαλλομένων, ξηρότερον 10
 μὲν κύνων, ὑγρότερον δ' ἄνθρωπος. εἰ δὲ μύρμηκι καὶ με-
 λίττῃ παραβάλλοις τὸν κύνα, ξηρότερα μὲν ἐκεῖνα, τὸν κύνα
 δ' ὑγρότερον εὐρήσεις. ὥστε ταῦτὸν ζῶον ξηρὸν μὲν ὡς
 πρὸς ἄνθρωπον ὑπάρχει, ὑγρὸν δ' ὡς πρὸς μέλιτταν· οὕτω
 δὲ καὶ θερμὸν μὲν ὡς πρὸς ἄνθρωπον, ψυχρὸν δ' ὡς πρὸς 15
 λέοντα· καὶ θαυμαστὸν οὐδέν, εἰ τὰ πρὸς ἕτερόν τι λεγόμε-
 να τὰς ἐναντίας ἅμα κατηγορίας ἐπιδέχεται. οὐ γὰρ τοῦτ'
 ἄτοπον, εἰ ταῦτὸν σῶμα θερμὸν ἅμα λέγεται καὶ ψυχρὸν,
 ἀλλ' εἰ καὶ πρὸς ταῦτόν· οὐδὲ γὰρ ὅτι δεξιὸς ἅμα καὶ ἀρι-
 στερὸς ὁ αὐτὸς ἄνθρωπος, ἄτοπον, ἀλλ' εἰ πρὸς τὸν αὐτόν· 20
 εἰ δὲ πρὸς ἄλλον μὲν δεξιός, πρὸς ἄλλον δ' ἀριστερός, οὐδέν
 ἄτοπον. οὕτως οὖν καὶ κύνων ὑγρὸς ἅμα καὶ ξηρὸς καὶ
 538 ψυχρὸς ἅμα καὶ θερμὸς, ἀλλ' οὐ πρὸς | ταῦτό. πρὸς μὲν
 γὰρ ἄνθρωπον ξηρός, ὑγρὸς δὲ πρὸς μύρμηκα, καὶ πρὸς

1 post ἄκρατον add. καὶ θερμὸν M || 2 ὡς ante ἐν om O |
 τοῖναντίον M τὸ ἐναντίον cett || 4 ἐν ἴσῳ τῷ θερμότεραν add.
 codd || 5 καὶ ante τοῦδε add. O om. LMV || 6 παλαιῶν λατρῶν
 LMV || 7 τε LV γε MO || 8 καὶ γὰρ καὶ M || τὰ ζῶα LM ζῶα
 OV || 9 ὑγρότερα κ. θ. L θ. (τε V) καὶ ὑ. MOV || 10 ξηρό-
 τερος V || 11 ὁ κύνων OV || ὑγρότερος V || ὁ ἄνθρωπος OV ||
 12 ξηρότερον μὲν ἐκεῖνον L || ὑγρότερον δὲ τὸν κύνα L || 13 ταῦτὸ
 τὸ ζ. L || ξηρότερον codd. ξηρὸν A || 14 ὑπάρχει LM ὑπάρχειν
 O || ὑγρότερον LMV || 16 τὰ . . λεγόμενα LMV τὸ . . λεγόμενον
 O || 18 εἰ] εἶπερ L || ἅμα] εἶναι L || 19 ταῦτόν L τὸν αὐτόν O |
 οὐδὲ LMV οὐ O || 21 post δὲ add. γε O || 22 ἅμα ὑγρὸς L
 23 ψυχρὸς ἅμα κ. θ. LMV θ. ἄ κ ψ. O || τὸ αὐτὸ ταῦτα L¹
 τὸ αὐτὸ ταῦτα L² τὸν αὐτόν ταῦτα M τὸν αὐτόν V || 24 δὲ
 LMV δ' ὡς V

μὲν ἄνθρωπον θερμός, ψυχρός δὲ πρὸς λέοντα. καὶ γὰρ δὴ καὶ θερμός μὲν ὡς ζῶν· εἰ γὰρ τι τέθνηκεν, οὐ θερμόν οὐ θερμός δ' ὡς πρὸς ἕτερον, εἰ οὕτως ἔτυχε, κύνα. ταυτὶ μὲν οὖν ἅπαντα πρὸς ἄλληλα ἐκ παραβολῆς λέγεται, τὰ δ' ὡς ἐν ζῶων γένει καθ' ἕτερον τρόπον, ὥσπερ αὖ καὶ ὅσα κατ' εἶδος ζῴου. κύων γὰρ ὡς πρὸς μὲν μύρμηκα καὶ μέλιτταν ὑγρός, ὡς δ' ἐν ζῴων γένει ξηρός. αὐτῶν δὲ τῶν κυνῶν κατ' εἶδος ὁδὶ μὲν ξηρός, ὁδὶ δ' ὑγρός, ἄλλος δέ τις, ὡς κύων, εὐκράτος.

10 Cap. VI. Λέλεκται μὲν οὖν ἐπὶ πλείστον ἡμῖν ὑπὲρ ἀπάσης τῆς τοιαύτης χρήσεως τῶν ὀνομάτων ἐν τῷ δευτέρῳ Περὶ διαγνώσεως σφυγμῶν· ἀνάγκη δ', ὡς ἔοικεν, εἰπεῖν τι καὶ νῦν ὑπὲρ αὐτῶν διὰ κεφαλαίων, ὅσον εἰς τὰ παρόντα χρήσιμον. τὸ μὲν ἀπλῶς ξηρόν, ὃ πρὸς μηδὲν ἕτερον λέγε-
15 ται, μόνοις τοῖς στοιχείοις ὑπάρχει, πυρὶ τε καὶ γῆ, καὶ μὲν δὴ καὶ τὸ ὑγρὸν ὑδατι καὶ ἀέρι. κατὰ ταῦτα δὲ | καὶ περὶ 539
θερμοῦ καὶ ψυχροῦ χρῆ νοεῖν· οὐδὲν γὰρ τῶν ἄλλων σωμάτων ἀκριβῶς οὔτε θερμόν οὔτε ψυχρόν ἐστίν ἄλλ' ἢ τὰ στοιχεῖα μόνα. ὅ τι δ' ἂν τῶν ἄλλων λάβῃς, ἐκ τούτων
20 κέκρται καὶ διὰ τοῦτο κατὰ τὸ δεύτερον σημαινόμενον οὐκέθ' ἀπλῶς θερμόν ἢ ψυχρόν ὡς ἄμικτόν τε καὶ εἰλικρινές, ἀλλ' ὡς ἦτοι πλέονος μὲν τοῦ θερμοῦ, τοῦ ψυχροῦ δ' ἐλάττονος, ἢ τοῦ μὲν ψυχροῦ πλέονος, ἐλάττονος δὲ τοῦ θερμοῦ μετέχον ἕκαστον τῶν ἄλλων ἢ θερμόν ἢ ψυχρόν
25 λέγεται. δύο μὲν δὴ ταῦτα σημαινόμενα τοῦ θερμοῦ καὶ ψυχροῦ καὶ ξηροῦ καὶ ὑγροῦ, τὸ μὲν ἀπλῶς λεγόντων ἡμῶν ἄμικτόν τε καὶ εἰλικρινές, ἕτερον δὲ μικτόν μὲν ἐκ τῶν ἐναντίων, ἀλλὰ τῷ τοῦ πλεονεκτοῦντος ὀνόματι προσαγορευόμενον. οὕτω μὲν οὖν ὑγρὸν αἷμα καὶ φλέγμα καὶ πιμελὴ
30 καὶ οἶνος ἔλαιόν τε καὶ μέλι καὶ τῶν ἄλλων τῶν τοιούτων ἕκαστον λέγεται. ὅσα δὲ καὶ χόνδροι καὶ ὄνυχες καὶ ὄπλαϊ

1 δὲ πρὸς LMV δ' ὡς πρὸς O || 4 πάντα L || ἄλληλα O¹ ἄλλα O² in marg. || 6 κύων μὲν γὰρ L || μὲν ante μύρμηκα om LV || 10 λέγεται M || 11 τῆς τοιαύτης om. M || 18 ἐστίν om. M, ἀλλὰ L (om ἦ) || 19 μόνα LV μόνον MO || 20 κατὰ codd. om. A || 21 ἦ] καὶ L || 25 δὴ add. L² ταῦτ' ἤδη pro δὴ τ. MV || post σημαινόμενα add. ἤδη L

καὶ κέρατα καὶ τρίχες καὶ λίθοι καὶ ξύλα καὶ ψάμμος καὶ
 540 κέραμος ἐλάττονα μὲν ὑγροῦ μοῖραν | ἔχει, πλείονα δὲ ξηροῦ
 καὶ διὰ τοῦτο πάλιν ἅπαντα τὰ τοιαῦτα ξηρὰ προσαγορευέ-
 ται μύρμηξ δὲ ξηρὸν καὶ σκώληξ ὑγρὸν ὡς ζῶα καὶ πάλιν
 ἐν αὐτοῖς τοῖς σκώληξιν ὁδὸ μὲν ξηρότερος, ὁδὸ δ' ὑγρό- 5
 τερος ἢ ἀπλῶς ὡς σκώληξ ἢ τῶδέ τιμι παραβαλλόμενος
 ἑτέρῳ.

Αὐτὸ δὲ δὴ τοῦτο τί ποτ' ἐστίν, ὅταν οὕτω λέγωμεν,
 ὡς σκώληξ ὑγρός, ὡς ἄνθρωπος θερμός, ὡς κύων ψυχρός,
 εἰ μὴ τις ἀκριβῶς ἀκούσειέ τε καὶ νοήσειεν, ἅπαντα συγκε 10
 χύσθαι τὸν λόγον ἀνάγκη. τὸ δ' ἀκριβῶς ἐστίν, ὃ καὶ τῶ
 δευτέρῳ Περὶ διαγνώσεως τῶν σφυγμῶν λέγεται, τὸ κατὰ
 γένος ἢ εἶδος ὀνομάζεσθαι τηνικαῦθ' ἕκαστον οὐ θερμὸν
 μόνον ἢ ψυχρὸν ἢ ξηρὸν ἢ ὑγρὸν, ἀλλὰ καὶ μέγα καὶ
 μικρὸν καὶ ταχὺ καὶ βραδὺ καὶ τῶν τοιούτων ἕκαστον, ὅταν 15
 ὑπὲρ τὸ σύμμετρόν τε καὶ μέσον ἢ, οἷον ζῶον θερμὸν, ὅταν
 ὑπὲρ τὸ μέσον ἢ τῆ κράσει ζῶον, ἢ ἵππος θερμός, ὅταν
 ὑπὲρ τὸν μέσον ἵππον ἢ. τὰ μέσα δ' ἐν ἑκάστῳ γένοι τε
 καὶ εἶδει τὰ σύμμετρά ἐστιν· ἴσον γὰρ ἀπέχει τῶν ἄκρων
 541 ἐν | ἐκεῖνῳ τῶ γένοι τε καὶ εἶδει. γένος μὲν οὖν τὸ ζῶον, 20
 ἵππος δὲ καὶ βοῦς καὶ κύων εἶδη. καὶ δὴ καὶ μέσον μὲν
 ἐστὶ τῆ κράσει καθ' ὅλον τὸ γένος τῶν ζῴων ὃ ἄνθρωπος·
 ἐν γὰρ τοῖς ἐφεξῆς τοῦτο δειχθήσεται. μέσος δ' ὡς ἐν ἀν-
 θρώποις κατ' εἶδος ὃ καλούμενος εὐσαρκος· οὗτος δ' ἐστίν,
 ὃν οὔτε παχὺν οὔτε λεπτὸν ἔχομεν εἰπεῖν οὔτε θερμὸν οὔτε 25
 ψυχρὸν οὔτ' ἄλλῳ τινὶ τῶν ἀμετρίαν ἐνδεικνυμένων ὀνο-
 μάτων προσαγορευῆσαι. ὅστις δ' ἂν ὑπὲρ τοῦτον ἢ, πάντως
 οὗτος ἢ θερμότερός ἐστιν ἢ ψυχρότερος ἢ ξηρότερος ἢ ὑγρό-

3 ταῦτα pro τὰ τοιαῦτα L || 6 ἢ (ante ἀπλῶς) L² καὶ L¹ ||
 ὃ σκώληξ M || 8 δὲ δὴ LM δὴ V δὲ O || τί δὴ π O || 9 ὑγρός
 LMV ξηρός O || 10 post ἀκριβῶς add πρότερον MV post νοή-
 σαι O || post τε add. πρώτον L || τε καὶ νοήσ om. M || ἅπαντα
 συγκ. τ. λ. ἀν. LM ἀν. συγκ. τ. λ. ἀπ. OV || 12 διαγνώσεως
 τῶν σφυγμῶν L τῆς τῶν σφ διαγνώσεως MOV || 16 οἷον LMV
 ἢ O || 18 τα μέσα δ' LM τὰ δὲ μέσα V μέσα post εἶδει colloc
 O || 21 δὴ καὶ om. M || 22 post ἐστι add. τῶν ἄκρων L || ὃ om
 LV || 23 γὰρ δὴ L || 25 παχὺν οὔτε λ LMV λ οὐ. π. O
 26 ἀμετρίαν LMV τὴν ἀμ. O || 27 ἀν οὖν M

τερος. ὀνομάζεται δὲ πῆ μὲν ἀπλῶς ὁ τοιοῦτος, πῆ δ' οὐχ
ἀπλῶς· ἀπλῶς μὲν, ὅτι θερμὸς ἢ ψυχρὸς ἢ ξηρὸς ἢ ὑγρὸς
εἶναι λέγεται, μηκέτι παραβαλλόμενος ἀφωρισμένως ἐνὶ τῷδε
καθ' ἕτερον δὲ τρόπον οὐχ ἀπλῶς, ὅτι τῷ συμμετρῷ τε καὶ
5 μέσῳ παντὸς τοῦ εἶδους παραβάλλεται. οὕτω δὲ καὶ κύων
ζῷον ξηρὸν ἀπλῶς μὲν, ὡς ἂν τῷ δόξειε, λέγεται, μηκέτι
παραβαλλόμενος, εἰ τύχοι, μύρμηκι, καθ' ἕτερον δὲ τρόπον
οὐχ | ἀπλῶς, ὅτι τῷ συμμετρῷ τε καὶ μέσῳ τῆ κράσει τῶν 542
ζῶων ἀπάντων, ὃ τί ποτ' ἂν ἦ τοῦτο, παραβάλλεται.

10 Πρόδηλον οὖν ἤδη γέγονεν, ὡς ἕκαστον τῶν οὕτω λεγο-
μένων ἢ ἐν ἐνὶ παραβάλλοντες ὅτῳ δήποτε θερμὸν ἢ ψυχρὸν
ἢ ξηρὸν ἢ ὑγρὸν ὡς πρὸς ἐκεῖνο λέγομεν ἢ τῷ μέσῳ, καθ'
ὅπερ ἂν εἶδος ἢ γένος ἢ τὸ λεγόμενον, οἷον εἶδος μὲν ἴπ-
πον καὶ βοῦν καὶ κύνα καὶ πλάτανον καὶ κυπάριττον καὶ
15 συκῆν, γένος δὲ ζῷον ἢ φυτόν. ἐπὶ τούτοις τρίτον ἄλλο
σημαινόμενον ἦν τῶν ἀπλῶς λεγομένων, ἃ δὴ καὶ τὰς ἀμι-
κτους τε καὶ ἄκρας ἔφαμεν ἔχειν ποιότητας ὀνομάζεσθαι τε
στοιχεῖα· καὶ μὲν δὴ καὶ τὰς ποιότητας αὐτὰς ὀνομάζομεν
ἐνίοτε τοῖς ποιοῖς σώμασιν ὁμωνύμως. ἀλλὰ περὶ μὲν τού-
20 των μετ' ὀλίγον ἔροῦμεν. εἰς δὲ τὰ παρόντα, τῶν ποιῶν
σωμάτων τριχῶς λεγομένων, ἐπισκοπεῖσθαι προσήκει, πῶς ἐν
ἐκάστη ρῆσει κέχρηται τις τῆ προσηγορία, πότερον ὡς ἀπλοῦν
τι καὶ ἄμικτον δηλῶν ἢ ὡς πρὸς τὸ σύμμετρον ὁμογενὲς ἢ
ὁμοειδὲς παραβάλλον | ἢ ὡς πρὸς τὸ τυχόν ὀτιοῦν· οἷον 543
25 ὅταν ὀστοῦν εἴπῃ τις ξηρὸν ἢ ψυχρὸν ἀπλῶς οὕτως μόνον
ὀνομάσας ἄνευ τοῦ προσθεῖναι λέοντος ἢ κυνὸς ἢ ἀνθρώ-
που, δῆλον, ὡς πρὸς τὴν ὅλην φύσιν ἀποβλέπων ἀπάντων
τῶν ἐν τῷ κόσμῳ σωμάτων ἐπινοεῖ τι μέσον, ᾧ παραβάλλον

2 ὅτι] ὅτε Corn || 4 ὅτι] ὅτε Corn. || 8 ὅτι] ὅτι γε V ὅτε Corn. ||
μέσῳ παντὸς (om. V, τοῦ εἶδους τῆ κράσει τῶν ζῶων ἀπ. MV
μ. τοῦ εἶδους τ. κρ. τ. ζ. ἀπ. LO sed τοῦ εἶδους expunctum in
utroque || 9 τούτω L || 11 ἢ ἐν ἐνὶ LV ἐν om. MO || 12 ὡς πρὸς
LVO πρὸς M || 13 οἷον om. M || εἶδος μὲν om. L¹ add L² ||
14 κυπάρισσον LM || 15 πρὸς ἐπὶ τούτοις LO || 19 τούτων LM
τούτων V || 20 εἰς δὲ γε MV || 24 ἢ ὡς πρὸς τὸ (om L) τυχόν
ὀτιοῦν LMV ἢ πρὸς ὀτιοῦν τὸ ἐπιτυχόν O || 27 post δῆλον add.
γαρ MOV, item L, sed ead. man. deletum. || 28 ἐννοεῖ M

αὐτὸ ξηρὸν εἶναι φησιν. ἂν δέ γ' εἶπη τὸ τοῦ λέοντος ὄστουν [ἢ τοῦ ἀνθρώπου ἢ τοῦ κυνός] ξηρὸν εἶναι, δῆλον, ὡς ἐν αὐτοῖς πάλιν τοῖς τῶν ζῴων ὄστοις τῷ μέσῳ παραβάλλει. καὶ χρὴ κἀνταῦθά τι νοῆσαι, πάντων τῶν ζῴων τῶν μὲν μᾶλλον τῶν δ' ἦττον ἐχόντων ὄστᾶ ξηρά, μέσον 6 εἶναι τὴν κρᾶσιν ὄστουν ἐν τινι γένει ζῴων, οἷον ἀνθρώπων, εἰ τύχοι, καὶ τούτῳ τᾶλλα παραβαλλόμενα τὰ μὲν ξηρά, τὰ δ' οὐ ξηρά προσαγορεύεσθαι. καὶ μὲν δὴ κἀν τοῖς ἀνθρώποις αὐτοῖς πάλιν ὁ μὲν τις ξηρόν, ὁ δ' ὑγρόν ὄστουν ἔχειν λεχθήσεται, τῷ μέσῳ παραβαλλόμενος ὡς ἐν ἀνθρώποις. 10

Ὅτι δ' ἐν ἅπασιν τοῖς οὖσι τὸ μέσον τῶν ἄκρων ἐστὶ τὸ 544 σύμμετρόν τε καὶ κατ' ἐκεῖνο τὸ γένος ἢ εἶδος ἢ εὐκρατον, αἰεὶ χρὴ προσυπακούειν ἐν ἅπαντι τῷ λόγῳ, κἀν παρελθόντες ποτὲ τῇ λέξει τύχωμεν αὐτό, καὶ δὴ καὶ τούτων οὕτως ἐχόντων, ὅταν ὑγράν εἶναι τις εἶπη τήνδε τὴν κρᾶσιν ἢ 15 θερμὴν, ἔρωτᾶν, ὅπως εἴρηκεν, ἄρα γε τῷδέ τινι παραβάλλον ἀφωρισμένως ἐνί, καθάπερ, εἰ τύχοι, τῷ Πλάτῳ τὸν Θεόφραστον, ἢ κατὰ γένος ὄτιοῦν ἢ εἶδος· [ἢ γὰρ ὡς ἀνθρώπου ἢ ὡς ζῴου ἢ ὡς οὐσίαν ἀπλῶς]. τὸ γὰρ δὴ τρίτον σημαίνόμενον ἐκάστου τῶν τοιούτων ὀνομάτων, ὅπερ 20 ἀπλοῦν ἐλέγομεν εἶναι καὶ ἄμικτον, οὐκ ἔστιν ἐν τοῖς κεκραμένοις, ἀλλ' ἐν αὐτοῖς τοῖς πρώτοις, ἃ δὴ καὶ στοιχεῖα προσαγορεύομεν, ὥστε τριχῶς ἐκάστου τῶν ποιῶν σωματίων λεγομένου τῶν δύο μόνων ἡμᾶς χρῆζειν εἰς τὴν περὶ κρᾶσεων πραγματείαν ἢ πρὸς τὸ τυχόν ὄτιοῦν παραβάλλοντας 25 ἢ πρὸς τὸ σύμμετρον ὁμογενές.

1 γε εἶπη LMV, εἶπη ante ξηρὸν colloc. O || λέοντος ὄστουν ἢ τοῦ ἀνθρώπου ἢ τοῦ κυνός L λέοντος ὄστουν omissis ἢ τ ἀν ἢ τοῦ κ verbis M λ. ἢ κυνός ἢ ἀν. ὄστουν V λ. ἢ τὸ τοῦ κ. ἢ τὸ τοῦ ἀν. ὄστουν O. Vocabula ἢ τοῦ ἀνθρώπου ἢ τ κυνός cum M delenda videntur. || 6 τῇ κρᾶσει L || ἀνθρώπων LV ἀνθρώπου M ἀνθρώπου O || 10 παραβαλλόμενον LV || 12 τε καὶ LMV τε om O || 14 αὐτό LMV αὐτῇ O || καὶ δὴ καὶ LM καὶ δὴ V καὶ μὲν δὴ καὶ O || 16 γε om. L || 18 verba ἢ γὰρ ὡς ἀνθρώπου ἀπλῶς ab interprete inserta esse videntur || 20 ἐκάστου LMV ἐκάστῳ O || 21 λέγομεν M || 22 τοῖς πρώτοις αὐτοῖς L || 23 ποιῶν] τοιούτων M || 24 λεγομένων L¹ λεγομένου L² || μόνων om. L

Ἐπεὶ δὲ πολλὰ τὰ γένη, καθάπερ οὖν καὶ τὰ ἄτομα, δυνήσεται ταύτων σῶμα καὶ θερμὸν καὶ ψυχρὸν καὶ ξηρὸν καὶ ὑγρὸν εἶναι | κατὰ πολλοὺς τρόπους. ἀλλ' ὅταν μὲν ἐνὶ 545 τῷ τυχόντι παραβάλληται, πάνυ σαφές ἐστίν, ὡς ἐγχωρεῖ τάναντία λέγεσθαι ταύτων, οἷον Δίωνα Θεῶνος μὲν καὶ Μέμνονος ξηρότερον, Ἀρίστανος δὲ καὶ Γλαύκωνος ὑγρότερον. ὅταν δὲ πρὸς τὸ σύμμετρον ὁμογενές ἢ ὁμοειδές, ἐνταῦθ' ἤδη συγχεῖσθαι τε καὶ ταράττεσθαι συμβαίνει τοὺς ἀγυμνάστους. ὁ γὰρ αὐτὸς ἄνθρωπος ὑγρὸς ἅμα καὶ θερ- 10 μὸς εἶναι δύναται καὶ ξηρὸς καὶ ψυχρὸς, ξηρὸς μὲν καὶ ψυχρὸς ὡς πρὸς τὸν σύμμετρον ἄνθρωπον παραβαλλόμενος, ὑγρὸς δὲ καὶ θερμὸς ὡς πρὸς ἄλλο τι ἢ ζῶον ἢ φυτὸν ἢ οὐσίαν ἡντινοῦν, οἷον ὡς πρὸς μὲν ζῶον, εἰ τύχοι, μέλιτταν τε καὶ μύρμηκα, πρὸς δὲ φυτὸν ἐλαίαν ἢ συκῆν ἢ δάφνην, 15 πρὸς οὐσίαν δὲ τιν' ἑτέραν, ἢ μήτε ζῶον ἐστὶ μήτε φυτὸν, οἷον λίθον ἢ σίδηρον ἢ χαλκόν. ἐν τούτοις δὲ τὸ μὲν πρὸς ἄνθρωπον παραβάλλειν πρὸς ὁμοειδές ἐστὶ παραβάλλειν, τὸ δὲ πρὸς μέλιτταν ἢ μύρμηκα πρὸς ὁμογενές, ὡσαύτως δὲ καὶ πρὸς φυτὸν ὀτιοῦν ἐστὶ γὰρ ἀνωτέρω τοῦ ζῶου 546 20 τοῦτο τὸ γένος, ὡσπερ οὖν καὶ αὐτοῦ τούτου λίθος καὶ σίδηρος καὶ χαλκὸς ἐκ τῶν ἀνωθεν γενῶν καλεῖσθω γοῦν <πρὸς> ὁμογενές ἔνεκα συντόμου διδασκαλίας ἢ τοιαύτη σύμπτωσις παραβολή, τοσόσδε μόνον ἐν αὐτῇ διελομένων ἡμῶν, ὡς, ἐπειδὴ μὲν ἀπλῶς οὐσία τις εὐκράτος λέγεται καὶ ταύ- 25 τῆς δὲ τις ἑτέρα ξηροτέρα καὶ θερμοτέρα καὶ ψυχροτέρα καὶ ὑγροτέρα, τὴν μὲν εὐκράτον ἐνταῦθα τὴν ἐκ τῶν ἐναντιῶν ἀκριβῶς ἴσων συνελθόντων ὀνομάζομεν, ὅσον δ' ἀπολείπεται τῆσδε καὶ πλεονεκτεῖ κατὰ τι, τῷ τοῦ πλεονεκτοῦντος ὀνόματι προσαγορευόμεν· ἐπειδὴ δ' ἦτοι φυτὸν εὐκράτον

2 ταύτων LO ταύτῳ τὸ M || 3 τοὺς add ante τρόπους O || 5 τὸν αὐτὸν LV τῷ αὐτῷ O || τὸν Δίωνα L || 7 δὲ] δὲ καὶ L || 8 συγχεῖσθαι L || 10 ψυχρὸς μὲν καὶ ξηρὸς LM || 12 ἢ ζῶον LMV ζῶον O || 13 ἡντινοῦν eodd || 14 post μύρμηκα add. πρὸς ὁμογενές. ὡσαύτως δὲ καὶ (πρὸς φυτὸν) M || 16 μὲν om. M | 17 ἐστὶ παραβάλλειν LMV ἐστὶν ἢ παραβολή O || 20 αὐτὸ τοῦτο L M || 21 γοῦν] οὖν L || 22 <πρὸς> addidi || ὁμογενές V || 27 ἴσως L || ἴσως add. ante ὀνομάζομεν M | ὅση MV || 29 εὐκράτον ἢ ζῶον LMV ἢ ζῶον εὐκρ. O

ἢ ζῶον ὀτιοῦν εἶπωμεν, οὐκέθ' ἀπλῶς ἀλλήλοις ἐν τῇ τοι
 αὐτῇ λέξει τὰναντία παραβάλλομεν, ἀλλὰ πρὸς τὴν τοῦ φυ-
 τοῦ φύσιν ἢ τὴν τοῦ ζώου τὴν ἀναφορὰν ποιούμεθα, συκῆν
 μὲν εὐκράτου. εἰ τύχοι, λέγοντες, ὅταν, οἷα μάλιστα πρέπει
 τὴν φύσιν ὑπάρχειν συκῆ, τοιαύτη τις ἢ, κῦνα δ' αὖ καὶ
 σῦν καὶ ἵππον καὶ ἄνθρωπον, ἐπειδὴν καὶ τούτων ἕκαστον
 547 | ἄριστα τῆς οἰκείας ἔχη φύσεως. αὐτὸ δὲ δὴ τοῦτο τὸ
 τῆς οἰκείας φύσεως ἔχειν ἄριστα ταῖς ἐνεργείαις κρίνεται.
 καὶ γὰρ καὶ φυτὸν καὶ ζῶον ὀτιοῦν ἄριστα διακείσθαι
 τηρικαυτά φαμεν, ὅταν ἐνεργήσῃ κάλλιστα. συκῆς μὲν γὰρ 10
 ἀρετὴ βέλτιστά τε καὶ πλεῖστα τελεσφορεῖν σῦκα· κατὰ ταῦτά
 δὲ καὶ τῆς ἀμπέλου τὸ πλεῖστας τε καὶ καλλίστας ἐκφέρειν
 σταφυλάς, ἵππου δὲ τὸ θεῖν ὠκύτατα καὶ κυνὸς εἰς μὲν
 θήρας τε καὶ φυλακὰς ἄκρως εἶναι θυμοειδῆ, πρὸς δὲ τοὺς
 οἰκέλους πραότατον. 15

Ἄπαντ' οὖν ταῦτα, τὰ τε ζῶα λέγω καὶ τὰ φυτὰ, τὴν
 ἀριστήν τε καὶ μέσην ἐν τῷ σφετέρῳ γένει κρᾶσιν ἔχειν
 ἐροῦμεν οὐχ ἀπλῶς, ὅταν ἰσότης ἀκριβῆς ἢ τῶν ἐναντίων,
 ἀλλ' ὅταν ἢ κατὰ δύναμιν αὐτοῖς ὑπάρχῃ συμμετρία. τοι-
 οῦτον δὲ τι καὶ τὴν δικαιοσύνην εἶναι φαμεν, οὐ σταθμῶ 20
 καὶ μέτρῳ τὸ ἴσον, ἀλλὰ τῷ προσήκοντί γε καὶ κατ' ἀξίαν
 ἐξετάζουσιν. ἰσότης οὖν κρᾶσεως ἐν ἅπασιν τοῖς εὐκράτοις
 ζώοις τε καὶ φυτοῖς ἐστίν, οὐχ ἢ κατὰ τὸν τῶν κερασθέντων
 548 στοιχείων ὄγκον, ἀλλ' | ἢ τῇ φύσει τοῦ τε ζώου καὶ τοῦ
 φυτοῦ κρέπουσα. πρέπει δ' ἔσθ' ὅτε τὸ μὲν ὑγρὸν τοῦ ξηροῦ, 25
 τὸ δὲ ψυχρὸν τοῦ θερμοῦ πλέον ὑπάρχειν. οὐ γὰρ ὁμοίαν

1 ἀλλήλοις post παραβάλλομεν colloc. O || 2 λέξει LMV
 τάξει O || 3 τὴν ante ἀναφορὰν om. M || 4 οἷα L¹MOV οἷαν
 L² || ὑπάρχειν L¹ ὑπάρχειν L² ὑπάρχει V || 7 δὲ δὴ LMV δὴ O |
 8 οἰκείαις add ante ἐνεργείαις L || 10 ἐνεργήσῃ LM ἐνεργῆ OV |
 11 τε om. L || 12 ἐκφορεῖν L¹ ἐκφέρειν L²M εὐφορεῖν O |
 13 ὠκύτατα θεῖν (omisso articulo) M ὠκ. τὸ θεῖν L θεῖν ὠκ.
 (omisso articulo) V || εἰς LMV πρὸς O || μὲν post κυνὸς coll L
 14 τε καὶ LMV καὶ O || θυμοειδοῦς O || 18 ἀκριβῆς MV ἀκρι-
 βῶς LO || 19 ἀτότοις LMV ἀτότης O || 21 γε om. M κατ' ἀξίαν
 LM κατὰ τὴν ἀ. OV || 22 ἐξετάζουσιν OVL² ἐξετάζοντες L¹M
 23 τὸν MOV τὴν L || κερασάντων codd. κερασθέντων K || 25 ὅτε
 μὲν τὸ LMV

χρή κρᾶσιν ἔχειν ἄνθρωπον καὶ λέοντα καὶ μέλιτταν καὶ
 κύνα. πρὸς δὴ τὸν ἐράμενον, ἥστινός ἐστι κρᾶσεως ἄνθρω-
 πος ἢ ἵππος ἢ βοῦς ἢ κύων ἢ ὄτιοῦν ἄλλο τῶν πάντων,
 οὐχ ἄπλῶς ἀποκριτέον. οὐ γὰρ ἐγγωρεῖ τὰ πολλαχῶς λεγό-
 5 μενά τε καὶ κρινόμενα καθ' ἓνα τρόπον ἀποκρινάμενον ἄν-
 ἐγκλητον εἶναι. χρή τοίνυν δυοῖν θάτερον, ἢ πάσας ἐπέρ-
 χεσθαι τὰς διαφορὰς ἢ περὶ τίνος ἤρετο πυνθόμενον ἐκείνην
 μόνην εἰπεῖν. εἰ μὲν γὰρ ὡς ἐν ζώοις πυνθάνοιτο, τίνος
 εἶη κρᾶσεως, ἐπὶ τὸ μέσον ἀπάντων τῶν ζώων τῇ κρᾶσει
 10 βλέποντα τὴν ἀπόκρισιν ποιητέον· εἰ δ' ἄπλῶς τε καὶ ὡς
 πρὸς ἅπασαν οὐσίαν, οὕτως ἤδη παραβάλλειν τάναντία τῶν
 ἐν αὐτῷ πρὸς ἄλληλα καὶ σκοπεῖσθαι, μηκέτι πρὸς τὰς ἐν-
 εργείας ἀναφέροντα τὴν κρᾶσιν, ἀλλὰ πρὸς τοὺς ὄγκους τῶν
 στοιχείων. εἰ δ' ἀφωρισμένως τῶνδ' ἐτι παραβάλλων | ἤρετο, 519
 15 πρὸς ἐκεῖνο μόνον αὐτὸ παραβλητέον ἔτι δὲ μᾶλλον, εἴ
 τινος τῶν ἀτόμων οὐσιῶν, οἶον, εἰ τύχοι, Δίωνος ἢ τοῦδ' ἐ-
 τινος τοῦ κυνὸς ἐρωτηθεῖημεν ὅποια τις ἢ κρᾶσις ἐστίν,
 οὐχ ἄπλῶς ἀποκριτέον. ἀφορμὴ γὰρ οὐ σμικρὰ τοῖς σοφι-
 σταῖς ἐντεῦθεν εἰς τὸ συκοφαντεῖν. εἰ γὰρ εἰποῖς ξηρᾶς καὶ
 20 θερμῆς κρᾶσεως εἶναι τὸν Δίωνα, ῥᾶστον αὐτῷ, προχειρισα-
 μένω τοῦτο μὲν τῶν θερμοτέρων τε καὶ ξηροτέρων ἐκείνου
 τὴν κρᾶσιν ἀνθρώπων ὄντινοῦν, ὑγρὸν καὶ ψυχρὸν ὡς πρὸς
 ἐκεῖνον ἀποφῆναι τὸν Δίωνα, τοῦτο δ' ἄλλο τι φυτὸν ἢ
 ζῶον, οἶον, εἰ τύχοι, λέοντά τε καὶ κύνα, καὶ τούτων ὑγρό-
 25 τερόν τινα καὶ ψυχρότερον ἀποδείξαι τὸν Δίωνα.

Χρή τοίνυν, ὅστις μὴδ' ἐαντὸν ἐξαπατῆσαι βούλεται

2 δὴ LM δὲ OV || κρᾶσεώς ἐστίν M || 3 ἢ βοῦς ἢ ἵππος L ||
 4 οὐδὲ γὰρ MV || 6 ἐπέρχεσθαι LM ἐπεξίχεσθαι OV || 8 πυν-
 θάνοιτο LMV πυνθάνετο O || 9 τῶν L om. MOV || 10 βλέπον-
 τας LO || ποιητέον L ἐστὶ ποιητέον MV αὐτήν π. O || 15 αὐτὸ
 LMV om. O || 17 ἐστίν ἢ κρ. L || 19 ξηρᾶς κ. θ. LMV θ. κ. ξ.
 O || 20 εἶναι κρᾶσεως MV || 21 τοῦτο μὲν LOV om. M || θ. τε
 καὶ ξ. L ξ. τε κ. θ. MV ξ. κ. θ. O || 22 ἀνθρώπων LMV ἄν-
 θρωπον O || 23 φυτὸν ἢ ζῶον LMV ξ ἢ φ. O || 24 οἶον om.
 M || ὑγρότερον τινα καὶ ψυχρότερον L ὑγρότερον τε εἶναι κ
 ψυχρότερον V ὑγρὸν εἶναι κ. ψ. M ὑγρότερον τινα καὶ ξηρό-
 τερον O (ψυχρότερον O²) || 26 verba τοίνυν usque ad σοφισθῆναι
 om. M || ὅστις LV ὅς O

μήθ' ὑπ' ἄλλου σοφισθῆναι, τοῦτον ἀπὸ τῶν ἀπλῶς λεγο-
 μένων θερμῶν καὶ ψυχρῶν καὶ ξηρῶν καὶ ὑγρῶν οὐσιῶν
 ἀρξάμενον οὕτως ἐπὶ τὰς ἄλλας μετείναι καὶ πρῶτον μὲν
 αὐτὸ δὴ τοῦτ' ἐπ' αὐτῶν διορίσασθαι, τὸ μὴδὲ ταύτας, εἰ
 καὶ ὅτι μάλιστα δοκοῦσιν ἀπλῶς λέγεσθαι, πεφευγῆναι τὴν
 550 πρὸς τὸ | σύμμετρον ὁμογενὲς παραβολήν. ὥσπερ γὰρ κύνα
 μέσον ἀπάντων κυνῶν τῇ κράσει λέγομεν, ὅταν ἴσον ἀπέχη
 τῶν ἄκρων, οὕτω καὶ οἰσίαν ἐροῦμεν εἶναι μέσην τῇ κράσει
 τὴν ἴσον ἀπέχουσαν τῶν ἄκρων, ἃ δὴ καὶ πρῶτα πάντων
 ἐστὶ στοιχεῖα. ἴσον δ' ἀφέξει δηλονότι τῶν ἄκρων, ἐξ ἴσου 10
 κερασθέντων ἀπάντων. τὴν οὖν ὑπερβάλλουσαν ἢ ἐλλεί-
 πουσαν τῆσδε θερμῆν ἢ ψυχρᾶν ἢ ξηρᾶν ἢ ὑγρᾶν εἶναι
 φήσομεν, ἅμα μὲν τῇ μέσῃ παραβάλλοντες, ἅμα δὲ καὶ τῶν
 ἐναντίων στοιχείων ἐξέτασιν ἐπ' αὐτῆς ποιούμενοι καὶ δὴ
 καὶ κατὰ τοῦτο μὲν ἀπλῶς ἐροῦμεν αὐτὴν ἢ θερμῆν ἢ 15
 ψυχρᾶν ἢ ξηρᾶν ἢ ὑγρᾶν ὑπάρχειν ἐπειδὴν δὲ τῇ μέσῃ
 κράσει παραβάλλομεν, οὐχ ἀπλῶς, ἀλλ' ὅτι πρὸς τὸ σύμ-
 μετρον ὁμογενὲς οὕτως ἔχει. γένος δ' ἦν αὐτῶν ἡ οὐσία.
 πάντα γὰρ ὑπὸ ταύτην πέπτωκεν ὡς ἀνωτάτω τι γένος,
 ἔμψυχά τε καὶ ἄψυχα, καὶ κοινόν ἐστιν ἧδε καὶ ἀνθρώπου 20
 551 καὶ κυνὸς καὶ πλατάνου | καὶ σκυῆς καὶ λίθου καὶ χαλκοῦ
 καὶ σιδήρου καὶ τῶν ἄλλων ἀπάντων γένος. ὑπ' αὐτῇ δ'
 ἐστὶν ἕτερα γένη πολλά, τὸ μὲν ζῶον ὄρνιθος τε καὶ ἰχθύος,
 τὸ δὲ φυτὸν δένδρου τε καὶ βοτάνης, ἀετοῦ δὲ καὶ κόρακος
 ὄρνις, καὶ λάβρακος καὶ φυκίδος ἰχθύς ὡσαύτως δὲ καὶ 25
 τὸ μὲν δένδρον ἐλαίας τε καὶ συκῆς γένος, ἡ βοτάνη δ'
 ἀναγαλλίδος τε καὶ παιωνίας. ἔσχατα δὲ γένη ταῦτα καὶ
 διὰ τοῦτο καὶ εἶδη προσαγορεύεται, κόραξ καὶ φυκίς καὶ
 συκῆ καὶ ἀναγαλλίς οὕτω δὲ καὶ ἀνθρώπος καὶ βοῦς καὶ

4 αὐτας L ὕ ἰσην MV || πρ. πάντων ἐστὶ στοιχεῖα LM
 πρ. π ἐστὶ καὶ στ. V πρ. τέ εἶσι π κ. στ. O || 10 δ' αὐ ἐξει
 προ δ' ἀφέξει M || 11 κερασθέντων V 12 ὑγρᾶν ἢ ξηρᾶν LV
 19 ὑπὸ ταύτην LM ὑπ' αὐτὴν OV || ἀνωτάτω MV ἀνώτατον
 LO || τι γένος LV τιμὴ γένει M τὸ γένος O || 21 καὶ λίθου LM
 om. OV || 22 γενῶν L¹ γρ. γένος L² || αὐτὴν MOV || 25 λάβρα
 κος L || φυκίδος scripsi: φυκίδος L φουκίδος cett. 27 δὲ LM
 δ' ἐστὶ V δ' ἤδη O || 28 φυκίς scripsi: φουκίς codd.

χύων. ἄνωθεν μὲν κατιόντων ἕσχατα γένη ταῦτα καὶ διὰ
 τοῦτο καὶ εἶδη προσαγορεύεται, κάτωθεν δ' ἀνιόντων ἀπὸ
 τῶν ἀτόμων οὐσιῶν πρῶτα. καὶ δέδεικται δι' ἑτέρου γραμ-
 5 ματος, ὡς εὐλόγως οἱ παλαιοὶ ταῦτα σύμπαντα τὰ μεταξὺ
 τῶν ἀτόμων τε καὶ τῶν πρῶτων γενῶν εἶδη θ' ἅμα καὶ
 γένη προσαγορεύουσιν.

Cap. VII. Ὅπότ' οὖν διήρηται τὰ σημαίνόμενα καὶ ὡς
 οὐχ ἀπλῶς ἀποφαίνεσθαι χρῆ θερμόν τι καὶ ψυχρόν καὶ
 10 ξηρόν καὶ ὑγρόν σῶμα, σαφῶς ἐπιδέδεικται, ζητητέον | ἐφεξῆς 552
 αὐτῶν τὰ γνωρίσματα. καίτοι κἀνταῦθα χρῆ πρότερον ὑπὲρ
 τῶν ὀνομάτων διελέσθαι τῶν ἐμπίπτειν μελλόντων ἐξ ἀνάγκης
 εἰς τὸν ἐφεξῆς λόγον ἐξαπλῶσαι τέ τι πρῶγμα, δυνάμει
 μὲν ἤδη προαποδεδειγμένον, οὐ μὴν ἐναργῶς γε πᾶσι τοῖς
 ἀναγιγνώσκουσι τόδε τὸ γράμμα νοηθῆναι δυνάμενον. ὑπὲρ
 15 τῶν ὀνομάτων οὖν πρῶτον εἰπόντες οὕτως ἐπανίσταμεν ἐπὶ
 τὸ πρῶγμα.

Τὸ θερμόν καὶ τὸ ψυχρόν καὶ τὸ ξηρόν καὶ τὸ ὑγρόν
 ὅτι μὲν οὐχ ἓν τι σημαίνει παρὰ τοῖς Ἕλλησιν, ἐπειδὴν ἐπὶ
 σωμάτων λέγεται, δέδεικται πρόσθεν ὅτι δὲ καὶ τὰς ἐν τοῖς
 20 σώμασι ποιότητας αὐτὰς μόνας ἄνευ τῶν δεδεδυμένων αὐτὰς οὐ-
 σιῶν οὕτως ὀνομάζουσιν ἐνίοτε, τοῦτο μὲν οὕτω εἴρηται πρό-
 σθεν, ἤδη δ' αὐτὸ λέγεσθαι καιρός. ὥσπερ οὖν τὸ λευκὸν
 ὄνομα κατὰ τε τοῦ χρώματος ἐπιφέρουσιν, ἐπειδὴν οὕτω λέγω-
 σιν, ἐναντιὸν ἐστὶ τὸ λευκὸν χρῶμα τῷ μέλανι, κατὰ τε τοῦ
 25 δεδεδυμένου τὸ χρῶμα σώματος, ἐπειδὴν τὸ τοῦ κύκνου σῶμα
 λευκὸν εἶναι φάσκουσιν, οὕτω καὶ τὸ θερμόν ὄνομα κατὰ τε
 τῆς ποιότητος ἐπιφέρουσιν, ὡς εἰ καὶ θερμοῦτητα προσηγό- 553
 ρεον, ἀλλὰ καὶ κατὰ τοῦ σώματος, ὃ τὴν θερμοῦτητα δέ-

1 μὲν LMV μὲν οὖν O || 3 δι' L² πρὸς L¹MOV || 4 σύμπαντα LV ξόμπ cett. || 5 τῶν ante πρῶτων om. L || 7 οὐχ ὡς M ὡς add. L¹ || 8 τι codd. τε K || 9 ὑγρόν τι MV || ἐπιδέδεικται LMV ἀποθ O || οὖν add. ante ἐφεξῆς L delev. ead manu | 11 ἐξ ἀνάγκη μελλ. O || 13 προαποδεδειγμένον L προσδεδ. V || 14 ἀναγιγνώσκουσι τόδε τὸ γράμμα LMV ἐντυγχάνουσι τῷδε τῷ γράμματι O || 15 εἰπόντες L εἰπὼν cett. || ἐπανίσταμεν L ἐπάνειμι cett. | 17 ὑγρόν κ. τ. ξ L || 18 post σημαίνει add παρὰ τοῖς Ἕλλησιν codd omnes. om. Ch K || 19 τῶν σωμάτων L || 22 οὖν om. O | 23 τοῦ om. T

δεχται. τὴν γὰρ δὴ ποιότητα παρὰ τὸ δεδεγμένον αὐτὴν
 σῶμα χρὴ νομίζειν εἶναι τινὰ φύσιν ἔχουσαν ἰδίαν, ὡς ἐν
 τοῖς Περὶ τῶν στοιχείων λόγοις δέδεικται. θερμότης μὲν
 οὖν ποιότης, ἣ δ' αὐτὴ καὶ θερμὸν ὀνομάζεται, καθάπερ
 λευκότης καὶ λευκόν. αὐτὸ δὲ τὸ σῶμα τὸ θερμὸν ἐν τούτῳ 6
 μόνον ὄνομα κέκτηται τὸ θερμὸν, ὡσπερ τὸ λευκόν. οὐ μὴν
 οὔτε θερμότης οὔτε λευκότης αὐτὸ τὸ σῶμά ποτε προσαγο-
 ρεῦται. κατὰ δὲ τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ ψυχρὸν καὶ ξηρὸν
 καὶ ὑγρὸν ὀνομάζεται τὸ τε σῶμα αὐτὸ καὶ ἡ ποιότης· οὐ
 μὴν καὶ ψυχρότης ἢ ξηρότης ἢ ὑγρότης ἔτι καλεῖται τὸ 10
 σῶμα καθάπερ ἡ ἐν αὐτῷ ποιότης

Τούτων οὖν οὕτως ἔχόντων εὐλογον, ἐπειδὴ μὲν ἦτοι
 θερμότητά τις ἢ ψυχρότητα διαλεγόμενος εἶπη, μηδὲν γίνε-
 σθαι σόφισμα· μόναι γὰρ ἐκ τῶν τοιούτων ὀνομάτων αἱ
 ποιότητες δηλοῦνται· θερμὸν δ' εἰπόντος ἢ ψυχρὸν, ἐπειδὴ 15
 554 καὶ ἡ ποιότης οὕτω καὶ τὸ σῶμα τὸ δεδεγμένον | αὐτὴν
 ὀνομάζεται, πρόχειρον γίνεσθαι τῷ κακουργεῖν ἐθέλοντι τὸ
 μὴ δηλούμενον ὑπὸ τοῦ λέγοντος ἀκούειν, ἔν' ἔχη σοφί-
 ζεσθαι τοιοῦτον γὰρ τι δρῶσι καὶ οἱ πρὸς τὸν ἀφορισμὸν
 ἀντιλέγοντες, ἐν ᾧ φησιν Ἴπποκράτης· τὰ ἀυξάνόμενα πλεῖ- 20
 στον ἔχει τὸ ἔμφυτον θερμὸν· οὐ γὰρ σῶμά τι θερμὸν
 ἔμφυτον τῷ ζῳῷ λέγεσθαι πρὸς Ἴπποκράτους ἀκούσαντες
 οὐδὲ ζητήσαντες, ὃ τί ποτ' ἐστὶ τοῦτο, κατὰ τῆς ποιότητος
 μόνης, ἣν δὴ καὶ θερμότητα καλοῦμεν, εἰρησθαι τοῦνομα
 δεξάμενοι τὴν ἀντιλογίαν οὕτω ποιοῦνται. καὶ φαίνεται καὶ 25

2 ante χρὴ add ἑτέραν O om LMT || 3 δέδεικται LV δεί-
 κνται MOT || 6 τὸ ante θερμὸν om. M || τὸ ante λευκόν om
 LMT || post λευκόν add. Corn. τὸ λευκόν || 7 ποτε s. l L || 8 κ
 ξ κ ὕ κ. θερμὸν καὶ ψ. L κ ξ κ ψ. κ ὕ MOT; verborum
 ordinem restitui. || 9 τὸ τε (om. MV) σῶμα αὐτὸ LMV αὐτὸ τε
 τ. σ O || 10 καὶ (ante ψυχρότης) LMT ἢ O || post ψυχρότης
 add ἢ θερμότης LM || ἢ ὑγρὸ ἢ ξ L || καλεῖται τ. σ. LMT τ σ
 κ. O || 12 οὖν LV δὲ O om. MT || ἦτοι OV ἢ L om M || 13 εἶπη
 post τις colloc. L || 14 μόναι γὰρ ἐκ om M || τῶν γὰρ M || 15 εἰ-
 πόντες LO || 17 πρόχειρον L' πρόχειρον L' || 18 ἔχει LT || 19 οἱ
 LMV om. O || 20 ὃ Ἴππ. T. cf. Hipp. Aph. I 14 (IV 466 L.) ||
 22 ἔμφυτον LM τὸ ἔμφυ OV T || 25 καὶ φ καίτοι LT φ. δὲ
 καὶ τε M καίτοι φ. O

τοι μικρὸν ὄν τὸ διαστέλλεσθαι τὰς ὁμωνυμίας ἐν τῇ χρεία τῶν πραγμάτων ἱκανῶς ἀξιόλογον ὑπάρχον.

Cap. VIII. Ἄλλ' ἐπειδὴ καὶ τοῦτο σαφῶς ἤδη διώρισταί, ἐπὶ τὸ ὑπόλοιπον αὐθις ἐπανιτέον. οὔσης γάρ τινος ἀκράτου καὶ ἀμίκτου ποιότητος, θερμότητος τε καὶ ψυχρότητος καὶ ξηρότητος καὶ ὑγρότητος, ὅσα ταύτας ἐδέξατο σώματα, θερμοῦ δὲ δηλονότι καὶ ψυχροῦ καὶ ξηροῦ καὶ ὑγροῦ τελείως τε καὶ ἀκριβῶς ἔστι. ταυτὶ μὲν οὖν μοι νόει | τὰ τῶν γιγνομένων 555
τε καὶ φθειρομένων ἀπάντων στοιχεῖα, τὰ δ' ἄλλα σώματα
10 τὰ τε τῶν ζώων καὶ τὰ τῶν φυτῶν καὶ τὰ τῶν ἀψύχων ἀπάντων, οἷον χαλκοῦ καὶ σιδήρου καὶ λίθων καὶ ξύλων, ἐν τῷ μεταξὺ τῶν πρώτων ἐκείνων τετάχθαι. οὐδὲν γὰρ αὐτῶν οὔτ' ἄκρως θερμὸν οὔτ' ἄκρως ψυχρὸν οὔτ' ἄκρως ξηρὸν οὔτ' ἄκρως ὑγρὸν ἔστιν, ἀλλ' ἦτοι μέσον ἀκριβῶς
15 ὑπάρχει τῶν ἐναντίων, ὡς μηδὲν μᾶλλον εἶναι θερμὸν ἢ ψυχρὸν ἢ ξηρὸν ἢ ὑγρὸν, ἢ θατέρω τῶν ἄκρων προσκεχώρηκεν, ὡς μᾶλλον εἶναι θερμὸν ἢ ψυχρὸν ἢ μᾶλλον ξηρὸν ἢ ὑγρὸν. εἰ μὲν δὲ μέσον ἀκριβῶς εἶη κατ' ἑκατέραν τῶν ἀντιθέσεων, ὡς μηδὲν μᾶλλον εἶναι θερμὸν ἢ ψυχρὸν ἢ
20 ξηρὸν ἢ ὑγρὸν, εὐκρατον ἀπλῶς τοῦτο λεχθήσεται θατέρου δὲ πλεονεκτίσαντος ἦτοι κατὰ τὴν ἑτέραν ἀντίθεσιν ἢ κατ' ἀμφοτέρας, οὐκέτ' εὐκρατον εἰ μὲν δὲ θερμὸν εἶη μᾶλλον ἢ ψυχρὸν, ὃ μᾶλλον ἔστι, τοῦτο λεχθήσεται. κατὰ ταῦτα

6 θερμότητος, ψυχρότητος καὶ ξηρότητος κ. ὑγρότητος L ὑγρ τε καὶ θ. κ ξ κ ψ M ὑ τ κ. ξ κ θ κ ψ OVT || 6 ἐδέξατο LMT διεδέξαντο O || 7 καὶ ξηρὰ om. O || 8 ἐστὶ L ἔσται cett. || 9 ἀπάντων add. MT om. LO || 10 τὰ ante τῶν φυτῶν add. MOI, om L, ante τῶν ἀψύχων add. OT om LM || 12 τετάχθαι L¹ τετάχθαι L² || verba οὐδὲν γὰρ usque ad ὀνομασθήσεται ψυχρὸν excerpts. Orib. XXI 2, 1 || 14 ξηρὸν οὔτ' ἄκρως ὑγρὸν L Orib ὑ οὔτ' ἄκρ ξ. cett. || 15 ὑπάρχειν M ὑπάρχον O 16 verba ἢ θατέρω usque ad ὑγρὸν om L¹ add L² in marg, 17 ξηρὸν ἢ ὑγρὸν LM ὑ καὶ ξ O || 19 ἀντιθέσεων LMT Orib ἐναντιώσεων O || 20 ἀπάντων add. ante ἀπλῶς M || πάντως pro ἀπλῶς coniec Corn || 22 ἀμφοτέρας L ἀμφοτέραν MOT || 23 post λεχθήσεται add. ὡσαύτως δὲ καὶ ξηρὸν καὶ ὑγρὸν O om LMT In L repetuntur quae antecedunt vocabula θατέρου δὲ πλεονεκτίσαντος ἦτοι κατὰ τὴν ἑτέραν ἀντίθεσιν, sed lineola subducta deleta sunt Eodem signo etiam quae sequuntur κατὰ ταῦτα (sic) καὶ εἰ ψυχρὸν εἶη μᾶλλον, ὀνομασθήσεται ψυχρὸν exatincta sunt.

556 δὲ καὶ εἰ | ψυχρὸν εἶη μᾶλλον, ὀνομασθήσεται ψυχρὸν, ὡσαύτως δὲ καὶ ξηρὸν καὶ ὑγρὸν. εἰ δ' ἐξ ἑκατέρας τῆς ἀντιθέσεως ἐπικρατοῖη θάτερον, ἦτοι θερμὸν ἕμα καὶ ὑγρὸν ἢ θερμὸν ἕμα καὶ ξηρὸν ἢ ψυχρὸν ἕμα καὶ ξηρὸν ἢ ψυχρὸν ἕμα καὶ ὑγρὸν ὀνομασθήσεται τὸ σῶμα. 6

Ταύτας μὲν οὖν τὰς τέτταρας δυσκρασίας, ὡς καὶ πρόσθεν εἶπομεν, οἱ πλείστοι γιννώσκουσιν ἰατροὶ τε καὶ φιλόσοφοι. τὰς δ' ἄλλας τέτταρας τὰς ἐξ ἡμίσεος τούτων γιγνομένας οὐκ οἶδ' ὅπως παραλείπουσιν, ὡσπερ καὶ τὴν πρώτην ἀπασῶν κρᾶσιν, τὴν ἀρίστην. ἀλλ' ὅτι γε δυνατὸν ἐπικρατοῦν- 10 τος τοῦ θερμοῦ μηδὲν μᾶλλον ὑγρὰν ἢ ξηρὰν εἶναι τὴν κρᾶσιν, ὅσον ἐπὶ ταύτῃ τῇ συζυγίᾳ, πρόδηλον μὲν οἶμαι καὶ τῶν ἤδη προειρημένων εἶναι. ῥᾶστον δέ, κἂν εἰ μηδὲν προειρητο, συλλογίσασθαι, συγχωρησάντων γ' ἅπαξ αὐτῶν ἑτέραν μὲν εἶναι κρᾶσιν ὑγρὰν καὶ θερμὴν, ἑτέραν δὲ ξηρὰν 15 καὶ θερμὴν. εἰ γὰρ οὐκ ἀναγκαῖόν ἐστι πάντως εἶναι ξηρὰν τὴν θερμὴν, ἀλλ' ἐγχωρεῖ καὶ ὑγρὰν ὑπάρχειν αὐτήν, ἐγ- 557 χωρήσει δηλονότι | καὶ μέσην· ἐγγυτέρω γὰρ ἐστὶν ἢ μέση τῆς ξηρᾶς κρᾶσεως ἢπερ ἢ ὑγρᾶ. κατὰ δὲ τὸν αὐτὸν τρό- 20 πον ἐστὶ τις ἑτέρα ψυχρὰ κρᾶσις, ἐφ' ἧς ἐστὶν ἰσχυρότερον τὸ ψυχρὸν· οὐ μὲν οἶθ' ὑγρὰν οὔτε ξηρὰν ἀναγκαῖον εἶναι τὴν αὐτήν, ἀλλ' ἐγχωρεῖ καὶ μέσην γενέσθαι· πάλιν γὰρ κἀνταῦθα τὸν αὐτὸν ἐπάξεις λόγον. ὥστ', εἴπερ οὐκ ἀν- 25 αγκαῖόν ἐστιν ὑγρὰν εἶναι τὴν ψυχρὰν, ἀλλ' ἐγχωρεῖ καὶ ξηρὰν γενέσθαι, πρόδηλον, ὡς καὶ τὴν μέσην ἐγχωρήσει· 26 ἐγγυτέρω γὰρ ἐστὶν αὕτη τῆς ὑγρᾶς ἢπερ ἢ ξηρᾶ ὡς οὖν αὐταὶ αἱ δύο δυσκρασίαι κατὰ τὴν ἑτέραν ἀντίθεσιν ἰδελ- 30 χθησαν, ἢ μὲν θερμὴ μόνον, ἢ δὲ ψυχρὰ, κατὰ τὸν αὐτὸν

2 ὡσαύτως δὲ καὶ ξηρὸν καὶ ὑγρὸν hoc loco om. LO add MT Orib. || τῆς om L || 3 ἕμα om ter M || 4 ξηρὸν L ὑγρὸν cett. || 5 ὑγρὸν L ξηρὸν cett. || post σῶμα add κατὰ τὴν ἐπι- κράτησιν M κατὰ τὸ ἐπικρατοῦν OT om L || 8 τὰς ἐξ L τὰς om cett. || 10 κρᾶσεων L || 11 ἢ LMT καὶ O || 13 κἂν] καὶ M 14 προειρηται LV || γ' om. M || 15 εἶναι add. L² || 17 ὑγρὰν om O¹ add. O² ξηρὰν add O² || ὑπάρχειν αὐτήν om. M || 21 ἀναγ- καῖον εἶναι τὴν αὐτήν LMT ὑπάρχειν αὐτήν ἀνάγκη O || 22 γὰρ] οὖν L || 27 αἱ om. LMT || δύο L¹ s. l. || 28 ὅτι ἢ μὲν LV || verba ἢ μὲν θερμὴ usque ad ἀντίθεσιν om. M

τρόπον ἄλλαι δύο γενήσονται κατὰ τὴν ἑτέραν ἀντίθεσιν, ἢ μὲν ξηρὰ μόνον, ἢ δ' ὑγρὰ, συμμέτρως ἔχόντων πρὸς ἄλληλα τοῦ θερμοῦ καὶ τοῦ ψυχροῦ. πάλιν γὰρ κἀνταῦθα φήσομεν, ὡς, εἴπερ οὐκ ἔστιν ἀναγκαῖον, εἴ τίς ἐστι ξηρὰ κρᾶσις, 5 εὐθύς ταύτην εἶναι καὶ θερμὴν, ἀλλ' ἐνδέχεται καὶ ψυχρὰν ὑπάρχειν, οὐκ ἀδύνατον ἔσται καὶ τὸ μήτε ψυχρὰν εἶναι τινα μήτε θερμὴν, ἀλλ' εὐκρατον μὲν κατὰ τοῦτο, ξηρὰν | δὲ κατὰ τὴν ἑτέραν ἀντίθεσιν. ὡσαύτως δὲ καὶ τὴν ὑγρὰν 558 κρᾶσιν οὐκ ἀναγκαῖον οὔτε θερμὴν οὔτε ψυχρὰν ὑπάρχειν, 10 ἀλλ' ἐνδέχεται μέσην ἀμφοῖν εἶναι κατὰ γε ταύτην τὴν ἀντίθεσιν.

Εἰ τοίνυν οὐκ ἀναγκαῖον οὔτε τῇ κατὰ τὸ θερμὸν καὶ ψυχρὸν δυσκρασίᾳ τὴν ἐκ τῆς ἑτέρας ἀντιθέσεως ἔπεσθαι οὔτ' ἐκείνῃ τὴν ἐκ ταύτης, ἐνδέχεται ποτε καὶ τὴν εὐκρατον 15 ὅσον ἐπὶ θερμότητι καὶ ψυχρότητι φύσιν ἦτοι ξηρὰν ἢ ὑγρὰν γενέσθαι καὶ τὴν ἐν τούτοις πάλιν εὐκρατον ἦτοι θερμὴν ἢ ψυχρὰν. ὥστ' εἶναι καὶ ταύτας τέτταρας ἑτέρας ἐκείνων δυσκρασίας, ὡς οἱ πρόσθεν λατροὶ τε καὶ φιλόσοφοι παρέδοσαν ἡμῖν, καὶ μέσας γε ταύτας τετάχθαι τῶν εὐκρά- 20 των ἕξιων καὶ τῶν κατ' ἀμφοτέρας τὰς ἀντιθέσεις δυσκράτων. ἢ μὲν γὰρ ἄκρως εὐκρατος οὐδετέραν ἀντίθεσιν ἔχει πλεονεκτοῦσαν, ἢ δ' ἐξ ὑπεναντίου τῆδε δύσκρατος ἀμφοτέρας μοχθηράς. ἐν μέσῳ δ' ἑκατέρων ἔστιν ἢ κατὰ μὲν τὴν ἑτέραν εὐκρατος ὑπάρχουσα, κατὰ δὲ τὴν ἑτέραν δύσκρατος, 25 ἢ τις ἐξ ἡμίσεος μὲν εὐκρατος, ἐξ | ἡμίσεος δὲ δύσκρατος 559 οὕσα, μέση δεόντως ἂν εἶναι λέγοιτο τῆς ὅλης εὐκράτου τε καὶ δυσκράτου. καὶ εἴπερ ἔχει ταῦθ' οὕτως, ὥσπερ οὖν ἔχει, θαρρούντως ἤδη λέγομεν, ἐννέα τὰς πάσας εἶναι τῶν κρᾶσεων διαφοράς, εὐκρατον μὲν μίαν, οὐκ εὐκράτους δὲ

1 ἄλλαι LT ἕτεραι O | 3 ψυχροῦ κ. τ. θ. MT || 4 ὡς εἴπερ V ὥσπερ cett. || εἴ τίς LMTV ἢ τις O || 12 θερμοῦ κ. ψ LM ψ κ θ O || 16 γίνεσθαι M || 17 ἑτέρας om OT || 18 γε om. LM || 19 γε om L || 22 ὑπεναντίας LM || τῆδε LMT τῆσδε O | 23 ante μοχθηράς add ἔχει L || ἑκατέρων add. LMT om. O | 24 ὑπάρχουσα post δύσκρατος colloc. O || 27 ἔχει post οὕτως colloc. O || 28 θαρροῦντες T || verba ἐννέα τὰς πάσας usque ad ἦττον πάμπαν excerp. Orib. XXI 2, 7

τὰς ὀκτώ, τέταρας μὲν ἀπλᾶς, ὑγρὰν καὶ ξηρὰν καὶ ψυχρὰν καὶ θερμὴν, ἄλλας δὲ τέταρας συνθέτους, ὑγρὰν ἅμα καὶ θερμὴν καὶ ξηρὰν ἅμα καὶ θερμὴν καὶ ψυχρὰν ἅμα καὶ ὑγρὰν καὶ ψυχρὰν ἅμα καὶ ξηρὰν.

Cap IX. Ἐν ἐκάστη δὲ τῶν εἰρημένων κράσεων τὸ 5
 μᾶλλον τε καὶ ἥτιον πάμπολυ κατὰ τε τὰς ἀπλᾶς λεγομένας
 κράσεις ἐπὶ τε τῆς ὅλης οὐσίας, ἤδη δὲ καὶ καθ' ἕν ὀτιοῦν
 γένος. εἰ δὴ τις βούλεται διαγνωστικὸς εἶναι κράσεων, ἀρ-
 χεσθαι τούτω προσήκει τῆς γυμνασίας ἀπὸ τῶν καθ' ἕναστον
 γένος εὐκράτων τε καὶ μέσων φύσεων. ἐκείναις γὰρ τὰς 10
 560 ἄλλας παραβάλλων ῥαδίως ἐξευρήσει τὸ | πλεονάζον ἢ λείπον
 ἐν ἐκάστη. περὶ πρώτων οὖν ῥητέον τῶν ἀπλᾶς λεγομένων
 εὐκράτων τε καὶ δυσκράτων, ἃς ἐπὶ πάσης οὐσίας γεννητῆς,
 οὐκ ἐπὶ ζώων μόνον ἢ φυτῶν, ἔφαμεν ἐξετάζεσθαι. πάλιν
 δὲ κἀνταῦθα τό γε τοσοῦτον χρόνῳ διαστελλασθαι περὶ τῶν 15
 ὀνομάτων, ὡς θερμὴ κράσις ἄλλη μὲν ἐστὶν ἐνεργεία, δυνά-
 μει δ' ἄλλη, καὶ ὡς δυνάμει ταῦτ' εἶναι λέγομεν, ὅσα μήπω
 μὲν ἐστὶν ἂ λέγεται, ῥᾶστον δ' αὐτοῖς γενέσθαι φυσικὴν τιν'
 ἐπιτηδειότητα κεκτημένοις εἰς τὸ γενέσθαι. περὶ πρώτων οὖν
 διέλθωμεν τῶν ἐνεργεία θερμῶν καὶ ψυχρῶν καὶ ξηρῶν καὶ 20
 ὑγρῶν ἀπὸ τῆς συμπάσης οὐσίας ἀρξάμενοι κἄπειτα μετα-
 βῶμεν ἐπὶ τὰ φυτὰ καὶ τὰ ζῶα. τελείως γὰρ ἂν οὕτως ἡμῖν
 ἀπειργασμένον εἶη τὸ προτεθέν.

Ἐπειδὴ τοίνυν τὸ μέσον ἐν ἅπαντι γένει καὶ μάλιστα
 κατὰ τὰς συμπάσας οὐσίας ἐκ τῆς τῶν ἄκρων μίξεως γίγνε 25
 ται, χρόνῳ καὶ τὴν νόησιν αὐτοῦ καὶ τὴν διάγνωσιν ἐξ ἐκεί-
 νων συνίστασθαι τὸ μὲν δὴ τῆς νοήσεως ῥᾶστον. ἀπὸ γὰρ

1 καὶ ante ξηρὰν et ψυχρὰν om. M || ψυχρὰν κ θ LM θ.
 κ ψ () || 3 καὶ ante ξηρὰν om. M || ἅμα post ξηρὰν om. M ||
 καὶ post θερμὴν om. M || ξ κ ψ, ψ κ θ. M || 6 κατὰ γε L ||
 ἀπλᾶς LT ἀπλᾶς cett || 7 post κράσεις add. καὶ κατὰ τὰς συν-
 θέτους Corn. || τε post ἐπὶ om. M || 11 λείπον LM τὸ λ. O καὶ
 ἔλλειπον T || 12 ἐν om. M || πρώτον οὖν ῥητέον περὶ τ. ἂ λ.
 M || 15 τῶν LMT om O || 18 & LMV θ O || 19 πρώτον οὖν δι-
 ἐλθωμεν περὶ τ M || 20 διέλθωμεν] εἰπώμεν L || 22 ἐπὶ τὰ φυτὰ
 καὶ τὰ ζῶα LMT ἐπὶ τε τὰ ζῶα καὶ τὰ φ. O || τελείως LM ||
 23 ἐξειργασμένον L¹ ἀπειργασμένον L² || 24 τῷ γένει L || 25 γεν-
 νᾶται LMT γίνεται O

τοῦ θερμοτάτου | πάντων τῶν εἰς αἴσθησιν ἠκόντων, οἷον 561
 ἦτοι πυρὸς ἢ τινος ὕδατος ἄκρως ζέοντος, ἐπὶ τὸ ψυχρό-
 τατον καταντώντες ἀπάντων ὧν ἴσμεν, οἷον ἦτοι κρυστάλλον
 ἢ χιόνα, νοήσαντές τι διάστημα, μέσον ἀκριβῶς τοῦτο τέμνο-
 5 μιν. οὕτω γὰρ ἐξευρήσομεν τῇ νοήσει τὸ σύμμετρον, ὅπερ
 ἑκατέρου τῶν ἄκρων ἴσον ἀπέχει. ἀλλὰ καὶ κατασκευάσαι πως
 αὐτὸ δυνάμεθα τὸν ἴσον ὄγκον κρυστάλλου μίξαντες ὕδατι
 ζέοντι. τὸ γὰρ ἐξ ἀμφοῖν κραθὲν ἴσον ἑκατέρου τῶν ἄκρων
 ἐφέξει τοῦ τε καλοντος καὶ τοῦ νεκροῦντος διὰ ψύξιν.
 10 οὐκ οὐκ οὐδὲ χαλεπὸν ἔτι τοῦ κραθέντος οὕτως ἀψαμένους
 ἔχειν τὸ μέσον ἀπάσης οὐσίας ἐν τῇ κατὰ τὸ θερμὸν τε καὶ
 ψυχρὸν ἀντιθέσει καὶ μεμνησθαι τούτου καὶ κρίνειν ἅπαντα
 ἅλλα καθάπερ τινα κανόνι παραβάλλοντας. καὶ μὲν δὴ καὶ
 ξηρὰν γῆν ἢ τέφραν ἢ τι τοιοῦτον ἕτερον ἀκριβῶς ἀύχη-
 15 ρὸν ἀναδεύσας ὕδατι κατὰ τὸν ὄγκον ἴσῳ τὸ μέσον ἐργάσῃ
 σῶμα τῆς κατὰ τὸ ξηρὸν τε καὶ ὑγρὸν ἀντιθέσεως. οὐκ οὐκ
 οἶδ' ἐνταῦθα χαλεπὸν οὐδὲν ὄψει θ' ἅμα καὶ ἀφῆ τὸ | τοι- 562
 οὔτιον σῶμα διαγνόντα παραθέσθαι τῇ μνήμῃ καὶ τούτω
 κανόνι τε καὶ κριτηρίῳ χρῆσθαι πρὸς τὴν τῶν ἔλλειπόντων
 20 ἢ πλεοναζόντων ὑγρῶν τε καὶ ξηρῶν διάγνωσιν. ἔστω δὲ
 δηλονότι τὸ κρινόμενον σῶμα συμμέτρως θερμὸν. εἰ γὰρ
 εἰς ἄκρον ἦτοι θερμότητος ἢ ψύξεως ἄγοιτο τουτὶ τὸ μέσον
 ὑγροῦ καὶ ξηροῦ σῶμα, φαντασίαν ἐνίστα παρέξει ψευδῆ καὶ
 δόξει ποτὲ μὲν ὑγρότερον εἶναι τοῦ συμμέτρου, ποτὲ δὲ
 25 ξηρότερον. εἰ μὲν γὰρ θερμανθείη πλέον ἢ δεῖ, τηκόμενον
 τε καὶ ῥέον ὑγροτέρου φαντασίαν ἑαυτοῦ παρέξει· ψυχόμενον
 δὲ περαιτέρω τοῦ προσήκοντος ἴσταται τε καὶ πήγνυται καὶ
 ἀκίνητον γίγνεται καὶ σκληρὸν ἀπτομένῳ φαίνεται καὶ τοῦ-

3 καταντώντες codd κατελθόντες B || πάντων L || ἦτοι M
 εἰ τι T ἢ L om O || 5 ὅ, τι περ ἂν M ὅτι περ L (sed τι delet.)
 ὅπερ ἂν T || 6 ἀπέχη MT || 10 οὐκ οὐκ οὐδὲ χ. ἔτι LMT οὐκ οὐκ
 οὐδὲν ἔτι χαλεπὸν ἔστι O || 11 post ἔχειν add τε L || 15 ἀνα-
 δεύσαντας M || 16 οὐκ οὐκ L οὐκ οὐκ MT || 17 τὸ τοιοῦτον σῶμα
 om L || 18 διαγνόντα LMT διαγνόντας O || 20 τε add. L om
 MOT || 25 ἢ δεῖ] ἤδη O δεῖ in ras L || διατηκόμενον M ||
 26 ὑγροτέρων L¹T ὑγροτέρου L² || 27 τε om L || 28 ἀπτομένῳ
 LMT ἀπτομένοις O

του φαντασίαν προβάλλει ψευδῆ ξηρότητος. εἰ δ' ὥσπερ ἴσον ὑγροῦ καὶ ξηροῦ μετέσχεν, οὕτω καὶ θερμότητος καὶ ψύξεως εἶη μέσον, οὔτε σκληρὸν οὔτε μαλακὸν ἀπτομένῳ φανεῖται τὸ τοιοῦτον σῶμα.

Τὸ μὲν οὖν ὅλα δι' ὅλων αὐτὰ κερᾶσαι, τὸ θερμὸν λέγω καὶ τὸ ψυχρὸν καὶ τὸ ξηρὸν καὶ τὸ ὑγρὸν, ἀδύνατον ἀν-
563 θρώπῳ. γῆ γὰρ ὑγρῶ | φυραθεῖσα μέμικται μὲν, ὡς ἂν τῷ δόξειε, καὶ οὕτω κέκραται πᾶσα παντί, παράθεσις μὴν ἔστι τὸ τοιοῦτον κατὰ μικρὰ καὶ οὐ δι' ὅλων κρᾶσις, ἀλλὰ τὸ δι' ὅλων ἄμφω κερᾶσαι θεοῦ καὶ φύσεως ἔργον, ἔτι δὲ 10 μᾶλλον, εἰ καὶ τὸ θερμὸν καὶ τὸ ψυχρὸν ὅλα δι' ὅλων ἀλλήλοις κεραννύοιτο. τὸ μέντοι παράθεσιν ἐργάσασθαι τοιαύτην, ὡς ἐκφεύγειν τὴν αἰσθησιν ἕκαστον τῶν ἀπλῶν σωμάτων, οὐ φύσεως τοῦτο γε μόνης ἢ θεοῦ τοῦργον, ἀλλὰ καὶ ἡμέτερόν ἐστιν. οὐδὲν γὰρ χαλεπὸν ὑγροῦ καὶ ξηροῦ μέσον 15 ἐργάσασθαι πηλὸν ἐκ τῆς τοιαύτης μίξεως, ὡσαύτως δὲ καὶ θερμοῦ καὶ ψυχροῦ, καὶ σοι φανεῖται τὸ τοιοῦτον σῶμα καὶ τῇ θερμότητι μὲν εὐκρατον, ἀλλὰ καὶ σκληρότητος καὶ μαλακότητος ἐν τῷ μέσῳ.

Τοιοῦτον δ' ἔστι καὶ τὸ τῶν ἀνθρώπων δέρμα, μέσον 20 ἀκριβῶς ἀπάντων τῶν ἰσχύτων, θερμοῦ καὶ ψυχροῦ καὶ σκληροῦ καὶ μαλακοῦ, καὶ τούτου μάλιστα τὸ κατὰ τὴν χεῖρα γνώμων γὰρ αὕτη πάντων ἐμελλεν ἔσεσθαι τῶν αἰσθητῶν,
564 ὄργανον | ἀπτικὸν ὑπὸ τῆς φύσεως ἀπεργασθεῖσα τῷ φρο-
νιμωτάτῳ τῶν ζώων οἰκείῳ. ἴσον οὖν ἀπέχειν αὐτὴν ἐχρῆν 25 ἀπάντων τῶν ἄκρων, θερμοῦ καὶ ψυχροῦ καὶ ξηροῦ καὶ ὑγροῦ. καὶ δὴ καὶ γέγονεν ἐκ τῆς τούτων ἀπάντων ἰσο-

1 ψευδῆ προβάλλει L || 2 ἴσον ante ὑγροῦ colloc. LMT post μετέσχεν O || καὶ LM τε καὶ OT || 4 φανεῖται LMT φαίνεται O | 5 αὐτὰ] ἐαντὰ O¹ ἐαντῶν O² || κερᾶσθαι L¹ κερᾶσαι L² || 8 μὴν] μέντοι L δὲ T || 9 ἀλλὰ om. M || 10 τὸ γὰρ δι' M || κερᾶσθαι L¹ κερᾶσαι L² || 11 καὶ ante τὸ θερμὸν add. LMT om. O || 13 ἐκφεύγειν M || 14 post φύσεως add. ἔστι M || τοῦργον LT τὸ ἔργον O || 15 ἔστιν om. M || οὐδὲν LMT οἶδὲ O || post χαλεπὸν add. ἔστιν L || 18 post μὲν add. καὶ τῇ ψυχρότητι A om. LMO T || σκληρότατον καὶ μαλακώτατον L¹ σκληρότητος κ. μαλακότητος L² || καὶ μαλ.] τε καὶ μαλ. OT || 23 post παντων add. σωμάτων M, post αἰσθητῶν LT

μοιρίας οὐ μιχθέντων μόνον, ἀλλὰ καὶ δι' ὄλων ἀλλήλοις
 κερασθέντων, ὅπερ οὐκέτ' οἶδεις ἡμῶν ἐργάσασθαι δυνατός
 ἔστιν, ἀλλὰ φύσεως τοῦργον. ὅσα μὲν οὖν σκληρότερα τοῦ
 5 δέρματός ἐστι μόρια, καθάπερ ὀστᾶ καὶ χόνδροι καὶ κέρατα
 καὶ τρίχες ὀνυχές τε καὶ σύνδεσμοι καὶ ὅπλα καὶ πλήκτρα,
 πλέον ἐν τούτοις ἔστι τὸ ξηρόν· ὅσα δὲ μαλακώτερα, καθ-
 10 ἄπερ αἷμα καὶ φλέγμα καὶ πιμελή καὶ στέαρ καὶ μυελὸς
 ἐγκέφαλός τε καὶ νωτιαῖος, ὑγροῦ πλέον ἐν τούτοις ἔστιν ἢ
 ξηροῦ· καὶ μὲν δὴ καὶ ὅσῳ τὸ πάντων ξηρότατον ἐν ἀν-
 15 θρώπῳ μόριον ὑπερβάλλει σκληρότητι τοῦ δέρματος, τοσοῦ-
 τῷ πάλιν ἀπολείπεται τὸ ὑγρότατον. ἔοικε δὲ πως ὁ λόγος
 τῆσδε τῶν χρησιμωτάτων αὐτῶν ἐφάπτεσθαι καὶ διδάσκειν,
 ἅμα μὲν ὡς οὐ ζῶων μόνον, ἀλλὰ καὶ τῶν ἄλλων ἀπάντων
 σωμάτων εὐκρατότατός ἐστιν | ὁ ἄνθρωπος, ἅμα δ' ὡς τῶν 565
 16 ἐν αὐτῷ μορίων τὸ τῆς χειρὸς δέρμα τὸ ἔσωθεν ἀπάσας
 ἐκπέφηνεν ἀκριβῶς τὰς ὑπερβολάς.

Ἐπιστήσαντες οὖν πάλιν ἐνταῦθα τὸν λόγον ἐπισκεψώ-
 μεθα, τίς ἄριστα κέκραται πάντων ἄνθρωπος, ὃν καὶ τῆς
 ὅλης μὲν οὐσίας, ἔτι δὲ μᾶλλον ἀνθρώπων τε καὶ τῶν ἄλ-
 20 λων ζῶων ἐν τῷ μέσῳ χρῆ τάξαντας, καθάπερ τινὰ κανόνα
 καὶ γνώμονα, τοὺς ἄλλους ἅπαντας τούτῳ παραβάλλοντας
 θερμοὺς καὶ ψυχροὺς καὶ ξηροὺς καὶ ὑγροὺς ὀνομάζειν.
 δεῖ δὲ συνδραμεῖν ἐς ταῦτόν ἐπὶ τοῦδε πολλὰ γνωρίσματα.
 καὶ γὰρ ὡς πρὸς τὴν ὅλην οὐσίαν ἐξετάζοντι μέσον χρῆ
 25 φαίνεσθαι τὸν τοιοῦτον, ἔτι δὲ μᾶλλον ὡς πρὸς ἀνθρώπους
 τε καὶ ζῶα. τὰ μὲν οὖν ἀπάσης τῆς οὐσίας κοινὰ γνωρίσματα
 προεῖρηται· τὰ δ' ὡς ἐν ζῶων εἶδεσιν ἐνεργείας τελειότητι
 κρίνεται τῆς ἐκάστῳ πρεπούσης. πρέπει δ' ἀνθρώπῳ μὲν

1 μονων M || 3 τῆς φύσεως LT || τὸ ἔργον O || τοῦ δέρματος
 σκληρότερα L || 6 ἐν τούτοις πλέον L || 8 καὶ ἐγκέφαλος καὶ νωτ
 L || 10 σκληρότητι LVT σμικρότητι M ξηρότητι O || τοσοῦτον L ||
 11 τὸ ὑγρότατον L² τῆ ὑγρότητι L¹ || 12 αὐτῶν om L¹ add. L² ||
 13 οὐ LMT οὐχὶ O || 14 εὐκρατότερον M || ὁ om. M || 16 οὐκ
 ἐκπέφηνεν M || 17 πάλιν] ἀκριβῶς L || ante ἐπισκεψ add. πάλιν
 L || 18 κέκραται πάντων LM π. κ. OT || 19 μὲν om. M || 21 τε
 καὶ γν. M || 23 εἰς T || ταῦτό M „ 24 ὅλην] ἄλλην O¹T || χρῆ φ
 LMT φ χρῆ O || 26 πάσης M || κοινὰ γν LT γν κοινὰ MO

εἶναι σοφωτάτῳ, κυνὶ δὲ πρασιτάτῳ θ' ἅμα καὶ ἀλκιμωτάτῳ, λέοντι δ' ἀλκιμωτάτῳ μόνον, ὥσπερ γε καὶ προβάτῳ πρασιτάτῳ καὶ μὲν γε καὶ ὡς τὰς τοῦ σώματος ἐνεργείας οὐκ
566 κείας εἶναι προσήκει τῷ τῆς ψυχῆς | ἦθει, δέδεικται μὲν καὶ πρὸς Ἀριστοτέλους ἐν τοῖς περὶ ζώων μορίων, δέδεικται δὲ καὶ πρὸς ἡμῶν ὑπὲρ αὐτῶν οὐδὲν ἦττον. ἡ μὲν δὴ μέθοδος αὕτη.

Τὸ δ' ἀσκηῆσαι γνωρίζειν ἐτοιμῶς ἐν ἐκάστῳ γένει ζῶον καὶ κατὰ τὰ σύμπαντα τὸ μέσον οὐ τοῦ τυχόντος ἀνδρός, ἀλλ' ἰσχάτως ἐστὶ φιλοπόνου καὶ διὰ μακρᾶς ἐμπειρίας καὶ 10 πολλῆς γνώσεως ἀπάντων τῶν κατὰ μέρος ἐξευρίσκειν δυναμένου τὸ μέσον. οὕτω γοῦν καὶ πλάσται καὶ γραφεῖς ἀνδριαντοποιοὶ τε καὶ ἕλως ἀγαλματοποιοὶ τὰ κάλλιστα γράφουσι καὶ πλάττουσι καθ' ἕκαστον εἶδος, οἷον ἄνθρωπον εὐμορφότατον ἢ ἵππον ἢ βοῦν ἢ λέοντα, τὸ μέσον ἐν ἐκείνῳ 15 τῷ γένει σκοποῦντες. καὶ πού τις ἀνδριᾶς ἐπαινεῖται Πολυκλείτου κανῶν ὀνομαζόμενος, ἐκ τοῦ πάντων τῶν μορίων ἀκριβῆ τὴν πρὸς ἄλληλα συμμετρίαν ἔχειν ὀνόματος τοιοῦτου τυχαῖν. ἐστὶ μὲν οὖν ἐπὶ πλεον, ὃν νῦν ἡμεῖς ζητοῦμεν, ἢ ὁ κανῶν οὗτος. οὐ μόνον γὰρ ὑγρότητός τε καὶ ξηρότη- 20 567 τος ἐν τῷ μέσῳ καθέστηκεν ὁ οὕτως εὐσαρκος ἄνθρωπος, ἀλλὰ καὶ διαπλάσεως ἀρίστης τετύχηκεν, ἴσως μὲν ἐπομένης τῆ τῶν τεττάρων στοιχείων εὐκρασία, τάχα δὲ τινα θειοτέραν ἀρχὴν ἐτέραν ἐχούσης ἀνωθεν ἀλλὰ τὸ γε πάντως εὐκρατον εἶναι τὸν τοιοῦτον ἐξ ἀνάγκης ὑπάρχει· τὸ γὰρ ἐν 25 εὐσαρκίᾳ σύμμετρον εὐκρασίας ἐστὶν ἔκγονον. εὐθύς δ' ὑπάρχει τῷ τοιοῦτῳ σώματι καὶ ταῖς ἐνεργείαις ἄριστα διακίεσθαι καὶ σκληρότητός τε καὶ μαλακότητος ἔχειν μετρίως

1 θ' om. MT || 3 μέντοι γε T γε om L¹ add L² || 4 προσήκει LMT χρῆ O || 5 ζῶων] χρείας LMT || δέδεικται LMT λέλεκται O || 6 ὑπὲρ αὐτῶν om. M || 7 αἴτη L ἦθε cett. || 9 τὰ om. LT || 13 ὅλως om. L¹ add. L² || post κάλλιστα add ζῶα T τε ζῶα add. L || 14 καὶ LM τε καὶ OT || 19 οὖν om L || οὐ M |, ζητοῦμεν LT ἐζητοῦμεν O || 20 ἢ om M || post ξηρότητος add. καὶ θερμοτήτος καὶ ψυχρότητος M om LT || 21 εὐκρατος MT 22 ἀλλὰ καὶ] cf. Orib XXI 5, 2 || 23 τιμ O || 25 τὸ τοιοῦτον M || 26 εὐσαρκῶ L¹ εὐσαρκία L² || ἔκγονον LMT ἔγγονον O

θερμότητός τε καὶ ψυχρότητος. καὶ ταῦθ' ὑπάρχει [ἅπαντα] τῷ δέρματι καὶ τούτου μάλιστα τῷ τῆς χειρὸς ἐντός, ὅταν γε μηδένα τύλον ἔχη τοιοῦτον, οἷος τοῖς ἐρέττουσί τε καὶ σκάπτουσι γίνεται. διττῆς γὰρ ἕνεκα χρείας τῶν χειρῶν
 5 γεγενημένων, ἀφῆς καὶ ἀντιλήψεως, αἱ μαλακαὶ μὲν εἰς τὴν τῆς ἀφῆς ἀκριβειαν, αἱ σκληραὶ δ' εἰς τὴν τῆς ἀντιλήψεως ἰσχὺν ἐπιτηδειότεραι.

Καὶ δὴ καὶ τὸ δέσμα τὸ μέσον οὐ μόνον ἁπάντων τῶν τοῦ ἀνθρώπου μορίων, ἀλλὰ καὶ τῆς ὅλης οὐσίας ἁπάντων
 10 τῶν ἐν γενέσει τε καὶ | φθορᾷ σαμάτων οὐ τὸ τετιλωμένον 568 ἔστι καὶ σκληρὸν καὶ λιθῶδες, ἀλλὰ τὸ κατὰ φύσιν ἔχον, ᾧ δὴ καὶ μάλιστα φαμεν ἀκριβοῦσθαι τὴν ἀφήν. ὅτι μὲν οὖν σκληρότητός τε καὶ μαλακότητος ἐν τῷ μέσῳ καθέστηκεν ἁπάντων τῶν μορίων, ἱκανῶς ἐναργές· ὅτι δὲ καὶ θερμότη
 15 τός τε καὶ ψυχρότητος, ἐκ τῆς οὐσίας ἂν αὐτοῦ μάλιστα καταμάθοις. ἔστι γὰρ οἷον ἔναιμόν τι νεῦρον, ἀκριβῶς μέσον ὑπάρχον νεύρου τε καὶ σαρκός, ὡς εἰ καὶ κραθέντων ἀμφοῖν ἐγένετο. ἀλλὰ νεῦρον μὲν ἅπαν ἄναιμόν τε καὶ ψυχρόν, σὰρξ δὲ πολύαιμός τε καὶ θερμή· μέσον δ' ἀμφοῖν
 20 τὸ δέσμα μήτ' ἄναιμον τὸ πάμπαν ὡς τὸ νεῦρον, ἀλλὰ μηδὲ πολύαιμον ὡς ἡ σὰρξ γενόμενον εἰ δὴ τοῦτο κανόνα τε καὶ οἷον κριτήριον ἁπάντων τῶν τοῦ ζώου μορίων προσιτησάμενος ἐξετάζοις τε καὶ παραβάλλοις αὐτῷ τὰλλα, τὰς ὑπὸ διαφορὰς εὐρήσεις τῶν δυσκρασιῶν ἐν αὐτοῖς.

25 Καὶ δὴ καὶ κατὰ μέρος δειμι σοι περὶ πάντων ἐφεξῆς.

1 καὶ θερμότητος κ ψ L || ὑπάρχει L ὑπάρχειν cett. || ἅπαντα MOTL³ om L¹ || 2 τούτου L τούτω cett. || τῷ τὸ L || 3 γε LMT om. O || τὸ add ante τοιοῦτον L || οἷος scripsi: οἷον codid. || 8 verba καὶ δὴ καὶ usque ad τὴν ἀφήν excerpts Orib. XXI 4, 1 || 9 τῶν τοῦ ἀνθρώπου M Orib. τῶν ἀνθρώπου L τῶν ἀνῶν T ἀνθρωπίνων O || ἁπάντων LMT πάντων Orib. καὶ πάντων O || 14 τῶν LMT om O || φ τε κ ψ LT ψ καὶ φ M φ κ ψ O || 16 μὲν γὰρ MT || 17 τε om. L || 21 τὸ ante πάμπαν om LT || τὸ ante νεῦρον add. T om. LMO || 21 εἰ δὴ τοῦτο] excerpts Orib. XXI 4, 2 | 22 τῶν om L ἀπ τοῦ ζ τῶν μ T Orib. || 23 ἐξετάζοις LT ἐξετάσεις MO || παραβάλλοις LT παραβάλλεις MO || τὰλλα L¹ τὰς ἄλλας L³T || 24 τῶν δυσκρασιῶν M τὰς δυσκράτους L τῆς δυσκρασίας OT || 25 ἐφεξῆς LT ἐξῆς MO

φλέγμα μὲν ἔστιν ὑγρότατον καὶ ψυχρότατον, αἷμα δὲ θερ-
 569 μότατον, ἀλλ' οὐχ οὕτως | ὑγρὸν ὡς τὸ φλέγμα. θροῖξ δὲ
 ψυχρότατον καὶ ξηρότατον· ἦτιον δ' αὐτῆς ὁστοῦν ψυχρὸν
 τ' ἔστι καὶ ξηρὸν καὶ τοῦδε χόνδρος ἦτιον ξηρός, ἐφεξῆς δὲ
 χόνδρω σύνδεσμος, ἔπειτα τένων, εἰθ' ὕμην καὶ ἀρτηρία καὶ 5
 φλέψ, αὐτὰ δηλονότι τὰ σώματα τῶν ἀγγείων, εἰθ' ὅσα
 νεῦρα σκληρά. τὰ δὲ μαλακὰ νεῦρα κατὰ τὴν τοῦ δέρματος
 ὑπάρχει φύσιν ἐν τῇ καθ' ὑγρότητά τε καὶ ξηρότητα μεσό-
 τητι. κατὰ γὰρ τὴν ἐτέραν ἀντίθεσιν οὐκ ἔστι μέσον θερ-
 μοῦ καὶ ψυχροῦ τὸ νεῦρον τὸ μαλακόν, ἀλλὰ τοσοῦτον 10
 ἀπολείπεται θερμότητος, ὅσον καὶ αἵματος. οὕτω δὲ καὶ
 τὰλλα σύμπαντα τὰ πρόσθεν εἰρημένα τοσοῦτω ψυχρότερα
 δέρματος ὅσω καὶ ἀναιμότερα. καὶ οἷ γε χιτῶνες αὐτοὶ τῶν
 ἐναιμοτάτων ἀγγείων, ἀρτηρίας λέγω καὶ φλεβός, ἀναιμοὶ
 τ' εἰσὶ καὶ ψυχροὶ φύσει. τῇ γειτνιασεί δὲ τοῦ αἵματος θερ- 15
 μαίνονται τε καὶ εἰς μέσην ἀφικνοῦνται κατάστασιν κρᾶσεως.
 τὸ δ' αἷμα πάλιν αὐτὸ παρὰ τῆς καρδίας ἔχει τὴν θερ-
 570 μασίαν. φύσει γὰρ ἐκεῖνο τὸ | σπλάγγχον ἀπάντων ἔστι τῶν
 τοῦ ζώου μορίων ἐναιμότερόν θ' αἷμα καὶ θερμότερον, ἐφε-
 ξῆς δ' αὐτῷ τὸ ἦπαρ ἀλλ' ἢ μὲν καρδία βραχὺ δέρματος 20
 ἀποδεῖ σκληρότητι, τὸ δ' ἦπαρ πολὺ. καὶ τοίνυν καὶ ὑγρο-
 τέρα τοσοῦτω δέρματος ἔστιν ὅσω μαλακωτέρα. καὶ μὲν δὴ
 καὶ ἡ σὰρξ ὑγροτέρα δέρματος, ἀλλ' αὕτη μὲν καὶ θερμο-
 τέρα νωτιαῖος δ' ὑγρότερος μὲν, ἀλλὰ καὶ ψυχρότερος, καὶ
 τοῦδε μᾶλλον ἐγκέφαλος ὑγρότερος, ἔτι δὲ τοῦδε μᾶλλον ἢ 25
 πιμελή, καὶ ἡ πῆξις αὐτῆς διὰ τὴν τῶν ὑμένων γειτνιασίν·
 ἐλαίω γὰρ ἔοικε παχεῖ καὶ διὰ τοῦτο πήγνυται ψυχροῖς καὶ
 ἀναιμοῖς ὁμιλοῦσα μορίοις. οὔτε δ' ἦπατι περιπήγνυσθαι

1 ἔστιν LT ὡς M οὖν O || θερμότερον καὶ ὑγρότατον L ||
 3 ψυχρότατον κ. ξηρότατον LMT ξηροτάτη τε καὶ ψυχροτάτη
 O || 4 τ' T τε L om. MO || 9 οὐκ ἔστι LMT οὐκ ἔτι O || 10 τὸ
 ante μαλακόν add LMT om. O || τοσοῦτω M || 11 ὅσω LM ||
 12 τοσοῦτον LT || 13 ὅσον T (ὅσω L) || καὶ οἷ γε] cf. Orib. XXI
 4, 5 || 14 λέγω om M || τε καὶ φλ M || 16 τε LMT om O ||
 21 καὶ τοίνυν καὶ LMT καὶ τοίνυν O || 22 ἔστιν om. M || ὅσω
 καὶ μαλακωτέρα T || καὶ μὲν LMT καὶ μὴν O || 23 ἡ σὰρξ LMT
 σὰρξ O || 24 καὶ ante ψυχρ om L || 25 τοῦδε LMT τουτου O |
 ἢ ante πιμελή add. LMT om. O

πιμελήν οὐτ' ἀρτηρίαις καὶ φλεψὶν οὔτε καρδίᾳ δυνατόν,
 ἀλλ' οὐδ' ἄλλῳ τινὶ θερμῷ πάνυ μορῶ. διότι δὲ πέπηγε
 ψυχρῷ, διὰ τοῦτο χεῖται θερμαινομένη τοῖς ἄλλοις ὁμοίως
 τοῖς πεπηγόσιν. οὐ μὴν ἐγκέφαλός γε θερμαινόμενος χεῖται
 5 καὶ διὰ τοῦθ' ἦττον ὑγρός ἐστὶ πιμελῆς. ἦττον δ' ὑγρὰ
 πιμελῆς ἐστὶ καὶ ἡ τοῦ πνεύμονος σὰρξ, οὐδὲ γὰρ αὕτη
 χεῖται θερμαινομένη. πολὺ δ' ἔτι μᾶλλον ἢ τοῦ σπληνός 571
 τε καὶ τῶν νεφρῶν σὰρξ ἦττόν ἐστιν ὑγρὰ πιμελῆς ἅπαντα
 μέντοι ταῦτα δέρματός ἐστὶν ὑγρότερα. τὰς δὲ τούτων ἀπο-
 10 δείξεις ἐν τῷ μετὰ ταῦτα λόγῳ διέξειμι καὶ μὲν δὴ καὶ ὅσα
 λείπει τῇ συμπάσῃ περὶ κρᾶσεων πραγματεία διὰ τῶν ἐφεξῆς
 βνοῖν ὑπομνημάτων εἰρησεται.

3 πάνυ ante ψυχρῷ add. OT om. LMV || 4 τοῖς πεπηγόσιν
 MOT τοῖς om. L || 6 γὰρ om. M || 8 σὰρξ add. LMT om. O ||
 10 μετὰ ταῦτα L μετὰ T μεταξύ MO || 12 ὑπομνημάτων L¹
 υπομνημάτων L¹T || Subscriptio: τέλος τοῦ α' περὶ κρᾶσεων
 λόγον L

ΓΑΛΗΝΟΥ ΠΕΡΙ ΚΡΑΣΕΩΝ

ΒΙΒΛΙΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

Cap. I. Ὅτι μὲν δὴ τῶν πολλαχῶς λεγομένων ἐστὶν ὑγρόν
τε σῶμα καὶ ξηρόν καὶ ψυχρόν καὶ θερμόν, ἐν τῷ πρὸ τοῦ
του λόγῳ διήρηται. δέδεικται δὲ καὶ, ὡς ἐννέα διαφοραὶ τῶν
κράσεων εἰσι, μίᾳ μὲν ἢ σύμμετρός τε καὶ εὐκράτος, αἱ
λοιπαὶ δὲ πᾶσαι δύσκρατοι, τέτταρες μὲν ἀπλαῖ, μιᾶς ἐν 5
ἐκάστη πλεονεκτούσης ποιότητος ἦτοι θερμότητος ἢ ψυχρό-
τητος ἢ ξηρότητος ἢ ὑγρότητος, ἕτεραι δὲ τέτταρες, ἐπειδὴν
ἐξ ἑκατέρας ἀντιθέσεως ἢ ἑτέρα κρατήσῃ δύνამις. λέγω δ'
ἀντιθέσεις δύο, μίαν μὲν τὴν κατὰ τὸ θερμόν τε καὶ ψυ-
578 χρόν, ἢ ἑτέραν δὲ τὴν κατὰ τὸ ξηρόν τε καὶ ὑγρόν. 10

Ἐφεξῆς δὲ τούτων ἐπὶ τὰ γνωρίσματα μεταβάντες ὑπὲρ
τῆς εὐκράτου φύσεως ἐσκοπούμεθα, διότι πρώτη πασῶν ἦδε
καὶ ἀρετῇ καὶ δυνάμει καὶ τάξει νοήσεώς ἐστίν. ἐπεὶ δ'
εὐκράτον ἄλλο μὲν ἀπλῶς εὐρίσκεται λεγόμενον ἐν πάσῃ τῇ
τῶν ὄντων φύσει, καθ' ἕναστον δὲ γένος ἄλλα, περὶ πρώτου 15
δεῖν ἐδόκει σκοπεῖσθαι τοῦ κοινῆ κατὰ πάσης φύσεως ἐξε-
ταζομένου. κανῶν δ' ἦν αὐτοῦ καὶ κρίσις ἢ τῶν στοιχείων
ἰσομοιρία, δι' ἣν καὶ τὸ τῶν ἐσχάτων ἀπάντων ἀκριβῶς
μέσον ἀποτελεσθὲν εὐκράτον τε καὶ σύμμετρον ὀνομάζεται
τὰ δ' ἄλλα τὰ καθ' ἕναστον γένος εὐκράτα ταῖς οἰκείαις 20
τῶν σωμάτων ἐνεργείαις τε καὶ χρείαις κρίνεται καὶ διὰ
τοῦτο ταῦτόν σῶμα ζῴου τινὸς ἢ φυτοῦ μέσον μὲν εἶναι

Inscriptio: Γαληνοῦ περὶ κράσεων λόγος δεύτερος L M Γ.
π κρ. δεύτερον T || 1 ὑγρόν τε σ. κ. ξ. M O T ὑγρόν σ κ. ξ. L |
2 καὶ ψ. κ. θ. scripsi: κ. θ. κ. ψ. codd || τούτων L M T τοῦδε
O || 3 καὶ om. O || 7 ἢ ὑγρ. ἢ ξ. T || 8 δ'] δὲ καὶ M || 10 τὸ ὑγρόν
τ κ. ξ. M || 14 ἀπάση L || 15 ἕναστον] ἕτερον L || τὰ πρῶτου L |
18 τὸ om. L M || ἀκριβῶς om. L || 19 τὸ μέσον L

δύναται τῶν ὁμογενῶν ἀπάντων, τουτέστιν εὐκρατόν τε καὶ
 σύμμετρον ἐν ἐκείνῳ τῷ γένει, δύσκρατον δ' ἕτερον τινὲ
 παραβαλλόμενον ἢ φυτῶν ἢ ζῴων ἢ ἀψύχων γένει. | τὸ 574
 μὲν γὰρ τοῦ ζῶντος σῶμα τῷ τοῦ νεκροῦ παραβαλλό-
 6 μενον ὑγρότερόν ἐστι καὶ θερμότερον, οἶον, εἰ τύχοι, λέων
 ζῶν τεθνεῶτος λέοντος ἢ αὐτὸς ἑαυτοῦ τις ἢ ἕτερος ἕτερου
 θερμότερός τ' ἐστὶ καὶ ὑγρότερος, καὶ διὰ τοῦτ' εἴρηται πρὸς
 τῶν παλαιῶν ὑγρὸν τ' εἶναι καὶ θερμὸν τὸ ζῶον, οὐχ ὡς
 ἢ τῆς ὑγρότητος ἐν αὐτῷ πλεονεκτούσης ἀπλῶς ἢ τῆς θερ-
 10 μότητος· οὕτω [μὲν] γὰρ εὐρεθήσεται πάμπολλα ζῶα ξηρὰ
 καὶ ψυχρά, καθάπερ ἐμπίδες τε καὶ κώνωπες καὶ μυῖαι καὶ
 μέλιττα καὶ μύρμηκες· ἀλλ' ὡς τοῖς τεθνεῶσι παραβαλλό-
 μενα. καὶ γὰρ καὶ μέλιττα ζῶσα τεθνεώσης μελίττης ὑγρο-
 τέρα τ' ἐστὶ καὶ θερμότερα καὶ μύρμηξ μύρμηκος, ἀνθρώπων
 15 μέντοι παραβαλλόμενα καὶ ἵππων καὶ βοῖ καὶ τοῖς ἄλλοις
 ζῴοις τοῖς ἐναίμοις ἅπαντα τὰ τοιαῦτα ψυχρὰ καὶ ξηρὰ τὴν
 κρᾶσίν ἐστι. καὶ μὲν δὴ καὶ εἰ πρὸς τὴν ὅλην οὐσίαν
 ἀποβλέπων ἐξετάζοις, οὐδ' οὕτως ἐκπέπτωκε τοῦ ξηροῦ τ'
 εἶναι καὶ ψυχρὰ. ὥσπερ γὰρ καθ' ἕκαστον γένος, ὅταν ἐξί
 20 στήται τι τῆς μεσότητος, | ἀπὸ τοῦ πλεονεκτοῦντος ὀνομά- 575
 ζεται, κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον ἐπὶ τῆς συμπάσης οὐσίας,
 ὅταν ὑπερβάλλῃ τι τὸ μέσον, οὐκέτ' εὐκρατον, ἀλλ' ἦτοι
 θερμὸν ἢ ψυχρὸν ἢ ξηρὸν ἢ ὑγρὸν ὀνομασθήσεται.

Δέδεικται γὰρ δὴ πρόσθεν, ὡς ἀνθρώπος ἐστὶν οὐ τῶν
 25 ζῴων μόνον ἢ φυτῶν, ἀλλὰ καὶ τῶν ἄλλων ἀπάντων εὐ-
 κρατότατον. ἐπεὶ δ' ἐκ πολλῶν καὶ διαφερόντων σύγκειται
 μορίων, εὐδὴλον, ὡς τὸ μέσον ἀπάντων τῆ κρᾶσει τοῦτο
 καὶ ἀπλῶς ἐστὶν εὐκρατον. τὸ γὰρ τοῦ μέσου τῆ κρᾶσει

1 τῶν ὁμογενῶν δύναται πάντων L || 3 ἢ ζ ἢ φ M || 6 λέ-
 οντος τεθνεῶτος O || τις ἑαυτοῦ L || 7 τε add. ante ἐστὶ LT om.
 MO || 8 παλαιῶν λατρῶν T || τ' om. LOT || 9 ἢ (post ὡς) add L¹
 om M || 10 μὲν om. O || ψυχρὰ κ. ξ. LOT ξ κ ψ M || 12 τε
 καὶ μύρμ. T || 13 καὶ (post γὰρ, om. OT || 18 τοῦ ψυχρὰ τ' εἶναι
 καὶ ξηρὰ T || 19 post εἶναι add ταῦτα O || καὶ καθ' M || 22 τὸ
 μέσον LMT τῷ μέσῳ O || 23 θ. ἢ ψ ἢ ὕ L ψ ἢ ξ ἢ ὕ ἢ θ. M
 ψ ἢ ξ ἢ θ. ἢ ὕ. O φ. ἢ ξ. ἢ ὕ. ἢ θ. T || ἢ ξηρὸν om. L¹ add
 L² || 25 τῶν φυτῶν L || 26 διαφόρων T || 28 καὶ om. O || εὐ-
 κρατον LMT εὐκρατότατον O

ζώου μέσον μόριον ἀπάντων ἀπλῶς εὐκρατότατον ἔσται. ἐδείχθη δὲ τοῦτ' ἐν ἀνθρώπῳ τὸ καλούμενον δέρμα καὶ μάλιστα τοῦ δέρματος τὸ τῶν χειρῶν ἐντός, ὅταν, οἷον ὑπὸ τῆς φύσεως ἀπειργάσθῃ, τοιοῦτον φυλάττεται. καὶ μὲν δὴ καὶ ὡς οὐ παντὸς ἀνθρώπου τὸ δέρμα μέσον ἀπλῶς ἔστιν 5 ἀπάσης οὐσίας, ἐδείχθη πρόσθεν, ἀλλ' ὅστις ἂν εὐκρατότατος ἢ πολλὴν γὰρ εἶναι καὶ αὐτοῖς τοῖς ἀνθρώποις πρὸς 676 ἀλλήλους τὴν διαφορὰν. | εὐκρατότατος δ' ἔστιν, ὅς ἂν τῷ μὲν σώματι φαίνεται μέσος ἀκριβῶς ἀπάντων τῶν ἄκρων, ἰσχνότητός τε καὶ παχύτητος, μαλακότητός τε καὶ σκληρό- 10 τητος, ἔτι δὲ θερμότητός τε καὶ ψυχρότητος. ἔστι γὰρ εὐρεῖν ἀψάμενον ἐκάστου τῶν ἀνθρωπίνων σωμάτων ἢ χρηστήν καὶ ἀτμώδη θερμοσίαν ἢ πυρῶδη καὶ δριμείαν ἢ τούτων μὲν οὐδετέραν, ἐπικρατοῦσαν δέ τινα ψῦξιν. ἀκούειν δὲ χρῆ ψῦξιν ἐπικρατοῦσαν ὡς ἐν ζώου σώματι καὶ ταῦτ' 15 ἐναίμου τε καὶ ὑγροῦ ὄντος. τῷ μὲν δὴ σώματι τοιοῦτος ὁ εὐκρατότατος ἀνθρώπος· ὡσαύτως δὲ καὶ τῇ ψυχῇ μέσος ἀκριβῶς ἔστι θρασύτητός τε καὶ δειλίας, μελλησμοῦ τε καὶ προπετείας, ἔλεον τε καὶ φθόνου. εἷη δ' ἂν ὁ τοιοῦτος εὐθυμος, φιλόστοργος, φιλάνθρωπος, συνετός. 20

Ἐκ τούτων μὲν οὖν ὁ εὐκρατότατος ἀνθρώπος γνωρίζεται πρώτως καὶ μάλιστα· προσέρχεται δ' αὐτοῖς οὐκ ὀλίγα τῶν ἐξ ἀνάγκης ἐπομένων· καὶ γὰρ ἐσθίει καὶ πίνει συμμέτρως

1 μόριον μέσον L || ἀπλ. εὐκρ. ἔσται LMT ἔστιν ἀπλ. εὐκρ. O || 3 post ἐντός add. τὸ καλούμενον δέρμα M || ὅταν LMT εἰ O ἂν et ἦν O² in marg || 4 ἀπειργάσθῃ LM ἀπεργασθῆ O || 6 ἐδείχθη L ἐλέγχθη M ἐλέχθη OT || 7 ἢ] ἔστιν L || 8 verba εὐκρατότατος usque ad ψυχρότητος excerpts. Orib. XXI 5, 1 || 9 φανείται L || ἀπάντων LMT om O || 10 ἰσχνότητος L¹ || τε om. M || παχύτητος L¹ || καὶ μαλακ. καὶ σκλ. T Orib || 11 post ψυχρότητος add. Orib. καὶ ὑγρότητος καὶ ξηρότητος || 12 ἐκάστου om. L || ἀνθρωπείων M || 13 ἢ ἀτμώδη L || 15 ταῦτ'] τουτου T || 16 μὲν οὖν δὴ O || 17 εὐκρατότατος LM εὐκρatos OT || verba μέσος ἀκριβῶς — συνετός excerpts. Orib. XXI 5, 3 || 18 καὶ μελλ. κ. προπ. M || 19 ἔλεον τε καὶ φθόνον μελλ. κ. προπ. L in verso ordine || δ' om. LTM || ἂν] ἂν οὖν M || 21 μὲν οὖν L μὲν MOT || 22 συνέχεται L || 23 verba ἐσθίει καὶ — δ' ἐμπαιν excerpts. Orib. XXI 5, 4 || τε καὶ πίνει MT || συμμέτρως LMT σύμμετρα O

καὶ πέττει καλῶς τὰς τροφὰς οὐκ ἐν γαστρὶ μόνον, ἀλλὰ
 κὰν ταῖς φλεψὶ καὶ καθ' ὅλην τὴν ἕξιν τοῦ σώματος ἀπά- 577
 σασ τε συνελόντι φάναι τὰς τε φυσικὰς καλουμένας ἐνεργείας
 καὶ τὰς ψυχικὰς ἀμέμπτους ἔχει. καὶ γὰρ καὶ ταῖς
 αἰσθήσεσιν ἄριστα διάκειται καὶ ταῖς τῶν κώλων κινήσεσιν
 εὐχρους τ' ἐστὶ καὶ εὐπνοὺς ἀεὶ καὶ μέσος ὑπνώδους τε
 καὶ ἀγρύπνου καὶ ψιλοῦ τριχῶν καὶ δασέος καὶ μέλανος τὴν
 χροῖαν καὶ λευκοῦ καὶ τρίχας ἔχει παῖς μὲν ὧν πυρροτέρας
 μᾶλλον ἢ μελαντέρας, ἀκμάζων δ' ἔμπαλιν.

10 Cap. II. Ἐπεὶ δὲ καὶ τῆς κατὰ τὰς ἡλικίας αὐτοῦ δια-
 φορᾶς ἐπεμνήσθημεν, οὐδὲν ἂν εἴη χειρόν ἤδη τι καὶ περὶ
 τούτων εἰπεῖν. ἐβουλόμην μὲν οὖν πρότερον ἐκάστου τῶν
 εἰρημένων γνωρισμάτων ἐπελθεῖν τὰς αἰτίας, ἀλλ' ἐπεὶ πρὸς
 τὰ παρόντα μᾶλλον ἢ περὶ τῶν ἡλικιῶν ἐπέλγει σκέψις
 15 εὐπορωτέρους θ' ἡμᾶς πρὸς τὴν τῶν αἰτιῶν εὐρεσιν ἀπερ-
 γάζεται, πρώτην ταύτην ἐνστησόμεθα.

Νοήσωμεν οὖν ἄρτι διαπλαττόμενον ἐν ταῖς μήτραις τῶν
 κυουσῶν τὸ ζῶον, ἵνα γινῶμεν, ὅπως ὑγρότατόν τ' ἐστὶ καὶ
 θερμότατον. ἡ μὲν γὰρ πρώτη ἰσχύσις ἐξ αἵματος αὐτῷ 578
 20 καὶ σπέρματος, ὑγρῶν καὶ θερμῶν χρημάτων. ἀεὶ δὲ καὶ
 μᾶλλον τούτων ξηρῶν γιγνομένων ὑμένες μὲν πρῶτα δια-
 πλαττόνται καὶ χιτῶνες καὶ σπλάγγνα καὶ ἀγγεῖα, τελευταῖα
 δ' ὄστα καὶ χόνδροι καὶ ὄνυχες πηγνυμένης ἀποτελοῦνται
 τῆς οὐσίας· πρὶν γὰρ ἦτοι δύνασθαι τείνεσθαι τὴν ὑπο-
 25 βεβλημένην οὐσίαν ἢ πήγνυσθαι, τῶν εἰρημένων οὐδὲν

2 κὰν] καὶ ἐν MT Orib. || 3 φυσ καὶ LMT καὶ φυσ O
 καὶ om. Orib. || 4 ἀμέμπτως Orib || αὐταῖς add. ante ταῖς L
 6 ἐστὶ om. L || ἔμπνοους LM || 8 χροῖαν M || 10 ἐπειδὴ M || καὶ
 om. M || 12 post οὖν add εἰπεῖν L, etsi sequitur ἐπελθεῖν |
 13 ἐπειδὴ M || καὶ πρὸς LT || 14 περὶ om. M || 15 εὐπορωτέρους
 LM εὐπορωτέρον T εὐπορωτάτους O || 16 πρώτην ταύτην LMT
 ταύτην νῦν O || ἐνστησόμεθα T || 17 verba ἄρτι διαπλ usque
 ad χρημάτων excerpta. Orib XXI 3, 1 || 18 κυουσῶν L Orib.
 τικτουσῶν MOT || ὑγρότητός τε καὶ θερμότητός ἔχει L' ὑγρότα-
 τόν τε καὶ θερμότατόν ἐστὶ L' τ' om. O || 19 αὐτῶν M αὐτοῦ
 Orib || 20 χρημάτων] ὄντων T || 21 πρῶτα LM πρῶταν OT ||
 22 χιτῶνες πηγνυμένης τῆς οὐσίας ἀποτελοῦνται καὶ σπλάγγνα
 * ἀ M || τελευταῖον T || καὶ χ. κ ὄν LM κ δ κ. χ. O

ἐγχωρεῖ γενέσθαι. χιτῶνες μὲν οὖν καὶ ὑμένες ἀρτηρίαι τε καὶ φλέβες καὶ νεῦρα τεινομένης αὐτῆς, ὅσα δὲ καὶ χόνδροι καὶ ὄνυχες καὶ ὅπλα καὶ πλήκτρα πηγνυμένης ἀποτελοῦνται· τελειωθέντων δ' οὕτως ἐν τῇ κνούσῃ τίκεται μὲν ἐφεξῆς, ἔτι δ' ὑγρὸν ἐσχάτως ἐστὶν ὥσπερ βρνον, οὐκ ἀγ- 5 γείοις μόνον καὶ σπλάγγνοις καὶ σαρκίν, ἀλλὰ καὶ τοῖς ὅστοις αὐτοῖς, ἃ δὴ ξηρότατα τῶν ἐν ἡμῖν ὑπάρχει μορίων. ἀλλ' ὅμως καὶ ταῦτα καὶ ὅλα σὺν αὐτοῖς τὰ κῶλα διαπλάττοισιν αἱ τροφοὶ τῶν βρεφῶν ὥσπερ κίρινα. τοσαύτη τις ὑγρότης ἐστὶν ἐν ἅπαντι τῷ σώματι τῶν βρεφῶν. 10

579 Ἀλλὰ καὶ νέον ἱερεῖον | εἴτ' οὖν ἐσθλὴν ἐθέλοις εἴτ' ἀνατεμῶν σκοπεῖσθαι, μυξώδη μὲν καὶ πλαδαρὰν εὐρήσεις τὴν σάρκα, τὸ δ' ὀστώδες γένος ἅπαν ἄρτι πηγνυμένῳ τυρῶ ἔμφερές, ὥστε μὴδὲ φαγεῖν ἡδία δι' ὑπερβάλλουσαν ὑγρότητα τῶν νεογενῶν ζώων εἶναι τὰ σώματα καὶ μάλιστα γε 15 τοῦτο πέπονθε τὰ θεία καὶ τὰ προβάτεια, διότι καὶ μάλιστ' ἐστὶν ὑγρότατα· τὰ δ' αἰγεία, διότι ξηρότερα, βελτίω τ' ἐστὶ καὶ ἡδία φαγεῖν. ἔμπαλιν δὲ τοῖς νέοις ἱερεῖοις τὰ γεγηρακότα ξηρὰ μὲν ἱκανῶς καὶ ἄνικμα καὶ ἄχυμα τὰ τ' ὅσα σύμπαντα καὶ τοὺς συνδέσμους αὐτῶν ἔχει, νευρώδη δὲ καὶ 20 σκληρὰν τὴν σάρκα καὶ τὰς ἀρτηρίας καὶ τὰς φλέβας καὶ τὰ νεῦρα δίκην ἱμάντων ἀηδῆ τε καὶ ἄχυμα. τὰ δ' ἐν τῷ μέσῳ τούτων καὶ τῶν ἄρτι γεγειμημένων, ὅσα μὲν ἡδὴ προ

2 κ. φλ. κ. ν. LMT κ. ν. κ. φλ. O || 3 ὅπλα om. L¹MT add. L² delete σπλάγγνα vocabulo || πλήκτρα ἴ σπλάγγνα MO || ἀποτελοῦνται L¹O ἀποτελεῖται L²MT || 4 verba τελειωθέντων — μορίων excerpt. Orib. XXI 3, 2 ἐν τῇ κνούσῃ L²MT ἐν τ. κνήσει L¹O (post ἐφεξῆς colloc) || 5 ἔμβρνον M || 6 τοῖς ὅστοις αὐτοῖς MT Orib. αὐ τ. ὅστ O ὅστοις L (om αὐτοῖς τοῖς) || 7 ξηρότερα L || 10 βρεφῶν LMT παιδίων O || 11 καὶ M καὶ εἰ LOT || εἴτ' οὖν LMT εἴτ' O || ἐθέλεις M || 12 ἀνατέμων M ἀνατεμῶν L¹ || 15 νεογενῶν LM νεογενῶν O || 17 ὑγρότατα L¹MT ὑγρότερα L²O || ξηρότατα MT || 18 verba τὰ γεγηρακότα — ἱμάντων excerpt. Orib. XXI 3, 3 || 20 σύμπαντας add ante συνδέσμους LOT om. M || 21 σκληρὰν post σάρκα colloc. M || 22 post νεῦρα add. διὰ τὴν ἡλικίαν L²OT δ τὰς ἡλικίας M om L¹Orib || τε om. O || verba τὰ δ' ἐν τῷ μέσῳ usque ad ἑξαπατηθέντες excerpt. Orib. XXI 3, 4 || 23 τούτων τε καὶ M

βέβηκε ταῖς ἡλικίαις, ὅσον ἀπολείπεται τοῦ γήραος, τοσοῦτον
 καὶ τῆς ἐσχάτης ξηρότητος· ὅσα δὲ νεώτερα καὶ ἔτ' ἀύξανό-
 μενα, τοσοῦτον καὶ ταῦτα τῆς τῶν ἐμβρύων ὑγρότητος ἀπο-
 κεχώρηκεν, ὅσον καὶ | ταῖς ἡλικίαις προελήλυθεν. ἢ δ' ἀκμῆ 580
 5 μάλιστα πάντων τῶν ζώων ἐν τῷ μέσῳ καθέστηκε τῶν ἀκρο-
 τήτων οὔτ' εἰς ἔσχατον ἤκουσα ξηρότητος, ὡς τὸ γήραος,
 οὔτ' ἐν ὑγρότητι καὶ πλάσῳ πολλῷ καθεστῶσα, καθάπερ ἡ
 τῶν βρεφῶν ἡλικία.

Τί δὴ οὖν ἔνιοι τῶν ἔλλογίμων ἰατρῶν ὑγρὸν ἀποφαί-
 10 νονται τὸ γήραος; ἢ δηλονότι τῷ πλήθει τῶν περιττωμάτων
 ἐξαπατηθέντες; οἷ τε γὰρ ὀφθαλμοὶ δακρύουσι αὐτοῖς αἷ
 τε ῥῖνες ἀναπίμπλονται κορύζης ἐν τε τῷ στόματι σιέλων
 πλῆθος ἀθροίζεται, ἀλλὰ καὶ βήττουσι καὶ ἀναπτύουσι
 φλέγμα, δηλοῦντες ἄρα καὶ τὸν πνεύμονα μεστὸν εἶναι τοῦ
 15 τοιοῦτου χυμοῦ καὶ ἡ γαστήρ δ' αὐτοῖς πεπλήρωται φλέγμα-
 τος ἕκαστόν τε τῶν ἄρθρων ὑπόμυξον. ἀλλ' οὐδὲν τούτων
 ἐναντιοῦται τῷ ξηρᾷ τῶν γερόντων εἶναι τὰ σώματα. τὰ
 μὲν γὰρ νεῦρα καὶ τὰς ἀρτηρίας καὶ τὰς φλέβας καὶ τοὺς
 ὑμένιας καὶ τοὺς χιτῶνας ἀπάντων τῶν ὀργάνων ξηρότερα
 20 μὲν εἰρήσεις τῶν πρόσθεν πολὺ, περιπεπλασμένον δ' αὐτοῖς
 ἔνδοθεν τε καὶ ἔξωθεν ἦτοι φλεγματώδη τινὰ χυμὸν ἢ
 ὑγρότητα μυξώδη. ἀλλὰ τοσοῦτον δεῖ τὰ τοιαῦτα σύμπαντα 581
 γνωρίσματα τὸ γήραος ὑγρὸν ἀποφαίνειν, ὥστε καὶ μαρτυρεῖν
 μοι δοκεῖ τῇ ξηρότητι. δι' αὐτὸ γὰρ τοι τοῦτο ξηρότερον
 25 ἕκαστον γίνεται τῶν μορίων, ὅτι μηκέθ' ὁμοίως τρέφεται
 νῦν ὑπ' ἀρρωστίας τοῦ θερμοῦ πλῆθος μὲν γὰρ ἔξωθεν
 αὐτὸ περιττωμάτων ὑγρῶν ἐπικλύζει, τὸ βάθος δ' αὐτὸ τοῦ
 σώματος ἕκαστου ξηρὸν ἐστὶ μήθ' ἔλκειν εἴσω τὴν τροφήν

1 τοσοῦτω T || 2 τε καὶ ἔτ' M || ἀποκεχώρηκεν LMT ἀπεχώ-
 ρησεν O || 5 ἀκροτήτων L¹ ἀκροτάτων L²M || 9 τί δ' οὖν T ||
 ἀποφαίνονται LMT ἀπεφήναντο O || 11 ἐξαπατηθέντες LMT
 ἀπατ. O || 12 σιέλων L σιάλου M σιέλων OT || 14 αὐτὸν τὸν πν.
 L || τοῦ add L om. MO || 16 τούτων om T || 17 γερόντων LM
 γηρόντων O || τ γ εἰ. τὰ σ L τα τ γ εἰ. σ. MOT || 19 ξηρο-
 τέρους M ὑγροτέρους L || 22 δεῖται L τοσοῦτω δέδεικται M
 24 verba δι' αὐτὸ — θερμοῦ excerpta Orib. XXI 3, 6 || τοῦθ'
 ἐκ τῶν ξ γίνεται O || 26 post νῦν add ἐλλ' MT, in L voca-
 bulum ergaun est || 27 αὐτὰ T αὐτὰ LM αὐτοῦ O

δυναμένου μήτ' ἀπαλαύειν ἱκανῶς. ὑγρὸς οὖν ὁ γέρον ἐστίν, οὐ τοῖς οἰκείοις μορίοις, ἀλλὰ τοῖς περιττώμασι, καὶ ξηρὸς, οὐ τοῖς περιττώμασιν, ἀλλὰ τοῖς μορίοις αὐτοῖς, ὥστ' ἄλλω μὲν ὑγρὸς, ἄλλω δὲ ξηρὸς. ἀλλ' οὐχ ὑπὲρ τῶν περιττωμάτων αὐτοῦ νῦν ὁ λόγος ἀλλὰ τῶν οἰκείων μορίων ἐστίν, 5
 ὧν αἱ κατὰ φύσιν ἐνέργειαι συμπληροῦσι τὴν ζωὴν. τούτοις οὖν ξηρὸς ἐστὶν ὁ γέρον, οἷς ὁ παῖς ἦν ὑγρὸς, αὐτοῖς τοῖς στερεοῖς μέρεσι τοῦ σώματος, ὅστοις καὶ συνδέσμοις καὶ ὕμεισι καὶ ἀρτηρίαις καὶ φλεψὶ καὶ νεύροις καὶ χιτῶσι καὶ σαρκί, καὶ καλῶς Ἀριστοτέλης εἰκάζει τὸ γῆρας ἀναινομένῳ 10
 582 φυτῶ. καὶ γὰρ οὖν καὶ τὰ φυτὰ, νέα μὲν ὄντα, μαλακὰ τ' ἐστὶ καὶ ὑγρά, γηρῶντα δ' αἰεὶ καὶ μᾶλλον φαίνεται ξηραινόμενα καὶ τελευτῶντα τελείως ἀποξηραίνεται καὶ τοῦτ' ἐστὶν αὐτοῖς ὁ θάνατος.

Ὅτι μὲν δὴ ξηρότατον ὡς ἐν ἡλικίαις τὸ γῆρας, ἐκ τῶν 15
 εἰρημένων εὐδήλον· ὅτι δὲ καὶ ψυχρότατόν ἐστιν, ἔτ' ἐναργέστερον, ὥστ' οὐδ' ἠμφισβήτησεν οὐδεὶς ὑπὲρ γε τούτου. καὶ γὰρ ἀπτομένοις οἱ γέροντες ψυχροὶ φαίνονται καὶ ὑαδῶς ἀποψύχονται καὶ μελαίνονται καὶ πελιθνοῦνται καὶ τοῖς ψυχροῖς ἐτοιμῶς ἀλλίσκονται νοσήμασιν, ἀποπληξίαις, παρα- 20
 λύσεσι, νάρκαις, τρώμοις, σπασμοῖς, κορυφαῖς, βράγχοις. ἀπόλωλε δ' αὐτῶν ὀλίγου δεῖν ἅπαν τὸ αἷμα καὶ διὰ τοῦτο συναπόλωλεν ἢ τῆς χροῆς ἐρυνθρότης. ἀλλὰ καὶ πέψις αὐτοῖς καὶ ἀνάδοσις ἐξαιμάτωσις τε καὶ πρόσθεσις καὶ θρέψις ὄρεξις τε καὶ κίνησις καὶ αἰσθησις ἀμυδρὰ πάντα καὶ κακῶς 25
 διακείμενα. καὶ τί γὰρ ἄλλ' ἢ ὁδὸς ἐπὶ θάνατόν ἐστι τὸ γῆ

1 verba ὑγρὸς οὖν — ζωὴν excerpts Orib 1 l. 7 || 3 τοῖς οἰκείοις μορίοις L || ἄλλο μὲν ὑγρὸς ἄλλο δὲ ξηρὸς L ἄλλω μ. ξ ἄ δὲ ὁ O || 4 οὐχ ὑπὲρ M Orib. οὐχὶ περὶ LT οὐ περὶ O || 5 αὐτοῦ LMOrib ἀπτοῦ O¹ αὐτοῦ O¹ || 8 μορίοις L || ὕμεισι κ συνδ. O || 10 καλῶς LMT δικαίως O || μαραινομένῳ LT || 13 καὶ τελευτ. LMT τελ δὲ O || τελείως M || 14 post θάνατος add ἢ ξηρότης L || 15 verba ὅτι μὲν τοῖς ἰατροῖς excerpts Orib. XXI 3, 8 δὴ LMT οὖν O ἐκ τῶν εἰρ om L || 21 βράγχοις LMO² βρόγχοις O¹ || 22 αὐτοῖς L || 23 ἢ] καὶ ἢ O || χροῆς MOrib || 24 θρέψις καὶ πρόσθ T καὶ πρόσθ om Orib. || 25 αἰσθησις κ. κίνησις O

ρας· ὥστ' εἴπερ ὁ θάνατος σβέσις ἐστὶ τῆς ἐμφύτου θερ-
μασίας, εἴη ἂν καὶ τὸ γῆρας οἶον μαρασμὸς τις αὐτῆς.

Οὐ μὴν περὶ γε τῆς τῶν | παιδῶν ἡλικίας καὶ τῆς τῶν 583
ἀκμαζόντων οὐδ' ὠμολόγηται τι τοῖς ἰατροῖς οὔτε κρῖναι
5 τὴν διαφωνίαν αὐτῶν εὐπετές. πιθανοὶ γὰρ ἑκατέρων οἱ
λόγοι τῶν τε τοὺς παῖδας ἀποφαινόντων θερμότερους εἶναι
τῶν ἀκμαζόντων καὶ τῶν ἔμπαλιν τούτοις τοὺς ἀκμάζοντας
τῶν παιδῶν. οἱ μὲν γὰρ ὅτι θερμότερος ἀπάντων ἐστὶ τῶν
ἐν τῷ ζῳῷ κατὰ φύσιν ὑπαρχόντων ὁ τοῦ αἵματος χυμὸς,
10 εἶδ' ὅτι τὰ κνούμενα τὸ μὲν πρῶτον ὀλίγου δεῖν αἷμα μό-
νον ἐστίν, ὕστερον δὲ διαπλαττομένων ἤδη τῶν μορίων τὸ
μὲν ὀστοῦν γίγνεται, τὸ δ' ἀρτηρία, τὸ δὲ φλέψ, τὸ δ' ἄλλο
τι, πάντα μὴν ἐρυθρὰ καὶ πλεῖστον αἵματος εἰλικρινεστάτου
τε καὶ θερμώτατον μετέχοντα, συλλογίζονται θερμώτατον εἶναι
15 τὸ κνούμενον· εἰ δὲ τοῦτο, καὶ τοὺς παῖδας ὅσῳ περ ἔγγυ-
τέρῳ τοῖς κνουμένοις, θερμότερους εἶναι τῶν ἀκμαζόντων.
οἱ δ', ὅτι πολὺ μὲν κἂν τοῖς ἀκμάζουσι τὸ αἷμα καὶ πλέον
ἢ ἐν τοῖς παισίν, ὥστε διὰ τοῦτο συνεχῶς αἰμορραγεῖν, ἀλλὰ
καὶ ὁ τῆς ξανθῆς χολῆς χυμὸς | αἵματος πολὺ θερμότερος 584
20 ὑπάρχων πλεῖστος αὐτοῖς ἐστὶ, διὰ τοῦτο θερμότερους ἀπο-
φαίνουσι τῶν παιδῶν τοὺς ἀκμάζοντας.

Αὐτίς δ' ἀπὸ τῶν ἐνεργειῶν οἱ μὲν ὅτι καὶ ἀυξάνονται
καὶ πλειόνων ἢ κατὰ τὴν ἀναλογίαν τοῦ σώματος ὀρέγονται
τε καὶ κρατουσὶν ἐδεσμάτων, ἰσχυρὰν ἐν τοῖς παισίν εἶναι
25 φασὶ τὴν θερμασίαν· οἱ δὲ τὸ μὲν ἀυξάνεσθαι διὰ τὴν
ἡρότητα μᾶλλον ἢ τὴν τοῦ θερμοῦ ῥώμην ὑπάρχειν αὐτοῖς
φασὶ, ταῖς μέντοι πέψεσιν οὐχ ὅπως πλεονεκτεῖν ἀλλὰ καὶ
πολὺ τῶν ἀκμαζόντων ἀπολείπεσθαι ἐμέτους τε γὰρ ἀπέ-
πτων αὐτοῖς γίνεσθαι σιτίων καὶ διαχωρήσεις ὑγρῶν καὶ

1 θερμότητος T || 2 αὐτῆς] αὐτοῖς L || 3 τῆς post καὶ om.
O || 4 τι om. O || 5 ἀποφαινόντων LMT ἀποφηνάντων O || 7 τού-
τοις om. M Orhb. || 8 θερμότερος LMT θερμώτατον O || 10 ὅτι
καὶ MOT || 13 μὴν T μὲν cett. || 14 θερμότερον L' || 15 ὅσῳ περ
εἰσίν T || 16 θερμότεροί εἰσι M εἰσὶ θερμότερους L' εἰσὶ θερμώ-
τεροι L' θερμότερους φασὶ (εἶναι om) T || 17 πλέον γε LT
18 συνεχῶς διὰ τοῦθ' O || 19 θερμοτάτος L' θερμότερος L' ||
20 καὶ διὰ τ O διὸ M || 27 οὐχ ὅπως] οὐδ' ἄλλως L' οὐχ οὕτως
οὐχ ἀπλῶς M || 29 αὐτοῖς L' αὐτῶν M || τῶν σιτίων O

τραχέων και άχυμώτων. εἰ δ' ὀρέγονται πλειόνων, οὐδὲν εἶναι τοῦτο φασι πρὸς τὴν ῥώμην τοῦ θερμοῦ. πρῶτον μὲν γὰρ οὐδὲ πλεονεξία θερμότητος ὀρέγεσθαι τὰ ζῶα, τὸνναν- 5
 τλον [δ'] ἅπαν ἀποψυχομένων τῶν ὀρεκτικῶν μορίων· ἔπειτα δὲ διότι μὴ μόνον εἰς θρέψιν ἀλλὰ καὶ εἰς αὐξησιν αὐτοῖς ἢ τροφή διοικεῖται, διὰ τοῦτο πλειόνων ἐδεσμάτων προσδεῖ-
 585 σθαι. κατὰ μέντοι τὰς ἄλλας ἀπάσας ἐνεργείας | καὶ πάνυ σαφῶς ἀπολείπεσθαι τοὺς παῖδας τῶν ἀκμαζόντων. οὔτε γὰρ βαδίζειν οὔτε θεῖν οὔτε βαστάζειν οὐδ' ὅλως οὐδὲν τῶν πρακτικῶν ἐνεργειῶν ὁμοίως ἐπιτελεῖν, ἀλλὰ καὶ τὰς 10
 αἰσθήσεις καὶ τὰς νοήσεις ἐν τοῖς ἀκμάζουσι φασιν εἰς ἄκρον ἤκειν ἀρετῆς. ὅλως δὲ τὸ μὲν ἀτελὲς ἔτι, τὸ δ' ἤδη τέλειον εἶναι ζῶον ἐν δὲ τοῖς τελείοις εὐλογόν φασι τὸ πρακτικώτατον τε καὶ ἀρχικώτατον τῶν στοιχείων ἐπικρατεῖν. ἀλλὰ καὶ τοὺς ὕπνους πλείστους μὲν ἐν τοῖς παισὶν ἰδεῖν 15
 ἔστι γιγνομένους, ἐλαχίστους δ' ἐν τοῖς ἀκμάζουσι. καίτοι τούτους γε, φασίν, οὐδὲ μανεῖς ἂν τις ἑτέρως ἠγγήσαιτο γίνεσθαι ἢ τοῦ θερμοῦ νικηθέντος πως καὶ βαρυνθέντος ὑπὸ πλήθους ὑγρότητος, ὡς ἔκ τε τῶν οἴνωθέντων ἔστιν ἰδεῖν ἔτι τε τῶν πλείω λουσαμένων. οὕτω δὲ καὶ μήκων 20
 ὕπνοποιός ἐστι καὶ μανδραγόρας καὶ θριδακίνη καὶ πάνθ' ὅσα τὴν κρᾶσιν ὑγρότερα καὶ ψυχρότερα.

Τοιαῦται μὲν τινες αἱ ἐκατέρωθεν ἀμφισβητήσεις εἰσὶ 586
 περὶ τῶν προκειμένων ἡλικιῶν τῆς κρᾶσεως. ἀπάσας γὰρ αὐτὰς ἐπεξέρχεσθαι περιττὸν εἶναι μοι δοκεῖ τοῦ τύπου τῶν 25
 ἐπιχειρημάτων ἤδη σαφῶς καὶ ὧν εἰρήκαμεν ἐγνωσμένου. πόρρωθεν γὰρ ἐκότεροι καὶ σχεδὸν ἀπὸ τῶν δευτέρων τὰ πρότερα συλλογίζονται καὶ ὡσπερ εἰδότεων ἤδη τῶν ἀκροατῶν,

1 post ἀχυμώτων add. αὐτῶν MOT || εἰ δέ γε M || 4 ante μορίων add. τοῦ ζῴου L || 7 κατὰ LM καὶ O ταῖς ἄλλαις ἐνεργείαις ἀπάσαις O || ἐν ἀπάσας M || 9 οὐδὲν LMT om O¹ τι add O² || 10 ἐνεργειῶν] ἔργων M || 11 φασιν om. M || 12 ἔτι] ἐστι LO¹T || 13 φασίν post στοιχείων colloc. O || 14 φασίν ἐπικρατεῖν τὸ πρ τ κ. ἀρχ. L || 16 δ' ἐν LM δὲ OT || 17 γε τούτους L | ἑτέρως add. L² || 18 βαρηθέντος L || 20 δὲ] δὴ T || 23 αἱ om. LOT || 24 τῆς κρ τ πρ ἡλ L | 25 ἐξέρχεσθαι L ἐπέρχεσθαι T | 26 σαφῶς ἤδη O || 28 τὰ πρῶτα LT || καὶ om. LO¹T ὡσπερ δὲ M ὡς γάρ T

ὅπως μὲν αὐξήσις, ὅπως δὲ πέψις, ὅπως δὲ θρέψις γίνεται, ποιοῦνται τὸν λόγον. ὡσαύτως δ' ὑπὲρ αἰσθήσεως καὶ νοήσεως καὶ πρακτικῶν καὶ φυσικῶν ἐνεργειῶν διέρχονται καὶ γειέσεως ὕπνου μνημονεύουσι καὶ σιτῶν φύσεως, ὧν οὐδὲν ἀπλῶς ἐστὶ καὶ ῥαδίως γνωστόν, ἀλλὰ παμπόλλης μὲν τῆς ζητήσεως δεόμενον, ἴσως δ' οὐδ' εὐρεθῆναι δυνάμενον, εἰ μὴ πρότερόν τις εἰδείη γνωρίζειν ὑγρὰν καὶ ξηρὰν καὶ ψυχρὰν καὶ θερμὴν κρασίην. ὅ τι γὰρ ἂν ἐκείνων ὡς γινώσκοντες ἤδη λέγωσιν, εἰ ἀναγκάσειέ τις αὐτοὺς ἀποδεικνύναι, πάντως δεήσονται τοῦ περὶ κράσεων λόγου τοῦ νῦν ἡμῖν ἐνεστῶτος. ὥστε δι' ἀλλήλων καὶ ἐξ ἀλλήλων αὐτοῖς γίνεσθαι τὰς ἀποδείξεις, ἐκ μὲν τῶν νῦν ζητουμένων, ὡς ἤδη γινωσκομένων, ἐπειδὴν ὑπὲρ τῶν ἐνεργειῶν διαλέγωνται 587 καὶ τὴν τῶν ἰδεσμάτων τε καὶ φαρμάκων ἐξευρίσκωσι δύναμιν ὕπνων τε πέρι καὶ τῶν ἄλλων τῶν τοιούτων ἐπισκέπτωνται. πάλιν δ' αὖ τὰ νῦν ἐνεστῶτα δι' ἐκείνων ὡς ἤδη προεγνωσμένων ἀποδεικνύουσιν. ἐγὼ δ' οὐκ ἐπαινώ τὰς τοιαύτας ἀποδείξεις, ἀλλ', εἰ χρὴ τάληθές εἰπεῖν, οὐδ' ἀποδείξεις εἶναι νομίζω, καθάπερ ἐπὶ πλέον δι' ἑτέρων ἐδήλωσα, καὶ βέλτιον εἶναι φημι κατὰ πᾶσαν διδασκαλίαν ὀρίσασθαι τὴν τάξιν τῶν νοημάτων.

Εἶπερ οὖν ἀρχὴ μὲν ἀπάσης ἐστὶ τῆς περὶ τῶν κράσεων πραγματείας ἢ περὶ τῶν στοιχείων ἐπίσκεψις, εἴτ' ἀπαθῆ καὶ ἀμετάβλητα τελέως ἐστὶν εἴτ' ἀλλοιοῦσθαι τε καὶ μεταβάλλεσθαι δυνάμενα, μετὰ δὲ τὴν ἐκείνων ἐπιστήμην ἐφεξῆς ἐστὶ δεύτερος ὁ νῦν ἡμῖν ἐνεστηκώς λόγος, οὐ χρὴ λαμβά-

1 θρέψις ὅπως δὲ πέψις M || 2 ποιοῦνται L¹ superscr ποιοῦντες L² || 2 νοήσεως LMTCorn κινήσεως O || 5 γνωστόν LMT γνώριμον O || 8 θερμ. κ. ψ LOT θ κ ψ κ ξ M, verborum ordinem restitui || 9 εἰ om L¹MO add. L² || ἀναγκάζει (-ξη O) δὲ TLO ἀναγκάζειν (τις om) M ἀναγκάσει O² in marg. || 10 τῆς κράσεως M || 11 καὶ] τε καὶ M || 13 ὑπὲρ τε M || 15 ὕπνων LM ὕπνου OT || περὶ post τε add. LT post καὶ M om O || 17 ἀποδεικνύουσιν LT || 19 καθότι καὶ δι' ἑτέρων ἐπὶ πλέον ἐδ M καθάπερ καὶ δι' ἐ. ἐπὶ πλ ἐδ T || 20 διορίζεσθαι L ὀρίσθαι M 21 νοημάτων OT ὀνομάτων LM || 22 ἐστὶν ἀπάσης O || περὶ τὰς κράσεις L εἰς τὰς κράσεις T π τὰς κρίσεις M π. κράσεων O || 25 ἐπιστήμην] ἐπίσκεψιν L

νειν αὐτῶν τὰς πίστεις ἐκ τῶν μηδέπω γινωσκομένων, ἀλλ' ὡσπερ ὀρθόν τ' ἐστὶ καὶ δίκαιον, ἢ τι τῶν ἐναργῶν εἶναι προσήκει τὸ ληφθῆσόμενον εἰς τὴν ἀπόδειξιν ἢ τι τῶν
588 προαποδεδειγμένων. οὐτ' οὖν ὑπνου γενέσεως μη|μονευτέον οὔτε πέψεως οὔτ' αὐξήσεως οὔτ' ἄλλου τῶν τοιούτων οὐδενός, 5
ἀλλ' ἀπὸ μόνης καὶ ψιλῆς τῆς οὐσίας τῶν ὑποκειμένων πραγμάτων ἢ ζήτησις γινέσθω, καθάπερ καὶ διὰ τοῦ πρώτου λόγου πεποιήμεθα.

Διελόμενοι γάρ, ὡς ἕτερον μὲν ἐστὶ τὸ κατ' ἐνέργειαν, ἕτερον δὲ τὸ κατὰ δύναμιν, ὑπὲρ τοῦ κατ' ἐνέργειαν ὄντος 10
ἤδη θερμοῦ καὶ ψυχροῦ καὶ ξηροῦ καὶ ὑγροῦ τὸν λόγον ἔφαμεν χρῆναι ποιήσασθαι πρότερον, ἔπειθ' οὕτως ἐπὶ τὰ κατὰ δύναμιν ἀφικέσθαι. πρόχειρος δ' ἐστὶ πᾶσι καὶ γνώριμος ἢ τῶν κατ' ἐνέργειαν ἤδη θερμοῦ καὶ ψυχροῦ καὶ ξηροῦ καὶ ὑγροῦ διάγνωσις· ἀφ' ἧς γὰρ τὰ γε τοιαῦτα δια- 15
κρίνειν πέφυκεν ἢ καὶ τὸ πῦρ αὐτὸ θερμὸν εἶναι διδάξασα καὶ τὸν κρύσταλλον ψυχρόν. εἰ δ' ἄλλοθεν ποθεν ἔχουσιν ἔννοιάν τε καὶ διάγνωσιν θερμοῦ καὶ ψυχροῦ, λεγέτωσαν ἡμῖν. ἀμήχανον γάρ τινα σοφίαν ἐπαγγέλλονται, μᾶλλον δ', εἰ χρὴ τάληθές εἰπεῖν, ἐμπληξίαν, εἰ πραγμάτων αἰσθητῶν 20
ἕτερόν τι πρεσβύτερον αἰσθήσεως ἔχουσι κριτήριον. καὶ μὴν 589
εἰ μηδὲν ἄλλο τῶν ἐνεργείᾳ θερμοῦ ἐγχωρεῖ κριτήριον | ὑπάρχειν, ἀπτεσθῶσαν ἤδη πολλῶν ἐφεξῆς ἀνδρῶν καὶ γερόντων καὶ μειρακίων καὶ παιδῶν καὶ βρεφῶν. οὕτω γὰρ ἐξευρήσουσι τοὺς μᾶλλον τε καὶ ἥττον θερμοῦς. εἰ δ' αἰσθη- 25
τῶν πραγμάτων ἀποδείξεις λογικὰς ζητοῦσιν, ὥρα τι καὶ περὶ τῆς χιόνος αὐτῆς ἤδη σκοπεῖν, εἴτε λευκὴν, ὡς ἅπασιν ἀνθρώποις φαίνεται, νομιστέον αὐτὴν εἶτε καὶ μὴ λευκὴν, ὡς Ἀναξαγόρας ἀπεφήνατο. καὶ μὲν δὴ καὶ περὶ πίπτης

1 αὐτῶν] ἐκείνων L¹ αὐτῶν L² || μηδέπω LMT μήπω O |
4 οὕτως οὖν οὐθ' L || ὑπνων M || 5 οὐτ' (ante ἄλλου) TM οὐδ' LO || 5 οὐδενός LMT μηδενός O || 6 τῆς om. MT || 7 τοῦ om. L || 11 τὸν λόγον ante πρότερον colloce. L || 13 πᾶσιν post γνώριμος colloce M || 15 ὑγρῶν τε καὶ ξηρῶν OT || γὰρ δὴ M || 17 ποθεν om. LT || 18 τε om. M || 19 ἀλλ' ἀμήχανον τινὰ T || 24 παιδίων (παιδῶν T) τε καὶ LT || 26 λογικ. ἀποδ. O || τι L¹ γε L²T om. M || 27 ὡς del. L om. T || 28 φαίνεσθαι LT || 29 μὲν δὴ LMT μέντοι O

ὡσαύτως ἀνασκοπεῖν καὶ κόρακος ἀπάντων τε τῶν ἄλλων.
οὐ γὰρ δὴ τὸ μὲν λευκὸν ἀπιστεῖσθαι χρὴ τοὺς ὀφθαλμοὺς
δρῶντας, ἄνευ δ' ἀποδείξεως ἐπὶ τῶν μελάνων πιστεῦεσθαι
ἅπαντ' οὖν ἤδη τὰ τῶν αἰσθήσεων ἄπιστα φάμενοι μήτε
6 τὸν κύκνον λευκὸν εἶναι λεγόντων, εἰ μὴ πρότερον ἐπι-
σκέψωνται λόγῳ, μήτε τὴν τίτανον ἢ τὴν ἡμέραν ἢ αὐτὸν
τὸν ἥλιον. οὕτω δὲ καὶ περὶ τῶν φωνῶν ἀπιστησάτωσαν
ἀκοῇ καὶ περὶ τῶν ὀσμῶν ταῖς ῥισὶ καὶ περὶ πάντων τῶν
ἀπτῶν ἀφῆ. εἶτα ταῦτ' οὐ Πυρρώνειος ἀπορία καὶ λῆρος
10 ἀπέραντος; οὐ μὴν δίκαιόν γ' ἦν τοὺς τὴν ἀρίστην αἴρεσιν
ἐλομένους τῶν ἐν φιλοσοφίᾳ, | τὴν τὸ θερμὸν καὶ τὸ ψυχρὸν 590
καὶ τὸ ξηρὸν καὶ τὸ ὑγρὸν ἀρχὰς καὶ στοιχεῖα τιθεμένην,
εἰς τοσοῦτον ἀποπλανηθῆναι τῶν ταῦτα θεμένων ἀνδρῶν,
ὡς μὴ γινώσκειν, ὅτι τε πάσης ἀποδείξεως ἀρχαὶ τὰ πρὸς
15 αἰσθησίν τε καὶ νόησιν εἰσιν ἐναργῆ καὶ ὅστις περὶ τούτων
ἀπορεῖ, μάτην ὑπὲρ τῶν ἄλλων ζητεῖ, μηδ' ὀπόθεν ἄρξεται
καταλειπῶς ἑαυτοῦ.

Πόθεν οὖν εἰς μακρὰν οὕτως ἄλλην ἐξετράποντο καὶ λόγῳ
ζητεῖν ἐπεχείρησαν αἰσθητῶν πραγμάτων διάγνωσιν, ἐγὼ μὲν
20 οὐδ' ἐπινοῆσαι δύναμαι, καὶ διὰ τοῦθ' ἀφῆ μὲν κρίνω τὸ
κατ' ἐνέργειαν θερμὸν· εἴ τι δ' οὐπω μὲν ἐστὶ θερμὸν, ἐπι-
τήδειον δὲ γενέσθαι τοιοῦτον, ὃ δὴ καὶ δυνάμει θερμὸν
ὀνομάζεται, τοῦτ' ἐξευρίσκειν λόγῳ πειρῶμαι. τοῖς δ' οὐκ
οἶδ' ὅπως ἀντίστραπται πάντα καὶ ῥητορεία μακρὰ περὶ τῶν
25 ἐπιχειρημάτων ἤσκηται. τούτους μὲν οὖν ἐάσωμεν, ἀναμνή-
σαντες δ' ἡμᾶς αὐτοὺς καὶ νῦν τό γε τοσοῦτον, ὡς ἀρχῆ

1 ἀνασκοπεῖν K ἂν σκοπεῖν O ἂν σκοποῖντο L ἂν σκοπεῖτο
M ἂν αὐτῆς σκοποῖντο T (ὡσαύτως om) || supra ἀπάντων add
ὡσαύτως δὲ L² ὡσαύτως καὶ παντων τ ἄ. T || 4 ἅπαντα] οἱ
πάντα LT πάντ' M || δὴ οὖν L ἰδῆ om L post αἰσθήσεων colloc
T || 6 τ ἥλ. αὐτὸν L || 7 τῶν om. LT || 9 πυρώνιος L²M || 10 post
μὴν add. καὶ MO || 11 τὸ ante ψυχρὸν om L || 12 τὸ ὅ κ τ. ξ
T || θεμέτην T || 13 ante τῶν add. ὑπὸ LO¹T ἀπὸ O² om. M ||
14 ἀρχῆ L¹ || 15 εἰσιν LM ἐστὶν O ἦν T || 16 ἀρξεται LT ||
17 ὡς καταλειπῶς OT || 18 οὕτως ante εἰς colloc L ante ἄλλην
OT om. M || ἐξετράποντο LMT ἐτράπ. O || 22 τοιοῦτον om L¹
add L² || 24 ἀντίστραπται LMT ἀνατίστραπται O || 26 δ' add
MOT om L || τό γε τοσ. καὶ νῦν O τό γε καὶ νῦν τοσ T

δογμάτων μοχθηρῶν ἐστὶ μία τὸ μηδὲν ὑπὲρ ἰποδείξεως
 591 ἐσκέφθαι πρότερον, ἀλλ' ἅμα τὰ τε πράγματα ζητεῖν καὶ
 ὡς εἰδότες, ὅ τί ποτ' ἐστὶν ἀπόδειξις, ἐπιχειρεῖν ἀποδεικνύ-
 ειν, ἐπανελθόντες αὐθις ἐπὶ τὸ προκείμενον ἀφῆ κρίνωμεν
 πρῶτως καὶ μάλιστα τὸ κατὰ τὰς ἡλικίας θερμόν. ἔσται δ' 5
 ἡ κρίσις [ἡμῖν] ἀρίστη καθ' ἕν καὶ ταυτόν σῶμα βρέφους
 ἑνός. οὐ γὰρ ἀδύνατον ὅποια τέ τις ἢ θερμοσία διετεῖ τὴν
 ἡλικίαν ὑπάρχοντι προὔπῃρχεν αὐτῷ μεμνησθαι καὶ ὅποια
 νῦν ἐστὶ διοῖν ἢ τριῶν ἐτῶν, εἰ τύχοι, μεταξὺ γενομένων.
 εἰ γὰρ ὅλως φαίνοιτο μεταβολὴ τις ἐπὶ τὸ θερμόν ἢ ψυχρόν 10
 γεγονέναι τῷ βρέφει, χαλεπὸν οὐδὲν ἔτι συλλογίζεσθαι τὴν
 ἕως τῆς ἀκμῆς ἐσομένην ὑπεροχὴν. εἰ δὲ καὶ πλείω παιδία
 πολλοῖς ἀκμάζουσιν ἐθέλοις παραβάλλειν, ἰσχνὰ μὲν ἰσχυροῖς,
 εὐσαρκα δ' εὐσάρκοις καὶ παχέα παχέσι παράβαλλε· οὕτω δὲ
 καὶ χροῶς ὡσαύτως ἔχοντα καὶ τῶν ἄλλων ἀπάντων ὡς οἶόν 15
 τε. τὴν γὰρ ἐν ταῖς ἡλικίαις διαφορὰν ἐξευρεῖν ζητῶν ἐπὶ
 τῶν ὁμοίων ὡς ἐνὶ μάλιστα φύσεων ἀσφαλέστερον ἂν ἐπι-
 σκέπτοιο τὸ δ' ἐπὶ τῶν ἐναντίων ἐξετάζειν οὐ μικρὸν ἔχει
 592 τὸν παραλογισμόν, οὐ διὰ τὴν ἡλικίαν ἐνίοτε τῆς τῶν
 δοκιμαζομένων σωμάτων διαφορᾶς ἀλλὰ διὰ τὴν φυσικὴν 20
 ὑπαρχούσης κρᾶσιν. ὡσαύτως δὲ καὶ διαίτη πάση καὶ τοῖς
 καιροῖς, ἐν οἷς ἐξετάζεται, παραπλησίως ἔχοντα προαιρεῖσθαι
 τὰ σώματα, μὴ γεγυμνασμένον ἠργηκότι παραβάλλοντας ἢ
 λειουμένον ἀλούτῳ μηδ' ἄσιτον ἐδηδοκότι καὶ διψῶντα με-
 μεθυσαμένῳ μηδὲ τὸν ἐν ἡλίῳ θαλφθέντα τῷ ριγῶσαντι διὰ 25
 κρύου ἢ τὸν ἀγρυπνήσαντα τῷ κεκοιμημένῳ μηδ' ὅλως τοῖς
 ἐξ ἐναντίας φύσεως ἢ διαίτης ἢ περιστάσεως πραγμάτων
 ἡστινοσοῦν, ἀλλ' ὡς οἶόν τε πάνθ' ὡσαύτως ὑπαρχέτω ἄλλα
 πλὴν τῆς ἡλικίας αὐτῆς. οὕτω δὲ δηλονότι καὶ αὐτὸν τὸν

2 τε LMT om O || 3 εἰδοτες L || 4 ἐπανελλθωμεν L¹ γρ.
 ἐπανελθόντες L² post ἐπανελθόντες add οὖν O om LMT
 5 πρῶτον M πρότερον L || 6 ἡμῶν ἢ κρ O ἢ κρ ἡμῖν LMT
 7 διετεῖ L¹ γρ διετῆ L² διετοῦς T || 8 ὑπάρχοντι L¹ superscr
 ὑπάρχοντος L²T || αὐτῷ L¹ αὐτοῦ L²T || 9 ἐτῶν om LT „ γιγνο-
 μένων M γινομ T || 14 παράβαλε T || 18 μικρὸν T || 21 ὑπαρχου-
 σαν LM || τῇ διαίτη M || 25 ριγῶντι LT || 26 κρύους M || κοιμα-
 μένω O || μηδ' scripsi: μήθ' codd. || τοῖς] τῆς LMT || 27 ἐξ om.
 T || 29 αυτοῖς MT

ἕνα παῖδα παραβάλλον ἑαυτῷ τὰς ἔξωθεν ἀπάσας αὐτοῦ
 περιστάσεις ἀκριβῶς ὁμοίως φυλάξεις, ἵνα μὴ τὸ διὰ τινα
 τούτων ἐν θάλλῃ τε καὶ ψύξει διάφορον εἰς τὴν τῆς ἡλι-
 κίας ἀναφέρηται μεταβολὴν μακρὰν ἴσως σοι δόξω λέγειν
 5 τὴν ἐξέτασιν ἀλλ' ἀληθῆ γε πατιὸς μᾶλλον ἐξ αὐτῆς τε τοῦ
 ζητουμένου τῆς οὐσίας λαμβανομένην, ὡς ἐν τοῖς ὑπὲρ | ἀπο- 593
 δελξεως ἐλέγετο. σὺ δ' ἴσως αἰρήσῃ τὴν ἐπίτομον οὐδὲν
 φροντίζων, εἰ ψευδῆς εἴη ἴσθι τοίνυν οὐ μόνον ψευδῆ
 βαδίσων ἀλλὰ καὶ μακρὰν. οὐ γὰρ ἔτεσι τρισὶν ἢ τέτταρσιν
 10 ἔξενεργήσεις τὸ ζητούμενον, ἀλλ' ἐν παντὶ τῷ βίῳ φυλάξεις
 τὴν ἄγνοιαν. ἴσον γὰρ ἐπὶ ταῖς ἀντιλογίαις τῶν ἀνδρῶν,
 οὐδὲν ἀποδειχθῆναι δύναται σαφῶς· οὐδὲ γὰρ εὐλογον ὅπως
 ἐκ τῶν ὑστέρων πιστοῦσθαι τὰ πρότερα.

Κρίνωμεν οὖν αἰσθήσει τὸ θερμὸν καὶ ψυχρὸν σῶμα τό
 15 γε κατ' ἐνέργειαν ἴδη τοιοῦτον καὶ μηκέτι δυνάμει, παρόντες
 τίν γε πρῶτην τὰ ἄλλα σύμπαντα γνωρίσματα. καὶ δὴ σὲ
 μὲν ὡς [εὐ] κρινούντα πρὸς τὴν πείραν ἀπολύω, τὴν δ'
 ἐμὴν αὐτὸς κρίσειν ἐρμηνεύσω. πολλῶν γὰρ ἐφεξῆς ἀπτό-
 μενος σωματῶν ἐπιμελῶς οὐ παίδων μόνον ἢ βρεφῶν ἀλλὰ
 20 καὶ μειρακίων καὶ ἀκμαζόντων εὕρισκον οὐδετέρους ἀληθεύ-
 οντας οὔτε τοὺς θερμότερον ἀπλῶς οὔτε τοὺς ψυχρότερον
 εἰπόντας εἶναι τὸν ἀκμάζοντα τοῦ παιδός. εἰ γὰρ τὰς 594
 ἄλλας ἀπάσας τὰς ἔξωθεν ἀφελῶν ἀλλοιώσεις τὰς ἐκ τῆς
 ἡλικίας μόνης ἐπισκέπτοιο διαφοράς, οὐδέτερός σοι φανεῖται
 25 θερμότερος ἀπλῶς. ποιότητι γὰρ τοι διαφέρουσιν αὐτῶν
 αἱ θερμότητες ἐπ' ἀνίσῳ τῇ διαπνοῇ, δι' ἣν καὶ σοφισζό-
 μενοί τινες ἢ τοὺς πέλας ἢ σφᾶς αὐτοὺς οἱ μὲν τὴν τοῦ
 παιδός, οἱ δὲ τὴν τοῦ νεανίσκου θερμοσίαν ἰσχυροτέραν
 εἶναι νομίζουσιν. ἴσθι γὰρ ἡ μὲν τῶν παίδων ἀτμωδεστέρα
 30 τε καὶ πᾶλλῃ καὶ ἡδεῖα τοῖς ἀπτομένοις, ἡ δὲ τῶν ἀκμα-

1 αὐτοῦ ἀπ LT || 3 τε om. T || ψύξει L || διαφέρων O
 7 ἐλέγετο LMT ἐλέγομεν O || 9 τέτταρσιν LM || 12 γὰρ LMT
 om O || 16 γε OT τε LM || πρῶτην LMT κρίσειν add. L¹ κρί-
 σιν πρ. O || τα ἄλλα T τὰ τε ἀ. cett. || 17 εὐ om LMT || 18 post
 αὐτὸς ἴδη add. LT || γὰρ om M || ἀφάμενος M || 19 σωματῶν
 ἀπτ L || μόνον LO μόνων MT || 24 φανεῖται L.OT φάνεται
 M || 25 τοι OT τινι LM || 29 μὲν post παιδων colloc L || 30 ἡδεῖα
 LMT ἡδεῖων O

ζόντων ὑπόδριμύ τι καὶ οὐχ ἡδὺ κέκμηται. τοῦτ' οὖν τὸ
 διάφορον τῆς προσβολῆς ἀναπέλθει τοὺς πλείους ἀποφαίνε-
 σθαι θερμότερον εἶναι τὸ τῶν ἀκμαζόντων σῶμα. τὸ δ'
 οὐχ οὕτως ἔχει. τῷ γὰρ ἀσκήσαντι τὴν ἀφὴν ἐν διαφόροις
 ὕλαις διαγνωστικὴν εἶναι θερμότητος ἰσχυροτέρας τε καὶ 5
 ἀσθενεστεράς καὶ ἴσης εὖ οἶδ' ὅτι καὶ ἡ τῶν παίδων ἴση γε
 φανεῖται κατὰ τὴν ἰσχὺν τῆ τῶν ἀκμαζόντων ἢ πλείων.

Ἡ δ' ἀσκήσις ἡδε· χρῆ γὰρ ἀπὸ τῶν ἐναργεστάτων ἄρξα-
 595 σθαι. τῶν βαλανείων | ἐνλίτε θερμὸς οὕτως ἐστὶν ὁ ἀήρ,
 ὡς μηδένα φέρειν αὐτὸν ἀλλὰ καλεσθαι δοκεῖν, ἐνλίτε δ' 10
 οὕτω ψυχρός, ὡς ἰδροῦν μὴ δύνασθαι. καὶ μὴν καὶ ὅτι
 τρίτη τις ἄλλη παρὰ τάσδε κατάστασις ἐστίν, ἧς μάλιστα
 χρῆζομεν, ἡ εὐκρατος, οὐδὲν δέομαι λέγειν. αἱ δ' αὐταὶ
 τρεῖς καταστάσεις ἐν τῷ τῆς κολυμβήθρας ὕδατι φαίνονται.
 καὶ γὰρ θερμὸν οὕτως, ὡς καλεσθαι πρὸς αὐτοῦ, καὶ ψυχρόν, 15
 ὡς μηδὲ θερμαίνεσθαι, καὶ εὐκρατον, ὡς συμμέτρως θερ-
 μαίνεσθαι, πολλάκις εὐρίσκεται. εἰ τολύνην ἐροῖμην σε, πό-
 τερόν ἐστι θερμότερον, ἄρά γε τὸ ὕδωρ τὸ εὐκρατον ἢ ὁ
 ἀήρ ὁ εὐκρατος, οὐκ ἂν ἔχοις εἰπεῖν οὐδέτερον. ἀμφοῖν γὰρ
 ὄντων ὁμοίως ἡδέων τε καὶ συμμέτρων τῷ σῶματι τὸ μὲν 20
 θερμότερον εἶναι λέγειν αὐτῶν, τὸ δὲ ψυχρότερον οὐδένα
 νοῦν ἔχειν ἠγοῦμαι. καὶ μὴν εἰ νοήσαις τὸ τῆς δεξαμενῆς
 ὕδωρ εἰς ἄκρον θερμότητος ἀφικνούμενον, ὡς ζεῖν, ἢ τὸν
 ἀέρα τελέως ἐκφλογούμενον, ὅτι πρὸς ἀμφοῖν ὡσαύτως καυ-
 θήσῃ, πρόδηλον. εἰ δὲ δὴ καὶ νοήσαις αὐτίς ἢ τὸ ὕδωρ 25
 οὕτω ψυχρόν, ὡς ἐγγὺς ἡδὴ πήξεως ἦκειν, ἢ τὸν ἀέρα
 596 τελέως ἐψυγμένον, ὡς ἐν τοῖς | νιφετοῖς γίγνεται, δῆλον,
 ὡς καὶ πρὸς τούτων ἐκατέρων ὁμοίως ψυχθῆσῃ τε καὶ

2 πλείστους M || ἀναφαίνεσθαι L || 3 τῶν ἀκ. τὸ σ. O || 5 τε
 ἔμα καὶ L || 6 ἴση γε L¹ αὐτῶ (αὐτοῖς M) ἦτοι γ' ἴση MOT
 αὐτῶ ἦτοι γε add. L² supra παίδων || 7 κατὰ LM om OT
 8 γὰρ] δὲ L || ἐναργεστεράων L || ἄρχεσθαι M || 11 μὴν] δὴ L ||
 12 ἐστίν om. L || 13 αὐταὶ] αὐτῶ L || 14 post τρεῖς add. αἰδὲ LT
 17 συμβήσεται L¹ εὐρίσκεται L² || ἔροισί τε τις L ἠροῖμην σε M ||
 20 ὄντων T || ἡδέων T || συμμέτρων T || 21 εἶναι LM om OT
 22 νοήσαις M νοήσαις L¹ νοήσεις L²T || 25 νοήσαις M O νοή-
 σαις L¹ νοήσεις L²T || 26 πήξεως ἦκειν MT ἦκειν π. L π εἶναι
 O || 28 ὁμοίως om. L || ψυχθῆσῃ LT ψυγήσῃ cett.

ριγώσεις. οὐκοῦν καὶ θερμότητα καὶ ψύξιν ἄκραν ὡσαύτως
 μὲν ἀέρι νοήσεις ἐγγιγνομένην, ὡς δ' αὐτως ὕδατι, καὶ τῶν
 ἄκρων ἐκατέρων τὸ μέσον ὁμοίως ἀμφοῖν ἐγγιγνόμενον. ὥστε
 καὶ τὸ μεταξὺ πάντων τῶν ἄκρων τε καὶ τοῦ μέσου κατὰ
 5 τε τὸ ὕδωρ καὶ τὸν ἀέρα τὰς αὐτὰς ὑπεροχὰς τε καὶ δια-
 στάσεις ἔξει, καὶ τοσοῦτω ποτὲ φήσεις εἶναι τοῦ μετρίου
 θερμότερον θάτερον, ὅσῳ θάτερον. οὕτω δὲ καὶ ψυχρότερον
 τοῦ μετρίου τοσοῦτω φήσεις εἶναι ποτε τὸ ὕδωρ, ὅσῳ καὶ
 τὸν ἀέρα, καίτοι τό γε τῆς προσβολῆς ἴδιον οὐ ταῦτόν
 10 ἐκατέροις ἦν. οὐ γὰρ ὡσαύτως ὕδωρ εὐκρατον, ὡς ἀήρ
 εὐκρατος προσπίπτει. καὶ τί δεῖ λέγειν ἐπὶ τῶν οὕτως ἀνο-
 μοίων; αὐτοῦ γὰρ τοῦ ἀέρος ὁμοίως ὄντος θερμοῦ διαφέ-
 ρουσαι γίνονται προσβολαὶ παρὰ τὸ ποτὲ μὲν οἶον ἀχλυώδη
 τε καὶ ἀτμώδη, ποτὲ δ' οἶον λιγνυώδη τε καὶ καπνώδη,
 15 ποτὲ δὲ καθαρὸν ἀκριβῶς ὑπάρχειν. ἐν πολλαῖς οὖν καὶ
 διαφερούσαις οὐσίαις ἰσότης γίγνεται θερμοτήτος ἕξαπατάσθαι 597
 τοὺς ἀσκέτους ὡς ἄνισος, ὅτι γε μὴ κατὰ πᾶν ὁμοίᾳ φαί-
 νεται. λελογισμένου μὲν ἔστιν ἀνδρὸς τοὺς λογισμοὺς οὖς
 εἶρημα καὶ γεγυμνασμένου τὴν αἰσθησιν ἐν πολλῇ τῇ τῶν
 20 κατὰ μέρος ἐμπειρίᾳ τὴν ἰσότητα τῆς θερμοτήτος ἐξευρεῖν
 ἐν τε τοῖς παισὶ καὶ τοῖς ἀκμάζουσι καὶ μὴ τῷ τὴν μὲν
 ἐφ' ὑγρᾶς οὐσίας φαίνεσθαι τὴν δ' ἐπὶ ξηρᾶς ἕξαπατάσθαι.
 καὶ γὰρ λίθος ὕδατι δύναται ποτε τὴν ἴσην δέξασθαι θερ-
 μασίαν, οὐδὲν διαφέρον, εἰ ξηρὸς μὲν ὁ λίθος ἔστιν, ὑγρὸν
 25 δὲ τὸ ὕδωρ.

Οὕτως οὖν ἔμοιγε μυριάκις ἐπισκεψαμένῳ καὶ παῖδας
 καὶ νεανίσκους πολλοὺς καὶ μερικάκια καὶ τὸν αὐτὸν παῖδα
 καὶ βρέφος καὶ μερικάκιον γενόμενον, οὐδὲν μᾶλλον ἐφάνη
 θερμότερος οὔτε παιδὸς ἀκμάζων οὔτ' ἀκμάζοντος παῖς ἄλλ',

2 μὲν LMT om O || ante ἀέρι add ἐν L¹ || ὡς δ' αὐτως
 LO ὡσαύτως MT καὶ ante ὕδατι add. LOT om. M || 5 καὶ κατὰ
 τὸν M || 7 δὲ L¹ γρ. δη L²T || 14 καὶ καπνώδη post ἀτμώδη
 colloc. O || 16 διαφόροις M || οὐσίαις LMT om. O || 18 ἀτμώδης
 ἔστι M || 19 τῇ τῶν LT τῶν M τῇ O || 20 post μέρος add. πραγ-
 μάτων M || 22 ἀπατάσθαι L || 23 ὕδατι post ποτε colloc. L ||
 24 διαφέρων O διαφέρει L¹ || μὲν om LT || 27 πολλοὺς post
 παῖδας colloc. M || 28 γινόμενον MT γίν. L γέν O || 29 δ' ἐκ-
 μάζων M || δ' παῖς M

ὡς εἴρηται, μόνον ἐν μὲν τοῖς παισὶν ἀτρωδεστέρα τε καὶ
 πολλή καὶ ἡδεῖα, ἐν δὲ τοῖς ἀκμάζουσιν ὀλίγη καὶ ξηρὰ
 καὶ οὐχ ὁμοίως ἡδεῖα τῆς θερμασίας ἢ προσβολῆ. πολὺ
 μὲν γὰρ τῆς τῶν παίδων οὐσίας ὑγρᾶς οὐσης ἐκτὸς ἀπορρεῖ,
 598 βραχὺ δὲ τῆς τῶν | ἀκμαζόντων ξηρᾶς ὑπαρχούσης. οὐδέ- 5
 τερος οὖν αὐτῶν ἀπλῶς φαίνεται θερμότερος, ἀλλ' ὁ μὲν
 τῷ πλήθει τῆς διαπνοῆς, ὁ δὲ τῇ ὀριμύτητι· τὸ γὰρ ἔμφυ-
 τον θερμὸν ὁ παῖς ἔχει πλεον, εἴ γ' ἐξ αἵματός τε καὶ σπέρ-
 ματος ἢ γένεσις αὐτῷ, καὶ ἡδίων[, ἐν δὲ τοῖς ἀκμάζουσιν
 ὀλίγη καὶ ξηρὰ καὶ οὐχ ὁμοίως ἡδεῖα τῆς θερμασίας ἢ 10
 προσβολῆ].

Cap. III. Θερμοῦ μὲν δὴ καὶ ψυχροῦ σώματος ἀφῆ
 μόνη γνώμων ἐστίν, ὑγροῦ δὲ καὶ ξηροῦ σὺν τῇ ἀφῆ καὶ
 λογισμός. εἰ μὲν γὰρ ξηρόν, πάντως καὶ σκληρόν. ἀλλὰ
 τοῦτο μὲν ἀφῆ αἰσθητόν· οὐ μὴν εἴ τι σκληρόν, εὐθέως ἦδη 15
 καὶ ξηρόν. ἀχώριστος μὲν γὰρ ἐστὶ ξηροῦ σώματος ἢ σκληρό-
 τῆς, οὐ μὴν ἰδίᾳ γε τούτου μόνου. καὶ γὰρ τὸ πεπηγὸς
 ὑπὸ ψύξεως σκληρόν ὡσπερ ὁ κρύσταλλος ὅθεν οὐδ' εὐθέως
 ἐπιχειρεῖν δεῖ τῇ τοῦ ὑγροῦ τε καὶ ξηροῦ διαγνώσει πρὶν
 ἐπισκέπασθαι, πῶς ἔχει ψυχρότητος ἢ θερμότητος. οὔτε γὰρ, 20
 εἰ μετὰ ψυχρότητος ἄκρας σκληρόν, ἦδη τοῦτο καὶ ξηρόν,
 599 οὔτ' εἰ μετὰ θερμότητος σφοδρᾶς μαλακόν, εὐθέως ὑγρόν.
 ἀλλ' ὅταν μετρίως θερμὸν ἦ, σκοπεῖν ἐφεξῆς, εἰ μαλακόν
 ἐστὶν ἢ σκληρόν. εἰ μὲν γὰρ μαλακόν, ὑγρόν, εἰ δὲ σκληρόν,
 ξηρόν. ἀλλ' εἴπερ ταῦθ' οὔτως ἔχει, τῶν ἐν ἀνθρώπου σώ- 25
 ματι μορίων σκληρόν οὐδὲν ἂν εἶη [ὑγρόν]. οὐ γὰρ ἐγ-

2 ἰδίᾳ LT || 5 verba οὐδέτερος usque ad προσβολῆ ex-
 cepts. Orib XXI 3, 12 || 8 τε καὶ LMT καὶ O || γέννησις αὐτῶν
 M || 9 ἡδίων TL suprascr. ἢ προσβολῆ L² || 10 καὶ οὐχ ὁμοίως
 ἡδεῖα om. L || 13 καὶ λογ. L λογ. MOT || 14 εἰ LMT τὸ O
 πάντως κ σκλ LMT σκλ πάντως O || 15 post τι add. καὶ O
 τι om. M || 16 ἀχώριστον O || 17 ἰδίᾳ LMT ἰδιον O || 18 κρυ-
 σταλος LT || ὅθεν περ T || 19 ἐπιχειρεῖν εὐθέως M || ὑγροῦ τ κ
 ξ L ξηροῦ τ κ ὑ MOT || 20 ψ. ἢ θ LMT θ ἢ ψ O || post
 θερμότητος add. ἄκρας L || 21 καὶ LMT om. O || 22 μαλακόν
 om. L¹MOT ἐστὶ μαλακόν add L² || 23 μετρε θερμὸν ἦ M θ ἦ
 μετρ LT μ ἦ θ. O || 25 ἔχει LMT ἔχει O 26 μορίων τῶν ὑγρῶν
 σκληρόν οὐδὲν ἂν εἶη M, post μορίων add σκληρῶν L²O σκλη-
 ρόν T || ὑγρόν, quod om. M, delendum || οὐδὲ γὰρ M

χωρεῖ τοσαύτην ἐν αὐτῷ γενέσθαι ψῦξιν, ὡς σκληρυνθῆναι
 τι διὰ πῆξιν. εἰς μὲν γὰρ σύστασιν τινα τὸ τέως ῥυτὸν
 ἀφρίζεται ποτε, καθάπερ ἡ πιμελή. τὸ γὰρ ἐλαιῶδες ἐν αἵ-
 ματι καὶ λιπαρόν, ῥυτὸν ὄν, ὅταν ἐν ψυχρῷ γένηται χωρίω,
 5 πῆγνυται, σκληρόν μὴν οὐδ' οὕτω γίγνεται.

Δεόντως οὖν εἴρηται τοῖς παλαιοῖς, ὑγρότατον μὲν ἡ
 πιμελή, δεύτερον δ' ἐπ' αὐτῇ τὸ σαρκῶδες γένος, εἶδη δ'
 αὐτοῦ πλείω· πρῶτον μὲν ἡ κυρίως ὀνομαζομένη σάρξ, ἣν
 οὐκ ἂν εὔροις καθ' ἑαυτὴν οὐδαμόθεν τοῦ σώματος, ἀλλ'
 10 ἔστιν αἰεὶ μόριον μνός. ἐφεξῆς δ' ἑκάστου τῶν σπλάγγνων
 ἡ ἴδιος οὐσία. καλοῦσι δ' αὐτὴν οἱ περὶ τὸν Ἑρασίστρατον
 παρέγχυμα | καὶ ὡς περὶ μικροῦ καὶ φαύλου διανοοῦνται 600
 πράγματος οὐκ εἰδότες, ὡς ἡ καθ' ἑκαστον σπλάγγνον ἐνέρ-
 γεια τῆς σαρκὸς ταύτης ἐστίν. ἀλλὰ τούτων μὲν οὕπω νῦν
 15 ὁ καιρός.

Ὅτι δ' αὐτὸ τὸ ἴδιον ἐγκεφάλου σῶμα καὶ πνεύμονος
 ἐφεξῆς ἐστὶ τῇ πιμελῇ καθ' ὑγρότητα, τῇ μαλακότητι πάρ-
 εστι τεκμήρασθαι οὐ γὰρ δὴ ὑπὸ ψυχροῦ γε πέπηγεν, ὅτι
 μηδὲ θερμῷ χεῖται. πλησίον δὲ τούτων ἐστὶ καὶ ὁ μυελὸς
 20 τῆν φύσιν, οὐ μὴν ὁμογενῆς ὁ καθ' ἑκαστον ὄστον μυελὸς
 ἐγκεφάλου τε καὶ νωτιαίου. ἀλλ' ἐγκέφαλος μὲν καὶ νωτιαῖος
 ἐκ ταύτου γένους, οἱ δ' ἄλλοι σύμπαντες μυελοὶ φύσει
 ἑτέρας εἰσὶν ὑγρότερος μὲν ἐστὶ καὶ θερμότερος ἐγκέφαλος
 νωτιαίου καὶ διὰ τοῦτο καὶ μαλακώτερος· καὶ μέντοι καὶ
 25 αὐτοῦ τοῦ ἐγκεφάλου τὰ πρόσθεν ὑγρότερα τοσοῦτον, ὅσον περ

2 ὑγρόν L γρ. ῥυτὸν L* || 3 ἡ om. L || αἵματι καὶ λιπαρόν,
 ῥυτὸν ὄν MT αἵ. ῥυτὸν ὄν κ λιπ. O αἵ κ. λιπ L ῥυτὸν add.
 L* (om. ὄν) || 6 verba ὑγρότατον - γένος excerpts. Orib XXI
 4, 2 || ὑγρότατον LMT ὑγροτάτη O || ἡ om M || 8 πρῶτον T
 πρωτη cett. || 9 ἑαυτὴν LMT αὐτὴν O || οὐδαμόθεν LO || 10 verba
 ἐφεξῆς — παρέγχυμα excerpts. Orib 1 1 || 14 τούτων M || 16 verba
 τὸ ἴδιον · τῆν φύσιν excerpts. Orib 1 1 3 || 18 τεκμαίρεσθαι M
 Orib. π τεκμήρασθαι LT τεκμήρ π O || 19 ἐστίν post φύσιν
 colloc. O || 20 ὁμογενῆς τέ ἐστίν M ὁμογενῆς ἐστίν L ὁμοιο-
 γενῆς O ὁμοιογενές ἐστίν T || 22 γένους εἰσὶν L || σύμπαντες O |
 23 εἰσὶν ἑτέρας L || ἐστὶ om M || ἐστὶν ὁ ἐγκ. || 24 καὶ αὐτὸς διὰ
 om L || 25 verba αὐτοῦ τοῦ — τῶν τοῦ σώματος μορίων excerpts
 Orib. XXI 4, 4—8 || ὅσων περ LT ὅσον Orib.

καὶ μαλακώτερα. πάντα μὴν ταῦτα δέρματος οὐχ ὑγρότερα
μόνον, ἀλλὰ καὶ ψυχρότερα καὶ ὕλως ἄναιμον πᾶν ἐνάμιον
ψυχρότερον. ἐγγυτάτω δ' ἐστὶ δέρματος ἢ τῶν μαλακῶν
νεύρων φύσις· ἢ δὲ τῶν σκληρῶν, οἷόνπερ αὐτὸ τὸ δέσμα,
601 καθ' ὑγρότητα δηλονότι καὶ ξηρότητα· θερμότητι γὰρ ἀπο- 5
λείπεται τοσοῦτον, ὅσον εἰκὸς ἀπολείπεσθαι τὸ παντελῶς
ἄναιμον ἐνάμιον σώματος.

Ἡ δὲ τοῦ σπληνὸς καὶ τῶν νεφρῶν καὶ τοῦ ἥπατος
σὰρξ ὑγροτέρα μὲν τοσοῦτω δέρματος, ὅσῳ καὶ μαλακώτερα·
θερμοτέρα δ' ὅσῳ καὶ πολυαιμοτέρα. καὶ μὴν καὶ ἢ τῆς 10
καρδίας σὰρξ ἀπάντων μὲν τούτων ξηροτέρα τοσοῦτον, ὅσον-
περ καὶ σκληροτέρα· θερμοτέρα δ' οὐ τούτων μόνων, ἀλλὰ
καὶ πάντων ἀπλῶς τῶν τοῦ σώματος μορίων. καὶ σοὶ καὶ
τοῦτο σαφῶς ἔνεστιν αἰσθήσει μαθεῖν ἐν ταῖς τῶν ζώων
ἀνατομαῖς ταῖς κατὰ τὸ στέρον γιγνομέναις εἰς τὴν ἄρι- 15
στερὰν κοιλίαν τῆς καρδίας καθέντι τοὺς δακτύλους· εὐρή-
σεις γὰρ οὐκ ὀλίγω τινὶ τὸ χωρίον τοῦτο τῶν ἄλλων ἀπάν-
των θερμοτέρων. ἀλλ' ἢ μὲν τοῦ ἥπατος τε καὶ τοῦ σπληνὸς
καὶ τῶν νεφρῶν καὶ τοῦ πνεύμονος σὰρξ ἀπλῆ τὴν φύσιν
ἐστὶ ταῖς καθ' ἕκαστον σπλάγγχον ἀρτηρίαις καὶ φλεβῖ καὶ 20
νεύροις περιπεφυκυῖα. τῆς καρδίας δ' οὐχ ἀπλοῦν τὸ τῆς
σαρκὸς εἶδος, ἀλλ' οἰαίπερ αἱ ἐν τοῖς μυσίν ἰνὲς εἰσιν, αἷς
602 ἢ σὰρξ περιπέπηγε, τοιαῦται | κὰν τῇ καρδίᾳ. πλὴν οὐ
ταῦτόν γένος τῶν ἰνῶν, ἀλλ' αἱ μὲν ἐν τοῖς μυσίν νεύρων
εἰσὶ καὶ συνδέσμων μόρια. τῆς καρδίας δὲ τὸ τῶν ἰνῶν 25
γένος ἴδιον ὡσπερ καὶ τοῦ τῆς ἀρτηρίας τε καὶ τῆς φλεβὸς
χιτῶνος ἐντέρων τε καὶ γαστροῦ καὶ μήτρας καὶ τῶν κύστεων
ἐκατέρων ἐστὶ γὰρ οὖν δὴ κὰν τούτοις ἅπασι τοῖς ὄργα-

3 καὶ post δέρματος add. O om. LMT || 5 θερμότητος L ||
6 εἰκὸς om L || ἀπολείπεται L || 8 ἢ add. ante τῶν O om. LMT
item ante τοῦ ἥπ || 11 πάντων M Orib. || ὅσονπερ L Orib. τοσοῦ-
τω ὅσῳπερ M περ om. O ὅσῳπερ T (καὶ om.) || 12 μόνων MT Orib
μόνον O om L || 13 καὶ post σοὶ om. O || 14 τοῦτο μαθεῖν ἔνε-
στιν αἰσθήσει σαφῶς L || 16 ἐξευρήσεις M || 18 θερμοτάτων L OT ||
τοῦ LT om MO || 19 τῶν L om MOT || τοῦ L om MOT ||
20 τε καὶ φλ. M || 21 πεφυκυῖα L περι superscr L* || 22 εἰσιν
post οἰαίπερ colloc. O || 26 τε om O || τοῦ τῆς φλ. LT τῆς om O
28 γὰρ L' γρ. μὲν L'T || οὖν] αὐ L || δὴ om. T || κὰν] καὶ LOT

νοις τὴν οἰκείαν σάρκα περιπεπηγυῖαν ἰδεῖν ταῖς ἰδίαις ἀν-
τῶν ἰσίν.

Αὗται μὲν οὖν αἱ σάρκες θερμότεραι τοῦ δέρματος ὑπ-
άρχουσιν, αἱ δ' ἴνες, αἱ μὲν ὀλίγω τινὶ μᾶλλον, αἱ δ' ἥττον,
5 βραχὺν δέρματος ψυχρότεραί τ' εἰσὶ καὶ ξηρότεραι, τινὲς δ'
ὅμοιαι κατὰ πᾶν εἰσι τῇ τοῦ δέρματος οὐσίᾳ. πάντες δ'
ὑμένες ἤδη ξηρότεροι δέρματος, ὥσπερ γε καὶ αἱ περὶ τὸν
ἐγκέφαλόν τε καὶ τὸν νωτιαῖον μῆνιγγες· ὑμένες γὰρ δὴ
καὶ αἶδε. καὶ μὲν δὴ καὶ σύνδεσμοι πάντες, εἰς ὅσον σκληρό-
10 τεροι δέρματος, εἰς τοσοῦτον καὶ ξηρότεροι καὶ οἱ τένοντες
δέ, κἂν εἰ τῶν συνδέσμων εἰσὶ μαλακώτεροι, δέρματος γοῦν
ἐναργῶς ἤδη σκληρότεροι χόνδροι δὲ μετὰ τοὺς συνδέσμους
εἰσὶ καὶ τι μέσον | ἀμφοῖν σῶμα· καλοῦσι δ' αὐτὸ νευρο- 603
χονδρώδη σύνδεσμον ἔνιοι τῶν ἀνατομικῶν. ἔστι δὲ τοῦτο
15 σύνδεσμος σκληρὸς καὶ χονδρώδης. ὁστοῦν δὲ τὸ πάντων
σκληρότατον, ὧν καλύπτει τὸ δέσμα, καὶ τῶν ἐξεχόντων αὐ-
τοῦ ξηρότατον μὲν ἡ θορίξ, ἐφεξῆς δὲ κέρα, εἰτ' ὄνυχές τε
καὶ ὄπλα καὶ πλῆκτρα καὶ ῥάμφη καὶ ὅσα τοιαῦτα καθ'
ἕκαστον τῶν ἀλόγων ζώων ἔστι μόρια.

20 Τῶν δὲ χυμῶν ὁ μὲν χρησιμότητος τε καὶ οἰκειότητος
ἔστι τὸ αἷμα. τούτου δ' οἶον ὑπόστασις τις καὶ ἰλὺς ἢ
μέλαινα χολή· ταῦτ' ἄρα καὶ ψυχρότερα τ' ἔστι καὶ παχύτερα
τοῦ αἵματος· ἢ δὲ γε ξανθὴ θερμότερα μακροῦ, ψυχρότατον
δὲ καὶ ὑγρότατον ἀπάντων τῶν ἐν τῷ ζῳῷ τὸ φλέγμα. κρι-
25 τήριον δὲ καὶ τῆς τούτου διαγνώσεως ἡ ἀφή, καθάπερ καὶ
Ἰπποκράτης ἐν τῷ Περὶ φύσεως ἀνθρώπου πεποιήται· ἀλλ'
ὅτι μὲν ψυχρόν, ἡ ἀφή μόνη διαγιγνώσκει· τὸ δ' ὅτι καὶ

4 verba αἱ δ' ἴνες — σύνδεσμον excerpts Orib. XXI 4, 9 vsq
5 βραχεία T || 8 νωτιαῖόν τε κ ἐγκέφ. L || 9 οἱ σύνδεσμοι M |
11 εἰ LM om. O || εἰσὶ] ὡσι L || 12 ἤδη] εἰσὶ L || οἱ χόνδροι M
om δέ) || 16 σκληρότατον L ξηρότατον cett. || ὧν LMT δ O ||
17 ξηρότατον M ξηροττερον L ξηροτάτη OT || ἡ ante θορίξ om
M || 20 verba τῶν δὲ χυμῶν — τὸ φλέγμα excerpts. Orib. XXI
4, 14 || 21 τις LM τε O || 22 post μέλαινα add. χολή LM om.
OT Orib. || 23 post ξανθὴ add χολή M Orib om LOT || ante
θερμότερα add λεπιοτέρα τε καὶ L post μακροῦ add καὶ λεπτο-
τέρα M || 25 τούτων L || 26 πεποιήται MT πεποιήται λόγῳ L¹⁰
λόγῳ del. L² || 27 διαγιγνώσκει LMT γιγνώσκει ()

ὕγρὸν, ἀφῆ θ' ἅμα καὶ ὄψις καὶ λογισμὸς, ἀφῆ μὲν καὶ ὄψις, ὅτι τοιοῦτον ἑκατέρω φαίνεται, λογισμὸς δὲ διορισά-
604 μενος, ὡς οὐ πλήθει θερμότητος, ἀλλ' ὑγρότητι συμφύτω
τοιοῦτον ἐγένετο. περὶ μὲν οὖν τῶν κατὰ τὸ σῶμα μορίων
τε καὶ χυμῶν ὧδ' ἔχει.

Cap IV. Περὶ δὲ τῶν ἐπομένων ταῖς κράσεσιν ἐφεξῆς
χρῆ διελθεῖν. ἔπεται μὲν οὖν καὶ τὰ προειρημένα, μᾶλλον
δ' ἀχώριστα τελέως ἐστὶ, ξηρῶ μὲν σκληρότης, ὑγρῶ δὲ μα-
λακότης, ὅταν γε μετὰ χλιαρῶς ἢ θερμότητος. ἀλλὰ καὶ
παχύτητες ἕξεως καὶ λεπτότητες ἔπονται κράσεσιν, οὐ ταῖς 10
συμφύτοις μόνον, ἀλλὰ καὶ ἐξ ἔθους μακροῦ τις ἐπίκτητος
γένηται. πολλοὺς γὰρ καὶ τῶν φύσει λεπτῶν ἐθεασάμην
παχυνθέντας καὶ τῶν παχέων λεπτυνθέντας τοὺς μὲν ἀργί-
τε καὶ τῶ ἀβροδιαίτω τὴν ὅλην κρᾶσιν ὑπαλλάξαντας ἐπὶ
τὸ ὑγρότερον, τοὺς δ' ἐν ταλαιπωρίαις πλείοσι καὶ φροντίσι 15
καὶ διαίτῃ λεπτιῇ καταξηρανθέντας. εἰρήσεται δὲ καὶ τούτων
τὰ γνωρίσματα. κάλλιον γὰρ ἡμᾶς αὐτοὺς ἔκ τινων ση-
μείων ὀρρωμένους, πρὶν παρ' ἑτέρου πεθεῖσθαι, δύνασθαι
γνωρίζειν, εἰ φύσει τοιοῦτος ἦν ὁ ἄνθρωπος ἢ ἐξ ἔθους,
605 ἐγένετο. διδάσκαλος δὲ καὶ τούτων τῶν γνωρισμάτων, ὡσπερ 20
οὖν καὶ τῶν ἄλλων ἀπάντων, ὁ θαυμάσιος Ἴσποκράτης.

Ὅσοι μὲν οὖν εὐρύτερας ἔχουσι τὰς φλέβας, θερμότεροι
φύσει, ὅσοι δὲ στενωτέρας, ψυχρότεροι. τοῦ θερμοῦ γὰρ
ἔργον ἀνευρῦναι τε καὶ διαφυσῆσαι ταύτας· ὡστ' εὐλόγως
εἰς ταῦτόν ὡς τὸ πολὺ συντρέχει στενότης μὲν φλεβῶν 25
ἕξει πιμελώδει τε καὶ παχυτέρα, λεπτότης δ' ἕξεως εὐρύτητι
φλεβῶν. εἰ δ' ἅμα τις εἴη πιμελώδης τε καὶ παχὺς καὶ τὰς
φλέβας εὐρείας ἔχοι, δι' ἔθος οἴτος, οὐ φύσει πιμελώδης
ἐγένετο· ὡσπερ εἰ καὶ στενὰς μὲν ἔχοι τὰς φλέβας, εἴη δ'
ἰσχνός, οὐδ' οἴτος ἐξ ἀνάγκης φύσει τοιοῦτος. καὶ τοῖσι 30

1 ἅμα om L || 2 ἑκατέρω LM ἑκατέρω OT || ὁ λογ LOT
7 οἴν LMT γὰρ O || 10 ταῖς ante κράσεσιν add L² || 11 ἐπί-
κτητος τις L || 13 ἀργεία M || 14 τῶ ἀβροδιαίτω LT τῇ ἀβροῦ
διαίτῃ M ἀβροδιαίτῃ O || 16 δὲ, δὴ M || 17 τὰ om. M || 20 ante
ἐγένετο add τοιοῦτος L²M || 21 θαυμασιωτάτος M || 22 οὖν LT
γὰρ O om M || 24 verba ὡστ' εὐλόγως κτλ. excerpts Orib XXI
6, 2 || 28 ἔχει MO || ἔθους T || 29 κενὰς L¹ corr L² || 30 οὕτως L¹
corr L² || καὶ cf. Hipp. Epid 1, 8 (vol. V, 80 L)

λιμαγγοκοῖσι, φησί, τὰς μετριότητας ἀπὸ τούτων σκεπτόεν,
 τῆς τῶν ἀγγείων εἰρύτητος δηλονότι καὶ στενότητος, οὐ τῆς
 ἄλλης ἕξεως ὅλου τοῦ σώματος. οἱ μὲν γὰρ στενὰς ἔχοντες
 τὰς φλέβας ὀλίγαιμοί τ' εἰσὶ καὶ μακρὰς ἀσιτίας οὐ φέρου
 5 σιν. ὅσοις δ' εὐρεῖαι καὶ πλῆθος αἵματος, τούτοις ἔνεστι
 καὶ χωρὶς βλάβης ἀσιτῆσαι. αἱ δ' αἰτίαι τῶν εἰρημένων ἤδη
 μὲν ὀφθαί, κὰν ἐγὼ μὴ λέγω, τοῖς γε προσέχουσι τὸν νοῦν. 606
 ἐπεὶ δ' οὐ πάντες προσέχουσιν, ἀναγκαῖον ἤδη καὶ δι' ἐκεί-
 νους εἰπεῖν, ὡς ὕσον ἐν αἵματι πῖόν τ' ἐστὶ καὶ κοῦφον καὶ
 10 λεπτόν, ἐν μὲν τοῖς θερμότεροις σώμασι τροφή τις γίγνεται
 τοῦτο τῷ θερμῷ, κατὰ δὲ τὰ ψυχρότερα διασώζεται, καὶ τῶν
 φλεβῶν ἕξω διηθούμενον, ἐπειδὴ μὲν ψυχροῖς περιπέση
 μορλαῖς, οἰοῖπερ οἱ ὑμένες εἰσὶν, ἐκείνοις περιπήγνυται,
 κατὰ δὲ τὰ φύσει θερμότερα — τοιαῦτα δ' ἐστὶ δηλονότι
 15 τὰ σαρκώδη — δαπανᾶται τε πρὸς τοῦ θερμοῦ καὶ διαφορεῖ-
 ται, πλὴν εἴ ποτε πρὸς τῷ ψυχρότερω τῆς κράσεως ἔτι καὶ
 τὸ τῆς διαίτης ἀταλαίπωρον ἐπιθρέψειε τι καὶ αὐτοῖς τοῖς
 σαρκώδεσι μορλοῖς πιμελῆς. οὕτω τοι καὶ τὰ φωλεύοντα ζῶα
 20 πολλάκις εὐρίσκεται πιμελωδέστερα καὶ γυναιῖκες ἀνδρῶν, ὅτι
 καὶ τῆς κράσει ψυχρότερον ἄρρενος τὸ θῆλυ καὶ οἰκουρεῖ τὰ
 πολλά.

Ὅσαι μὲν οὖν ἕξεις σωμάτων εὐκρατοί τ' εἰσὶ φύσει καὶ
 πονοῦσι τὰ μέτρια, ταύτας ἀναγκαῖον εὐσάρκους γίγνεσθαι, 607
 τουτέστι πάντη συμμετρους· ὅσοις δὲ τὸ μὲν ὑγρὸν αὐτάρκες,
 25 ἀπολείπεται δ' οὐ πολλῷ τῆς ἄκρας συμμετρίας τὸ θερμόν,
 οὗτοι πολύσαρκοι γίνονται. πολύσαρκοι δὲ καὶ ὅσοι φύσει
 μὲν εὐκρατοί, ῥαθυμῶς δὲ καὶ ἀπόνως βιοῦσιν. εἴρηται γὰρ
 δὴ καὶ τοῦτο κάλλιστα πρὸς τῶν παλαιῶν, ὡς ἐπίκτητοι

1 λιμαγγοκοῖσι M λιμαγγοκοῖσι LOT || φησί add L² om
 L¹ || 3 post ἔχοντες add. ὅλοι T || 6 ἀσιτῆσαι LOT ἀσιτοῦσιν
 M || 8 ἤδη L ἴσως T ἴσως ἐστὶ M ἴσως ἐστὶ τι O || 10 τοῦτ' ἐν
 T || τροφή τις LT τις om MO 11 τοῦτο om T || τε καὶ T ||
 12 προσπέση L ἐπιπέση M || 14 δ' εἰσὶ L || 17 τὸ τῆς διαί-
 της] cf. Orib XXI, 6 || ἐπιθρέψειε τι L ἐπιθρέψει εἴτι MOT |
 18 πιμελῆς LT πιμελή M πιμελήν O || ἐμφωλεύοντα T || 24 post
 ταύτας add μὲν LT μὲν οὖν M || πάντη] πανν L || ὅσοις L² MT
 ὅσαις L¹ || 26 οὗτοι L² MT αὐταί L¹ || ὅσοι LMT ὅσαι O || 27 μὲν
 εἰσι L || γὰρ δὴ] δὲ L

φύσεις εἰσὶ τὰ ἔθνη, καὶ οὐδὲν ἴσως δεήσει τοῦθ' ἅπαξ εἰρη-
 κότητας νῦν μηκέτι διορίζεσθαι καθ' ἕκαστον κεφάλαιον, εἴτε
 φύσει ψυχρότερος εἴτ' ἐξ ἔθους ὅδε τις, ἀλλὰ τοῦτο μὲν
 ἀπολιπεῖν τοῖς ἀναγιγνώσκουσιν, αὐτὸν δὲ βραχυλογίας ἕνεκα
 τὰς οἰκείας ἐκάστη τῶν κράσεων ἕξεις τοῦ σώματος ἐπελθεῖν. 5
 εἰσὶ δὴ τινες ἰσχυροὶ θ' ἅμα καὶ φλέβας ἔχοντες μικράς,
 ἀλλ' εἰ τέμοις ἐξ αὐτῶν ἠντινοῦν, προπίπτει πιμελή, δῆλον
 ὡς ὑποπεφυκνῦα τῷ δέρματι κατὰ τὸν ἔνδον ὑμένα. σπάνιον
 μὲν οὖν ἐπ' ἀνδρῶν τὸ τοιοῦτον, ἐπὶ δὲ γυναικῶν καὶ πάνυ
 πολλάκις εὗρισκόμενον. ἐστὶ γὰρ καὶ φύσεως ψυχρότεραι 10
 καὶ ἀργότερου βίου τὸ τοιοῦτον γνώρισμα. πιμελή μὲν γὰρ
 608 αἶμα διὰ ψύξιν ἕξεως γίγνεται· πολυσαρκία δὲ πλήθους αἵ-
 ματος ἔκγονος, εὐσαρκία δὲ φύσεως εὐκράτου γνώρισμα.
 πάντως μὲν οὖν οἱ πολυσαρκοὶ καὶ τὴν πιμελὴν εὐθέως
 ἔχουσι πλείονα τῶν εὐσάρκων· οὐ μὴν ἀνάλογον αἶμα ταῖς 16
 σαρκῖν ἢ πιμελὴ συνάυξεται, ἔστι γὰρ ἰδεῖν τῶν παχέων
 τοὺς μὲν τὴν σάρκα πλείονα, τοὺς δὲ τὴν πιμελὴν ἔχοντας,
 ἐνλοῖς δ' ὁμοίως ἄμφω συνηυξημένα. οἷς μὲν οὖν ὁμοίως
 ἄμφω συνηύξεται, τοσοῦτω πλέον ὑγρὸν ἐστὶν ὑπὲρ τὴν
 εὐκράτου φύσιν, ὅσῳ καὶ ψυχρόν οἷς δ' ἢ πιμελὴ πλείων, 20
 τὸ ψυχρόν ἐπὶ τούτων πλέον ἐστὶν ἢπερ τὸ ὑγρὸν, ὡσπερ
 οἷς ἢ σὰρξ πλείων, ὑγρότης μὲν ἐστὶ τοῦ δέοντος πλείων,
 οὐ μὴν καὶ ψύξις. ὅταν γὰρ ἐν τοῖς οἰκείοις ὕροις μένοντος
 τοῦ θερμοῦ προσγένηται τις αἵματος χρηστοῦ περιουσία,
 πολυσαρκίαν ἀναγκαῖον ἀκολουθεῖσαι. τὸ δ' ὅσῳ χρὴ πλέον 25
 εἶναι τοῦ συμμέτρου τὸ αἷμα, μέτρω μὲν οὐχ οἶόν τε μηνῦσαι
 καὶ σταθμῶ, λόγῳ δ' ἐγγωρεῖ διελθεῖν ὡς ἐπειδὴν μήπω

1 δεήσει scripsi: δεήσει T διοίσει cett. || 3 post τις add
 ἐγένετο O om LMT || 6 verba εἰσὶ δὴ τινες 11 γνώρισμα ex-
 cerps Orib XXI 6, 7 || 7 προσπίπτει L (sed σ del.) προπίπτει M
 προσπίπτει OT || 9 οὖν om T || post τοιοῦτον add γνώρισμα L
 11 γνώρισμα om L¹ add L² γνώρισμα τὸ τοιοῦτον Orib 13 ἔκ-
 γονος LMO ἔκγονος T post ἔκγονος add. ἐστὶ LT οὐσα M
 14 οὖν om L || 15 εὐσάρκων LMT εὐκράτων O || ἀνάλογος O
 16 ἐστὶ γὰρ LM ἀλλ' ἐστὶν OT || 18 συνηυξημένα LM συνηύξη-
 ται O || οἷς μὲν οὖν LMT τοῦτοις μὲν οὖν οἷς O || 20 ὅσῳ LT
 ὅσον MO || 22 πλείων τοῦ δ L || 24 προσπήγνυται T || περιουσία
 LMT πλεονεξία O

νοσώδεις μηδὲν γίνηται τῷ τοῦ ζώου σώματι σύμπτωμα
 παχυνομένῳ, τὸ πλῆθος τῆς ὑγρότητος τηνικαῦτα τῶν τῆς
 ὑγείας ὄρων ἐντός ἐστιν. | ἐπιδέδεικται γὰρ ἡμῖν καὶ δι' 609
 ἄλλων, ὡς ἀναγκαῖόν ἐστιν οὐ σμικρὸν ὑποθέσθαι πλάτος
 5 τῆς ὑγιεινῆς καταστάσεως· ἀλλὰ καὶ νῦν φαίνεται σχεδὸν
 ἐν ὅλῳ τῷ λόγῳ τὴν μὲν εὐκράτον τε καὶ μέσην φύσιν ὅλον
 κανόνα τινὰ τῶν ἄλλων ἀεὶ τιθεμένων ἡμῶν, ὅσαι δ' ἐφ'
 ἑκάτερα τῆσδε, δυσκράτους ἀποφαινόντων· ὅπερ οὐκ ἂν ἦν,
 εἰ μὴ τὸ μᾶλλον τε καὶ ἥττον ἢ ὑγιεινὴ κατάστασις ἐδέχετο.
 10 ἄλλη μὲν γάρ ἐστιν ἡ ὑγιεινὴ, ἄλλη δ' ἡ νοσώδης δυσκρασία·
 νοσώδης μὲν ἢ ἐπὶ πλείστον ἀποκεχωρηκυῖα τῆς εὐκράτου,
 ὑγιεινὴ δ' ἢ ἐπ' ὀλίγον. ὁρίσασθαι δ' οὐδ' ἐνταῦθα μέτρῳ καὶ
 σταθμῷ τὸ ποσὸν ἐγχωρεῖ, ἀλλ' ἑκανὸν γνώρισμα τῆς ὑγιει-
 νῆς δυσκρασίας τὸ μηδέπω μηδεμίαν ἐνέργειαν τοῦ ζώου
 15 βεβλάφθαι σαφῶς. ὅσον δ' οὖν μεταξὺ τοῦ τ' ἄκρως ἐνεργεῖν
 καὶ τοῦ βεβλάφθαι σαφῶς ἐνέργειαν ὑπάρχει, τοσοῦτον
 καὶ τῆς ὑγείας τὸ πλάτος ἐστὶ καὶ τῆς κατ' αὐτὴν δυσκρα-
 σίας. τούτῳ δ' ἐφεξῆς ἐστὶν ἡ νοσώδης δυσκρασία, ὅταν γε
 διὰ δυσκρασίαν νοσῇ | τὸ ζῶον· οὐ γὰρ δὴ διὰ ταύτην γε 610
 20 μόνην ἀλλὰ καὶ κατ' ἄλλας διαθέσεις οὐκ ὀλίγας, ὑπὲρ ὧν
 ἐν τοῖς περὶ τῆς τῶν νοσημάτων διαφορᾶς λογισμοῖς ἐπὶ
 πλέον εἰρήσεται.

Νυνὶ δὲ πάλιν ἀναληπτέον τὸν ἐξ ἀρχῆς λόγον. ὡς γὰρ
 τοῦ συμφύτου θερμοῦ τὴν ἀρίστην εὐκρασίαν φυλάττοντος
 25 αὐξηθὲν τὸ ὑγρὸν ἐν ὄροις ὑγιεινοῖς οὐ πιμελώδη τὸν ἄν-
 θρωπον, ἀλλὰ πολύσαρκον ἀποδείκνυσι συναυξανομένης μὲν
 ἐπ' ὀλίγον καὶ τῆς πιμελῆς, ἀλλὰ πολλῷ πλείονι μέτρῳ τῆς
 σαρκός, οὕτως αὖ πάλιν, εἰ καὶ τὸ ὑγρὸν τε καὶ ξηρὸν
 ἀκριβῆ τὴν πρὸς ἄλληλα φυλάττοι συμμετρίαν, ἥττον δ' εἴη

1 γίνηται T || 2 τῷ πλῆθει L || 7 τινὰ LMT om. O || τιθε-
 μένων ἀεὶ τῶν ἄλλων L¹ ἡμῶν add. L² τ ἀ. ἀ τιθεμένοις MOT
 (ἡμῶν om) || 8 ἀποφαινόντων L¹M ἡμῶν add. L² ἀποφαινο-
 σιν O ἀποφαινόνται T || 10 ἡ ὑγιεινὴ καὶ ἄλλη ἢ ν L ὅ, ἀ δ'
 ἢ ν T ὅ ἀ δὲ ν. O ν ἀ δὲ ὅ. M || 14 μήπω M || αὐτοῦ τοῦ ζώου
 L²T τοῦ ζώου om L¹ || 16 τινὰ add. ante σαφῶς OT post σα-
 φῶς add. L || 19 γε om M || 20 καὶ om. M || 26 συναυξανομένης
 O || 27 πλείονι L || 28 εἰ καὶ LMT εἰ O || τε om M || το ξηρὸν
 TM || 29 διαφυλάττοι L

θερμός δ' ἄνθρωπος, ἀνάγκη πιμελῶδες μᾶλλον ἢ πολύσαρκον γενέσθαι τούτῳ τὸ σῶμα. εἰ δ' αὖ πάλιν ἀύξηθῆι τὸ θερμόν, ἐν συμμετρίᾳ μενούσης τῆς ἐτέρας ἀντιθέσεως, πλεόν ἀπολείπεται τούτῳ τὸ σῶμα πιμελῆς ἢ σαρκός· ὥσπερ εἰ καὶ κρατήσαι ποτὲ τὸ ξηρόν, ἐν συμμετρίᾳ μενούσης τῆς ἐτέρας ἀντιθέσεως, ἰσχνότερόν θ' ἅμα καὶ σκληρότερον ἔσται τὸ σῶμα. ταῦτ' εἴρηται μοι καὶ ἤδη δῆλον, ὡς οὐ λόγῳ μόνον
611 ἐδείχθησαν αἱ ἀπλαῖ δυσκρασίαι τοῖς τῶν ζῴων ὑπάρχουσιν σώμασιν, ἀλλὰ καὶ τὰ γνωρίσματα σαφῆ πασῶν ἐστὶν οὐκ ἐν θερμότητι καὶ ψυχρότητι καὶ μαλακότητι καὶ σκληρότητι 10 μόνον, ἀλλὰ καὶ ταῖς ἄλλαις ἀπάσαις τῆς ἕξεως ὅλου τοῦ σώματος διαφοραῖς, ὧν ὑπὲρ μὲν τῆς κατὰ λεπτότητά τε καὶ πάχος εἴρηται νῦν, ὑπὲρ δὲ τῶν ἄλλων ἤδη λεγέσθω.

Cap. V. Δασεῖα μὲν ἡ θερμὴ καὶ ξηρὰ κράσις ἐστὶν, ἀλλ' αὕτη μὲν ἐσχάτως· μετρίως δ' ἡ θερμὴ μὲν, σύμμετρος 15 δὲ κατὰ τὴν ἐτέραν ἀντίθεσιν, ὥσπερ γε καὶ ἡ ξηρὰ μὲν, εὐκρατος δὲ κατὰ τὸ θερμόν τε καὶ ψυχρόν· ἔστι γὰρ καὶ ἡδε μετρίως δασεῖα. ψιλὰ δὲ τριχῶν αἱ ψυχρὰ πᾶσαι κράσεις, εἴτ' οὖν ἀμέτρως ἔχοιεν ὑγρότητος εἴτε μετρίως. ἀλλ' ἐσχάτως μὲν ἄτριχος ἢ ψυχρὰ καὶ ὑγρὰ κράσις [ἐστίν], 20 ἔλαττον δὲ ταύτης ἢ ψυχρὰ θ' ἅμα καὶ κατὰ τὴν ἐτέραν ἀντίθεσιν εὐκρατος, ἔτι δ' ἔλαττον ἢ ψυχρὰ θ' ἅμα καὶ ξηρὰ. καίτοι δόξει τις, ὡς ἐν γῆ ξηρὰ ταῖς πόαις ἀδύνατόν ἐστι καὶ φῦναι καὶ τραφῆναι καὶ ἀύξηθῆναι, κατὰ τὸν αὐ-
612 τὸν λόγον | καὶ τῷ δέρματι ταῖς θριξίν. ἔχει δ' οὐχ οὕτως· 25 γῆ μὲν γὰρ ὡς γῆ ξηρὰ λέγεται, δέρμα δ' ὡς δέρμα· καὶ

2 τούτῳ L¹ τοῦτο L²T τούτου O || αὖ πάλιν] ἔμπαλιν M ||
3 πλεόν T || 4 τούτῳ τὸ σῶμα scripsi Cornarium secutus: τού-
τω τῷ ζῴῳ LMT τούτου τὸ ζῴον O || 5 κρατήσαι L κρατῆσαι
L²M κρατήσαν L²T || 6 post ἀντιθέσεως add. δισσωῶς πλεόν ἀπο-
λείπεται τούτῳ M || σκληρότερον O ξηρότερον LM || 7 δῆλον ἤδη
O || μόνον LM μόνῳ OT || 9 οὐκ LMT οὐκουν O || 11 καὶ LT
καὶ MO || ὅλου τ σ LMT τοῦ ὅλ. σ O || 12 τε LMT om. O
13 παχύτητα M || 14 θ' κράσις ἐστὶ καὶ ξηρὰ L ξ κ. θ. κρ. ε. T ||
17 τε om LT τε καὶ ψυχρόν om. M || 20 ἐστίν om. LT || 22 θ'
ἅμα LM om. O τε καὶ T (om ἅμα) || 23 δόξειεν L¹ δόξειεν ἄν
L² || 24 φῦναι M φυῆναι LOT || ἀύξηθῆναι καὶ τραφῆναι LM¹,
κατὰ LMT om. O

τοίνυν τὸ μὲν ἐν γῆ ξηρὸν ἄνικμον ἐσχάτως ἐστὶ, τὸ δ' ἐν
 ἀνθρώπου σώματι καὶ τῶν ὁμοίων ἀνθρώπῳ ζώων οὐτ'
 ἄνικμον ἐπιτήδειόν τε καὶ μάλιστα πάντων εἰς γένεσιν τρι-
 5 οῖον ὀστρέων καὶ καράβων καὶ καρκίνων, ὅσα τε φολιδωτὰ
 τῶν ζώων ἐστίν, ὡσπερ οἱ ὄφεις, ἢ λεπιδωτὰ, καθάπερ οἱ
 ἰχθύες, οὐκ ἂν δύναίτο φύεσθαι θορῆ. ὄντως γὰρ ἐστὶ τὰ
 τούτων δέρματα τελείως ξηρὰ δίκην ὀστράκου τινὸς ἢ πέτρας.
 ἐκ μέντοι τῶν μαλακοδέρμων, οἷονπερ καὶ ὁ ἀνθρωπὸς
 10 ἐστίν, ὅσῳπερ ἂν ξηρότερόν τε καὶ θερμότερον ἢ τὸ δέσμα,
 τοσοῦτῳ μᾶλλον ἐγγωρεῖ φύεσθαι τρίχας ἵνα γὰρ, ὡς ἐκεῖ-
 νοὶ προκαλοῦνται, τῷ τῆς γῆς ἐπάμεθα παραδειγματι, τὰς
 πόας οὐτ' ἐν ξηρᾷ πάνυ καὶ ἀνυμώδει φύεσθαι δυνατόν
 οὐτ' ἐν ὑγρᾷ καὶ τελματώδει, ἀλλ' ἐπειδὴ μὲν ἀρχηται δα-
 15 πανᾶσθαι τὸ περιττὸν τῆς ὑγρότητος, ἐκφύονται | τῆς γῆς 613
 αἰξάνονται δ' ἐπὶ πλείον, ὅταν καὶ ἡδε ξηραίνηται, μετρίως
 μὲν ἐν τῷ ἡρι, τάχιστα δὲ καὶ μέγροι πλείστον κατὰ τὴν
 ἀρχὴν τοῦ θέρους, ἀποξηραίνονται δὲ τελείως ἀνανθείσης
 τῆς γῆς ἐν μέσῳ τῷ θέρει. καὶ σοὶ πάρεστιν, εἰ βούλει,
 20 καὶ νῦν, ὡσπερ που κἂν τῷ πρὸ τούτου λόγῳ δέδεικται, τὸ
 μὲν ἴαρ, ὅτι τῶν ὥρων εὐκρατότατόν ἐστιν, εἰκάζειν εὐκρά-
 του δέρματος φύσει καὶ μάλιστα γὰρ τὰ μέσα τῆς ὥρας τῆσδε.
 τηνικαῦτα γὰρ οὖν καὶ ἡ γῆ μέση πως ὑγρότητός τε καὶ
 ξηρότητός ἐστιν. ὅσα δὲ τῷ θέρει συνάπτει τῆς ἡρινῆς
 25 ὥρας, ταῦτ' ἡδη ξηροτέραν ἔχει τοῦ συμμέτρου τὴν γῆν, ἔτι
 δὲ μᾶλλον ἀρχομένου θέρους.

Ὁ τοίνυν λέγω δέσμα θερμὸν καὶ ξηρὸν, εἰκάζεις ἂν
 μάλιστα τῆ τῆς γῆς διαθέσει τῆ γιγνομένη τελευτῶντος ἡρος
 ἢ ἀρχομένου θέρους. μεσοῦντος γὰρ θέρους ἄκρως ξηρὰ

2 ὁμοίως L || οὐτ' O οὐκ cett. || 4 μαλακοστράκων A μαλακο-
 σάρκων codd. || 5 ὀστρέων M || 9 οἷονπερ LMT οῖον O || ὁ ἀνθρ.
 M ἀνθρ cett. || 10 ὅσῳπερ LT ὅσονπερ MO || 11 τοσοῦτῳ LM
 τοσοῦνδε O τοσῶδε T || 13 πάνυ post ἀνυμ. coll. O || γῆ add ante
 φύεσθαι OT post πάνυ L om M || 21 super τῶν add. πασῶν L²
 πασῶν ὥρ MT || ἐστὶν εὐκρατόν L εὐκρατόν ἐστὶν O ἐ εὐκρατώ-
 τατον M ἐστὶν εὐκρατόν ἐστὶν (sic) T || 23 γὰρ οὖν γὰρ L ||
 25 ἡδη ταῦτα LMT || 29 μὲν γὰρ LT μὲν O

γίνεταί τοις τῶν ὀστρακοδέρμων ὁμοίως, οὐ μὴν ἀνθρώ-
 πων γ' ἢ σκυῶν ἢ ὄνων ἢ ἵππων ἢ ἄλλου του τῶν τριχω-
 τῶν ζώων. ὥστ', εἴπερ τῇ γῆ βούλονται παραβάλλειν τὸ
 614 δέρμα, | καὶ κατὰ τοῦτο τὸν λόγον ὁμολογοῦντα τοῖς πρὸς
 ἡμῶν ἔμπροσθεν εἰρημένους εὐρήσουσιν. αὐτοὶ δὲ σφᾶς ἀν- 6
 τοὺς ὑπὸ τῆς ὁμωνυμίας σοφισθέντες παραλογίζονται. ἐν
 γὰρ τῷ θερμῷ καὶ ξηρῷ δέρματι πολλὰς καὶ μεγάλας ἐλέ-
 γομεν φύεσθαι τρίχας, ὡς ὑπὲρ ἀνθρώπου δηλονότι ἢ ζώου
 τριχωτοῦ τὸν λόγον, οὐχ ὑπὲρ ὀστρέων τε καὶ καρκίνων
 ποιούμενοι. διαπνεῖται μὲν γὰρ αἰεὶ τι καθ' ἕκαστον δέρμα 10
 [ὑπὸ] τοῦ θερμοῦ συναπάγοντος ἑαυτῷ τῆς ἔνδοθεν ὑγρό-
 τητος οὐκ ὀλίγον. ἀλλ' ἐν οἷς μὲν ὑγρὸν ἐστὶ τὸ δέρμα καὶ
 ἀκριβῶς μαλακόν, οἷος ὁ νεωστὶ πηγνύμενος τυρός, οὐχ
 ὑπομένουσιν αἱ τῶν διεκπεσόντων ὁδοί, τῶν τέως διεστηκό-
 των αὐτοῦ μορίων αὐθις ἀλλήλοις ἐνουμένων· ἐν οἷς δ' ἴδι, 15
 σκληρὸν ὑπάρχει πεπηγότε παραπλήσιον τυρῶ, κατατιτράται
 μὲν ὑπὸ τῆς ῥύμης τῶν ἐξιόντων, ἐνωθῆναι δ' ὑπὸ ξηρό-
 τητος οὐ δυνάμενον ὑπομένοντα ἴσχει τοὺς πόρους αἰεὶ καὶ
 μᾶλλον συριγγομένους ταῖς συνεχέσει πληγαῖς τῶν διαρρέον-
 των. ἐὰν μὲν οὖν τὸ διαρρέον ἢ ἀτμός ἢ ὑγρὸν εἰλικρινές 20
 615 ἢ, τῷ μὲν ἀτμῷ ταχεῖά τ' ἐστὶ καὶ ἀκόλυτος ἢ | φορὰ
 τὸ δ' ὑγρὸν ἴσχεται πολλάκις ἐν τοῖς μικροτέροις πόροις
 καὶ τι καὶ παλινδρομεῖν αὐθις πρὸς τὸ βάθος ἀναγκάζεται.
 εἰ δ' οἶον αἰθαλώδης τε καὶ παχεῖα καὶ γεώδης ἢ ἀναθυ-
 μιάσις εἴη, κίνδυνος αὐτῇ πολλάκις ἐν ταῖς στεναῖς τῶν 25
 διεξόδων σφηνωθείσῃ μῆτ' εἴσω ῥαδίως ὑπνοστεῖν ἔτι μῆτε
 κενουῖσθαι δύνασθαι. ταύτην οὖν ἑτέρα τοιαύτη πάλιν ἐκ

1 post ὀστρακοδέρμων add. ζώων MOT om L || post μὴν
 add καὶ LM om. O || 2 γ' om. O || του LMT τινός O || 4 πρὸς
 ἡμῶν om. M || 5 εὐρήσκουσιν L || 6 σοφισθέντας L || 7 ξηρῷ κ. θ
 OT || 8 ἢ] καὶ LT || 9 τοῦτον τὸν λ. M || ὀστρέων LM || 10 αἰεὶ
 τὸ δέρμα T om καθ' ἕκαστον) || δέρμα post θερμοῦ collos O
 11 ὑπὸ om. M || 13 οἶον L¹T οἷος L² || 14 αὐτῶν αἱ M || 15 ἀν-
 τοῖς L¹ αὐτοῦ L² || 16 παραπλήσιως LT || κατατίτράται LO
 18 οὐ LMT μῆ O || 20 οὖν om. L || 22 μικροτάταις L || 23 καί
 τι καὶ T εἰ τι καὶ L καίτοι καὶ M || αὐθις L εἴσω MOT ||
 πρὸς LOT εἰς M || 25 εἴη M ἢ LO || 27 δύναται M || ταῦτ'
 οὖν ἑτέρα O

τοῦ βάθους ἀναφερομένη πλήττει τε καὶ ὠθεῖ πρόσω καὶ ταύτην αὐθις ἑτέρα κακείνην ἄλλη καὶ πολλὰς αἰθαλώδεις οὕτω μοι νόει σφηνουμένας ἐπ' ἀλλήλαις ἀναθυμιάσεις ἐν τῷ χρόνῳ περιπλέκεσθαι τε καὶ συνάπτεσθαι καὶ τι ποιεῖν
 5 ἐν σῶμα τοιοῦτον, οἷον ἐκτὸς ἢ λιγνὸς ἐστι, πλήν ὅσω πεπύκνωται, τοσοῦτω καὶ ἀκριβῶς ἔσφιγκται τῇ τῆς διεξόδου στενότητι πιληθέν. ἐπειδὴν δὲ τὸν πόρον ἀποφράξῃ πάντα τὸ τοιοῦτον σῶμα, τοῦντεῦθεν ἤδη βιαίως πληττόμενον ὑπὸ τῶν ὁμοίων ἑαυτῷ περιττωμάτων οὐκ ἐχόντων
 10 διεξοδὸν ὠθεῖται πρόσω σύμπαν ἐν τῷδε, ὥστε καὶ προκύπτειν ἀναγκάζεται τοῦ δέρματος ἱμαντῶδες ἤδη γεγονός. | ἔοικε δ' αὐτοῦ τὸ μὲν ἐν τῷ πόρῳ σφηνωθὲν οἷον ἕλιξ 616
 τινὶ πύας ἢ φυτοῦ, τὸ δ' ἐξέχον ἤδη τοῦ δέρματος οἷον περ αὐτὸ τὸ φυτόν.

15 Ἡ θριξ δ' ἐστὶ μέλαινα μὲν, ὅταν ὑπὸ ζώμης τοῦ θερμοῦ συγκαυθελείης τῆς ἀναθυμιάσεως ἀκριβῆς λιγνὸς γένεται τὸ περίττωμα, ξανθὴ δ', ὅταν ἦτιον κατοπιτηθῇ. ξανθῆς γὰρ χολῆς τηνικαῦτ' ἐστὶν ἰλυῶδες περίττωμα τὸ σφηνωθὲν, οὐ μελαίνης. ἢ δὲ λευκῆ θριξ ἔκγονος φλέγματος, ἢ πυρρὰ
 20 δ', ὥσπερ τῇ χρόα μεταξὺ ξανθῆς ἐστὶ καὶ λευκῆς, οὕτω καὶ τῇ γενέσει μεταξὺ φλεγματοῦδος τε καὶ χολώδους ἰλύος. οὐλαὶ δὲ τρίχες ἢ διὰ τὴν ξηρότητα τῆς κράσεως ἢ διὰ τὸν πόρον, ἐν ᾧ κατερρίζωνται, γίνονται, διὰ μὲν τὴν ξηρότητα παραπλησίως ἱμάσι τοῖς ἐπὶ πλέον ὑπὸ πυρὸς ξηρανθεῖσι.
 25 καίτοι τί δεῖ τῶν ἱμάντων μνημονεύειν αὐτὰς τὰς τρίχας ὀρώνας, εἰ πλησιάζειαν πυρὶ, παραχρῆμα διαστρεφόμενας; οὕτω μὲν οὖν Αἰθίοπες ἅπαντες οὐλοὶ. τῇ δὲ τῶν πόρων ἐν οἷς ἐρρίζωνται φύσει κατὰ τὰδε. πολλάκις μὲν ἢ ἀναθυμιάσεις εὐθύπορῶν ὑπ' ἀρρωστίας ἀδυνατούσα, καθ' ὃν ἂν 617
 30 αὐτῇ τρόπον ἐλίττηται, καὶ τὸν πόρον οὕτως ἐτύπωσεν. ἐνίοτε δ' ἢ μὲν ἀναθυμιάσεις εὐρωστός ἐστίν, ὑπὸ δὲ τῆς τοῦ δέρματος φύσεως σκληροτέρας τοῦ προσήκοντος οὔσης

1 ἀναπεμπομένη L || 3 μοι νόει οὕτω O || 5 ὅσω L² ὅπερ L¹ ὅσα MT || 6 τοσοῦτω L² τοῦτω L¹M ταῦτα T || 7 πιληθέντα T || 8 πάντα ἀποφρ. L || ἤδη om. L || 18 γὰρ| δὲ I. || 26 ὀρώνας L. || πλησιάζειαν M || 28 ἐν om. OT || ἐνερρίζωνται MT || 30 αὐτῇ M αὐτῇ cett., τρόπον αὐτῇ L

εὐρομένη φέρεσθαι καθ' εὐθὺν πρὸς τὸ πλάγιον ἐπιστρέφεται, καθάπερ γε κἀκτὸς ἰδεῖν ἔστιν οὐ μόνον ἀτμὸν ἢ καπνὸν ἀλλὰ καὶ τὰς φλόγας αὐτάς, ὅταν ἀποκλεισθῶσι τῆς ἄνω φορᾶς, λοξὰς ἐφ' ἑκάτερα μέρη σχιζομένας. οὕτως οὖν καὶ ἢ ἐκ τοῦ σώματος ἀναθυμιάσεις, ὅταν εἰσχωθῆ κατὰ τι καὶ κωλιθῆ φέρεσθαι πρόσω, λοξὴν ὑπὸ τὸ δέγμα διέξοδον ὁδοποιεῖται, μέχοι περ ἂν ἀθροισθεῖσα χρόνῳ πλείονι βιάσηται τε καὶ ἀναπνεύσῃ πρὸς τοῦκτός. ἐνίοτε δ' ἅμ' ἀμφοῖν σιδηραμόντων, ἀρρώστου τε τῆς πρώτης ἀναθυμιάσεως, ἢ τὸν πόρον ἰδημιούργησε, καὶ ξηροῦ τοῦ δέρματος, ἢ λοξότης γίγνεται ταῖς ῥίξαις τῶν τριχῶν. οἶαι δ' ἂν ἐν τῇ ῥιζώσει διαπλάττωνται, τοιαύτας εἰκὸς ὑπάρχειν αὐτάς ἕως παντός. οὐδὲ γὰρ οὐδ' ἄλλο τι τῶν σκληρῶν καὶ ξηρῶν σωμάτων 618 εὐθῦναι δυνατὸν | ἄνευ τοῦ μαλάξαι πρότερον. αὕτη μὲν οὖν ἢ γένεσις τῶν τριχῶν.

Ἐφεξῆς δ' ἂν εἴη λέγειν τὰς αἰτίας ἀπάντων τῶν συμβεβηκότων ταῖς κράσεσιν ἐν ταῖς τῶν τριχῶν διαφοραῖς καθ' ἡλικίαν καὶ χώραν καὶ φύσιν σώματος. Αἰγύπτιοι μὲν οὖν καὶ Ἄραβες καὶ Ἰνδοὶ καὶ πᾶν τὸ ξηρὸν καὶ θερμὴν χώραν ἐποικοῦν ἔθνος μελαίνας τε καὶ δυσανχεῖς καὶ ξηρὰς καὶ οὐλας καὶ κραύρας ἔχουσι τὰς τρίχας. ὅσοι δ' ἔμπαλιν τούτοις ὑγρὰν καὶ ψυχρὰν χώραν ἐποικοῦσιν, Ἰλλύριοι τε καὶ Γερμανοὶ καὶ Σαλμάται καὶ Σαιρομάται καὶ σύμπαν τὸ Σκιθικὸν εὐανχεῖς μετρίως καὶ λεπτὰς καὶ εὐθείας καὶ πυρρὰς· ὅσοι δ' ἐν τῷ μεταξὺ τούτων εὐκρατον νέμονται γῆν, εὐανχεστάτας τε καὶ ἰσχυροτάτας καὶ μελαίνας μετρίως καὶ παχείας συμμετρώς καὶ οὐτ' ἀκριβῶς οὐλας οὐτ' ἀκρι-

2 γε om LM || καὶ ἐκτός L || ἔστιν ἰδεῖν LT || 3 ἄνω] ἔξω L
6 πρόσω LOT πρὸς τοῦκτός M || λοξῶς T || 7 μέχοις ἂν T (om. περ) || πλείονι LM || 8 post ἀμφοῖν add ὁμοῦ LM || 9 συνελθόντων L || ἢ LT ἢτις MO || 10 σκληροῦ M || 13 οὐδ' om L || ξηρῶν καὶ σκληρῶν L || 15 οὖν om M || 19 οὖν om L μὲν γὰρ M || ξηρὰν κ θ χώραν L θ. κ ξ χ M θ κ ξ. (omisso χώραν vocab) O || 20 χώραν post ἔθνος colloc T || 22 ἐποικοῦσιν L οἰκοῦσιν MOT || 23 καὶ Σαλμάται om. OT || καὶ Σαιρομάται om L || 25 οἱ δὲ πρὸς τὰς μεταξὺ τούτων M || νέμονται L νεμόμενοι MOT | 26 post γῆν exhibit L οὐτε ἀκριβῶς εὐθείας οὐτε ἀκριβῶς οὐλας ἀλλ' εὐανχεστάτας κτλ

βῶς εὐθείας. οὕτω δὲ καὶ ταῖς ἡλικίαις βρέφει μὲν, οἰαί-
 περ αἱ τῶν Γερμανῶν, ἀκμάζουσι δὲ [οἶαι] τοῖς Αἰθίοψιν,
 ἐφήβοις δὲ καὶ παισὶ τοῖς εὐκράτον ἐποικοῦσαι γῆν ἔθνεσιν
 ἀνάλογον αἱ τρίχες ἔχουσιν ἰσχύος τε καὶ πάχους καὶ μεγέ-
 5 θους καὶ χροῆας.

Οὕτω δὲ καὶ κατ' αἰτὰς τῶν σωμάτων τὰς φύσεις
 | ἀνάλογον ἡλικίαις τε καὶ χώραις αἱ τρίχες διάκεινται. παῖ- 619
 δες μὲν οἱ πάνυ σμικροὶ ψιλοὶ τριχῶν, ὅτι μήπω μήτε πόρος
 αὐτοῖς ἔστι μηδεὶς κατὰ τὸ δέσμα μήτε λιγνυώδη περιττώ-
 10 ματα προσάγοντες δὲ τῷ ἠβάσκειν ὑποφύουσι σμικρὰς καὶ
 ἀσθενεῖς, ἀκμάζοντες δ' ἰσχυροτέρας καὶ πολλὰς καὶ μεγάλας
 καὶ μελαίνας ἰσχουσιν, ὅτι τε πλῆθος ἤδη πόρων ἐν αὐτοῖς
 ἐγένετο καὶ ὅτι μεστοὶ τῶν αἰθαλωδῶν εἰσι περιττωμάτων
 ἰπὸ ξηρότητός τε καὶ θερμότητος· αἱ δ' ἐν τῇ κεφαλῇ τε
 15 καὶ ταῖς ὀφρῦσι καὶ κατὰ τὰ βλέφαρα καὶ παισὶν οὖσιν
 ἡμῖν ὑπάρχουσιν ἤδη. γένεσις γὰρ δὴ ταύταις οὐχ οἷα ταῖς
 πόαις, ἀλλ' οἷα τοῖς φυτοῖς κατὰ πρῶτον λόγον ὑπὸ τῆς
 φύσεως ἀπειργασμέναις, οὐκ ἐξ ἀνάγκης ἐπομέναις ταῖς κρά-
 σεσιν, ὡς καὶ τοῖς Περι χροῆας μορίων δείκνυται. ἀλλὰ τοι
 20 καὶ ταῖσδε τὸ μὲν εἶναι διὰ τὴν τῆς φύσεως τέχνην, τὸ δ'
 ἦτοι μελαίναις ἢ πυρραῖς ἢ τιν' ἄλλην ἐχούσαις διαφορὰν
 ἐξ ἀνάγκης ἔπεται τῇ κράσει τῆς ἡλικίας. ὑπόπυρροι μὲν
 γὰρ εἰσι τοῦπίπαν, ὅτι καὶ τὸ σφηνούμενον ἐν τοῖς πόροις
 οὐδέπω μέλαν | ἔστιν· ἢ τε γὰρ ὑγρότης πολλὴ καὶ ἢ διέξο- 620
 25 δος ῥαδία καὶ ἢ σύγκανσις ἀσθενῆς· εὐανξεῖς δὲ καὶ πα-
 χεῖαι συμμέτρως τῇ τῶν τρεφόντων αὐτὰς περιττωμάτων
 ἀφθονίᾳ. τὸ μὲν γὰρ μόριον αὐτὸ τοῦ σώματος, ἐν ᾧ
 γίνονται, ξηρόν· ὅλον γὰρ τὸ κρανίον ὀστείνον ἔστι· τὸ
 δὲ περικείμενον αὐτῷ δέσμα ξηρότερον τοσοῦτω τοῦ κατὰ
 30 τὸ λοιπὸν σῶμα δέσματος ἅπαντος, ὅσῳπερ καὶ σκληρότερον.

2 αἱ LM om. OT || 4 ἔχουσιν om LM || post τε add πέρι
 LO om. MT || 6 οὕτω δὲ T || 8 μὲν LM μὲν γὰρ O || μήπω om.
 L || 9 μηδεὶς ἔστιν αὐτοῖς L || λιγνυώδες περιττωμα L || 10 προ-
 άγοντες T || μικρὰς L || 14 τε καὶ LMT καὶ O || vocabula ἐν τῇ
 κεφαλῇ exprunx L || 16 ὑπάρχουσιν ἡμῖν L || 18 οὐκ LQT καὶ
 οἷα M || 20 καὶ LT καὶ MO || 24 post ἔστιν add ὅλον O ||
 29 αὐταῖς L || τοσοῦτο L τοσοῦτω ξ. O || 30 ὅσῳπερ ὅσον L

ἀναφέρεται μέντοι πλῆθος οὐκ ὀλίγον ἕκ τε τῶν κατὰ τὸν ἐγκέφαλον, ἴδη δὲ καὶ ὄλου τοῦ σώματος αἰθαλωδῶν περιττωμάτων, ὥσθ' οἷον τοῖς ἀκμάζουσιν ὄλον γίνεταί τὸ σῶμα, τοιοῦτον ἴδη τὸ δέρμα τῆς κεφαλῆς ἐστὶ τοῖς βρέφεσιν.

Εὐλόγως οὖν ἔνιοι φαλακροῦνται τοῦ χρόνου προϊόντος, 5 οἷς ἐξ ἀρχῆς ἦν ξηρότερον τὸ δέρμα. δέδεικται γὰρ ἔμπροσθεν, ὡς τῶν γηρασκόντων ἅπαντα ξηραίνεται τὰ μόρια. γίνεταί δὲ πολλοῖς ὀστρακῶδες τὸ δέρμα πλέον ἢ δεῖ ξηρανθέν. ἐν τοιοῦτῳ δ' οὐδὲν φύεσθαι δύναται, καθότι καὶ διὰ τῶν ἔμπροσθεν ὁμολόγηται. καὶ γὰρ δὴ καὶ τῶν χει- 10 621 ρῶν τὰ ἔνδον ὥσπερ γε καὶ τὰ κάτω τῶν ποδῶν ἄτριχα καὶ ψιλὰ ξηρότητί τε καὶ πυκνότητι τοῦ κατ' αὐτὰ τένοντος, ὅς ὑποτέτακται τῷ δέρματι. ὅσοις δ' εἰς τέλος ξηρότητος οὐκ ἀφικνεῖται τὸ δέρμα τῆς κεφαλῆς, ἄρρωστοι τούτοις γίνονται καὶ λευκαὶ πάντως αἱ τρίχες, ἃς ὀνομάζουσιν οἱ 15 ἄνθρωποι πολιάς, ἄρρωστοι μὲν ἐνδεία τῆς οἰκείας τροφῆς, λευκαὶ δέ, διότι καὶ τὸ τρέφον αὐτὰς τοιοῦτον οἷον εὐρώς τις φλέγματος ἐν χρόνῳ διασαπέντος. ὅταν γὰρ ὁ μὲν πόρος ἔτι μένη, τὸ περιττώμα δ' ὀλίγον ἢ καὶ γλίσχρον, ἀρρώστως δ' ὑπὸ τῆς θερμασίας ὠθῆται πρόσω, πάσχει τι παραπλήσιον 20 ἐν τῷδε σηπεδόνι καὶ δὴ φαλακροῦνται μὲν μᾶλλον τὸ βρέγμα γηρῶντες οἱ ἄνθρωποι, πολιοῦνται δὲ τοὺς κροτάφους μᾶλλον, ὅτι τὸ μὲν ξηρότατόν ἐστι τῶν μορίων ἁπάντων τῆς κεφαλῆς· ἐπὶ γὰρ ὅστω τὸ δέρμα ταύτῃ ψιλῷ· οἱ κροτάφοι δ' ὑγρότεροι· μύες γὰρ ἐνταῦθ' εἰσὶν ὑπὸ τῷ δέρματι μεγά- 25 λοι, σαρκώδης δὲ πᾶς μῦς, ἢ δὲ σὰρξ ὅστω καὶ δέρματος ὑγροτέρα.

3 οἷον ἐν LT || ὄλον om. L¹ add. L² || 6 ξηρότερον M Corn. σκληρότερον cett. || δέρμα] βρέγμα M || 7 ξηραίνονται L || 8 δὲ LOT δὴ M || πλέον LOT ἐπὶ πλ. M || 10 δὴ] οὖν L om. T || 11 τὸ ἔνδον M || γε LM δὴ T om. O || post ποδῶν add. ἀεὶ OT || ἄτριχα ἢ καὶ LMO ἄτριχα καὶ om. T || 12 ξηρότητί τε κ. πυκνότητι L ξ. κ. π. καὶ ψυχρότητι MT ξηροτάτου κ. πυκνοτάτου O post τένοντος add. ὄντος OT || 14 τούτ γίγν. ἄρρ. L || 15 πάντως] πως L || 18 γὰρ] δὲ L || 19 μένη ἔτι L || 24 ψιλῷ L¹O ψιλόν L²M ψυχρόν T || 25 ὑγρότατοι L || εἰσὶν ἐνταῦθα LM || τὸ δέρμα L || 27 ὑγροτέρα post σὰρξ colloc. LMT

Cap. VI. Ἀκριβῶς δὲ χρῆ προσέχειν τῷ λεγομένῳ τὸν 622
 νοῦν, ὅπως μὴ λάθωμεν ἡμᾶς αὐτοὺς παρακούσαντές τι
 καὶ σφαλέντες, οἷα δὴ πολλοὶ τῶν πάνυ δοκούντων ἀρίστων
 ἰατρῶν εἶναι σφάλονται, εἴ τις ἐστὶ φαλακρός, εὐθύς τοῦ-
 5 τὸν οἰόμενοι ξηρὰν ἔχειν ἅπαντος τοῦ σώματος τὴν κρᾶσιν.
 οὐ γὰρ δὴ ἀπλῶς οὕτως εἰκάζειν ἐχρῆν, ἀλλὰ διορίζεσθαι
 πρότερον ἄμεινον ἦν, ὡς τῶν ἀνθρώπων τὸ σῶμα τῶν μὲν
 ὀμαλῶς κέκραται σύμπαν, ἐνίων δὲ καὶ οὐκ ὀλίγων τούτων
 ἀνωμάλως διάκειται. τὰ μὲν γὰρ τινὰ τῶν μορίων αὐτοῖς
 10 ὑγρότερα τοῦ συμμέτρου τε καὶ προσήκοντός ἐστι, τὰ δὲ
 ψυχρότερα, τὰ δὲ ξηρότερα, τὰ δὲ θερμότερα, τὰ δὲ καὶ
 παντελῶς εὐκράτα τε καὶ σύμμετρα δεῖ δὲ προσέχειν μά-
 λιστα τούτῳ τὸν νοῦν, ἐπειδὴν ἐπισκέπτῃ σώματος κρᾶσιν.
 εἰ μὲν γὰρ ὀμαλῶς εὐρυθμον ὅλον ἐστὶν ἀπάσας τε τῶν
 15 μορίων ἀποσῶζον τὰς πρὸς ἄλληλα συμμετρίας ἐν μήκει καὶ
 πλάτει καὶ βάθει, δύναται ἂν ὅλον ὁμοίως κεκρᾶσθαι τὸ
 τοιοῦτον. εἰ δὲ τι σῶμα θώρακα μὲν ἔχει καὶ τράχηλον καὶ
 ὤμους μεγίστους, ἰσχνὰ δὲ καὶ σμικρὰ τὰ κατ' ὄσφυν καὶ 623
 σκέλη λεπτά, πῶς ἂν ὁμοίως εἴη τοῦτο διακεείμενον ἅπασι
 20 τοῖς μορίοις; οὐ μὴν οὐδ' εἰ τὰ μὲν σκέλη παχέα καὶ τὰ
 κατ' ὄσφυν εὐρέα, τὸν θώρακα δ' ἔχει στενόν, οὐδὲ τοῦτ'
 ἂν εἴη κεκραμένον ὀμαλῶς τοῖς μορίοις. ἕτερα δὲ σώματα
 μεγίστην ἔχει τὴν κεφαλὴν, ἕτερα δὲ σμικρὰν, οἷανπερ οἱ
 στρουθοί. καὶ τοῖς σκέλεσι τὰ μὲν βλαισά, τὰ δὲ ραιβά,
 25 καὶ ἄκροις τοῖς κώλοις τὰ μὲν ἰσχνά, τὰ δὲ παχέα, καὶ
 θώραξ τοῖς μὲν, ὡς εἴρηται πρόσθεν, εὐρύς, ἐνίοις δὲ στε-
 νός οὕτως ὡς σανίς, οὓς δὴ καὶ σανιδώδεις ὀνομάζουσιν.
 ὅταν δὲ καὶ τὰ κατ' ὤμοπλατάς αὐτοῖς ἄσρακα τελέως ἦ

6 δὴ om M || οὕτως ἀπλῶς O || verba ἀλλὰ διορίζεσθαι usque
 ad ἅπασι τοῖς μορίοις excerp. Orib. XXI 6, 36 || διορίσασθαι
 M || 7 τῶν μὲν] τὸ μὲν L¹T || 8 καὶ om. M, post ὀλίγων add. γε
 L¹ τὰ L² δὲ M || 9 γὰρ τινὰ L γὰρ cett. || 11 τὰ δὲ θερμ. τὰ
 δὲ ξηρ. L τα δὲ ξ. τ δ. θ. om M || 12 τε] ἦ M || 14 τε add
 post εὐρυθμον L || ἀπάσας τε M Orib. ἀπάσας L καὶ πάσας OT |
 16 καὶ β κ π λ L || ὅλον LMT ὅλος O || 19 post λεπτά add.
 καὶ ξηρά L²OT om. L¹M || 21 τὸν δὲ θ. M || ἔχοι L || 22 δὲ γε
 M || 23 οἷανπερ LT περ om. MO „ 28 ἦ] ὡσι L

καὶ γυμνὰ καὶ προπετιῇ δίκην πτερύγων, ὀνομάζονται μὲν αἱ τοιαῦται φύσεις ὑπὸ τῶν ἰατρῶν πτερυγῶδεις, εἰς ὅσον δ' ἤκουσι κακίας ἀπολωλεκότος τοῦ θώρακος ὀλίγου δεῖν ἅπασαν τὴν ἐντὸς εὐρυχωρίαν, ἐν ἣ ἢ πνεύμων τε καὶ καρδία τέτακται, πρόδηλον παντί. μυρία δ' ἄλλαι τῶν τοῦ σώματος 5 εἰσι μορίων προδήλως αἱ διαθέσεις, ὅταν ἐκτραπόμενοι τῆς φυσικῆς ἀναλογίας εἰς ἀνώμαλόν τινα δυσκρασίαν εὐθύς 624 ἐν τῷ κυῖσκεσθαι μεταπέση. οὐκ οὖν ἐπὶ τῶν τοιούτων ἐξ ἐνὸς χρή μορίου τεκμαίρεσθαι περὶ τοῦ παντός

Οὐδὲ γὰρ οἱ φυσιογινωμονεῖν ἐπιχειροῦντες ἀπλῶς ἀπο- 10 φαίνονται περὶ πάντων, ἀλλ' ἐκ τῆς πείρας καὶ οὔτε διδάχθέντες. εἰ μὲν τις ἱκανῶς εἴη δασύς τὰ στέρνα, θυμικὸν ἀποφαίνονται, μηρούς δ' εἶπερ εἴη τοιοῦτος, ἀφροδισιαστικόν· οὐ μὴν τὴν γ' αἰτίαν προστιθέασιν. οὐδὲ γὰρ ὅτι λέοντι μὲν ἐμφορῆς τὰ στέρνα, τράγῳ δὲ τὰ κατὰ μηρούς ἐπειδιάν 15 φῶσι, τὴν πρώτην αἰτίαν ἐξευρήκασιν. διὰ τί γὰρ ὁ μὲν λέων θυμικός, ὁ δὲ τράγος ἀφροδισιαστικός, ὁ λόγος ἐξευρεῖν ἐπιζητεῖ. μέχρι γὰρ τοῦδε τὸ μὲν γιννόμενον εἰρήκασιν, τὴν δ' αἰτίαν αὐτοῦ παραλελοίπασιν. ἀλλ' ὁ φυσικός ἀνήρ ὡσπερ τῶν ἄλλων ἀπάντων οὕτω καὶ τὰς τούτων αἰτίας 20 ἐξευρίσκειν ἐπιχειρεῖ. διότι γὰρ ἀνωμάλως διάκεινται κατὰ τὰς τῶν μορίων κράσεις οὐ λέων μόνον καὶ τράγος ἀλλὰ καὶ τῶν ἄλλων ζώων πάμπολλα, διὰ τοῦτ' ἄλλα πρὸς ἄλλας ἐνεργείας ἐτοίμως ἔχει. περὶ μὲν δὴ τούτων Ἀριστοτέλει 625 καλῶς ἐπὶ | πλεῖστον εἴρηται. τὸ δ' οὖν εἰς τὰ παρόντα 25 χρήσιμον ἤδη φαίνεται, διότι χρή σκοπεῖσθαι τῶν ἀνθρώπων τὰς κράσεις, ἕκαστον τῶν μορίων ἐξετάζοντα καθ' ἑαυτό, καὶ μὴ νομίζειν, εἴ τῳ δασύς ὁ θώραξ, ὕλον ἐξ ἀνάγκης τούτῳ τὸ σῶμα ξηρότερόν τε καὶ θερμότερον ὑπάρχειν, ἀλλ'

6 μορίων εἰσί O || προδήλως om. M || αἱ om OT || 12 μὲν γὰρ O || εἴη δασύς ἱκανῶς L | τὸ στέρνον M || 14 ἔτι add. post αἰτίαν M post προστιθέασιν O om. LT || ἐμφορῆ L¹O ἐμφορῆς ἂν M ἐμφορῆς οὗτος L²T || 15 post στέρνα add δασέα L²M 16 αἰτίαν αὐτοῦ M || τί] τί μὲν LT || 18 γὰρ] δὲ LMT || 21 εὐρίσκειν LOT || διάκειται LOT || 22 οὐ μόνον λέων ἀλλὰ καὶ τράγος καὶ L || 26 χρήσιμον LOT χρηστόν M || δηλονότι L¹ γε. διότι L² || 28 δασύς μόνον T || 29 θερμ. τ. κ ξηρ. O

ἐν τῇ καρδίᾳ τὸ θερμὸν εἶναι πλεῖστον, διὸ καὶ θυμικόν·
 δύνασθαι δ' ἐνίοτε δι' αὐτὸ τοῦτο μὴ ὁμοίως ἅπαν αὐτοῖς
 τὸ σῶμα θερμὸν καὶ ξηρὸν ὑπάρχειν, ὅτι πλεῖστον ἀπέ-
 πνεισεν ἐνταῦθα καὶ πρὸς τὸ περιέχον ἐξεκενώθη τὸ θερ-
 5 μόν. εἰ μὲν γὰρ ὅλου τοῦ σώματος ἡ κράσις ἐστὶν ὁμαλή,
 εὐθύς ἂν εἴη τοῦτοις αὐτός τε σύμπας ὁ θώραξ εὐρύτατος
 αἶ τε φλέβες εὐρείαι καὶ αἱ ἀρτηρίαι μεγάλαι θ' ἅμα καὶ
 μέγιστον καὶ σφοδρότατον σφύζουσαι καὶ τρίχες πολλαὶ καθ'
 ὅλον τὸ σῶμα καὶ αἱ τῆς κεφαλῆς εὐανξέσταται μὲν καὶ
 10 μέλαιναι καὶ οὖλαι κατὰ τὴν πρώτην ἡλικίαν, ἐπὶ δὲ προ-
 ἴκοντι τῷ χρόνῳ φαλάκρωσις ἀκολουθήσει. καὶ μὲν δὴ καὶ
 σύντονον καὶ διηρθρωμένον καὶ μυῶδες, ἐπειδὴν ὁμαλῶς
 ἔχῃσι τῆς κράσεως, | ὅλον ἔσται τοῖς τοιοῦτοις ἀνθρώποις 626
 τὸ σῶμα καὶ τὸ δέρμα σκληρότερόν τε καὶ μελάντερον ὥσπερ
 15 καὶ δασύτερον. οὕτω δὲ καὶ ἐναντία περὶ τὸν θώρακα
 συμπέσοι, τῆς κράσεως ὁμαλῆς ὑπαρχούσης ἐν ὅλῳ τῷ σώ-
 ματι, τουτέστιν ὑγροτέρων τε καὶ ψυχροτέρων ἀπάντων τῶν
 μορίων γενομένων, ὁ μὲν θώραξ αὐτοῖς στενὸς καὶ ἄτριχος
 ἔσται, καθάπερ οὖν καὶ σύμπαν τὸ σῶμα ψιλὸν τριχῶν ἀπα-
 20 λὸν τε καὶ λευκὸν τὸ δέρμα καὶ ὑπόπυρρον ταῖς θριξὶ καὶ
 μάλιστ' ἐν νεότητι καὶ οὐ φαλακροῦνται γηρῶντες, εὐθύς
 δὲ καὶ δειλοὶ καὶ ἄτολμοι καὶ ὀκνηροὶ καὶ μικρὰς καὶ ἀδή-
 λους ἔχοντες τὰς φλέβας καὶ πιμελώδεις καὶ νεύροις καὶ
 μυσὶν ἄρρωστοὶ καὶ ἀδιάθρωστοὶ τὰ κῶλα καὶ βλαισοὶ γίγνον-
 25 ται. διαφόρου μέντοι τῆς κράσεως ἐν τοῖς μορίοις ἀπερ-
 γασθείσης, οὐκέτ' ἐξ ἐνὸς αὐτῶν οἶόν τε περὶ τοῦ σύμπαντος
 ἀποφαίνεσθαι σώματος, ἀλλ' ἄμεινον ἐφ' ἕκαστον ἵέναι καὶ
 σκοπεῖσθαι, πῶς μὲν ἡ γαστήρ ἔχει κράσεως, ὅπως δ' ὁ πνεύ-

1 ἐν μὲν (add.) LT || 2 δύνασθαι L¹ γρ. δύναται L² || 5 ὅλη
 τ σ ἡ κρ ἐ ὁμαλή O ὁμαλή ὅλον (ὅλη M) τ σ ἡ κρ (om. ἐστὶν
 LMT || 6 εὐρύτερος LMT || 7 αἶ τε φλ. cf Orib XXI 6, 17
 εἰρεῖται] εὐρύτεραι M || αἱ ante ἀρτηρίαι om codd || μεγάλαι om.
 T || 10 οὖλαι] πολλαὶ Orib || 13 ἐχ τῆς κρ. L τ κρ ἐ OT
 ἔσται post ἀνθρώποις colloc M || 15 τὰ ἐναντία L || 16 συμπέσοι
 L συμπέση cett || 18 verba ὁ μὲν θώραξ usque ad βλαισοὶ
 γίγνονται excerpts Orib. XXI 6, 21 || 19 τριχῶν ψιλὸν LMT ||
 25 ἐν τοῖς μορίοις LMT τῶν μορίων O || 28 πῶς LOT ὅπως M
 ὅπως LM πῶς OT, item p. 74, 1

μων, ὅπως δ' ὁ ἐγκέφαλος ἕκαστόν τε τῶν ἄλλων ἰδίᾳ καὶ καθ' ἑαυτό

627 Ταυτὶ μὲν | οὖν ἐκ τῶν ἐνεργειῶν γνωρίζειν· οὐ γὰρ ἔστιν οὐδ' ἀψάμενον οὐτ' ὀφθαλμοῖς θεασάμενον ἐξευρεῖν τὴν κρᾶσιν αὐτῶν. προσεπισκέπτεσθαι δὲ καὶ τὰς τῶν περι- 5 εχόντων αὐτὰ μορίων διαθέσεις, ὧν ἀπάντων ἕξωθεν ἔστι τὸ δέρμα, κατὰ μὲν τὴν ἡμετέραν οἴκησιν εὐκρατον οὖσαν ἐνδεικνύμενον τῶν ὑποκειμένων μορίων τὴν φύσιν οὐδ' ἐν ταύτῃ πάντων ἀπλῶς, ἀλλ' ὅσα ταῖς κρᾶσεσιν ὡσαύτως ἔχει τῷ δέρματι. κατὰ δὲ τὰς ὑπὸ ταῖς ἄρκτοις τε καὶ τῇ μεσ- 10 ημβρίᾳ χώρας, ἐπειδὴ τῶν μὲν εἰς τὸ βάθος ἀπελήλαται τὸ θερμὸν ὑπὸ τοῦ περιέχοντος ἕξωθεν κρύους νικώμενον, τῶν δ' εἰς τὸ δέρμα προσελήλυθεν ὑπὸ τοῦ περιέχοντος θάλ- πους ἰλκόμενον, οὐκ ἐκ τῆς κατὰ τὸ δέρμα διαθέσεως οἶόν τε γινῶναι σαφῶς ὑπὲρ τῆς τῶν ἐντὸς μορίων κρᾶσεως. 15 ἀνώμαλος γὰρ ἢ τοῦ σώματος κρᾶσις ἐν ταῖς δυσκράτοις χώραις οὐχ ὡσαύτως ἔχόντων τῶν τ' ἕξωθεν μορίων καὶ τῶν ἐντὸς. Κελτοῖς μὲν γὰρ καὶ Γερμανοῖς καὶ παντὶ τῷ Θρακίῳ τε καὶ Σκυθικῷ γένει ψυχρὸν καὶ ὑγρὸν τὸ δέρμα 628 | καὶ διὰ τοῦτο μαλακόν τε καὶ λευκὸν καὶ ψιλὸν τριχῶν· 20 ἴσον δ' ἔμφυτον θερμὸν, εἰς τὰ σπλάγχνα καταπέφυγεν ἅμα τῷ αἵματι κἀνταῦθα κνικωμένου τε καὶ στενοχωρου- μένου καὶ ζέοντος αὐτοῦ θυμικοὶ καὶ θρασεῖς καὶ ὀξύρρο- ποι ταῖς γνώμαις ἀποτελοῦνται. Αἰθίοψι δὲ καὶ Ἄρασι καὶ ὄλοις τοῖς κατὰ μεσημβρίαν ἢ μὲν τοῦ δέρματος φύσις, ὡς 25 ἂν ὑπὸ τε τοῦ περιέχοντος θάλπους καὶ τῆς ἐμφύτου θερ- μασίας ἕξω φερομένης διακεκαυμένη, σκληρὰ καὶ ξηρὰ καὶ μέλαινα. τὸ δ' ὅλον σῶμα τῆς μὲν ἐμφύτου θερμότητος

4 post ἀψάμενον add ἀφῆ MOT om L || 5 προσεπισκέπτε-
σθαι L Orib. προσεπισκέψασθαι cett. || post δὲ add. δεῖ L² |
6 αὐτὸ T || 7 μὲν LM om OT || 9 ταύτῃ LMT αὐτῇ O || 10 τὴν
ἄρκτον LT τὴν μεσημβρίαν LT || 11 ἀπελήλατο O || 12 ἕξωθεν
om. L¹ ἕξω add L² || 13 προσελήλυθεν L προσελ. cett. || περι-
εστῶτος MT || 14 οὐκ] οὐκέτ' L || 15 τῶν ἐντὸς μ. L ἐνδον τῶν
μ. O τῶν μ. ἐνδον MT || 16 κρᾶσις] ἕξις L || 17 τ' om L || 19 σκυ-
θικῷ τε καὶ θρακικῷ L θρακίῳ τ. κ. σκυθίῳ M || 21 ὅσον
L OT ὅσοις M || δ'] δὲ τὸ M || 25 ὄλωσ L || 26 τε om T || 27 καὶ
ante σκληρὰ add. LMO om T || ξ κ σκ L 28 θερμασίας L

ἤκιστα μετέχει, θερμὸν δ' ἐστὶν ἀλλοτριῶ τε καὶ ἐπικτήτῳ θερμῷ.

Καὶ γὰρ δὴ καὶ τοῦτο κάλλιστα πρὸς Ἀριστοτέλους ἐπὶ πολλῶν διώριται. καὶ χρὴ προσέχειν αὐτῷ τὸν νοῦν, εἴπερ τῷ
 5 καὶ ἄλλῳ, καὶ σκοπεῖσθαι καθ' ἕκαστον σῶμα, πότερον οἰ-
 κείῳ θερμῷ θερμὸν ἐστὶν ἢ ἐπικτήτῳ. πάντα γοῦν τὰ σηπό-
 μενα θερμὰ μὲν ἐπικτήτῳ θερμῷ, ψυχρὰ δ' οἰκείῳ καὶ τὰ
 τῶν ἐποικούντων τὴν μεσημβρινὴν χώραν σώματα θερμὰ μὲν
 ἐπικτήτῳ θερμῷ, ψυχρὰ δ' οἰκείῳ, καὶ παρ' ἡμῶν δὲ κατὰ
 10 μὲν τὸν χειμῶνα τὸ φύσει θερμὸν πλεόν, | τὸ δ' ἐπικτήτητον 629
 ἔλαττον, ἐν δὲ τῷ θέρει τὸ μὲν ἐπικτήτητον πλεόν, ἔλαττον
 δὲ τὸ σύμφυτον. ἅπαντ' οὖν ταῦτα διορίζεσθαι χρὴ τὸν
 μέλλοντα καλῶς διαγνώσεσθαι κρᾶσιν. οὐ γὰρ [δὴ] ἀπλῶς,
 εἰ τὸ δέρμα μελάντερον, ἤδη θερμότερος ὁ ἄνθρωπος ὄλος,
 15 ἀλλ' εἰ τῶν ἄλλων ἀπάντων ὡσαύτως ἐχόντων. εἰ γὰρ ὁ
 μὲν ἐν ἡλίῳ θερμῷ διέτριψεν ἐπὶ πλεόν, ὁ δ' ἐν σκιᾷ, τῷ
 μὲν ἔσται μελάντερον τὸ χρῶμα τῷ δὲ λευκότερον. ἀλλ'
 οὐδὲν τοῦτο πρὸς τὴν τῆς ὄλης κρᾶσεως ὑπάλλαξιν αὐτὸ
 γὰρ τὸ δέρμα ξηρότερον μὲν ἡλιούμενον, ὑγρότερον δ' ἔσται
 20 σκιατραφούμενον. ἢ φυσικῆ δ' οὐκ εὐθὺς ὑπαλλαχθήσεται
 κρᾶσις οὐθ' ἥπατος οὔτε καρδίας οὔτε τῶν ἄλλων σπλάγγνων.

Ἄριστον οὖν, ὡς εἴρηται καὶ πρόσθεν, ἕκαστου τῶν μο-
 ρίων ἴδια πεπορίσθαι τῆς κρᾶσεως τὰ γνωρίσματα, οἷον τῆς
 μὲν γαστρος· εἰ πέττει καλῶς, εὐκρατος, εἰ δ' οὐ πέττει
 25 καλῶς, δύσκρατος. ἀλλ' εἰ μὲν κνισσώδεις τινὰς ἢ καπνώ-
 δεις ἐργάζοιτο τὰς ἐρυγὰς, ἄμετρον αὐτῇ καὶ πυρῶδες τὸ
 θερμὸν, εἰ δ' ὀξειάς, | ἄρρωστόν τε καὶ ἀσθενές. οὕτω δὲ 630

4 αὐτῷ] καὶ τούτῳ L || εἴπερ τῷ L εἴ τινα MO εἴ. καὶ τῷ
 ἄλλῳ T || 7 verba: καὶ τὰ τῶν οἰκείῳ om. L¹ add. L² in
 marg || 8 σώματα L²MT om O || 10 πλεόν MT πλείον LO |
 11 ἔλαττον L ἥττον T ἐστὶν ἥττον O || 12 verba ἅπαντ' usque
 ad γνωρίσματα excerp Orib. XXI 6, 41 || οὖν M Orib. γοῦν LT |
 τῷ μέλλοντι O || 13 διαγνώσεσθαι LM διαγνώσθαι OT || δὴ
 om. L Orib. || 14 ἤδη καὶ L || 16 ἐπὶ πλεόν post ὁ μὲν colloc.
 L || 17 χρῶμα LT Orib. δέρμα MO || 18 μὲν post αὐτὸ colloc.
 L²MO || 20 σκιατραφούμενον LM || 21 τῶν σπλάγγνων αὐτῶν L
 25 καλῶς om M || 26 post πυρῶδες add ὑπάρχει O || 27 δὲ]
 δη LT

καὶ τὰ μὲν βόεια κρέα καὶ πάντα τὰ δυσκατέργαστα τῶν
καλῶς πεττόντων ἄμετρον τὸ θερμόν, ἀσθενὲς δὲ τῶν ταῦτα
μὲν ἀπεπτούντων, ἰχθῦς δὲ πετραίους ἢ τι τοιοῦτον πεττόν-
των ἐπισκέπτεσθαι δ' ἐνταῦθα πάλιν, εἰ μὴ διὰ τινὰ χυ- 5
μὸν ἐτέρωθεν ἐπιρρέοντα τὸ σύμπτωμα γίνεταί τῇ γαστρὶ.
φλέγμα μὲν γὰρ ἐνλοῖς ἐκ τῆς κεφαλῆς, ξανθὴ δ' ἄλλοις ἐξ
ἥπατος εἰς τὴν γαστέρα καταρρεῖ χολή, σπάνιον μὲν δὴ
τοῦτο καὶ ὀλιγίστοις συμβαίνει. παμπόλλοις δ' ἐκ τῆς κεφα-
λῆς κατέρχεται φλέγμα καὶ μάλιστα ἐν Ῥώμῃ τε καὶ τοῖς
ἰγροῖς οὐτῶ χωρῖοις. ἀλλὰ τοι καὶ τὸ σπάνιον ἐπιβλέπειν 10
χρῆ καὶ μηδὲν ἐν παρέρῳ τίθεσθαι μηδ' ἀμελεῖν. οἶδα
γὰρ ἐγὼ τισιν ἱκανῶς φλεγματοῦδεσιν ἀνθρώποις ἀθροῖζο-
μένην ἐν τῇ γαστρὶ χολὴν παμπόλλην ξανθὴν, ἣν ἐδέοντο
πρὸ τῶν σιτίων ὕδωρ πολὺ πίνοντες ἢ οἶνον ἐξεμεῖν. εἰ δ'
ἤψαντό ποτε σιτίων, πρὶν ἐμέσαι, διέφθειρόν τε ταῦτα καὶ 15
τὴν κεφαλὴν ὠδυνῶντο καὶ τούτους ὄντιοι τινες εἶναι χολώ-
δεις φύσει. καίτοι μαλακοὶ τ' ἦσαν ὅλον τὸ σῶμα καὶ λευ-
31 κοὶ καὶ ἄτριχοι καὶ | πιμελώδεις καὶ ἄφλεβοι καὶ ἄμνοι
καὶ ἀναιμοὶ καὶ ἀπτομένοις οὐ λίαν θερμοί. ἄλλοις δὲ τινας
οἶδα μηδεπώποτε μὲν ἐμέσαντας χολὴν ξανθὴν, ἰσχνούς δὲ 20
καὶ δασεῖς καὶ μυώδεις καὶ μέλανας καὶ φλεβώδεις καὶ θερ-
μοὺς ἱκανῶς, εἴ τις ἄψαιτο, φαινομένους, οἶος καὶ ὁ φιλό-
σοφος Εὐδῆμος.

Ἄλλ' ἐνταῦθα καὶ ἀνατομικόν τι θεώρημα συνέπεσεν, ὃ
μὴ γινώσκοντες ἔτιοι τῶν ἰατρῶν ἀποροῦνται δεινῶς ἐπὶ 25
τῇ διαφωνίᾳ τῶν συμπτωμάτων, ἀγνοοῦντες, ὡς ὁ πόρος,
ὃ τὴν χολὴν εἰς τὴν γαστέρα τὸ ἥπαρ ἐξερεύγεται, τοῖς μὲν

1 τὰ μὲν LMT τὰ O || τῶν LMT om O || 2 τῶν om. OT
ἰχθῦς LT ἰχθύας MO || post τοιοῦτον add. ἕτερον L || 4 δ'] δὲ
χρῆ O || 4 πάλιν ἐνταῦθα O || δ' ἐντ π χρῆ T || 5 ἐπιρρέοντα
LT || γίνεσθαι L¹ γίνεταί L² γέγονε T || 7 εἰς τὴν γαστέρα om.
L¹ add L² || μὲν δὴ LMT δὲ O || 9 τὸ φλέγμα L om M
13 χολὴν om T || 14 πολὺ LMT om O || πίνοντες M πίνοντες
LO πινόντες T || 15 διέφθειρον LMT διέφθειραν O || 16 εἶναι
χ LMT χ εἶναι O || 18 ἄτριχες L¹ ἄτριχοι L² || καὶ ἄμνοι om.
M || 20 μηδεπώποτε LM μηδέποτε OT || μὲν om. LM || ξανθὴν χ.
LT || 24 post ἐνταῦθα add μὲν O || συνέπεσεν L συμπίπτωκεν MT
ἐμπέπτωκε ante καὶ colloc. O || 25 γινώσκοντες LMT γνόντες O

διπλοῦς ἐστὶ, τοῖς δ' ἀπλοῦς, ὡς καὶ ταῖς τῶν τετραπόδων
ζῴων ἀνατομαῖς ἐνεστὶ θεάσασθαι. τὰ πολλὰ μὲν οὖν ἀπλοῦς
ἐστὶν εἰς τὸ μεταξὺ πυλωροῦ τε καὶ νήστεως ἐμφυόμενος,
ὃ δὴ γαστρὸς ἐκφυσὶν ὀνομάζουσιν, ἢ διπλοῦς γιγνόμενος
5 εἰς μὲν τὴν ἐκφυσὶν ἐμβάλλει θατέρῳ στόματι τῷ μείζονι,
θατέρῳ δὲ τῷ μικροτέρῳ κατὰ τὸν πυθμένα μικρὸν ἄνω
τοῦ πυλωροῦ. σπανιώτατα δὲ ποτε τὸ μὲν ἄνω μέρος αὐ-
τοῦ μείζον ἐυρίσκεται, τὸ κάτω δ' ἔλαττον. | ἀλλ' ἐφ' ὧν γε 632
μείζον ἐστὶν, ἐπὶ τούτων ἢ γαστήρ ἐφ' ἡμέραν ἐμπίπλεται
10 χολῆς οὐκ ὀλίγης, ἣν ἐμείν τε δέονται πρὸ τῶν σιτίων καὶ
βλάβονται κατασχόντες. οἷς δὲ παντελῶς ἀπλοῦς ἐστὶν ὁ
πόρος, εἰς τὴν νήστιν ἢ χολῆ τούτοις σύμπασα καταρρεῖ.
πῶς οὖν χρὴ διαγιγνώσκειν αὐτούς; οὐ γὰρ δὴ ἀνατεμεῖν
γε ζῶντας τοὺς ἀνθρώπους ἀξιῶ. πρῶτον μὲν ὅλη τοῦ σώ-
15 ματος τῆς κράσει, καθότι καὶ μικρὸν ἐμπροσθεν ἐλέγετο, δεύ-
τερον δὲ τοῖς ὑπιοῦσι κάτω. χολώδη μὲν γὰρ ἄκρατα διὰ
τῆς γαστρὸς ἐξεκενοῦτο συνεχῶς Εὐδδήμῳ, διότι καὶ πολλὴν
ἤθροϊζε χολὴν καὶ οὐδὲν αὐτῆς εἰς τὴν ἄνω κοιλίαν ἀφι-
κνεῖτο τοῖς δ' ἄλλοις, οἷς ἢ μὲν ἕξις φλεγματώδης, ἐμοῦσι
20 δὲ χολῆν, ἥκιστα διαχωρεῖται χολώδη· καὶ γὰρ ὀλίγον γεν-
νᾶται τῆς ξανθῆς χολῆς αὐτοῖς καὶ πλεῖστον εἰς τὴν ἄνω
κοιλίαν ἀφικνεῖται. τρίτον ἐπὶ τοῖς εἰρημένοις εἶδος γνωρι-
σμάτων ἐν αὐτοῖς τοῖς ἐμονυμένοις ἐστίν. οἷς μὲν γὰρ ἐν
τῆ γαστρὶ θερμότερα τὴν κράσιν ὑπαρχούση τὸ χολώδες γεν-
25 νᾶται περίττωμα, πρασοειδὲς φαίνεται· ξανθὸν δ' ἀκριβῶς 633
ἐστὶν ἢ ὠχρόν γε πάντως, οἷς ἐξ ἥπατος ὑπέρχεται, καὶ οἷς
μὲν ἐν γαστρὶ τὸ πρασοειδὲς τοῦτο γεννᾶται, χρὴ πάντως
αὐτοῖς τὸ ἐδηδεσμένον σιτίον οὐκ ἄριστον οὐδὲ κρέας εἶναι

2 ἐνεστὶ LM ἐστὶ OT || ante ἀπλοῦς add. ἢ M om LOT
3 τὸ T τὰ LMO || ἐμφυόμενος L ἐμφυόμενα M ἐκφυόμενος O
4 γενόμενος OT || 5 ἐμβάλλει L || 6 ἄνω LMT ἀνωτέρω O
7 σπανιαιότατα MT || ποτε post αὐτοῦ colloc O || 9 πίμπλεται
L || 10 τε om M || 14 γε om OT || τοῖς om M || 18 αὐτῶ O
19 ὅσους MT || 20 διαχωρεῖται M διαχωροῦσι T || χολώδη LMT
χολώδες O || 23 ἐμονυμένοις LM κενουμένοις OT || 24 θερμότερα
(θερμοτῆς T) τὴν κράσιν ὑπαρχούση add LMT om. O || 26 ἐστὶν
post πάντως colloc. L

χοίρειον ἢ τι τοιοῦτον παραπλήσιον, ἀλλὰ θερμότερόν τι τῶνδ' ἐξ ἀνάγκης καὶ οὐκ εὐχυμον. οἷς δ' ἐξ ἥπατος εἰς αὐτὴν ἀφικνεῖται, ξανθὸν ἢ ὠχρὸν ἐμεῖται, κἂν εὐχυμώτατον ἢ τὸ ληφθὲν σιτλον κἂν ἄκρως πεφθῆ, καὶ μᾶλλον γε τοῖς ἀκριβῶς πέψασιν ἐμεῖται τὰ ξανθὰ καὶ πολλῶ μᾶλλον 6 ἔτι τοῖς ἐπὶ πλεόν αὐτῶν ἀσιτήσασιν. τὰ δὲ πρασοειδῆ μόνοις τοῖς κακῶς πέψασιν ἐν τῇ κοιλίᾳ γεννᾶται. καὶ μὲν δὴ καὶ φροντίδες καὶ θυμοὶ καὶ λύπαι καὶ πόνοι καὶ γυμνάσια καὶ ἀγρυπνίαι καὶ ἀσιτίαι καὶ ἔνδειαι πλείονα τὸν τῆς ξανθῆς χολῆς τούτοις ἐθροίζουσι χυμόν, ὅτι καὶ πλείονα 10 γεννῶσιν ἐν ἥπατι. ταῦτα τ' οὖν ἀκριβῆ τὰ γνωρίσματα καὶ πρὸς τούτοις ἔτι, τῶ μὲν αἰχμηρῶ καὶ πυρώδει τοῦ κατὰ τὴν γαστέρα θερμοῦ τῆς εἰς τὸ χολῶδες τροπῆς ἐπο- 634 μένης, ἄρτοι καὶ κρέα χοίρεια | καὶ βόεια κάλλιον πεφθί- σονται τῶν πετραίων ἰχθύων. εἰ δ' ἐξ ἥπατος καταρρέοι, 15 παρὰ τὴν τῶν ἐδεσμάτων ὑπάλλαξιν οὐδεμία τῆς πέψεως ἔσται διαφορά. ἐν τούτοις μὲν δὴ διώριστα τὸ διὰ τι ἄλλο καὶ μὴ διὰ τὴν κρᾶσιν γιγνόμενον.

Κατὰ δὲ τὸν αὐτὸν τρόπον, εἰ κἂν τῆς κεφαλῆς εἰς τὴν γαστέρα φλέγμα καταρρέον ὄξυρροίας αἴτιον γίγνοιτο, χρῆ 20 κἀνταῦθα κατὰ τὰς ὁμοίας μεθόδους ἀποχωρῆσαι αὐτὸ τοῦ τῆς γαστρὸς ἰδίου παθήματος. οὕτω δὲ καὶ τὰς τῆς κεφαλῆς ὀδύνας, εἰ διὰ τὴν οἰκείαν αὐτῆς δυσκρασίαν ἢ διὰ τὰ τῆς γαστρὸς περιττώματα <γίγνονται>. καὶ μὲν δὴ καὶ τὸν ἐγκέφαλον ἐπισκέπτεσθαι καθ' ἑαυτὸν, ὁποίας ἔστι κρᾶσεως, 25 ἄμεινον, οὐκ ἐκ τῆς τοῦ παντὸς σώματος διαθέσεως. αὐτοῦ δὲ καθ' ἑαυτὸν ὁποίας ἔστι κρᾶσεως ἐπίσκεψις ἢ τε πολλῶσιν ἔστιν οἷ τε κατάρροι καὶ βῆχες καὶ κόρυζαι καὶ σιέλων

1 τοιοῦτω LM || τι τῶνδε καὶ οὐκ ἐξ ἀνάγκης εὐχυμον L γε τῶν δὲ ἐξ ἀ ἢ οὐκ εὐχ. MOT || 4 γε MLT om O || 5 πολὺν L 9 πλείονα LMT || 10 τούτοις add. L² || πλείονα LM 11 τ'] τε L¹ μὲν L² in marg || 15 post ἥπατος add. τε M τι L || 16 τῆς] τις L || 17 διαφορά O² in marg || διὰ τι ἄλλο LMT δι' ἄλλο τι O || 18 γιγνόμενον O || 19 δὲ post κατὰ colloc. L post αὐτὸν MO || εἰς LM ἐπὶ O || 20 χρῆ γαρ κ LMT || 23 εἰ scripsi: ἢ codd. 1 24 <γίγνονται> addidi || 25 αὐτὸν M || 27 ἑαυτὸν LT αὐτὸν M || ἢ ante ἐπίσκεψις add. L² ἢ δὲ add. M || 28 οἷ τε] καὶ L || σιέλων L σιέλων MO

πληθός. ἅπαντα γὰρ ταῦτα ψυχρότερον αὐτὸν ἐμφαίνει καὶ
 ὑγρότερον ὑπάρχειν, ἔτι δὲ μᾶλλον, εἰ ἐπὶ ταῖς τυχούσαις
 προσφάσεσιν εἰς τοιαύτας ἔρχεται διαθέσεις. ἢ δέ γε φαλά
 κρωσις ἐπὶ ξηρότητι καὶ ἢ τῶν μελαινῶν τε καὶ πολλῶν
 5 γένεσις τριχῶν | εὐκρασίας ἐγκεφάλου γνώρισμα. 635

Κατὰ τοῦτον οὖν τὸν τρόπον αἰεὶ χρὴ σκοπεῖσθαι περὶ
 κράσεως, ἕκαστον ἰδίᾳ μόριον ἐξετάζοντα, καὶ μὴ περὶ πάντων
 ἀποφαίνεσθαι τολμᾶν ἐξ ἑνός, ὡσπερ ἐποίησαν ἔνιοι, τοὺς μὲν
 σιμοὺς ὑγροὺς εἶναι φάμενοι, τοὺς δὲ γρυποὺς ξηροὺς καὶ οἷς
 10 μὲν οἱ ὀφθαλμοὶ μικροί, ξηροὺς, οἷς δὲ μεγάλοι, ὑγροὺς.
 τοῦτο μὲν γε καὶ διαπεφώνηται πρὸς αὐτῶν. οἱ μὲν γὰρ τινες
 ὑποθέμενοι τῶν ὑγρῶν εἶναι μορίων τοὺς ὀφθαλμοὺς, ἐν οἷς
 ἂν μείζους εὐρίσκωσιν, ὑγρότητα κράσεως ἐν τούτοις κρατεῖν
 ὑπολαμβάνουσιν. ἔνιοι δὲ τῇ ῥώμῃ τοῦ θερμοῦ κατὰ τὴν
 15 πρῶτην διάπλασιν ἀναπνεύσαντος ἀθροωτέρου τε καὶ πλείονος
 οὐκ ὀφθαλμοὺς μόνον ἀλλὰ καὶ στόμα καὶ τοὺς ἄλλους
 ἅπαντας πόρους γενέσθαι φασὶ μείζονας, ὅθεν οὐχ ὑγρότητος,
 ἀλλὰ θερμότητος εἶναι γνώρισμα. ἀμφοτέροι δὲ διαμαρτάνουσι
 τῆς ἀληθείας ἐνὶ μὲν καὶ κοινῷ λόγῳ, διότι περὶ παντὸς
 20 τοῦ σώματος ἐξ ἑνός ἀποφαίνεσθαι τολμῶσι μορίου· κατὰ
 δευτέρον δὲ τρόπον, ὅτι τῆς διαπλαστικῆς ἐν τῇ φύσει δυνά-
 μεως οὐ μέμνηται τεχνικῆς | τ' οὔσης καὶ τοῖς τῆς ψυχῆς 636
 ἤθεσιν ἀκολουθῶς διαπλαττούσης τὰ μόρια. περὶ ταύτης
 γὰρ τοι καὶ ὁ Ἀριστοτέλης ἠπόρησε, μὴ ποτ' ἄραθειοτέρας
 25 τινὸς ἀρχῆς εἶη καὶ οὐ κατὰ τὸ θερμὸν καὶ ψυχρὸν καὶ
 ξηρὸν καὶ ὑγρὸν. οὐκοῦν ὀρθῶς μοι δοκοῦσι ποιεῖν οἱ
 προπετιῶς οὕτως ὑπὲρ τῶν μεγίστων ἀποφαιόμενοι καὶ ταῖς
 ποιότησι μόναις ἀναφέροντες τὴν διάπλασιν. εὐλόγον γὰρ
 ὄργανα μὲν εἶναι ταύτας, τὸ διαπλάττον δ' ἕτερον. ἀλλὰ καὶ

3 τοιαύτην L || ἔρχοιτο LM || διάθεσιν L || 5 γένεσις τρ L
 τρ γ MO || 6 οὖν om. M || 7 κράσεων L || 9 ξηροτέρους L ||
 10 ὑγροὺς δὲ οἷς μεγάλοι L || 11 γε LMT οὖν O || τινες om. L ||
 13 ἂν om. L || εὐρίσκουσιν L || ἐπικρατεῖν T || 15 ἀθροωτέρου
 τ. κ. πλείονος LO ἀθροωτέρων τ κ πλείον MT || 16 τὸ ante
 στόμα add. OT || 21 δὲ post κατὰ colloc. O || 22 τ'] τε L γε
 MT om. O || 23 περὶ] ὑπὲρ T || 24 ὁ L om. MO || καὶ add. ante
 θειοτέρας L || 25 τινὸς om. L¹ add. L² || post οὐ add. τῆς sed
 del. L

χωρίς τῶν τηλικούτων ζητημάτων ἐνὸν ἐξευρίσκειν, ὡς ἔμ-
 προσθεν ἐδείξαμεν, ὑγρὰν καὶ ξηρὰν καὶ ψυχρὰν καὶ θερ-
 μὴν κρᾶσιν ἀμαρτάνουσιν οἱ τῶν οἰκείων μὲν ἀμελοῦντες
 γνωρισμάτων, ἐπὶ δὲ τὰ πόρρω τε καὶ ζητήσεως ἱκανῆς τε-
 τυχηκότα καὶ μέχρι τοῦ δευρο καὶ παρ' αὐτοῖς τοῖς ἀρίστοις 5
 φιλοσόφοις ἀπορούμενα μεταβαλόντες. οὐδὲ γὰρ οὐδ' ὅτι
 τὰ μὲν παιδία σιμότερα, γρυπότερα δ' οἱ παρακμάζοντες,
 εὐλογον ὑγροὺς μὲν νομίζειν τοὺς σιμοὺς ἅπαντας, ξηροὺς
 δὲ τοὺς γρυπούς. ἀλλ' ἐνδέχεται μὲν καὶ τῆς διαπλαστικῆς
 δυνάμειος ἔργον εἶναι τὸ τοιοῦτον μᾶλλον ἢ τῆς κράσεως. 10
 637 εἰ δ' ἄρα καὶ | τῆς κράσεως εἴη γνώρισμα, τῆς ἐν τῇ ῥινὶ
 μόνῃς ἂν εἴη, οὐ τῆς ἐν ὅλῳ τῷ σώματι. μάτην οὖν ὑπ'
 αὐτῶν κάκεινο λέγεται τὸ ῥινὰ τ' ὀξεῖαν γίνεσθαι καὶ
 ὀφθαλμοὺς κοίλους καὶ κροτάφους συμπεπτωκότας ἐν ταῖς
 ξηραῖς φύσει κράσεσιν, ὅτι κὰν τοῖς πάθεισιν οὕτω συμπί- 15
 πτει τοῖς συντήκουσί τε καὶ κενούσι πέρα τοῦ μετροῦν τὰ
 σώματα. πολλάκις μὲν γὰρ οὕτω συμπίπτει, πολλάκις δ' οὐχ
 οὕτως. ἀλλ' ἔστιν ἰδεῖν καὶ μαλακὴν καὶ πιμελώδη καὶ λευ-
 κὴν καὶ πολύσαρκον ὅλον τοῦ σώματος τὴν ἔξιν ἐπὶ σμι-
 κροῖς ὀφθαλμοῖς ἢ ὀξεῖαν ῥινὶ καὶ ξηρὰν καὶ ἄσαρκον καὶ 20
 μέλαιναν καὶ δασεῖαν ἐπὶ μεγάλοις ὀφθαλμοῖς σιμῆ τε ῥινὶ.
 βέλτιον οὖν, εἴπερ ἄρα, τῆς ῥινὸς μόνῃς ὑγρότητα μὲν τῇ
 σιμότητι, ξηρότητα δὲ τῇ γρυπότητι τεκμαίρεσθαι καὶ μὴ
 περὶ τῆς ἅπαντος τοῦ ζώου κράσεως ἐντεῦθεν ἀποφαίνεσθαι.
 Κατὰ ταῦτά δὲ καὶ τῶν ὀφθαλμῶν καὶ παντὸς οὐτινο- 25
 σοῦν ἑτέρου μοῖρου τὴν ἰδίαν κρᾶσιν ἐκ τῶν οἰκείων ἐπισκο-
 πεῖσθαι γνωρισμάτων ἄμεινον, οὐ περὶ τῆς ὅλου τοῦ σώματος
 638 κράσεως ἀφ' ἐνὸς μέρους ἔνδειξιν λαμβάνειν. εἴτε γὰρ ὑγρό-

1 ἐνὸν ἐξευρίσκειν L ἐνδέχεται ἐξ MT ἐξ δεῖ O || 2 ἐπεδεί-
 ξαμεν L || Ϝ x w codd; transposui || 3 post ἀμαρτάνουσιν
 add δὲ LM οὖν OT deleti || 4 πόρρω L¹ πορρώτερα L² || 6 οὐδ'
 om. L || 8 μὲν om. M || 12 ἂν εἴη L εἴη ἂν MO || 13 κάκεινα L ||
 15 φύσει om. M || 16 verba τοῖς συντήκουσί - συμπίπτει om. L
 19 τὴν om. M || 20 σκληρὰν T || 21 ἐπὶ LM ἐπὶ τε τοῖς O ἐπὶ
 τε T || μεγάλοις μὲν L || τε O τε τῇ LMT || 22 post ἄρα add. τὸ L
 περὶ OT || 25 καὶ τῶν L καὶ περὶ τῶν MOT || 26 ἰδίαν] οἰκείαν
 T || 27 οὐ] οὖν O οὖν μὴ L || ὅλον L ὅλης MOT || μὴ ε' φ' OT

τητος εἴτε θερμότητος ἐπικρατούσης εἴτε καὶ ἀμφοτέρων
 ὀφθαλμοὺς γλαυκοὺς τίθεισθαι γνώρισμα χρηή, τῆς οἰκείας
 ἂν εἶεν οὕτω γε, οὐ τῆς ἀπάντων τῶν τοῦ σώματος μορίων
 ἐνδεικτικοὶ κράσεως. οὐδὲ γάρ, εἰ ξηρὰ καὶ ἄσαρκα τὰ σκέλη,
 5 ξηρὰ πάντως καὶ ἡ κρᾶσις ὅλου τοῦ σώματος. ἔνιοι γὰρ
 ἱκανῶς εὐσαρκοὶ καὶ πιμελώδεις καὶ παχεῖς καὶ προγᾶστορες
 καὶ μαλακοὶ καὶ λευκοὶ γίνονται μετὰ τοιούτων σκελῶν.
 ἄλλ' εἰ μὲν ὁμαλῶς ἅπαν ἔχει τὸ σῶμα τῆς κράσεως, οἷς
 μὲν ἰσχνὰ τὰ σκέλη, ξηροὶ πάντως εἰσίν, ὑγροὶ δ', οἷς πα-
 10 χέα. καὶ οἷς μὲν ἡ ὄξις ὀξεῖα καὶ γρυπή, ξηροὶ, σιμῆς δ'
 οὔσης ὑγροὶ κατὰ ταῦτά δὲ καὶ περὶ τῶν ὀφθαλμῶν τε καὶ
 τῶν κροτάφων ἀπάντων τε τῶν ἄλλων μορίων. οἷς δ'
 ἀνώμαλος ἡ κρᾶσις καὶ οὐχ ἡ αὐτὴ πάντων τῶν μερῶν,
 ἄτοπον ἐπὶ τούτων ἐξ ἑνὸς μορίου φύσεως ὑπὲρ ἀπάντων
 15 ἀποφαίνεσθαι. τοιοῦτον δὲ τι τοὺς πλείστους αὐτῶν ἠπά-
 τησεν, οὐχ ὑπὲρ τῶν ἀνθρώπων μόνον, ἀλλὰ καὶ περὶ τῶν
 | ἄλλων ζῴων ἀποφήνασθαι τολμήσαντας ὑπὲρ ὅλης τῆς 639
 κράσεως ἐκ μόνων τῶν κατὰ τὸ δέρμα γνωρισμάτων. οὔτε
 γάρ, εἰ σκληρὸν τὸ δέρμα, ξηρὸν ἐξ ἀνάγκης τὸ ζῶον, ἀλλ'
 20 ἐγχωρεῖ τὸ δέρμα μόνον, οὔτ' εἰ μέλαν οὔτ' εἰ δασύ. κατὰ
 δὲ τὸν αὐτὸν τρόπον οὐδ' εἰ μαλακὸν ἢ λευκὸν ἢ ψιλὸν
 τριχῶν, ὑγρὸν ἐξ ἀνάγκης ὅλον τὸ ζῶον. ἀλλ' εἰ μὲν ὁμα-
 λῶς κέκραται σύμπαν, εὐλογόν ἐστιν, οἷόνπερ τὸ δέρμα,
 τοιοῦτον εἶναι καὶ τῶν ἄλλων ἕκαστον μορίων, εἰ δ' ἀνωμά-
 25 λως, οὐκέτι. τῶν γοῦν ὀστρέων ὑγρότατον μὲν ὅλον τὸ σῶμα,
 ξηρότατον δὲ τὸ δέρμα· τὸ γὰρ δὴ ὀστρακὸν αὐτοῖς οἷόνπερ
 ἡμῖν τὸ δέρμα. καὶ ἡ προσηγορία δ' ἐντεῦθεν, ὀστρακο-
 δέρμων ἀπάντων τῶν τοιούτων ζῴων ὀνομασθέντων ἐκ τοῦ

1 ἢ pro εἴτε ante θερμότητος L. 2 γν. χρηή L. χρηή γν MOT |
 3 οὐ L καὶ οὐ MOT || ἀπ. τ. τοῦ σώματος μ. LT ἀπ. τ. σ. τῶν
 μ. M ἀπ. τ. μ. τοῦ σ. O || 4 ξηρὰ LMT Corn. σκληρὰ O || 8 ἔχοι
 L || 10 καὶ γρ. LMT ἢ γρ. O || οὔτοι ante ξηροὶ add. O post
 ξηροὶ add. T || 11 τε LMT om. O || 13 μερῶν LM μορίων O
 ἀπάντων τῶν ἄλλων μορίων T || 14 ἐπὶ τούτων T ἐστὶ τούτων
 LM om. O || 16 τῶν LM om. O || μόνον LT μόνον MO || 18 οὔτε
 L οἷδὲ cett. || 21 δὲ om. L || οὐδ' L οὔτ' MOT || ἢ λευκὸν add.
 LT om. MO || 26 ὀστρέων M || 28 ὀνομασθέντων L

τὸ δέριμα παραπλήσιον ἔχειν ὀστράκω. καὶ τὰ μαλακόστρακα
 δέ, καθάπερ ἄστακοί τε καὶ κάραβοι καὶ καρκίνοι, ξηρὸν μὲν
 ἔχει τὸ δέριμα, τὴν δ' ἄλλην ἅπασαν κρᾶσιν ὑγρὰν. καὶ
 αὐτὸ γε τοῦτο πολλάκις αἴτιον ὑπάρχει τοῖς ζώοις τῆς ἐν
 640 ταῖς σαρκὶν ὑγρότητος, ὅτι πᾶν αὐτοῖς | τὸ ξηρὸν καὶ γε- 5
 ῶδες ἢ φύσις ἀποτίθεται πρὸς τὸ δέριμα. μὴ τοίνυν μήθ'
 ὅτι ξηρὸν τοῦτο τοῖς ὀστρέοις, εὐθέως καὶ τὴν σάρκα νομι-
 στίον ὑπάρχειν ξηρὰν μήθ', ὅτι πλαδαρὰ καὶ μυξώδης ἦδε,
 τοιοῦτον ὑποληπτέον εἶναι καὶ τὸ δέριμα. δίκαιον γὰρ ἕκα-
 στον τῶν μορίων ἐξ ἑαυτοῦ γνωρίζεσθαι. 10

Ταῦτά τ' οὖν ἀμαρτάνουσιν οἱ τὰ περὶ κρᾶσεων ἡμῖν
 ὑπομνήματα καταλελοιπότες ἔτι τε πρὸς τούτοις, ὅτι μηδὲ
 μέμνηται τοῦ πρὸς Ἴπποκράτους ὀρθότατα παρηγημένου τοῦ
 δεῖν ἐπισκέπτεσθαι τὰς μεταβολὰς ἐξ οἴων εἰς οἶα γίνονται.
 πολλάκις γὰρ τὰ παρόντα γνωρίσματα τῆς ἔμπροσθεν κρᾶ- 15
 σεως ἐστίν, οὐ τῆς νῦν ὑπαρχούσης τῷ σώματι. φέρε γὰρ
 εἴ τις ἔτη γεγονῶς ἐξήκοντα δασύς ἱκανῶς εἴη, μὴ διότι
 νῦν ἐστὶ θερμὸς καὶ ξηρὸς, ἀλλ' ὅτι πρόσθεν μὲν ἐγένετο
 τοιοῦτος, ὑπομένουσι δ' αἱ τότε γεννηθεῖσαι τρίχες, ὥσπερ
 ἐν τῷ θέρει πολλάκις αἱ κατὰ τὸ ἔαρ ἀναφυεῖσαι βοτάναι. 20
 τισὶ μὲν γὰρ ἐν τῷ χρόνῳ προιόντι κατὰ βραχὺ συνέβη τῆς
 ἄγαν ἐκείνης ἀπαλλαγῆναι δασύτητος ἐκπιπτουσῶν ὑπὸ ξηροῦ
 641 τητος ἄκρας τῶν τριχῶν, ἐνίοις δ' | ἄχρι πλείστου παρα-
 μένουσιν, οἷς ἂν μήτ' ἀποξηρανθῶσιν ἱκανῶς ἐπὶ προύκοντι
 τῷ χρόνῳ καὶ τὴν πρώτην ἔκφυσιν αἱ τρίχες αὐτοῖς ἰσχυρὰν 25
 ποιήσονται δίκην φυτῶν ἀκριβῶς ἐνεργιζομένων τῇ γῆ. μὴ

1 ἔχειν LMT αὐτοῖς εἶναι τῷ O || μαλακόστρακα MOT μα-
 λακόσρακα L || 2 τε L om. MO || 3 ἔχουσι L || 4 γε LT δὴ MO |
 6 μήθ'] μηδ' L || 7 post τοῦτο add. τὸ δέριμα L ὀστρέοις M ||
 8 ἦδε LTO² in marg. ἦδη MO || 11 κρᾶσεως L || 12 τε L δὲ
 MO || οὐδὲ T || 13 Hipp. de humor 9 (V 488 L) || παρηγημένου
 ὀρθότατα L || 14 οἶας L || γίνονται L γίνεσθαι MOT || 15 verba
 πολλάκις γὰρ usque ad τρίχες excerptis Orib. XXI 6, 29 || ἔξωθεν
 pro ἔμπροσθεν L || 17 ἔτη MT ἐτῶν LO || 18 μὲν om. O || 19 τοι-
 οῦτος ἐγένετο O || τότε om. OT προγεννηθεῖσαι pro τότε γ L ||
 21 γὰρ om L || προιόντι LM om. OT || κατὰ LM καὶ κατὰ OT ||
 22 ὑπὸ ξηρ ἄκρας M ἐκ τῆς ἄκρας ξ O ἐκ τ ἄγαν ξ. T ὑπὸ
 τῆς ἄγαν ξηρότητος ἐκπιπτουσῶν τῶν τριχῶν L || 24 ἱκανῶς
 ξηρανθῶσιν L || 26 ποιήσονται LM

τοίνυν, εἰ δασύς τις ἱκανῶς ἔστιν, εὐθύς τοῦτον οἰώμεθα
 μελαγχολικὸν ὑπάρχειν, ἀλλ' εἰ μὲν ἀκμάζων, οὐπω τοιοῦτον·
 εἰ δὲ παρακμάζων, ἤδη μελαγχολικόν· εἰ δὲ γέρον, οὐκέτι.
 γίνονται μὲν γὰρ αἱ μελαγχολικαὶ κράσεις ἐκ συγκαύσεως
 5 αἵματος. οὐ μὴν, ἐπειδὴν ἄρξεται τοῦτο πάσχειν, εὐθύς
 καὶ κατώπτηται τελέως. ἀλλ' ἐν τάχει μὲν ἱκανῶς ἔσται δα-
 σύς ὁ θερμὸς καὶ ξηρὸς, εἴ τι μεμνήμεθα τῶν ἔμπροσθεν
 λόγων, οὐκ εὐθείως δὲ μελαγχολικός. ἢ γὰρ τοῦ δέρματος
 πύκνωσις εἴργουσα τῶν παχυτέρων περιττωμάτων τὴν δι-
 10 ἔξοδον ἀναγκάζει συγκαλεσθαι κατὰ τὰς ἕκρωσις θερμὰς κρά-
 σεῖς, ὥστε τοιοῦτον αὐτοῖς ὑπάρχειν ἤδη τὸ περίττωμα τὸ
 φύον τὰς τρίχας, οἷον ἐν τοῖς ἀγγείοις ἔσεσθαι μέλλει προ-
 ελθόντος τοῦ χρόνου.

Καὶ ταῦτ' οὖν ἠμέληται τοῖς ἔμπροσθεν ἔτι τε πρὸς
 15 τούτοις, ἐπειδὴν | ἐκ τῆς φύσεως τῶν περιττωμάτων ἀδιορί- 642
 στως ὑπὲρ τῶν κράσεων ἀποφαίνονται. νομίζουσι γὰρ ἀνά-
 λογον ἔχειν τὰς κράσεις τῶν μορίων τῇ φύσει τῶν περιττω-
 μάτων. τὸ δ' οὐχ ὅλως ἀληθές ἔστιν, ἀλλ' ἐγγωρεῖ ποτε
 περίττωμα μὲν ἀθροίζεσθαι φλεγματοῦδες, ὑγρὸν δ' οὐκ εἶναι
 20 τὸ μόριον, ἀλλὰ ψυχρὸν μὲν ἐξ ἀνάγκης, οὐ γὰρ δὴ ἄλλη
 γέ τις ἢ τοῦ φλέγματος γένεσις, ὑγρὸν δ' οὐκ ἐξ ἀνάγκης·
 ἐγγωρεῖ γὰρ καὶ ξηρὸν εἶναι. τὸ δ' ἀπατήσαν αὐτοὺς εὐ-
 φώρατον. οὐ γὰρ ἐνενόησαν, ὡς ἐκ τῶν σιτίων, οὐκ ἐξ
 αὐτοῦ τοῦ σώματος ἡμῶν γίνεταί τὸ φλέγμα. θαυμαστὸν
 25 οὖν οὐδέν, εἰ μὴ κρατήσαν ποτε τὸ σῶμα τῶν προσενεχθέν-
 των σιτίων, ὑγρῶν, εἰ τύχοι, τὴν φύσιν ὑπαρχόντων, ὅμοιον
 αὐτοῖς ἀποτελέσει καὶ τὸ περίττωμα. μὴ τοίνυν ὑπολαμ-
 βανέτωσαν ὥσπερ τὸ σῶμα ξηρὸν οὕτω καὶ τὸ περίττωμα

1 ἱκανῶς εἶη L || 4 μὲν γὰρ LT γὰρ MO || 6 κατώπτηται LT
 καταπτᾶται MO || 7 τι L τε T γε MO || 9 πυκνότης L || 14 τε] δὲ L ||
 15 verba ἐκ τῆς φύσεως κτλ. excerpta Orib XXI 6, 30 || 16 ὑπὲρ
 MT Orib περί LO || μὲν γὰρ M || 18 ὅλως L ὅλον cett. || μὲν post
 ποτε colloc L || 19 περίττωμα LM περιττώματα O || φλεγματοῦδες
 LMT φλεγματοῦδη O || 20 οὐ γὰρ δὴ ἄλλη γέ τις ἢ τοῦ φλέγματος
 γένεσις add LMT om. O || 23 ἐνενόησαν L ἐνόησαν cett. || οὐκ
 TO Orib καὶ οὐκ M καὶ L (οὐκ al. in supra addita deleta est, ||
 27 ὑπολαμβανέτωσαν] οἰεσθῶσαν L

δεῖν ξηρόν εἶναι. εἰ γάρ τις εὐθύς ἐξ ἀρχῆς ἐγένετο τῇ
 κρᾶσει ψυχρότερός τε καὶ ξηρότερος, οὐ μελαγχολικός ὁ τοι-
 οὔτος, ἀλλὰ φλεγματικός ἐστὶ τοῖς περιττώμασιν. εἰ δ' ἐκ
 μεταπτώσεως ἐγένετο ψυχρός καὶ ξηρός, ἐξ ἀνάγκης ὁ τοι-
 643 οὔτος εὐθύς ἤδη | καὶ μελαγχολικός ἐστὶν, οἷον εἴ τις ἔμ- 5
 προσθεν ὑπάρχων θερμὸς καὶ ξηρὸς ἐκ συγκαύσεως τοῦ
 αἵματος πλείστην ἐγέννησε τὴν μέλαιαν χολήν. οὔτος γάρ
 ἐστὶν ὁ πρὸς τῷ ξηρὸς εἶναι καὶ ψυχρὸς εὐθύς καὶ μελαγ-
 χολικός ὑπάρχων εἰ δ' ἀπ' ἀρχῆς εἴη ψυχρὸς καὶ ξηρός,
 ἢ μὲν ἕξις τοῦ σώματος τούτου λευκὴ καὶ μαλακὴ καὶ ψιλλή 10
 τριχῶν, ἀφλεβὸς δὲ καὶ ἀναρθρὸς καὶ ἰσχνὴ καὶ ἀπτομένοις
 ψυχρὰ καὶ τὸ τῆς ψυχῆς ἦθος ἄτολμον καὶ δειλὸν καὶ
 δύσθυμον, οὐ μὴν μελαγχολικά γε τὰ περιττώματα.

Ταῦτ' οὖν ἅπαντα διαμαρτάνουσιν οἱ πολλοὶ τῶν ἰατρῶν
 ἐκ τοῦ τῶν οἰκείων μὲν ἀποχωρῆσαι γνωρισμάτων, ἐπὶ δὲ 15
 τὰ συμβεβηκότα μὴ διὰ παντός, ἀλλ' ὥς ἐπὶ τὸ πολὺ μετα-
 βῆναι. ταύτη τοι καὶ τὸ θερμαῖνον ἠγοῦνται πάντως ξη-
 ραίνειν. ἔγνωκα γάρ ἔτι τοῦτο προσθεῖς οἷον κορωνίδα τε
 καὶ κεφαλὴν τινα τῷ λόγῳ παντὶ καταπαύειν ἤδη τὸ δεύ-
 τερον γράμμα. θερμὸν γοῦν ὕδωρ ἐπαντλοῦντες ἐκάστοτε 20
 τοῖς φλεγμαίνουσι μορίοις, εἴθ' ὀρῶντες αὐτῶν ἐκκενουμένην
 τὴν ὑγρότητα προφανῶς οἴονται δεικνύσθαι τὸ ξηραίνεσθαι
 644 πάντα πρὸς τῆς θερμασίας, οὐκ | εἰ μετὰ ξηρότητος μόνον,
 ἀλλ' εἰ καὶ μεθ' ὑγρότητος εἴη. ἐστὶ δ' οὐ ταῦτόν ἢ κενῶ-
 σαι τινος ὑγρότητα παρεσπαρμένην ἔν τισι χώραις ἢ ξηρο- 25
 τέραν ἀπεργάσασθαι τὴν οἰκείαν κρᾶσιν ἀνώμαλος γάρ τις
 ἐν τοῖς φλεγμαίνουσι μορίοις γίγνεται δυσκρασία, τῶν μὲν

1 δεῖν om. T || ξηρόν εἶναι M εἶναι ξ LT || 2 ψυχρότερός
 τε κ ξ. L ὑγρότερός τε κ ψυχρότερος M ξ τ κ ψ OT || 3 ἐστὶ
 post μελαγχολικός colloc. O || 4 ψ κ ξ LT ξ κ ψ MO ||
 6 ὑπάρχων om. O || 7 πλ ἐγέννησε LT ἐγ πλ. MO || γάρ LM
 γοῦν O || 8 ξηροτέρω L || 9 ξ κ ψ M || 10 τούτου τοῦ σώματος
 L || τούτου OT || 11 ἀπτομένοις L || 12 δειλὸν L || 13 γε post μὴν
 colloc. L om. T || οὖν T τ' οὖν L τε οὖν O || 15 ἀποχωρεῖν L ||
 16 ἐπὶ om. L || 17 ταύτη τοι L διὰ ταῦτα γάρ τοι M διὰ ταῦτα
 γάρ OT || θερμὸν LM θερμαινόμενον T || 18 τε om. L || 19 τισι
 om. OT || 23 πάντα LM πάντη O || τῆς om. O || εἰ καὶ L ||
 26 ἀπεργάσασθαι LMT ἀπεργάζεσθαι O

ὁμοιομερῶν σωμάτων οὕτω τῆς οἰκείας ἐξεστηκότων φύσεως,
 ἀλλ' ἔτι μεταβαλλομένων τε καὶ ἀλλοιουμένων, ἰμπεπλησμέ-
 των δὲ τοῦ ρεύματος ἀπασῶν τῶν μεταξὺ χωρῶν. ἅπαντ'
 οὖν, ὅσα θερμὰ καὶ ὑγρὰ τὴν κρᾶσιν ἐστὶ, προσαγόμενα
 5 τοῖς οὕτω διακειμένοις ἐκκενοῖ μὲν τὸ περιττὸν ἐκείνο τὸ
 τὰς μεταξὺ χώρας τῶν ὁμοιομερῶν κατειληφός· αὐτὰ δὲ τὰ
 σώματα τοσοῦτον ἀποδεῖ τοῦ ξηραίνειν, ὥστε καὶ προσδί-
 δωσιν αὐτοῖς ὑγρότητος. τὸ μὲν οὖν ἀληθὲς ᾧδ' ἔχει. δεῖ
 δὲ τοῖς εἰρημένοις ἀποδείξαι, ἣν μακροτέραν τ' εἶναι νομί-
 10 ζων ἢ ὥστε προσγράφεσθαι κατὰ τόνδε τὸν λόγον ἔτι τ'
 ἀκροατοῦ δεομένην ἐπισταμένου περὶ φαρμάκων δυνάμεως,
 ἀναβάλλομαι τό γε νῦν | διελθεῖν. ἀλλ' ἐπειδὴν τὸν τρίτον 645
 λόγον περὶ κρᾶσεων ἅπαντα διέλθω καὶ δείξω περὶ τῶν
 κατὰ δύναμιν ὑγρῶν καὶ ξηρῶν καὶ ψυχρῶν καὶ θερμῶν
 15 ἅπασαν τὴν μέθοδον, ἐφεξῆς οὕτω βιβλίον ὅλον ὑπὲρ ἀνω-
 μάλου δυσκρασίας ἔγνωκα γράψαι. τελειωθήσεται γὰρ ἅπας
 ἡμῖν ὁ περὶ κρᾶσεων λόγος εἰς τε τὴν θεραπευτικὴν μέθο-
 δον οὐ σμικρὰς ἀφορμὰς παρέξει.

3 ἀπασῶν LT ἀπάντων O || ἅπαντα γὰρ LT || 8 ὑγρότητος
 LM ὑγρότητι T ὑγρότητα O || 10 ὥστε νῦν L || προσγράφεσθαι
 L² || τ' scripsi: δ' L δὲ cett. || 12 post ἀναβάλλομαι add δη T
 δὲ M || post τρίτον add, τοῦτον O, post λόγον add, τὸν MOT |,
 13 ὑπὲρ τῶν κρᾶσεων M || ἀπάντων O || 14 ὁ κ ξ καὶ θερμῶν
 κ ψ LMT ὁ. κ. ψ κ θ κ ξ O, solitum ordinem restitui ||
 15 ante ὅλον add, ἕτερον O || ὑπὲρ τῆς MOT || 16 γράψασθαι
 MOT || τελειωθ. M || γὰρ om. M || 17 post περὶ add τῶν L²T ||
 ante εἰς τε add εἰς τε τὰς περὶ φαρμάκων βιβλους Corn. Ego
 suspicor Galenum scripsisse εἰς τε τὴν περὶ φαρμάκων πραγμα-
 τείαν εἰς τε τὴν θ μ. οὐ σμ. ἀφ. παρέξων In cod. O et supra
 εἰς τε et supra παρέξει tria puncta apposita sunt, quibus cor-
 ruptela in hoc codice significari solet.

ΓΑΛΗΝΟΥ ΠΕΡΙ ΚΡΑΣΕΩΝ

ΒΙΒΛΙΟΝ ΤΡΙΤΟΝ

646 Cap. I. Ὅτι μὲν οὖν ἕκαστον τῶν ἐνεργείᾳ θερμῶν καὶ ψυχρῶν καὶ ξηρῶν καὶ ὑγρῶν ἢ τῷ τὴν ἄκραν δεδέχθαι ποιότητα τοιοῦτον εἶναι φαμεν ἢ ἐπικρατήσῃ τινὸς ἐξ αὐτῶν ἢ πρὸς τὸ σύμμετρον ὁμογενὲς παραβάλλοντες ἢ πρὸς ὀτιοῦν τῶν ἐπιτυχόντων, ἔμπροσθεν εἴρηται. δέδεικται δὲ καί, ὡς 5 ἂν τις μάλιστα δύναίτο διαγιγνώσκειν ἀκριβῶς αὐτά. λοιπὸν δ' ἂν εἴη περὶ τῶν δυνάμει τοιούτων διελθεῖν αὐτὸ πρότερον ἐξηγησαμένους τοῦνομα τί ποτε σημαίνει τὸ δυνάμει. σύντομος δὲ καὶ ἤσπλη καὶ σαφὴς ἢ ἐξήγησις ὃ γὰρ ἂν 647 | ὑπάρχη μὲν μήπω τοιοῦτον, οἷον λέγεται, πέφυκε δὲ γενέ- 10 σθαι [τοιούτον], δυνάμει φαμὲν ὑπάρχειν αὐτό, λογικὸν μὲν τὸν ἄρτι γεγενημένον ἄνθρωπον, πτηνὸν δὲ τὸν ὄρνιν, καὶ θηρατικὸν μὲν τὸν κύνα, ταχὺν δὲ τὸν ἵππον, ὅπερ ἔδειξθαι πάντως ἕκαστον αὐτῶν μέλλει μηδενὸς τῶν ἔξωθεν ἐμποδῶν αὐτῷ γενομένου, τοῦθ' ὡς ὅν ἤδη λέγουτες. ὅθεν οἶμαι 15 καὶ δυνάμει ταῦτα πάντα φαμὲν ὑπάρχειν, οὐκ ἐνεργείᾳ. τέλειον μὲν γὰρ τι καὶ ἤδη παρὸν ἢ ἐνέργεια· τὸ δυνάμει δ' ἀτελὲς τι καὶ μέλλον ἔτι καὶ οἷον ἐπιτήδειον μὲν εἰς τὸ γενέσθαι, μήπω δ' ὑπάρχον ὃ λέγεται. οὔτε γὰρ τὸ βρέφος

Inscriptio: Γαληνοῦ περὶ κρᾶσεων τρίτον LT || 1 οὖν om. L¹M add L² || 5 καὶ om. L || 6 ἀκριβῶς om. L || 7 διελθεῖν LMT ἐπελθεῖν O || 8 ἐξηγησαμένους L ἐξηγησαμένοις OT ἐξηγησάμενος M || τί ποτε] ὃ L τί L² || τὸ om. M || 10 μήπω L μηδέπω MOT || 11 τοιοῦτον post γενέσθαι om. O || φαμί L || 12 γεγενημένον MO || τὸν ὄρνιν L τὴν ὄρνιν M τὸν ὄρνιθα OT | 13 μὲν om. O || 15 τοῦτ' ἤδη λέγεται L¹ γρ τοῦθ' ὡς ὅν ἤδη λέγουτες L² || 16 ταῦτα πάντα L πάντα ταῦτα MT πάντα om. O || 17 μὲν om. L || 18 τι om. L τε pro τι MT || 19 μήπω L μηδέπω MO

ἤδη λογικόν, ἀλλ' ἔσσεσθαι μέλλει, οὐθ' ὁ γεγενημένος ἄρτι
κύνων ἤδη θηρατικός, ὅς γε μηδὲ βλέπει μηδέπω, τῷ δύνα-
σθαι δ', εἰ τελειωθείη, θηρᾶν οὕτως ὀνομάζεται. κυριώτατα
μὲν οὖν ἐκεῖνα μόνα δυνάμει λέγομεν, ἐφ' ὧν ἡ φύσις
5 αὐτῆ πρὸς τὸ τέλειον ἀφικνεῖται μηδενὸς τῶν ἔξωθεν ἐμ-
ποδῶν αὐτῇ γενομένου, ἤδη δὲ καὶ ὄσαι | προσεχεῖς ὕλαι 648
τῶν γιγνομένων εἰσίν. οὐδὲν δὲ διοίσει προσεχῆ λέγειν ἢ
οἰκελαν ἢ ἰδίαν· ἐξ ἀπάντων γὰρ αὐτῶν δηλοῦται τὸ πλη-
σίον καὶ μὴ διὰ μέσης ἄλλης μεταβολῆς, οἷον εἰ τὸ αἷμα
10 δυνάμει σάρκα προσαγορευοῖς ἐλαχίστης μεταβολῆς δεόμενον
εἰς σαρκὸς γένεσιν. οὐ μὴν τό γ' ἐν τῇ γαστρὶ πεπεμμένον
σιτίον ὕλη προσεχῆς σαρκὸς ἀλλὰ διὰ μέσου τοῦ αἵματος·
ἔτι δὲ μᾶλλον ἢ μάζα καὶ ὁ ἄρτος ἐπὶ πλεον ἀποκεχώρηκε·
τριῶν γὰρ δεῖται μεταβολῶν εἰς σαρκὸς γένεσιν ἀλλ' ὅμως
15 καὶ ταῦτα δυνάμει λέγεται σὰρξ καὶ πρὸ τούτων ἀῆρ καὶ
πῦρ καὶ ὕδωρ καὶ γῆ καὶ ἡ τούτων αὐτῶν ὕλη κοινή.
ταυτὶ μὲν οὖν ἅπαντα καταχωμένων ἢ μᾶλλον ἢ ἥττον
λέγεται. ὁ δὲ πρῶτος τρόπος ὁ κυριώτατός ἐστι τῶν δυνά-
μει τότε τι λεγομένων ὑπάρχειν, ἐφεξῆς δ' ὁ κατὰ τὴν οἰ-
20 κελαν ὕλην, οἷον εἰ τὴν ἀναθυμίασιν τὴν καπνώδη φλόγα
λέγοις ὑπάρχειν ἢ τὸν ἀτμὸν ἀέρα δυνάμει. λέγεται δὲ ποτε
δυνάμει καὶ τὸ τῷ κατὰ | συμβεβηκὸς ἀντιδιαιρούμενον, οἷον 649
εἰ τὴν ψυχρολουσίαν ἐπ' εὐσάρκου νέου θερμαίνειν τις φαίη
τὸ σῶμα κατὰ συμβεβηκός, οὐκ οἰκελᾶ δυνάμει.

25 Κατὰ τοσοῦτους δὴ τρόπους καὶ τὰ δυνάμει θερμὰ καὶ
ψυχρὰ καὶ ξηρὰ καὶ ὕγρα λεχθήσεται καὶ ζητηθήσεται δεόν-
τως, τί δὴ ποτε καστόριον ἢ εὐφόρβιον ἢ πύρεθρον ἢ
στρουθίον ἢ νίτρον ἢ μίσυ θερμὰ λέγομεν ἢ θριδακλήνην ἢ
κώνειον ἢ μανδραγόραν ἢ σαλαμάνδραν ἢ μήκωνα ψυχρὰ·
30 πότερον τοῖς εἰρημένοις τρόποις ὑποπέπτωκεν ἢ κατ' ἄλλον

1 λογικόν ἤδη O || γεγενημένος MO || 2 ἤδη om. LT || ὅς
γε μηδὲ βλέπει LM ὅ γε μὴ βλέπων OT || 4 οὖν om L || 5 μη-
δενος LM μηδέ τινος OT || 15 δυνάμει καὶ ταῦτα λέγεται L
ταῦτα πάντα O || 16 πῦρ καὶ ἀῆρ O || 17 ταυτὶ LMT ταῦτα O ||
19 λεγόμενον L || 21 λέγοις LT λέγεις MO || 22 τὸ τῷ O τὸ
LMT || 25 θ κ. ψ. κ. ξ κ. ὕ L καὶ θερμὰ post ὕγρα κόλλοσ. O
post ψυχρὰ T || 26 καὶ ζητηθήσεται om. T || 30 πότερον M

τινὰ λέγεται μηδέπω διηρημένον. ἄσφαλτος μὲν γὰρ καὶ
 ῥητίνη καὶ στέαρ ἔλαιον τε καὶ πλίττα δυνάμει θερμά, διότι
 ῥαδίως ἐνεργεῖα γίγνεται θερμά· καὶ γὰρ ἐκφλογοῦνται τά-
 χιστα καὶ τοῖς σώμασιν ἡμῶν προσαγόμενα θερμαίνει σαφέ-
 στατα. χαλκίτις δὲ καὶ μίσυ καὶ νᾶπυ καὶ νίτρον ἄκορον 5
 τε καὶ μῆον καὶ κόστος καὶ πύρεθρον ἡμῖν μὲν προσαγό-
 μενα θερμαίνειν φαίνεται τὰ μὲν μᾶλλον αὐτῶν, τὰ δ' ἦτ-
 τον, οὐ μὴν ἐκφλογοῦσθαι πέφυκεν ἢ παραλογίζονται σφᾶς
 650 αὐτοὺς οἱ | τοῦτο μόνον ἐπισκοποῦντες, εἰ μὴ ῥαδίως ἐκ-
 φλογοῦνται; ἐχρῆν γὰρ οὐχ οὕτως, ἀλλ' εἰ μὴδ' ἀνθρακοῦνται 10
 σκοπεῖν, ὡς οὐδὲν γ' ἦττον φλογὸς ὁ ἀνθραξ πῦρ. ἀλλ' ἢ
 μὲν φλόξ αἴρος ἐκπυρωθέντος ἢ τινος ἀερώδους σώματος,
 ὁ δ' ἀνθραξ γῆς ἢ τινος γεώδους γίγνεται καὶ δὴ μέχρι
 τοῦδε συμφωνεῖν ὁ λόγος ἔοικεν ἐναντῶ πάντῃ· φαίνεται γὰρ
 ὅσα πρὸς ἀπτόμενα φάρμακα ῥαδίως ἐκπυροῦνται, ταῦτα καὶ 15
 ἡμᾶς θερμαίνοντα, πλὴν εἴ τι διὰ τὸ παχυμερὲς εἶναι μὴ
 παραδέχεται ῥαδίως εἴσω τὸ σῶμα. διορισθήσεται γὰρ ἐπὶ
 πλεον ὑπὲρ τοιούτων ἐν τοῖς περὶ φαρμάκων δυνάμεως ὅσα
 μέντοι τὸ σῶμα τὸ ἡμέτερον φαίνεται θερμαίνοντα, ταῦθ'
 ἐτοίμως ἐκπυροῦνται. πῶς οὖν, φασίν, ἀπτομένοις οὐ φαί- 20
 νεται θερμά; τοῦτο δ' οὐκ οἶδα, τίνος ἕνεκα λέγουσιν. εἰ
 μὲν γὰρ ἐνεργεῖα τε καὶ ἡδὴ θερμὸν ἐλέγομεν ἕκαστον τῶν
 εἰρημένων ὑπάρχειν, ἦν ἂν δήπου θαυμαστόν, ὅπως ἀπτο-
 μένοις οὐ φαίνεται θερμά. νυνὶ δὲ τῷ δυνασθαι γενέσθαι
 651 ῥαδίως θερμά δυνάμει προσαγορευόμεν τὰ τοιαῦτα. θαυμα 25
 στόν οὖν οὐδὲν [πέπονθεν], εἰ μήπω θερμαίνει τοὺς ψαύ

1 διηρημένον LT δ' εἰρημένον MO || 2 ἔλαιόν τε om L
 θερμά δυνάμει LT || 3 ἐκφλογοῦνται L 6 μῆοι LT μαῖον MO ||
 7 θερμαίνειν LT θερμά MO || πέφυκε pro φαίνεται T || αὐτῶν
 μᾶλλον O || 8 ἢ LMT ἢ γοῦν O || 9 ἢ add. ante οἱ O || ἐκφλο-
 γοῦνται M || 10 μὴδ' ἀνθρακοῦνται LT μὴδ' ἀνθρακοῦται M μὴ
 διανθρακοῦνται O || 11 γε ante ἦττον add. LT om MO || 13 μέ-
 χρι LMT μέχρι μὲν O || 17 παραδέχεται O || 19 τὸ ante σῶμα
 om O || 20 ἐκπυροῦνται O || φαίνεται L² γίνεται L¹ || 21 δ'
 om O || 23 πῶς L¹ ὅπως L² | ἀπτομένοις L ἀπτομένων MOT ||
 25 τὰ τοιαῦτα προσαγορευόμεν O || 26 οὖν om. M || πέπονθεν
 glossema videtur

οντας αὐτῶν. ὥς γὰρ οὐδὲ τὸ πῦρ αὐξεῖ τὰ ξύλα πρὶν
 ἰπ' αὐτοῦ νικηθέντα μεταβληθῆναι καὶ τοῦτο πάντως ἐν τινι
 χρόνῳ γίγνεται, κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον οὐδὲ τὴν ἐν τοῖς
 ζώοις θερμοσίαν τὰ φάρμακα, εἰ μὴ πρότερον ὑπ' αὐτῆς
 5 ἐκείνης μεταβληθείη. καθ' ἕτερον μὲν γὰρ τρόπον ὁ παρὰ
 πυρὶ θαλπόμενος ἢ ἐν ἡλίῳ θερμαίνεται, καθ' ἕτερον δ' ὁ
 ὑφ' ἐκάστου τῶν εἰρημένων φαρμάκων· ἐκεῖνα μὲν γὰρ ἐν
 εργείᾳ θερμά, τῶν φαρμάκων δ' οὐδέν. οὐκ οὖν οὐδὲ θερ-
 μαίνειν ἡμᾶς δυνατὰ πρὶν ἐνεργείᾳ γενέσθαι τοιαῦτα, τὸ
 10 δ' ἐνεργείᾳ παρ' ἡμῶν αὐτῶν λαμβάνει, καθάπερ οἱ ξηροὶ
 κάλαμοι παρὰ τοῦ πυρός. οὕτω δὲ καὶ τὰ ξύλα ψυχρὰ μὲν
 ἅπαντα κατὰ γε τὴν ἐαντιῶν φύσιν, ἀλλὰ τὰ μὲν ξηρότερα
 τε καὶ μικρὰ ῥαδίως εἰς πῦρ μεταβάλλει, τὰ δ' ὑγρότερα
 τε καὶ μεγάλα χρόνου δεῖται πλείονος
 15 Οὐδὲν οὖν θαυμαστόν, εἰ καὶ τὰ φάρμακα πρῶτον μὲν
 εἰς λεπτὰ καὶ μικρὰ καταθραυσθῆναι δεῖται, δεύτερον δὲ
 χρόνῳ τινὶ καὶ ἐλαχίστῳ τοῖς σώμασιν ἡμῶν | ὁμιλῆσαι 652
 πρὸς τὸ γενέσθαι θερμά. σὺ δ', εἰ μήτε καταθραύσας αὐτὰ
 μήτε θερμήνας πρότερον ἀξιοῖς ἤδη φαίνεσθαι θερμά, τί
 20 ποτε σιγαίνει τὸ δυνάμει θερμόν, ἐπιλελῆσθαί μοι δοκεῖς·
 ὥς ἐνεργείᾳ γούν θερμὰ βασανίζεις αὐτά. καὶ μὴν οὐδ'
 ἐκεῖνο θαυμαστόν, εἰ θερμανθῆναι δεῖται πρότερον, ἴν' ἀντι-
 θερμήνη. γίγνεται γὰρ δὴ τοῦτο καὶ κατὰ τὴν τῶν ξύλων
 εἰκόνα. τὴν γούν ἀποσβεννυμένην φλόγα διασώζει θ' ἄμα
 25 καὶ αὐξεῖ θερμαιόμενα πρότερον ὑπ' ἐκείνης αὐτῆς οὐκ οὖν

1 αὐξεῖ L¹T αὐξεται (supra scripto ἐαντὸ vocabulo) L²MO
 τὰ ξύλα huc transposui || 2 τὰ ὑπ' αὐτοῦ νικ. LT ὑπ' αὐτοῦ
 νικ τὰ ξύλα MO τὰ ξύλα om LT || 4 τὰ φάρμακα huc trans-
 posui || ὑπ' LMT ἀπ' O || 5 post ἐκείνης add. τὰ φάρμακα O
 om. LM || μεταβληθείη LMT μεταβληθῆ O || post μεταβληθείη
 add. ἐκαστον τῶν εἰρημένων φαρμάκων L² τὸ προσφερόμενον
 τῶν εἰρημένων φαρμάκων ἕκαστον T || 8 οὐκ οὖν LT || 10 καθ-
 ἄπερ LMT καθ' γὰρ O || 11 δὲ MT om. LO¹ || τὰ MT om. LO ||
 12 ἐαντιῶν LT αὐτῶν MO || 13 μικρότερα LT || 14 τε om. LT
 16 λεπτὰ καὶ μικρὰ LM μικρὰ κ. λ. OT || δεῖται, δυνατὰ L¹T
 δεῖται L² || 19 θερμήνας O || ἤδη φαίνεσθαι LT φ ἤδη M ἤδη
 γενέσθαι O || 21 ἐνεργείᾳ γούν LMT οὖν ἐν O || 22 ἀντιθερμήνη
 LM ἀντιθερμάνη O ἀντιθερμάνη T || 23 δη om. L || 25 post
 οὐκ οὖν add. οὐδὲν M om. LOT

ἀπεικός ἐστιν οὐδὲ τὴν ἐν τοῖς ζώοις θερμοσίαν οἶον τρο-
φῇ τινι χρῆσθαι τοῖς τοιούτοις φαρμάκοις ὡς τὸ πῦρ τοῖς
ξύλοις. οὕτω γὰρ δὴ καὶ φαίνεται γιννόμενον. εἰ δὲ κατε-
ψυγμένῳ σώματι περιπάττοις ὀτιοῦν αὐτῶν ἀκριβῶς λεπτόν
ἐργασάμενος, οὐδ' ὄλως θερμαίνεται καὶ διὰ τοῦτο τρίβομεν 8
ἐπὶ πλεῖστον τὰ κατεψυγμένα μόρια τοῖς τοιούτοις φαρμά-
κοις, ἅμα μὲν ἀνάπτοντες τῇ τρίψει θερμοσίαν, ἅμα δ'
ἀραιὸν ἐργαζόμενοι τὸ τέως ὑπὸ τῆς ψύξεως πεπυκνωμένον,
653 ἴν' εἴσω τε | δύη τὸ φάρμακον ὁμιλοῦν τε τῷ συμφύτῳ τοῦ
ζώου θερμῷ μεταβάλληται τε καὶ θερμαίνηται. καὶ γὰρ εἰ 10
μόριον αὐτοῦ τι σμικρότατον ἐνεργεῖα κτήσαιο τὴν θερ-
μοσίαν, εἰς ἅπαν οὕτω διαδίδωσι κατὰ τὸ συνεχές, ὡς εἰ
καὶ τῆς δαδὸς ἄψαις τὸ ἄκρον ἀπὸ σμικροῦ σπινθῆρος·
ἄπασαν γὰρ καὶ ταύτην ἐπινέμεται βραδίως τὸ πῦρ οἷδεν
ἔτι τοῦ σπινθῆρος θεόμενον. ἕκαστον οὖν τῶν δυνάμει θερ- 15
μῶν οὐπω μὲν ἐν τῇ φύσει πλεονεκτοῦν ἔχει τὸ θερμόν τοῦ
ψυχροῦ, πλησίον δ' ἤδη τοῦ πλεονεκτεῖν ἐστίν, ὥστε βρα-
χείας τῆς ἔξωθεν ἐπικουρίας δεῖσθαι πρὸς τὸ κρατῆσαι, καὶ
ταύτην αὐτῷ ποτε μὲν ἢ τρίψις ἱκανὴ παρασχεῖν ἐστίν, ποτὲ
δ' ἦτοι τὸ πῦρ ἢ τι τῶν φύσει θερμῶν σωμάτων ἀπτόμενον 20
τούτου.

Οὐδὲν οὖν θαυμασιὸν οὐδὲ διὰ τί τὰ μὲν εὐθύς ἅμα
τῷ ψαῦσαι τοῦ σώματος ἡμῶν ἀντιθερμαίνειν αὐτὸ πέφυκε,
τὰ δ' ἐν πλείονι χρόνῳ δραῖ τοῦτο. καὶ γὰρ καὶ τῶν πλησι-
αζόντων τῷ πυρὶ τὰ μὲν εὐθύς ἐξάπτεται, καθάπερ ἡ θου- 25
654 ἀλλῆς καὶ ἢ δάς ἢ λεπτή ἢ τε πίττα | καὶ ὁ κάλαμος ὁ
ξηρός, τὰ δ', εἰ μὴ πολλῷ χρόνῳ πλησιάσειεν, οὐ νικᾶται,
καθάπερ τὸ ξύλον τὸ χλωρόν. ἀλλὰ μᾶλλον ἐκεῖνο διελέσθαι
δικαιότερον, οὗ τὴν μὲν ἀπόδειξιν ἐν τοῖς Περὶ φυσικῶν

8 ἐργαζόμενοι LT ἐργασάμενοι MO || 9 τε (post εἴσω) LT
om. M || καὶ ὁμιλοῦν O || θερμῷ τοῦ ζώου L || 10 τε om O ||
12 μεταδίδωσι LT || κατὰ om. LT add. L³ || 13 μικροῦ L || 14 μη-
δὲν M || 15 οὖν LMT μὲν οὖν O || 17 δ' | μὲν LT || 19 παρασχεῖν
LMT παρέχειν O || 21 τούτου LT τούτων M om O || 22 σέκοῦν
οὐδὲ θ' ἐστίν εἰπεῖν οὔτε διότι LT οὐδὲν οὖν θ'. οὐδὲ (om εἰ-
πεῖν) διὰ τί M || 24 δραῖ LM δραῖν OT || 26 ἢ λεπτή om T ||
7 τε π. LT καὶ ἢ π O om. M || 29 τῶν φ. MT

δυνάμεων ἐροῦμεν, ἐξ ὑποθέσεως δ' ἂν ἕνεκα τῶν παρόντων
καὶ νῦν αὐτῷ χρῆσαιμεθα, τέτταρας μὲν εἶναι παντός σώ-
ματος δυνάμεις, ἑλκτικὴν μὲν τῶν οἰκείων μίαν, ἑτέραν δὲ
τὴν τούτων αὐτῶν καθεκτικὴν καὶ τρίτην <τὴν> ἀλλοιωτικὴν
καὶ τετάρτην ἐπ' αὐταῖς τὴν τῶν ἀλλοτριῶν ἀποκριτικὴν,
εἶναι τε ταύτας τὰς δυνάμεις ὅλης τῆς οὐσίας ἐκάστου τῶν
σωμάτων, ἣν ἐκ θερμοῦ καὶ ψυχροῦ καὶ ξηροῦ καὶ ὑγροῦ
κεκρᾶσθαι φαμεν. ἐπειδὴν δὲ κατὰ μίαν ἡντινοῦν τῶν ἐν
αὐτῷ ποιότητων τὸ σῶμα μεταβάλλῃ τὸ πλησιάζον, οὔτε καθ'
10 ὅλην ἐνεργεῖν αὐτοῦ τηνικαῦτα τὴν οὐσίαν ὑποληπτέον οὔτ'
ἐξομοιωθῆναι δύνασθαι [ποτέ] τὸ μεταβαλλόμενον ὥστ' οὐδὲ
θρέψειν ἂν ποτε τὸ οὕτω μεταβληθὲν οὐδὲν τῶν μετα-
βαλλόντων. εἰ δ' ἱκανῶς μεταβάλλοι, τουτέστι καθ' ὅλην
αὐτοῦ τὴν οὐσίαν ἐνεργήσαν, ἐξομοιώσειεν ἂν οὕτως ἑαυτῷ
15 καὶ τραφείῃ πρὸς | τοῦ μεταβληθέντος· οὐδὲ γὰρ ἄλλο τι 655
θρέψις ἐστὶ παρὰ τὴν τελείαν ὁμοίωσιν.

Cap. II. Ἐπειδὴ δὲ ταῦτα διώρισται, πάλιν ἐκειῖθεν
ἀρκτέον τοῦ λόγου. τῶν ζώων ἕκαστον οἰκείαις τρέφεται
τροφαις· οἰκεία δ' ἐστὶν ἐκάστῳ τροφή πᾶν ὃ τι ἂν ἐξομοιω-
20 θῆναι δύνηται τῷ τρεφομένῳ σώματι. χρὴ τοίνυν ὅλην τὴν
οὐσίαν τοῦ τρέφοντος ὅλην τῇ τοῦ τρεφομένου φύσει κοινω-
νίαν τέ τινα καὶ ὁμοιότητα κεκτηῆσθαι, πάντως οὐκ ὀλίγης
οὐδ' ἐνταῦθα τῆς κατὰ τὸ μᾶλλον τε καὶ ἥτιον ὑπαρχούσης
διαφορᾶς· τὰ μὲν γὰρ μᾶλλον οἰκειά τ' ἐστὶ καὶ ὅμοια, τὰ

2 χρῆσαιμεθα LT χρῆσόμεθα MO || μὲν add. LT om. OM ||
post τέτταρας add εἰπόντες O om LMT || π τοῦ σ. L || 3 post
δυνάμεις add οἰκείας OM om LT || 4 τούτων αὐτῶν L τῶν
αὐτῶν cett. || <τὴν> addidi || 5 τὴν LMT om O || 6 ταύτας τὰς
LT τὰς αὐτάς MO || 9 αὐτῷ scripsi· αὐτῷ L (L² add τῷ σώ-
ματι) M αὐταῖς T αὐτῇ O || οὐ pro οὔτε MT || 10 αὐτοῦ codd. ||
οὔτε ποτέ O || 11 ποτέ δύνασθαι MT δύνασθαι ποτέ L || 12 τὸ
οὕτω] τοῦτο M τὰ οὕτως μεταβληθέντα T || 13 δ' ἱκανῶς MT
δὲ κείνως L¹ δ κοινῶς L² δὲ ἐκεῖνο O || μεταβαλλοίτο M μετα-
βάλλει L || 14 αὐτοῦ LT ἑαυτοῦ MO || ἐνεργήσαν LM ἐνεργῆσαι
() ἐνεργείσαν T || 16 ὁμοίωσιν L² ἀλλοίωσιν L¹ || 17 ταῦτα LMT
τοῦτο O || 20 δύνηται L¹ δύναται L² MT || 21 ὅλη τοῦ τῷ φ
M || 22 ὁμοίωσιν M || 24 διαφορᾶς αὐτοῖς L αὐτοῖς δ. M ἐν ὑ-
ποτοῖς δ. O αὐτοῖς deleti.

δ' ἦττον, ὥστε καὶ τῆς κατεργασίας τὰ μὲν ἰσχυροτέρας τε
καὶ πολυχρονιωτέρας, τὰ δ' ἀσθενεστετέρας θ' ἅμα καὶ ὀλιγο-
χρονιωτέρας προσδεῖσθαι, τὸ μὲν ὑρνίθειον ἐλάττωνος, τὸ δὲ
χοίρειον πλείονος, τὸ δὲ βόειον ἔτι πλείονος. ἐλαχίστης δὲ
δεῖται μεταβολῆς εἰς ἕξομοίωσιν ὁ οἶνος, ὅθεν καὶ τρέφει 5
καὶ ῥώννυσι τάχιστα. πάντως μὲν οὖν καὶ τοῦτον ὁμιλήσαι
χρὴ τοῖς πεπτικοῖς ὄργανοις, γαστρὶ τε καὶ ἥπατι καὶ φλε-
656 ψίν, ἐν οἷς ἂν προκατερ γασθρὶς τρέφειν ἤδη δύναίτο τὸ
σῶμα· πρὶν δὲ τῆς ἐν τούτοις μεταβολῆς ἐπιτυχεῖν οὐχ οἶόν
τ' αὐτῷ τροφήν ζῶον γενέσθαι, κἂν εἰ δι' ὅλης ἡμέρας καὶ 10
νυκτὸς ἐπικείμενος ἕξωθεν εἴη τῷ χρωτί. πολὺ δὲ δὴ μᾶλ-
λον ἄρτος ἕξωθεν ἐπικείμενος ἢ τεύτλον ἢ μάζα τρέφειν
ἀδύνατα. τὰ μὲν οὖν ὁμοιούμεια πάντη τροφαί, τὰ δ' ἄλλα
σύμπαντα φάρμακα καλεῖται. διττὴ δὲ καὶ τούτων ἡ φύσις·
ἢ γὰρ οἰάπερ ἐλήφθη διαμένοντα νικᾷ καὶ μεταβάλλει τὸ 15
σῶμα, καθ' ὃν τρόπον ἐκείνο τὰ σιλία, καὶ πάντως ταῦτα
τὰ φάρμακα δηλητήριά τε καὶ φθαρτικὰ τῆς τοῦ ζῶου φύ-
σεώς ἐστίν, ἢ μεταβολῆς ἀρχὴν παρὰ τοῦ σώματος λαβόντα
σῆπεται τούντεῦθεν ἤδη καὶ διαφθείρεται κἄπειτα συνδιασῆ-
πει τε καὶ συνδιαφθείρει τὸ σῶμα· δηλητήρια δ' ἐστίν ἔτι 20
καὶ ταῦτα. τρίτον δ' ἐπ' αὐτοῖς ἐστίν εἶδος φαρμάκων τῶν
ἀντιθερμαινόντων μὲν τὸ σῶμα, κακὸν δ' οἶδεν ἐργαζομένων
657 καὶ τέταρτον, ὅσα καὶ ποιοῦντά τι καὶ πάσχοντα | νικᾶται

3 προσδεῖσθαι L προσδεῖται MOT || μὲν M μὲν γὰρ LT μ.
οὖν O || κρέας add. post ὑρνίθειον MO om. LT || 4 χοίρειον]
ῥειον L || 5 ὁ LT om. MO || 6 πάντως ἀλλὰ μὲν (μὴν T) καὶ LT
πάντων μὲν ἄλλα κ. M || 8 ἂν LT om. MO; post ἂν add καὶ
LT || ἤδη τρέφειν M || δύναίτο L δύναται cett. || 9 τούτοις] αὐ-
τοῖς LT || 10 αὐτῷ LT αὐτὸν MO || 11 χρωτί LMT σώματι O
δὴ L τι MO om. T || 12 ἄρτος om. L || 13 ἀδύνατα scripsi.
ἀδύνατον LMT οὐ δύναται O || ἕξομοιούμενα L || πάντη] πάντα
T || 15 verba ἢ γὰρ usque ad τροφαῖς excerp. Orib. XIV 2
οἰάπερ ἐλήφθη MOT οἶα περιελήφθη L || 16 ταῦτα πάντως O ||
18 τῷ σώματι L || 19 διασῆπει τε καὶ διαφθ T διαφθ τε καὶ
διασῆπει L¹ συν supra utrumque verbum add. L² συνδιασῆπει
τε καὶ διαφθίρει M συνδιασ τ κ συνδιαφθ Orib. || 20 ἔτι]
ἤδη M || 21 ἐπ' αὐτοῖς ἐστίν εἶδος LMT ἐστίν ἐπ' αὐτοῖς
εἶδος O

τῷ χρόνῳ καὶ τελείως ἕξομοιοῦται. συμπέπτωκε δὲ τοίτοις
ἅμα τε φαρμάκοις εἶναι καὶ τροφαῖς.

Θαυμαστὸν δ' οὐδέν, εἰ βραχείας ἀφορμῆς ἕνια λαβό-
μενα μεγίστην ἐκτροπὴν ἴσχει τῆς ἀρχαίας φύσεως. ὁρᾶται
5 γοῦν καὶ τῶν ἕξω πολλὰ τοιαῦτα. κατὰ μὲν γε τὴν ἐπὶ τῆς
Ἀσίας Μυσίαν οἰκία ποτὲ κατεκαύθη τρόπῳ τοιῷδε· κόπρος
ἀπέκειτο περισσεῶν ἤδη σεσηπυῖα καὶ τεθερμασμένη καὶ
ἀτμὸν ἀναπέμπουσα καὶ ἀπτομένοις ἱκανῶς θερμῇ. ταύτης
δὲ πλησίον ἦν, ὡς καὶ ψαύειν ἤδη, θυρὶς ἔχουσα ξύλα
10 νεωστὶ καταηλιμμένα ῥητίνῃ πολλῇ θέρους οὖν μέσου
λάβρος ἥλιος προσβαλὼν ἐξῆψε τὴν ῥητίνην τε καὶ τὰ ξύλα
κάντεῦθεν ἤδη θυραὶ τινὲς ἕτεραι πλησίον ὑπάρχουσαι καὶ
θυρίδες ἔναγχος ἐξαηλιμμέναι ῥητίνῃ ῥαδίως τε διεδέξαντο
τὸ πῦρ καὶ μέγρι τῆς ὀροφῆς ἐξέτειναν. ἐπεὶ δ' ἅπαξ ἐκε-
15 νης ἢ φλόξ ἐλάβετο, ταχέως ἐπὶ πᾶσαν ἐνεμήθη τὴν οἰκίαν.
οὕτω δὲ πως, οἶμαι, καὶ τὸν Ἀρχιμήδην φασὶ διὰ τῶν
πυρρείων ἐμπρῆσαι τὰς τῶν πολεμίων τριήρεις. | ἀνάπτεται 658
δ' ἐτοιμῶς ὑπὸ πυρρείου καὶ ἔριον καὶ στυπεῖον καὶ θου-
αλλίς καὶ νάρθηξ καὶ πᾶν ὃ τι ἂν ὁμοίως ἢ ξηρόν τε καὶ
20 χαῦνον ἐξάπτουσι δὲ φλόγα καὶ λίθοι παρατριβόμενοι καὶ
μᾶλλον ἢν θείου τις αὐτοῖς ἐπιπάσῃ. καὶ τὸ τῆς Μηδείας
δὲ φάρμακον τοιοῦτον ἦν. πάντα γοῦν ἀνάπτεται προσβαλ-
λούσης θερμασίας οἷς ἂν ἐπαλειφθῇ σκευάζεται δ' ἐκεῖνο
διὰ τε θείου καὶ τῆς ὑγρᾶς ἀσφάλτου. καὶ μὲν δὴ καὶ ὡς
25 θαῦμά τις ἐδείκνυ· ἀποσβεन्नὺς λύχνον αὐθις ἦπτε τοίχω
προσφέρων· ἕτερος δὲ λίθῳ προσέφερον· ἔτεθειλωτο δ' ἄρα

1 δὲ LMT δὲ καὶ O || τοῖτοις ἅπασιν LT || 4 οἰκείας TL¹
γε ἀρχαίας L² | 5 γε LMT γὰρ O || 9 νεωστὶ ξύλα L || 10 κατα-
ηλιμμένα LOT || 11 λαῦρος LMT || 12 τέ τινες LT || 13 ἐξεληλιμ-
μέναι L ἀηλιμμέναι M ἐξαηλιμμένης T || τε om OT || 14 ἢ φλόξ
ἐκείνης O || 15 ἐδράξατο M ἐλασσεται T || 16 δὲ LMT δὴ O ||
17 πυρρείων L πυριῶν M πυριτῶν Corn || 18 πυρὸς LT πυρίον
MO || καὶ ἔριον om M || 19 ὃ τι ἂν] ὀτιοῦν LT || τε om. O ||
20 φλόγα post παρατριβόμενοι colloc. LT || 21 ἦν LM ἂν O ||
αὐτοῖς L || 22 δὲ om MT || 23 ἐπαλειφθῇ M || δ' ἐκεῖνο LT δὲ
κάκεινο MO || 24 τε om M || 25 θαῦμα LMT θαυμαστὸν O ||
ἐδείκνυ M δεικνὺς LOT || ἀνήπται O

καὶ ὁ τοῖχος καὶ ὁ λίθος. καὶ ὡς ἐγνώσθη τοῦτο, θαυμα-
στὸν οὐκέτ' ἦν τὸ γιγνόμενον.

Πάντ' οὖν ταῦτα τὰ φάρμακα θερμὰ μὲν οὐπω τελείως
ἐστίν, ἐπιτηδειότατα μέντοι πρὸς τὸ γενέσθαι θερμὰ καὶ διὰ
τοῦτο δυνάμει θερμὰ λέγεται. περὶ μὲν δὴ τούτων οὐδὲν 5
ἄπορον, ἀλλ' οὐδὲ διὰ τί πινόμενος μὲν ὁ οἶνος ἱκανῶς
θερμαίνει τὸ σῶμα, κατὰ δὲ τοῦ δέρματος ἐπιτιθέμενος οὐ
659 θερμαίνει. δέδεικται γὰρ ὀλίγω πρότερον οὐχ ἰσχυρῶς ὡς
θερμὸν φάρμακον ἀλλ' ὡς οἰκεία τροφή θερμαίνων τὸ ζῶον.
ὡς γὰρ αἱ τοῦ πυρὸς ἐπιτηδαιοὶ τροφαὶ τὸ πῦρ αὐξοῦσιν, 10
οὕτω καὶ τῶν φύσει θερμῶν σωμάτων ὅ τι περ ἂν οἰκεία
τε καὶ σύμφυτος ὑπάρχη τροφή ῥώσει τε πάντως αὐτὰ καὶ
τὴν ἔμφυτον αὐξήσει θερμασίαν. καὶ τοῦτο μὲν ἀπάσης
τροφῆς κοινόν· οἶνω δ' ἴδιον ἐξαιρετικὸν ὑπάρχει τὸ τάχος
τῆς μεταβολῆς ὡς δασὶ καὶ θρυαλλίδι καὶ στυπείῳ καὶ 15
πίττῃ. καὶ δὴ καὶ τῆς εἰκόνης ἐχόμενοι τοῦ πυρὸς ἀναμνη-
σθῶμεν αὐτῆς ξύλων ὑγρῶν, ἃ τροφή μὲν ἐστὶ καὶ αὐτὰ
τοῦ πυρὸς, ἀλλ' οὐκ εἰθὺς οὐδ' ἐκ τοῦ παραχρημα, καὶ
διὰ τοῦτ' ἐπιβληθέντα [πολλάκις] τῷ πυρὶ κατακρούπτει τε
τὴν φλόγα καὶ μάλιστα ἂν ἀσθενῆς ὑπάρχη καὶ σμικρά, καὶ 20
κίνδυνον ἐπάγει φθορᾶς. οὕτως οὖν κἂν τοῖς ζώοις ὅσα
τῶν ἐδεσμάτων, ἔν' ἐξομοιωθῆ τελείως καὶ θρέψῃ τὸ σῶμα,
χρόνον δεῖται, ψυχρὸς μᾶλλον ἐπάγειν ἢ θάλπος ἐν τῷ παρ
αυτίκα φαίνεται. θερμαίνει μὲν ἐν τῷ χρόνῳ καὶ ταῦτα,
660 παραπλησίως τοῖς ἄλλοις ἐδέσμασιν, εἰ μόνον αὐτοῖς προσ- 25
γένοιτο τὸ θρέψαι τὸ σῶμα. τροφή γὰρ ἅπαντα κατὰ τὸν
ἑαυτῆς λόγον αὐξήσει τὸ τοῦ ζώου θερμόν. εἰ δὲ καταποθεῖ

1 ὁ λίθος κ. ὁ τοῖχος LMT || 2 οὐκέτ'] οὐδὲν LT || 4 μὲν
γε LT || 6 μὲν om L'OT || 7 οὐ] οὐδὲν LT || 8 ὡς LMT ὡσπερ
O || 9 θερμαινῶν LO θερμαίνων MT || 10 γὰρ] γ. καὶ MT || 12 τε
om LT add. L² || σύμφωνος M || πάντως LMT διὰ παντός O ||
13 αὐξήσει M || 16 ἀναμνησθῶμεν LMT ἀναμνήσωμεν O || 19 ἐπ
πολλάκις MO πολλάκις ἐπιβλ L πολλ om T || τε om. L || 20 καὶ
μάλιστα] μάλιστα δ' LT || καὶ (ante κίνδυνον) add LOT om
M || 21 ἐπάγει L || οὖν] γοῦν M || 22 τελείως T || 23 παραυτίκα
LMT παραχρημα O || 24 μὲν] μὲν L || 25 προσγένοιτο LMT
προσγένηται O || 26 τὸ om. codd.

μὲν ὡς τροφή, μὴ μέντοι κρατηθεῖη μηδ' ἑξομοιωθεῖη, τοῦτ'
 ἐκεῖνο τὸ πρὸς Ἴπποκράτους εἰρημένον, εἴη ἂν ὄνομα τρο-
 φῆς, ἔργον δ' οὐχί. τριχῶς γὰρ τῆς τροφῆς λεγομένης, ὡς
 καὶ τοῦτ' αὐτὸς ἐδίδαξεν εἰπὼν· 'τροφή δὲ τὸ τρέφον, τροφή
 3 καὶ τὸ οἶον τροφή καὶ τὸ μέλλον', ἣ μὲν ἤδη τρέφουσα
 καὶ προστιθεμένη καὶ μηκέτι μέλλουσα κυρίως ὀνομάζεται
 τροφή καὶ θερμαίνει πάντως τὸ τρεφόμενον σῶμα, τῶν δ'
 ἄλλων οὐδετέρα, διότι μηδὲ τροφή κυρίως ἐστίν, ἀλλὰ τὸ
 μὲν οἶον τροφή, τὸ δ' ὅτι μέλλει τοιοῦτον γενήσεσθαι. ταῦτ'
 10 ἄρα καὶ αὐτὸς ὁ οἶνος οὐκ ἂν θερμαίνει τὸ ζῶον, ὥσπερ
 οὐδὲ τοῦλαιον ἀνάπτει τὴν φλόγα, καίτοι γ' οἰκειοτάτη τροφή
 πυρὸς ὑπάρχον, ἀλλ' ἐὰν ἀσθενεῖ καὶ σμικρᾷ φλογὶ καταχέης
 ἔλαιον ἀθρόον καὶ πολὺ, καταπνίξεις καὶ τελέως ἀποσβέσεις
 αὐτὴν μᾶλλον | ἢ αὐξήσεις. οὕτως οὖν καὶ ὁ οἶνος, ἐπει- 661
 15 δ' ἂν πολὺς ὡς μὴ κρατεῖσθαι πίνηται, τοσοῦτον ἀποδεῖ τοῦ
 θερμαίνειν τὸ ζῶον, ὥστε καὶ πάθη ψυχρότατα γεννᾷ ἀπο-
 πληξίαι γούν καὶ παραπληξίαι καὶ κάραι καὶ κώματα καὶ
 παραλύσεις ἐπιληψίαι τε καὶ σπασμοὶ καὶ τέτανοι ταῖς ἀμέ-
 τροις οἴνου πόσεσιν ἔπονται, ψυχρὰ σύμπαντα πάθη. καθόλου
 20 γὰρ ὅσα τῶν εἰς τὸ σῶμα λαμβανομένων ὡς τροφή θερ-
 μαίνει, ταῦθ' εὖροις ἂν ποτε καὶ ψύχοντα, καθότι καὶ τὴν
 φλόγα πρὸς τῆς αὐτῆς ὕλης οὐκ αὐξανομένην μόνον, ἀλλὰ
 καὶ σβεννυμένην ἐνίοτε. ταυτὲ μὲν οὖν ἔοικεν ὁμολογεῖν
 ἅπαντα τοῖς τε περὶ τῶν στοιχείων καὶ τοῖς περὶ τῶν κρά-
 25 σεων λογισμοῖς.

Cap. III. Ἐκεῖνο δ' ἂν ἴσως δόξειε διαφέρεισθαι τὸ τινα
 τῶν ἐσθιομένων ἐν τροφῆς χρεῖα κατὰ τοῦ δέρματος ἐπι-

1 post μέντοι add. γε δὲ O || μηδ' ἑξομοιωθεῖη LMT om.
 O || 2 ὄνομα] cf. Hipp. de alim. 21 (t. IX 106 L.) || 4 τοῦτ' αὐ-
 τὸς ἐδ' MT τοῦτο τ' αὐτὸς ἐδ' L αὐτὸς ἐδ. τοῦτ' O || καὶ pro
 δὲ OA || 5 καὶ ante τὸ οἶον om. O || 6 προσγιγνομένη M || μηκέτι
 μέλλουσα om. M || 7 καὶ LMT καὶ δὴ καὶ O || 8 τροφαὶ κυρίως
 εἰσὶν O || 9 γενέσθαι LT || 11 τὸ ἔλαιον LM || 12 καταχέεις LO ||
 13 post καταπνίξεις add. τε LT || 16 ψυχρότατα LM ψυχρότερα
 O || γεννᾷν LT || 17 γούν om. O || 18 post τέτανοι add. καὶ ὅσα
 LT | 21 καὶ (ante ψύχοντα) om. O || 23 καὶ om. M || οὖν om. L ||
 24 τε om. M || τῶν ante στοιχείων om. O || τῶν ante κρῆσεων
 om. LO || 26 δοξῆι L δόξη O || 27 ἐπιτιθέντα M

τιθέμενα διαβιβρώσκειν τε καὶ ἔλκοῦν αὐτό, καθάπερ νᾶπυ
καὶ τάριχος σκόροδά τε καὶ κρόμνα καίτοι καὶ τοῦτο συμ-
662 φωνεῖ τοῖς ἐξ ἀρχῆς ὑποκειμένοις· ἅμα μὲν γὰρ ὅτι | μετα
βάλλεται καὶ ἀλλοιοῦται κατὰ τε τὴν γαστέρα πεττώμενα κἂν
ταῖς φλεψίν αἵματούμενα, πρὸς δὲ τούτοις καὶ διότι μὴ 5
μένει καθ' ἓνα τόπον, ἀλλ' εἰς πολλὰ μερίζεται πάντη φερό-
μενα, καὶ πρὸς τούτοις διότι μίγνυται καὶ χυμοῖς πολλοῖς
καὶ τοῖς ἅμ' αὐτοῖς λαμβανομένοις σιτίοις, ἔτι τε πρὸς τού-
τοις ὅτι διὰ ταχέων ἢ τε πέψις αὐτῶν γίγνεται καὶ ἡ διά-
κρισις, ὡς τὸ μὲν οἰκτεῖον ἐξομοιωθῆναι, τὸ δὲ περιττὸν ἐν 10
αὐτοῖς καὶ θριμνὸν διὰ γαστροῦ θ' ἅμα καὶ οὔρων καὶ ἰδρω-
των ἐκκριθῆναι, διὰ ταῦτα πάντα τὸ ἔξωθεν ἔλκοῦν ἐσθιό-
μενον οὐχ ἔλκοι. καίτοι κἂν εἰ τῶν εἰρημένων ἐν ὀτιοῦν
ὑπῆρχεν αὐτοῖς, ἱκανὸν ἂν ἦν δῆπουθεν ἀβλαβῆ φυλάξαι
τὰ ἐντός, οἶον, εἰ τύχοι, τὸ μεταβάλλειν πρῶτον. εἰ γὰρ οὐ 15
μένει τὸ νᾶπυ τοιοῦτον, οἶον ἔξωθεν ἐλήφθη, δῆλον, ὡς
οὐδὲ τὴν δύναμιν αὐτοῦ μένειν ἀξιώσεις· εἰ δὲ καὶ δια-
κρίνεται καὶ καθαίρεται, πολὺ δὴ καὶ μᾶλλον ἤρκει δὲ καὶ
τὸ μὴ χρονίζειν ἐν ἐνὶ χωρίῳ. φαίνεται γὰρ οὐδὲ περὶ τὸ
663 δέρμα | δρᾶσαι τι δυνάμενον ἄνευ χρόνου πλεονος. ἀλλὰ 20
καὶ τὸ μίγνυσθαι πολλοῖς ἑτέροις σιτίοις οὐ μικρὸν οὐδ'
αὐτό. γνώσης δ' ἂν, εἰ μόνον αὐτὸ προσενέγκοις χωρὶς τῶν
ἄλλων σιτίων, ὕσην ἀνίαν τε καὶ δῆξιν ἐπιφέρει τῇ γαστρὶ.
καὶ μὲν δὴ κἂν εἰ πολλοῖς γλυκέσι χυμοῖς ἀναμίξας αὐτὸ
κατὰ τοῦ δέρματος ἐπιθέλης, οὐδὲν ἐργάσεται φᾶλλον. ὁπότ' 25
οὖν ἕκαστον τῶν εἰρημένων ἱκανὸν ἔστι καθ' ἑαυτὸ κωλύσαι
τὸ νᾶπυ δρᾶσαι τι τοιοῦτον ἐντός, οἶον ἐκτός ἔδρα περὶ τὸ
δέρμα, πολὺ δῆπου μᾶλλον οἶμαι πάνθ' ἅμα συνελθόντα.

2 καὶ post καίτοι add LT om. MO || 3 γὰρ om. L || 4 τε
om. LT κἂν] καὶ LOT || 7 καὶ ante χυμοῖς om. M || 8 ἅμ' αὐτῶ
LT || ἔτι τε LOT καὶ εἰ τε M || πρὸς τούτοις ὅτι om. M ||
10 ὁμοιωθῆναι LT || 12 post ἔλκοῦν add ἐπικείμενον M || 13 κἂν
εἰ LMT κἂν O || 15 τὰ ἐντός MT τὰ ἐκτός LO || 17 ἀξιώσεις
L || 18 καὶ (post δὲ) om. M || 20 πλεονος LT || 21 καὶ om. M ||
22 ἂν om. M || προσενέγκαις M προσενέγκοιο T || 25 ἐπιθέσεις O ||
ὁπόταν O ὁπον τ' οὖν T || 26 ἑαυτὸ LM αὐτὸ OT 27 ἔδρα
L¹M δρᾶ L²O || τῷ δέρματι T || 28 πάνθ' ἅμα (ὁμοῦ L) συν-
ελθόντα LMT πάντων ἅμα συνελθόντων O

καὶ γὰρ ἀλλοιοῦνται πεττόμενον καὶ διακρίνεται καὶ καθαι-
 ρεται καὶ πολλοῖς ἑτέροις ἀναμύγνυται καὶ μερίζεται πολλαχῆ
 καὶ πάντῃ φέρεται καὶ χροιάζει κατ' οὐδέν τῶν μορίων.
 ὅτι δ', εἴπερ ἕμενε δριμύ, πάντως ἂν ἤλκωσε καὶ τὰ ἐντός,
 6 ἐκ τῶν αὐτομάτων ἑλκῶν ἐπιγνώση. γίνυται γὰρ πολλοῖς
 πολλάκις τοῖς μὲν ἐξ ἑδεσμάτων μοχθηρῶν, τοῖς δ' ἕκ τινος
 ἐν αὐτῷ τῷ σώματι διαφθορᾶς καὶ σηπεδόνης ἢ καλουμένη
 κακοχυμία καὶ τούτοις ἐνίοτε μὲν ἑλκοῦται τι καὶ τῶν ἐν- 664
 τός, ὡς τὰ πολλὰ δὲ τῷ τὴν φύσιν ἀποτρέβασθαι τὰ κατὰ
 10 τὴν ἕξιν περιπτώματα πρὸς τὸ δέρμα τοῦθ' ἑλκοῦται πολλοῖς
 καὶ συνεχέσιν ἑλκεσι. καρκινός τε γὰρ καὶ φαγέδαινα καὶ
 ἔρπηθς ὁ ἀναβιβρωσκόμενος ἀνθρακίς τε καὶ τὰ χειρῶνεια
 καὶ τηλέφεια καλούμενα καὶ ἄλλαι μυρίαι γενέσεις ἑλκῶν
 ἕργοιοι τῆς τοιαύτης εἰσὶ κακοχυμίας. οὐτ' οὖν τῶν τοι-
 15 ούτων οὐδὲν ἄπορον οὔτε διὰ τί τῶν φαρμάκων ἕνια μὲν
 οἶδεν ἡμᾶς ἕξωθεν ἀδικοῦντα μέγα τι κακὸν ἐργάζεται κατα-
 ποθέντα. τινὰ δὲ πολλάκις μὲν ἔβλαψεν εἴσω ληφθέντα,
 πολλάκις δ' ὠφέλησεν. ἕνια δ' οὐ μόνον ἕσωθεν ἀλλὰ καὶ
 ἕξωθεν ἀδικεῖ. συλλήβδην δ' εἰπεῖν οὐδὲν ὁμοίως ἕσωθεν τε
 20 καὶ ἕξωθεν ἐνεργεῖν πέφυκεν οὔτε γὰρ ὁ τοῦ λυττῶντος
 κυνὸς ἀφρός οὔθ' ὁ τῆς ἀσπίδος οὔθ' ὁ τῆς ἐχίδνης ἰός,
 οἳ δὴ καὶ χωρὶς ἑλκους ἕξωθεν προσπεσόντες ἀδικεῖν πεπί-
 στευνται, τὴν ἴσην ἔχουσι δύναμιν ἢ τῷ δέρματι μόνον
 ὁμιλήσαντες ἢ εἴσω μεταληφθέντες. οὐ μὴν οὐδ' ἐκεῖνο
 25 θαυμάζειν ἄξιον, εἴ τι τῶν φαρμάκων οὐκ ἐξικνεῖται πρὸς 665
 τὸ βάθος ἢ δύναμις· οὐ γὰρ ἀναγκαῖον ἅπαντα τὴν αὐτὴν
 ἔχειν ἰσχύν. εἰ δὲ πολλὰ τῶν εἴσω λαμβανομένων ἐν μὲν
 τῷδε τῷ καιρῷ καὶ μετὰ τοσῆσδε ποσότητος καὶ τῆς πρὸς
 τὰδε μίξεως ὠφέλησεν, ἀκαίρως δὲ καὶ πολλὰ καὶ ἄμικτα

2 πολλαχῆ LMT πολλαχῶς O || 3 πάντῃ LT πανταχῆ MO ||
 4 ἂν] καὶ L om M || 8 τι καὶ τῶν ἐντός ἑλκοῦται LMT || 9 δὲ
 LMT δὲ καὶ O || 10 τοῦθ' om. M || τὰυθ' ἑλκοῦνται O || 13 τὰ
 τηλέφεια OT || 16 ἡμᾶς οἶδεν O || 17 μὲν LMT om O || 18 μόνον
 ἐνεργεῖν ἕσωθεν πέφυκεν ἀλλὰ καὶ ἕξωθεν ἀδικεῖν M || 19 δ']
 δὲ LT μὲν οἶν M γοῦν O || 20 οὔτε γὰρ ὁ τῆς ἐχίδνης ἰός κτλ
 O || τοῦ om. M || 23 μόνον LMT μόνω O || 24 ὁμιλήσαντες LMT
 προσομιλήσαντες O || 29 καὶ ante πολλὰ om. LT

ληφθέντα βλάβην ἤνεγκεν, οὐδὲν οὐδ' ἐντεῦθεν ἀπόρημα
 τῷ λόγῳ. καὶ γὰρ καὶ τοῖς σιτίοις ὑπάρχει τοῦτό γε καὶ
 τῷ πυρὶ καὶ πᾶσιν ὡς οὕτω φάναι τοῖς προσπίπτουσι τῷ
 σώματι. συμμέτρου γοῦν φλογὸς ἔστιν ὅτε δεόμεθα καὶ
 χρώμενοι μεγάλως πρὸς αὐτῆς ὀυνάμεθα καίτοι τῆς ἀμέ 6
 τρου καιούσης ἡμᾶς. οὕτω δὲ καὶ ψυχροῦ πόσις ἢ μὲν
 σύμμετρος ὀνίνησιν, ἢ δ' ἄμετρος ἐσχάτως βλάπτει τὶ τοί-
 νυν θαυμαστὸν εἶναι τι φάρμακον οὕτω δυνάμει θερμόν,
 ὡς, εἰ μὲν πολὺ τε λαμβάνοιτο καὶ κενῷ τῷ σώματι προσφέ-
 ροιτο, διαβιβρώσκειν τε καὶ κατακαίειν αὐτό, εἰ δὲ παντελῶς 10
 ὀλίγον εἴη ἢ καὶ σὺν τοῖς κολάζουσι τὴν ἰσχὺν αὐτοῦ, πρὸς
 τῷ βλάπτειν μηδὲν ἔτι καὶ θερμαῖνον ὠφελεῖν; ὅπῃ γοῦν
 666 ἦτοι τὸν Κυρηναϊκὸν ἢ τὸν Μηδικὸν ἢ τὸν Παρθικὸν
 αὐτὸν καθ' ἑαυτὸν οὐκ ἔνεστιν ὀλύπως λαβεῖν· ἀλλ' εἰ παν-
 τελῶς ὀλίγος ἢ σὺν ἄλλοις ἐν καιρῷ προσήκοντι ληφθείη, 15
 μεγάλως ὠφελεῖ.

Ταυτὶ μὲν οὖν ὅσα θερμαίνει τὸ σῶμα, μεταβολῆς ἀρ-
 χὴν ἐν αὐτῷ λαβόντα, καθότι πρόσθεν ἐρρέθη, πάλιν ἀντι-
 θερμαίνειν αὐτὸ πέφυκεν· ὅσα δὲ ψύχει, καθάπερ ὁπὸς μή-
 κωνος, οὐ μεταβάλλεται πρὸς τοῦ σώματος οὐδ' ἐπ' ὀλίγον, 20
 ἀλλ' εὐθύς αὐτὸ νικᾷ καὶ μεταβάλλει, κἂν εἰ θερμῆνας αὐτὰ
 δοίης. ἔστι γὰρ ἢ σφῶν αὐτῶν φύσις ψυχρά, καθότι καὶ τὸ
 ὕδωρ. ὁρθῶς οὖν καὶ τοῦτο σὺν πολλοῖς ἄλλοις ὑπ' Ἀριστοτέ-
 λους εἴρηται, τὸ τῶν θερμῶν καὶ ψυχρῶν καὶ ξηρῶν καὶ
 ὑγρῶν σωμάτων τὰ μὲν εἶναι καθ' ἑαυτὰ τοιαῦτα, τὰ δὲ 25
 κατὰ συμβεβηκός, οἷον καὶ τὸ ὕδωρ καθ' ἑαυτὸ μὲν ψυχρόν,
 κατὰ συμβεβηκός δὲ ποτε καὶ θερμόν. ἀλλ' ἢ μὲν ἐπίκτητος

1 οὐδ' LT om MO || 3 ὡς οὕτω LT ὡσαύτως MO || 4 γοῦν] γὰρ γοῦν L (γὰρ del. γὰρ οὖν T || 5 μεγάλως LT μεγάλα MO || 6 πόσις O χρῆσις LMT || 7 ἄμετρος M || 9 τι pro τε LT || 10 κατακαίειν LMT καίειν O || παντελῶς post αὐτὸ colloc. MOT || 11 ἢ καὶ om M καὶ om. T || 12 ante βλαπτειν add. μὴ O om. LMT || καὶ post ἔτι om. O || ὠφελεῖ LMT || 13 Κυρηναϊκὸν LT || 14 ἑαυτὸν LM αὐτὸν OT || ἔνεστιν LT ἔστιν MO || 15 ὀλιγοστός M || τῷ ante προσήκοντι add MO om. LT || 17 ταυτὶ LT ταῦτα M ταύτη O || οὖν om. L || 18 ἐρρέθη MT || 23 ὁρθῶς γὰρ οὖν δὴ καὶ M || 25 σωμάτων] βρωμάτων T || ἑαυτὰ L αὐτὰ cett. || 26 ἑαυτὸ LMT αὐτὸ O || 27 καὶ add. L om. MOT

αὐτοῦ θερμασία ταχέως ἀπόλλυται, μένει δ' ἡ σύμψυτος
 ψυχρότης. ὡς οὖν ὕδωρ θερμὸν ἐπιβληθὲν φλογὶ κατασβεί-
 νυσιν αὐτήν, οὕτω καὶ τὸ μηκόνιον εἰ καὶ ὅτι μάλιστα
 θερμῆνας δοίης, | ἀποψύξεις τε τὴν ἐν τῷ ζῳῷ θερμασίαν 667
 5 καὶ κίνδυνον ἐπάξεις θανάτου. πάντ' οὖν τὰ τοιαῦτα φάρ-
 μακα βραχέα τε διδόμενα καὶ σὺν τοῖς κολάζειν αὐτῶν τὸ
 σφοδρὸν τῆς ψύξεως δυναμένοις ἔστιν ὅτε χρεῖαν τινὰ
 παρέχει τοῖς σώμασιν ἡμῶν, ὡς ἐν τοῖς περὶ φαρμάκων
 εἰρήσεται. καὶ γὰρ δὴ καὶ τὸ διὰ τῶν κανθαρίδων φάρ-
 10 μακον ἱκανῶς ὀνύνησι τοὺς ὑδερικούς, καίτοι τοῦπίπαι ἐλκοῖ
 τὴν κίστιν ἢ κανθαρίδ' ἀλλ' ἐπειδὴν ὑπὸ τε τῶν μιχθέντων
 αὐτῇ κολασθῆ καὶ σώματι προσάγεται καμπόλλην ὑγρότητα
 περιέχοντι, κενοῖ διὰ τῶν οὕρων αὐτό. μάλιστ' οὖν χρεῖ
 προσέχειν τὸν νοῦν ἐν ἅπασιν τοῖς δυνάμει θερμοῖς ἢ ψυ-
 15 χροῖς εἶναι λεγομένοις, εἴτε τῆς φύσεώς ἐστι τῶν τρέφειν
 δυναμένων εἴτε μόνην ἀφορμὴν ἀλλοιώσεως λαμβάνοντα
 κἄπειτα κατὰ τὴν οἰκείαν φύσιν ἀλλοιούμενα διατίθησθαι πως
 τὸ σῶμα καὶ τρίτον ἐπὶ τούτοις, εἰ μὴδ' ὅλως ἀλλοιοῦνται
 πρὸς αὐτοῦ κατὰ μὴδὲν εἰ μὲν γὰρ ἐκ τοῦ γένους εἴη τῶν
 20 τρεφόντων, εἰ μὲν κρατηθεῖη, θερμαίνει, μὴ κρατηθέντα δὲ
 ψύχει. | εἰ δὲ τῶν ἐπ' ὀλίγον ποσὸν ἀλλοιουμένων, θερ- 668
 μαίνει πάντως, εἰ δὲ τῶν μὴδ' ὅλως, ψύχει μάλιστα.

Cap. IV. Προσέχειν δ', ὡς εἴρηται, μάλιστα καὶ διορί-
 25 ζεσθαι τὰ καθ' ἑαυτὰ τῶν κατὰ συμβεβηκός, οὐκ ἐπὶ θερ-
 μῶν καὶ ψυχρῶν μόνον, ἀλλ' οὐδὲν ἥττον αὐτῶν ἐφ' ὑγρῶν
 τε καὶ ξηρῶν. Ἔνια γὰρ τῶν τοιούτων ξηρὰ ταῖς οὐσίαις
 ὑπάρχοντα πολλῶν θερμῶν τακέντα φαντασίαν ὑγρότητος ἔλα-
 βεν ὡς χαλκός καὶ σίδηρος, ἢ καθ' ἑαυτὰ μὲν ἔστιν ὑγρὰ
 καθάπερ ὁ κρύσταλλος, ἀκράτω δὲ ψύξει πλησιάζοντα ξηρὰ

1 ἀπόλλυται O ἀπαλλάττεται LMT || 3 μηκόνιον LOT μη-
 κόνιον M || ἄτι] τῷ L om T || 4 τῷ ζῳῷ LM τοῖς ζῳοῖς OT ||
 10 καίτοι] καὶ M || 12 κολασθήσεται M || 13 αὐτό LMT αὐτήν
 O || προσέχειν χρεῖ M || 15 ψυχροῖς ἢ θ. L ἢ ψ. ἢ θ T || 16 λαμ-
 βανόντων L¹ λαμβάνοντα L² || 21 ἐπὶ ποσὸν (om ὀλίγον) LT
 22 μάλιστα om L || 24 αὐτὰ M || 26 ξηρῶν] ψυχρῶν L¹ ξηρῶν
 L² || γὰρ ται LT || 27 τῷ θερμῷ M || 28 αὐτὰ M || 29 ψύξει L² UV
 ψύχει ML¹

φαίνεται. χρή τοίνυν ἀπάντων τούτων τὴν κρίσιν οὐχ ἀπλῶς
 ποιεῖσθαι, καθότι κἂν τοῖς ἔμπροσθεν ἐλέγομεν, ἀλλὰ μετὰ
 τοῦ συνεπισκέπτεσθαι, πῶς ἔχει θερμότητος ἢ ψυχρότητος·
 εἰ μὲν γὰρ ὀλίγησ μετέχοντα θερμότητος ὅμως ὑγρὰ φαί-
 νοιτο, διὰ τὴν οἰκείαν φύσιν ἐστὶ τοιαῦτα, κἂν εἰ μετὰ 5
 δαψιλοῦς θερμοσίας, ξηρά. τὰ δ' ἦτοι ῥέοντα μετὰ θερμό-
 669 τητος ζεύσεως ἢ πεπηγότα διὰ | ψῦξιν ἄκρατον, οὐ καθ' ἑαυ-
 τὰ νομίζειν εἶναι τὰ μὲν ὑγρά, τὰ δὲ ξηρά. ταύτη τ' οὖν
 διαιρεῖσθαι τὰ καθ' ἑαυτὰ τῶν κατὰ συμβεβηκὸς ἀναφέροντά
 τε πρὸς αὐτὰ ταῦτα τὴν κρίσιν οὕτω ποιεῖσθαι τῶν δυνάμει 10
 θερμῶν ἢ ψυχρῶν ἢ ξηρῶν ἢ ὑγρῶν οὐ γὰρ πρὸς τὸ κατὰ
 συμβεβηκὸς ἀλλὰ πρὸς τὸ καθ' ἑαυτὰ κρίνεσθαι χρή τὸ δυν-
 νάμει. κοινὴ δ' ἐπὶ πάντων ἡ κρίσις καὶ μία τὸ τάχος τῆς
 ἀλλοιωσέως. ὁμωνύμως δὲ λεγομένου τοῦ θερμοῦ καὶ ψυ-
 χροῦ καὶ ξηροῦ καὶ ὑγροῦ· τὸ μὲν γὰρ κατ' ἐπικράτησιν 15
 οὕτως ὀνομάζεται, τὸ δ' ὡς ἄκραν ἔχον ἧς παρονομάζεται
 ποιότητα· εἰς ὁπότερον ἂν αὐτῶν ἐτολίμως μεθίστηται τὸ
 κρινόμενον, ἔσται δυνάμει τοιοῦτον. ἔλαιον γοῦν ἐστὶ δυνάμει
 θερμόν, ὅτι ῥαδίως φλόξ γίνεται, κατὰ ταῦτα δὲ καὶ ῥη-
 τίνη καὶ πίσσα καὶ ἄσφαλτος, οἶνος δέ, διότι ῥαδίως αἷμα 20
 γίνεται, κατὰ ταῦτα δὲ καὶ μέλι καὶ κρέας καὶ γάλα.
 670 Ταυτὶ μὲν οὖν ὄλαις ἀλλοιούμενα ταῖς οὐδαῖς τροφαῖ
 τῶν ἀλλοιούντων εἰσὶ τὰ δὲ κατὰ μίαν ἡντινοῦν ποιότητα
 τὴν ἀλλοίωσιν ἴσχοντά τε καὶ παρέχοντα φάρμακα μόνον,
 ὥσπερ γε καὶ ὅσα ταῖς ὄλαις ἑαυτῶν οὐδαῖς ἄτρεπτα μέ- 25
 νοντα διατίθησὶ πως τὸ σῶμα, φάρμακα μὲν ἐστὶ καὶ ταῦτα,

1 τούτων ἀπ O || 3 ψυχρότητος ἢ ψ ἢ ξηρότητος ἢ ὑγρό-
 τητος (add) M || 4 ὑγρά] δ' ὑγρά L¹ γρ ξηρά L²T καὶ ὁ O ||
 6 ξηρά L¹ ὑγρά L²T || 7 ζεύσεως M || αὐτὰ M || 8 ταύτη] ταυτί
 M || 10 τε] γε L || δυνάμειων L || 11 καὶ ψ. καὶ ξ. καὶ ὁ L ||
 12 χρή κρίνεσθαι O || τὰ δυνάμει L || 15 τοῦ ξηροῦ κ. τοῦ ὁ L ||
 τὸ μὲν LT τὰ μὲν MO || 16 τὸ δε LT τὰ δε MO || ἔχον LT
 ἔχοντα MO || 17 ποιότητος LMO¹ ποιότητα O² in marg. || ἂν
 om. O || μεθίστηται L μεθίσταται MOT 18 ἔσται om. M || γοῦν
 LT μὲν M μὲν γὰρ O || ἐστὶ om. LT || δυνάμει μὲν L || 20 ἄσ-
 φαλτος καὶ πίσσα O 22 ὅλ τ. οὐ ἀλλ. L || τροφή L || 24 παρ-
 ἔχοντα LMT τρεπόμενα O 25 αὐτῶν T || 26 πῶς add. L
 om. cett.

χαλεπὰ δὲ καὶ φθαρτικὰ τῆς τοῦ ζώου φύσεως. ὕθενπερ
 οἶμαι τὸ γένος αὐτῶν ἅπαν ὀνομάζεται δηλητήριον. οὐ γὰρ
 δὴ διὰ τοῦτο γε λεκτέον οὐκ εἶναι τῷ γένει δηλητήρια τὰ
 τοιαῦτα, διότι παντελῶς ἐλάχιστα προσαχθέντα βλάβην οὐ-
 5 δεμίαν αἰσθητὴν ἐπιφέρει· οὕτω γὰρ ἂν οὐδὲ τὸ πῦρ εἴη
 θερμὸν οὐδ' ἢ χιῶν ψυχρά, ὡς καὶ τούτων γε τὰ παντά-
 πασι μικρὰ σαφῆς οὐδὲν ἀποτελεῖ περὶ τοῖς σώμασιν ἡμῶν
 πάθος. σπινθῆρος γὰρ ἐνὸς ἑκατοστὸν μέρος ἐστὶ μὲν πάν-
 τως τῷ γένει πῦρ, ἀλλ' οὐ μόνον οὐκ ἂν ἡμᾶς καύσειεν
 10 ἢ θερμήνειεν, ἀλλ' οὐδ' ἂν αἰσθησίην τινα παράσχοι προσπε-
 σόν. οὕτω δὲ καὶ τὸ τῆς ψυχρᾶς ῥαλίδος ἑκατοστὸν μέρος
 οὐ μόνον οὐδὲν ἂν βλάβειεν ἢ ψύξειεν, ἀλλ' οὐδ' ἂν αἰ-
 σθησίην τινα παράσχοι. | μὴ τοίνυν οὕτω μηδὲ τὰ δηλητήρια 671
 κρίνειν, ἀλλὰ τῇ τῆς ὅλης φύσεως ἐναντιώσει, τὴν δ' ἐναν-
 15 τίωσιν ἐκ τῆς ἐν μέσῳ κρίνειν μεταβολῆς. οἷον εὐθείως
 ἀπὸ τῶν στοιχείων οὐδ' ὕδωρ εἰς πῦρ οὔτε πῦρ εἰς ὕδωρ
 μεταβάλλειν πέφυκεν, ἀλλ' εἰς ἀέρα μὲν ἄμφω, ἐκεῖνος δ'
 εἰς ἑκάτερα, εἰς ἀλλήλα δὲ ταῦτ' οὐδαμῶς. ἄμεσος μὲν οὖν
 ἢ εἰς ἀέρα μεταβολὴ τοῦ ὕδατος, ὡσαύτως δὲ καὶ τοῦ πυ-
 20 ρός· οὐκ ἄμεσος δ' ἢ πυρός καὶ ὕδατος εἰς ἀλλήλα. ταῦτ'
 οὖν ἀλλήλοις ἐστὶν ἐναντία καὶ πολέμια. κατὰ δὲ τὸν αὐτὸν
 τρόπον καὶ ὁπὸς μήκωνος ἀνθρωπιῶ σώματι τελείως ἐστὶν
 ἐναντίος οὐδὲν εἰς αὐτὸν οὔτε κατὰ μίαν ποιότητα δρᾶσαι
 δυναμένῳ οὔτε πολὺν δὴ μᾶλλον ἔτι καθ' ὕλην τὴν οὐσίαν
 25 Ἐν μὲν δὴ τὸ γένος τοῦτο τῶν δηλητηρίων. ἕτερον δὲ
 τῶν ἀφορμῶν μὲν τινα μεταβολῆς λαμβανόντων ἐκ τῆς ἐν
 ἡμῖν θερμασίας, εἰς πολνειδεῖς δ' ἐντεῦθεν ἐκτρεπομένων
 ἀλλοιώσεις, ὑφ' ὧν διαφθείρεσθαι τὴν φύσιν ἡμῶν συμβέ-

1 ὕθεν LT || 2 καὶ τὸ γ. O || 3 γε om. M || 6 γε] δὲ O ||
 τὰ παντάπασιν μικρὰ LOT π. τ. σμ M || 7 περὶ] ἐν LT || 10 ἢ
 θερμήνειεν om. M || 11 ψυχροτάτης L || 13 τινα om M || παρά-
 σχοι προσπεσόν (add) LT || μηδὲ om M || 15 ἐν μέσῳ scripsi:
 ἐμμέσου codd. || 21 ἐστὶν ἐναντία LT ἐστὶ τὰ εἰ M ἐν. ἐστὶ O ||
 τε καὶ πολ T || δὲ post αὐτὸν colloc LMT || 22 ἀνθρωπιῶ M
 ἀνθρωπιῶν σώματος O || 23 αὐτὸν LT αἰτὸ MO || δυναμένῳ
 scripsi: δυνάμενον codd. post δυναμένου add. τὸ σῶμα LT ||
 25 τὸ γένος τοῦτο LT γένος τοῦτο M τοῦτο γ. O || 26 μὲν om.
 LT || τινα post δὲ colloc. T || 28 συμβίβηκε LMT συμβαίνει O

βηκε. πάντα γὰρ τὰ τοιαῦτα τῷ γένει δηλητήρια, κἄν διὰ
 672 σμικρότητα || ποτε μηδὲν αἰσθητὸν ἀπεργάζεται. τὰ μὲν δὴ
 διαβιβρώσκοντα καὶ σήποντα καὶ τήκοντα τὴν τοῦ σώματος
 ἡμῶν φύσιν εἰκότως ὀνομάζεται δυνάμει θερμά, τὰ δ' αὖ
 ψύχοντα καὶ νεκροῦντα ψυχρά. τὰ μὲν οὖν πρότερα παρὰ- 5
 λογον οὐδὲν οὔτ' αὐτὰ πάσχειν οὔτε τοῖς σώμασιν ἡμῶν
 ἐναπεργάζεσθαι δοκεῖ. θερμῷ γὰρ σώματι πλησιάζοντα καὶ
 τινα ῥοπήν ἀλλοιώσεως ἐντεῦθεν λαβόντα τὰ μὲν εἰς ἐσχά-
 τὴν ἀφικνεῖται θερμότητα, τὰ δ' εἰς σηπεδόνα. διατίθῃσιν
 οὖν εἰκότως καὶ τὰ τῶν ζῴων σώματα κατὰ τὴν ἑαυτῶν 10
 διάθεσιν. ὅσα δὲ ψύχει [τὸ σῶμα], κἄν θερμῆνας αὐτὰ
 προσενέγκῃς, ἀπορίαν οὐ σμικρὰν ἐπιφέρει, τίνος ποτὲ φύ-
 σεώς ἐστίν· εἰ γὰρ ἅπαξ ἐνεργεία θερμὰ γέγονε, τί οὐ θερ-
 μαίνει τὸ ζῷον; ἢ εἰ μήπω τεθέρμανται, πῶς φαίνεται
 θερμά; λύσις δὲ τῆς ἀπορίας, εἰ διορισθεῖη τὸ καθ' αὐτὸ 15
 ψυχρὸν τοῦ κατὰ συμβεβηκός, ὡς Ἀριστοτέλης ἐδίδαξεν.
 ἀπόλλυται γὰρ ἐν τάχει τῶν κατὰ συμβεβηκός θερμῶν ἢ
 673 ἐπίκρητος διάθεσις, ὥστ' εἰς τὴν ἀρχαίαν αὐτὰ φύσιν
 ἐπανέρχεται ῥαδίως. ἐν δὲ τῷ πλησιάζειν ἡμῖν τὰ φύσει
 μὲν ψυχρά, κατὰ συμβεβηκός δὲ θερμά, δύο ταῦτ' ἐξ ἀνάγ- 20
 κῆς γίγνεται· τὸ μὲν ἐπίκρητον αὐτῶν ἀπόλλυται θερμὸν,
 ἢ δ' οἰκεία κρᾶσις οὐδὲν ὑπὸ τῆς ἡμετέρας πάσχουσα μένει
 ψυχρά. καὶ τί θαυμαστόν, εἰ μήκωνος ὅπως ἢ μανδραγόρας
 ἢ κώνειον ἢ τι τῶν τοιούτων, εἰ καὶ θερμανθέντα προσεν-
 εχθεῖη, μικρὸν ὕστερον γίγνεται ψυχρά, πρισάνης καὶ γά- 25
 λακτος καὶ χόνδρου καὶ ἄρτου ταῦτόν τούτοις πασχόντων,
 ἐπειδὴν εἰς ἄρρωστον ἐμπεσόντα γαστέρα μὴ κρατηθῆ ἢ πρὸς
 αὐτῆς. ἐμείται γοῦν πολλάκις ἰκανῶς ψυχρά. καὶ τὸ γε
 τούτου μεῖζον, ὃ δὴ καὶ Ἴπποκράτης ἐπεσημίνατο, καίτοι
 χυμὸς ὃν ἤδη τὸ φλέγμα καὶ τῶν σιτίων τῶν μὴ πεφθέντων 30

1 δηλητήρια] πολέμια ἐστίν M || 3 τε καὶ σήπ M || 5 νε-
 κροῦντα codd. νεκροῦντα B || οὖν] δὴ LT || 6 πάσχει LT || 11 τὸ
 σῶμα om. L¹ add L² τὰ σώματα M || θερμῆνας M || 12 προσεν-
 ἐγκοις L || φέρει L || 15 διορισθῆ L || ἑαυτὸ T || 16 ἐδίδασκεν T
 19 ῥαδίως ἐπανέρχεται L || 24 τι τοιοῦτον M || προσενεχθεῖη
 LMT προσενεχθείης O || 26 ταῦτον τούτοις L ταῦτό τοῦτο MT
 29 τούτου LM τούτο T τούτων O || δὴ om. M || 30 ὃν O ὡν LMT ||
 μὴ om. LO || πολλάκις post πεφθέντων add M om. LOT

ἐν τῇ γαστρὶ γεννώμενον ὁμῶς ψυχρὸν ἀπτομένοις φαίνεται
 οὐ μόνον ἐν τῇ γαστρὶ συστάν ἀλλὰ καὶ τῶν φλεβῶν αὐ-
 τῶν ὑπὸ τινος τῶν καθαιρόντων φαρμάκων ἐλχθέν καίτοι
 γε γλισχρότατόν ἐστι φύσει καὶ βιαίως ἄγεται, ἀλλ' ὁμῶς
 5 οὐδ' ἡ βία τῆς | ὀκλῆς ἐκθερμαίνειν αὐτὸ δύναται. τί οὖν 674
 θαυμαστόν, εἰ καὶ τὸ μηκόνιον, οὕτως ἐναντίον ἡμῶν τῇ
 φύσει φάρμακον, ἀποψύχεται μὲν ἀντίκα μάλα, καὶν θερμὸν
 ποθῆ, συγκαταψύχει δ' ἑαυτῷ τὸ σῶμα; τὴν μὲν γὰρ ἐπι-
 κτητον οὐ φυλάττει θερμοσίαν, ὅτι φύσει ψυχρὸν ἦν· τῷ
 10 δὲ μηδ' ἀλλοιοῦσθαι τὴν οὐσίαν αὐτοῦ πρὸς ἡμῶν ἀλλὰ
 μᾶλλον ἀλλοιοῦν τε καὶ μεταβάλλειν ἡμᾶς οὐτ' ἐκθερμαίνεται
 που πρὸς ἡμῶν αὐτό τε διακίθησιν ἡμᾶς καθ' ἑαυτό· ψυ-
 χρὸν οὖν ὑπάρχον φύσει ψύχει δῆπου καὶ ἡμᾶς· οὐκ οὖν
 οὐκέτ' ἄπορον οὐδὲν ὑπόλοιπον ἐν τῷ λόγῳ. καὶ γὰρ δὴ
 15 καὶ ὅτι τούτων ἀπάντων τῶν φύσει ψυχρῶν ὅ τι ἂν ἐπι-
 πλέον ἐκθερμήνῃς, ἐξίσταται τῆς ἰδίας φύσεως, πρὸς τῷ μη-
 δὲν ἄπορον ἔχειν ἔτι καὶ μαρτυρεῖ τοῖς προειρημένοις. ὡς
 γὰρ καὶ ἡ σαλαμάνδρα μέχρι μὲν τινος οὐδὲν ὑπὸ πυρὸς
 πάσχει, κατακαίεται δ', εἰ πλείονα χρόνον πλησιάζειεν, οὕτω
 20 καὶ μανδραγόρας καὶ κώνειον καὶ μηκόνιον καὶ ψύλλιον ἐπι-
 βραχὺ μὲν ὁμιλήσαντα πυρὶ τὴν οἰκείαν ἔτι διαφυλάττει
 κρᾶσιν, ἐπὶ | πλέον δὲ θερμανθέντα διαφθείρεται παραχορῆμα 675
 καὶ δρᾶν οὐκέτ' οὐδὲν ὧν πρότερον ἐπιφύκει δύναται.

Τῶν μὲν δὴ τοιούτων ἀπάντων ἡ φύσις ἐναντιωτάτη

1 τῇ om LT || γεγεννημένος LT γεννώμενον Corn. || 2 συ-
 ιστᾶν L || κάκ] καὶ L || 4 γε om LT || γλ. φύσει ἐστὶ M γλ
 σφόδρα, φησὶν, ἐστὶ L γλισχρότητος σφόδρα φύσει ἐστὶ T γλ
 ἐστὶ σφόδρα O || 6 μηκόνιον LT μηκόνειον MO || 8 δ' αὐτῷ καὶ
 τὸ M δ' ἑαυτοῦ καὶ τὸ T || μὲν add. L om MOT || 10 vocabula
 ἀλλὰ μᾶλλον usque ad πρὸς ἡμῶν om. L¹ add. L² in marg ||
 11 ἐκθερμαίνεται L² MT θερμαίνεται O || 12 που M δῆπου LT
 τι O || ἑαυτό L αὐτό MO || 13 δῆπου] παντως L || οὐκ οὖν ὑπό-
 λοιπον ἔτ' ἄπορον οὐδ' ἐ. τ λ LT ὑπόλοιπον post λόγῳ colloc
 M || 14 δῆ add. L² || 17 ἔτι L² τι L¹ T || προειρημένοις LMT εἰρη-
 μένοις O || 18 γὰρ δὴ καὶ LT || οὐδὲν ἔπο πυρὸς L οὐ δ τοῦ
 π M ὁ π οὐ O || 19 πλείονα χρόνον LT ἐπὶ πλείοσι χρόνω
 MO || ante πλησιάζειεν add τῷ πυρὶ O om LMT || 20 ὁ μαν.
 O || καὶ μηκόνιον add. LMT om. O || 21 πυρὶ LM τῷ π O || ἐτι
 om LT || 23 οὐκέτ' om. L || 24 ἀπάντων om. T

τοῖς ἀνθρώποις ἐστί· φύσιν δ' ὅταν εἶπω, τὴν ὅλην οὐσίαν
 τε καὶ κρᾶσιν λέγω τὴν ἐκ τῶν πρώτων στοιχείων, θερμοῦ
 καὶ ψυχροῦ καὶ ξηροῦ καὶ ὑγροῦ· τῶν δέ γε τάχιστα τρε-
 φόντων οἰκειοτάτη. τὰ δ' ἄλλα πάντα μεταξὺ τούτων ἐστί,
 τὰ μὲν μᾶλλον, τὰ δ' ἥττον δρᾶν καὶ πάσχειν ὑπὸ τοῦ 5
 σώματος ἡμῶν δυνάμενα, καστόριον μὲν καὶ πέπερι δρᾶν
 μᾶλλον ἢ πάσχειν [ὑπὸ τοῦ σώματος ἡμῶν δυνάμενα], οἶνος
 δὲ καὶ μέλι καὶ πτισάνη πάσχειν μᾶλλον ἢ δρᾶν. ἅπαντα
 γοῦν ταῦτα καὶ πάσχει τι καὶ δρᾶ περὶ τὸ σῶμα· καθ' ὅλου
 γὰρ ἐπειδὴν εἰς ταύτῃν ἀλλήλοις ἤκοντα δύο σώματα δια- 10
 μάχηται τε καὶ στασιάζῃ πρὸς ἀλλήλα περὶ τῆς ἀλλοιώσεως
 ἐν χρόνῳ πλείονι, δρᾶν καὶ πάσχειν ἐκάτερον αὐτῶν ἀναγ-
 καῖόν ἐστιν. ἴσως δέ, κἂν μὴ πάνυ πολλῷ χρόνῳ γίγνηται
 τοῦτο, δρᾶ μὲν τι καὶ τότε τὸ νικώμενον εἰς τὸ κρατοῦν,
 676 ἀλλ' οὕτω | σμικρὸν ὡς λανθάνειν τὴν αἴσθησιν. οὐδὲ γὰρ 15
 ὁ τμητικώτατος σίδηρος εἰ τὸν μαλακώτατον τέμνοι κηρὸν
 δι' ὅλης ἡμέρας καὶ νυκτός, δυνατὸν αὐτῷ μὴ οὐκ ἀμβλεῖ
 γενέσθαι σαφῶς. οὕτω δὴπου κἀκεῖνο καλῶς εἰρησθαι δοκεῖ

Πέτρην κοιλαίνει ἕανίς ὕδατος ἐνδεδεχέει.

καὶ γὰρ καὶ φαίνεται γιγνόμενον οὕτως· ἀλλ' ἐπὶ μιᾶς ἢ καὶ 20
 δευτέρας προσβολῆς οὐδὲν οὕτω σαφές ἐν τοῖς τοιοῦτοις
 ἰδεῖν ἐστιν. ὅθεν οἶμαι καὶ τὸ μὴδ' ὅλως πάσχειν ἕνια
 πρὸς τῶν ὁμιλούντων ἐδοξάσθη τίσι καὶ συγχωρητέον γε
 τοῖς οὕτω λέγουσι πολλάκις καὶ αὐτοὺς ὁμοίως ἐκείνοις
 λεκτέον ἐστί τὰ πολλὰ, πλὴν εἴ ποτε μέχρι τῆς ἐσχάτης 25
 ἀκριβείας ἀνάγοιμεν τὸν λόγον, ὥσπερ ἐν τῷ παρόντι ποι-
 οῦμεν. οὕτως οὖν καὶ τὸ τῆς ἀειπαθείας δόγμα τῷ λόγῳ
 μὲν αὐτῷ μόνῳ σκοποῦσιν ἰσχυρὰν ἔχει τὴν ἀπόδειξιν. οὐ

6 μὲν M μὲν γὰρ LOT || 7 ἢ καὶ π M || vocabula ὑπὸ τοῦ
 σώματος ἢ δυν. om L¹T add. L² in marg. || 8 πάσχει L¹ πάσχειν
 L² || δρᾶ L¹ δρᾶν L² || 9 γοῦν LM οὖν OT || τι om. LT || 11 τε
 om. M || 13 πάνυ πολλῷ LT πολλῷ πάνυ MO || 14 τι T ἐτι cett. ||
 15 μικρὸν LT || 16 τέμνοι L τέμνει MOT || 17 δυνατον LOT Corn
 ἀδύνατον M || αὐτὸν M || ἀμβλεῖ LO ἀμβλὸν M || 18 δὲ που LT ||
 19 Πέτρην cf Kinkel, fragm. epic. Graec I, 271 fr 10 || 20 ἐπὶ
 LT ἐκ τε M ἐπὶ μὲν O || καὶ om. LT || 22 ἕνια om. M || 24 καὶ
 LMT δὲ καὶ O || αὐτοὺς LM αὐτοῖς T αὐτοὺς ἡμᾶς O || 25 τῆς
 om. L || 27 οὕτω γοῦν M || 28 αὐτὸ L¹ γρ. αὐτῷ L²

μὴν χρεία γ' αὐτοῦ τίς ἐστίν πρὸς τὰς κατὰ μέρος πράξεις.
 ἂν γὰρ οὕτω μικρά τινα περὶ ἡμᾶς ἢ πάθη διὰ παντός, 677
 ὡς μηδεμίαν αἰσθητὴν καὶ σαφῆ βλάβην ἐνεργείας ἐργά-
 ζεσθαι μηδεμιᾶς, εὐκαταφρόνητα δῆπουθέν ἐστὶ καὶ τῷ μηδ'
 5 εἶναι φάσκοντι τὰ τοιαῦτα συγχωρητέον. οὕτως οὖν ἔχει
 καὶ τῶν τρεφόντων ὀλίγου δεῖν ἀπάντων. ἐργάζεται μὲν
 γὰρ τι καὶ αὐτὰ περὶ τὸ σῶμα τῶν ἀνθρώπων, ἀλλ' οὐκ
 αἰσθητὸν οὐδὲ σαφὲς εἰσάπαξ. ἢ μέντοι πολυχρόνιος αὐ-
 τῶν προσφορὰ μεγάλως ἄλλοιοῖ καὶ μεταβάλλει σαφῶς ἤδη
 10 τὰ σώματα. ἔνια μὲν γε καὶ κατὰ τὴν πρώτην χρῆσιν εὐθύς
 ἐναργῶς ἐνδείκνυται τὴν ἀλλοίωσιν, οἶον καὶ ἡ θριδακίνη
 τοὺς μὲν ἐγκαιομένους τὴν γαστέρα σαφῶς ἐμψύχουσά τε
 καὶ ἀδίψους ἐργαζομένη, τοὺς δὲ κατεψυγμένους ἐναργῶς
 βλάπτουσα. συντελεῖ δ' οὐ μικρὰ καὶ τοῖς ὕπνοις οὐ κατ'
 15 ἄλλον τινὰ λόγον, ἀλλ' ἢ ὅτι ψυχρὰ τ' ἐστὶ καὶ ὑγρὰ τὴν
 κρᾶσιν, ἀλλ' οὕτω ψυχρὰ καὶ ὑγρὰ πρὸς ἀνθρωπὸν τε καὶ
 τὰλλ' ὅσα τρέφειν πέφυκεν ὡς καὶ τὰ ξύλα τὰ χλωρὰ πρὸς
 τὸ πῦρ. ὥστ' εὐλόγως ἄμφω τοῖς τοιούτοις ἐδέσμασιν ὑπ-
 ἄρχει | τὸ δ' ὡς φαρμάκοις διατιθέναι τὰ σώμαθ' ἡμῶν καὶ 678
 20 τὸ τρέφειν, παρ' ὅλον μὲν τὸν χρόνον τῆς πέψεως ὡς φαρ-
 μάκοις ἠνίκα δ' ἤδη τρέφει τε καὶ τελείως ὁμοιοῦται, τότε
 οὐκέτ' οὐδὲν ἡμᾶς ἀντιδρῶντα τὴν ἐμφυτον αἴξει θερμοσίαν,
 ὡς καὶ πρόσθεν εἴρηται. κοινὸν γὰρ δὴ τοῦτο τῶν τρεφόν-
 των ἀπάντων ἐστὶ καὶ οὐ χρὴ θαυμάζειν, εἴ τι, πρὶν μὲν
 25 ἐξομοιοῦσθαι καὶ τρέφειν, ἔτι πεττόμενον ἐψυξεν, ἐξομοιωθέν
 δὲ καὶ θρέψαν ἐθέρμηκε, μεμνημένους αἰεὶ τοῦ τῶν χλωρῶν
 ξύλων παραδείγματος. ὥστε καὶ ἡ χρεία τῶν τοιούτων ἀπάν-
 των διττὴ τοῖς ἰατροῖς ἐστὶ καὶ ὡς σιτίων καὶ ὡς φαρμάκων.
 φέρε γὰρ ὑπελλάχθαι τινὶ τὴν ἀρίστην ἐν τῇ γαστρὶ κρᾶσιν

1 γε αὐτοῦ τίς ἐστίν LMT γέ τις ἐστίν αὐτοῦ O || 2 ἂν |
 τὰ LT || μικρὰ LM οὕτως μικρὰ O || ἢ om LT || 4 μηδ' M μηδὲ
 LT μηδὲν O 7 αὐτὰ LMT ταῦτα O || 8 εἰς ἀπαξ LT τι καθ-
 ἀπαξ MO || 10 γε, γὰρ O || 12 ἐγκαιομένους T || 15 ἢ add LMT
 om O || 16 ψυχρὰ καὶ ὑγρὰ LT ὑ. κ ψ. MO || τε om L ||
 17 ἀλλὰ LT || πέφυκε τρέφειν LT || 19 φάρμακον T φάρμακα L ||
 20 τῆς πέψεως χρόνον L || 22 οὐδὲν om LT || ἡμῶν L || 23 δὴ
 τοῦτο LT ἤδη τοῦτο MO || 25 ἐψυξεν M ἐψυγεν LOY

ἐπὶ τὸ θερμότερον. οὗτος ἄχρι μὲν οὐ πέττει τὴν θριδακλί-
νην, ἐμψυχθῆσεται καὶ συμμετρίαν κτήσεται κράσεως· ἐπει-
δὲν δ' ἐξ αὐτῆς ἴδη τρέφεται, τὴν οὐσίαν αὐξήσει τῆς ἐμ-
φύτου θερμασίας.

Ἐν τούτῳ δὴ καὶ μάλιστα δοκοῦσί μοι παραλογίζεσθαι 5
σφᾶς αὐτοὺς οἱ πολλοὶ τῶν νεωτέρων ἰατρῶν ἀγνοοῦντες,
679 ὡς ἐνίοτε μὲν ἢ ποιότης | ἐπιτείνεται τῆς ἐν ἡμῖν θερ-
μασίας, ἐνίοτε δ' ἢ οὐσία παραύξεται καὶ ὡς ἐκατέρως οἱ
παλαιοὶ θερμότερον γεγόνεναί φασὶ τὸ ζῶον. καὶ γὰρ καὶ
γίγνεται θερμότερον, ἂν τ' ἐπιτείνῃς αὐτοῦ τὴν θερμασίαν 10
ἂν τ' αὐξήσῃς τὴν οὐσίαν, ἐν ἣ πρώτῃ περιέχεται. φέρε
γὰρ εἶναι τὸ αἷμα τὸ ἐν τῷ σώματι τοῦ ζῴου καθ' ἑαυτὸ
θερμὸν ἢ καὶ νῆ Δία, εἰ βούλει, τὴν ξανθὴν χολήν,
ἅπαντα δὲ τᾶλλα κατὰ συμβεβηκὸς ὑπάρχειν θερμὰ τῷ τού-
των μετέχειν. ἄρ' οὐκ ἀναγκαῖον ἔσται διττῶς γίνεσθαι 15
θερμότερον τὸ ζῶον ἢτοι τῷ πλείονας ἐπικτήσασθαι τοὺς
θερμοὺς χυμοὺς ἢ τῷ θερμότερους ἔχειν ἢ πρότερον; ἐμοὶ
μὲν καὶ πάνυ φαίνεται. κατὰ δὲ τὸν αὐτὸν οἶμαι τρόπον
καὶ ψυχρότερον ἔσται διττῶς ἢ τῷ πλείονας ὑποτραφῆναι
τοὺς ψυχροὺς χυμοὺς, οἷον τὸ τε φλέγμα καὶ τὴν μέλαιναν 20
χολήν ἢ τῷ τῆς αὐτῆς ἀπάντων μενούσης συμμετρίας ὑπαλ-
λαχθῆναι μόνην τὴν ποιότητα τί δὴ οὐκ οὖν θαυμαστόν, ἄχρι
μὲν ἂν πέττηται τὸ ψυχρὸν τῆ φύσει σιτίον, οἷον ἀνδράχνη
τε καὶ θριδακλίη, ψυχρᾶς ποιότητος ἀναπλίμπλασθαι τὸ σῶμα,
680 πεφθέντων δ' ἀκριβῶς καὶ γενομένων αἵματος χρηστοῦ θερ- 25
μότερον αὐτίς ἑαυτοῦ γίνεσθαι τὸ σῶμα τῆ τοῦ θερμοῦ
χυμοῦ γενέσει; καὶ μὴν εἰ μηδὲν τούτων μῆτ' ἀδύνατόν
ἔστι μῆτε θαυμαστόν ἔτι, πανσάσθωσαν οἱ μὴ συγχωροῦντες
ἐν καὶ ταῦτόν ἔδεσμα καὶ τὴν ὡς τροφῆς καὶ τὴν ὡς φαρ-
μάκου χρεῖαν τῷ ζῴῳ παρέχειν. ὡς γὰρ εἰ καὶ μηδ' ὅλως 30

2 ἐμψυγῆσεται L¹T γρ ἐμψυχθῆσεται L² || τε καὶ T || 3 ἐκ
ταύτης LT || αἰξίει M || 5 δὲ δὴ M || 9 τὸ ζῶον φασὶ O || 12 τὸ
τῶν OT || 12 ἑαυτὸ LT αὐτὸ MO || 15 ἔσται om. L || 16 τοὺς
θερμοὺς χ LMT χυμοὺς θ. O || 19 πλείονας LT πλείους MO ||
ἐπιτραφῆναι LT || 20 τε om O || 21 αὐτῆς L αὐτῶν MOT ||
ἐπηλλάχθαι M || 25 αἵματος χρηστοῦ M αἷμα χρηστοῦν LOT ||
30 παρέξειν O

ἐπέφθη, διὰ παντός ἂν ἐφυλάχθη φάρμακον, οὕτω πεφθὲν
 ἄμφω γίνεται. φέρε γὰρ μηδ' ὅλως πεφθῆναι τὴν θρι-
 δακίνην ἢ νῆ Δία τὸν χυλὸν αὐτῆς, ἐπειδὴ καὶ παραπλήσια
 τῷ τῆς μήκωνος ὁπῶ δρᾶ τὸν ἄνθρωπον, εἰ πάμπολυς
 5 ληφθείη, ἄρ' οὖν οὐ φάρμακον ἔσται τηνικαῦτα μόνον, ἄλλο
 δ' οὐδέν; οὐκ οἶμαί τινα περὶ γε τούτου διαμφισβητήσιν·
 ὡστ' ἔχει πάντως καὶ τὴν τοῦ φαρμάκου δύναμιν ἢ θρι-
 δακίνην. ἀλλὰ μὴν εἶχε καὶ τὴν τῆς τροφῆς· ἔθρεψε γὰρ
 πολλάκις· ὡστ' ἀμφοτέρας μὲν ἅμα τὰς δυνάμεις ἐν ἑαυτῇ
 10 περιέχει, δείκνυσι δ' οὐχ ὁμοίως ἀμφοτέρας, ἀλλ' ἐπειδὴν μὲν
 αὐτὴ πλέον ἐνεργῆ περὶ τὸν ἄνθρωπον ἢ πάσχη, τὴν ὡς
 φαρμάκου μᾶλλον | ἐπιδείκνυται δύναμιν, ἐπειδὴν δὲ πάσχη 681
 πλέον ἢ ποιῆ, τὴν ὡς σιτίου. καὶ τί θαυμαστόν, εἰ τῇ
 θριδακίνῃ καὶ δρᾶν καὶ πάσχειν συμβέβηκεν, ὅπου γε καὶ
 15 τῷ ξίφει, καθότι καὶ μικρὸν ἔμπροσθεν ἐλέγετο, μὴ μόνον
 δρᾶν εἰς τὸν κηρὸν ἀλλὰ καὶ πάσχειν ὑπάρχει. τῷ δ' εἶναι
 πολὺ πλέον ὃ πέφυκε δρᾶν τοῦ πάσχειν λανθάνει θάτερον.
 ἀλλ' εἰ σκληρότατον αὐτῷ παραβάλλοις σίδηρον, ἔμπαλιν σοι
 φανεῖται πάσχειν μᾶλλον ἢ δρᾶν, καίτοι δρᾶ μὲν τι καὶ
 20 τότε, παρορᾶται δ' ἢ ἡ δύναμις αὐτοῦ διὰ σμικρότητα.

Θαροοῦντες οὖν ἐπὶ πάντων μὲν ἁπλῶς ἀποφαινόμεθα
 τῶν σιτίων, ὡς οὐ μόνον πάσχειν ὑπὸ τοῦ σώματος ἡμῶν
 ἀλλὰ καὶ δρᾶν εἰς αὐτὸ πέφυκεν· ἥδη δὲ καὶ περὶ τινῶν,
 οἷς ἐναργῶς καὶ σαφῶς ὑπάρχει τὸ δρᾶν, ὡς οὐ σιτία μόνον
 25 ἔστιν ἀλλὰ καὶ φάρμακα. θριδακίνην μὲν οὖν καὶ τροφή
 καὶ φάρμακον ψυχρόν, εἰζωμον δὲ καὶ τροφή καὶ φάρ-
 μακον θερμόν. εἰ δὲ καὶ καστόριον ἐν τῷ χρόνῳ πέττεται,
 εἶη ἂν καὶ τοῦτο καὶ τροφή καὶ φάρμακον θερμόν· οὕτω

4 τῆς LT τοῦ MO || δρᾶ M δρᾶ εἰς LOT || 5 οὐ L²M om.
 OL¹T || μόνον om L¹ add L² || 6 γε om LT || διαμφισβητήσιν
 LT ἀμφισβητήσιν MO || 7 εἶχε L || 8 εἶχε LM ἔσχε O || 9 ὡστ'
 om T || μὲν ἅμα } ἄρα LT || ἑαυτῷ T¹ || 10 περιέχειν M || δείκνυσι
 M || 13 καὶ τί θαυμαστόν MT καὶ τοι Θ L¹ οὐδέν add. L² κ
 Θ οὐδέν O || 14 γε om. LMT || 15 σμικρόν T || ἐλέγετο LMT
 ἐλέγομεν O || 17 τοῦ π LMT ἢ π O || 18 εἰ | εἰ καὶ LOT || 21 μὲν
 post θαροοῦντες colloc L || 22 τῶν om. LMT || 25 post οὖν add
 γίνεται τοῖς κενόσηκῶσι sed verba τ ν del. L || 28 καὶ τροφή καὶ
 φάρμακον L τροφή τε ἅμα καὶ φάρμακον MT κ τρ κ φ ἅμα O

682 δὲ καὶ ἡ νῆπι καὶ πέπερι καὶ τῶν βοτανῶν ἄνηθόν τε καὶ
 πήγανον ὀρίγανόν τε καὶ γλήχων καὶ καλαμίνθη καὶ θύμ-
 βρα καὶ θύμος πάντα γὰρ ταῦτα καὶ τροφαὶ καὶ φάρμακα
 θερμά, πρὶν μὲν εἰς αἷμα μεταβαλεῖν, ἔτι γε πετιόμενα,
 φάρμακα, μεταβληθέντα δ' οὐκέτι μὲν φάρμακα, τροφαὶ δ' 5
 ἤδη κατὰ τὸ δεύτερον δηλονότι τῆς τροφῆς σημαινόμενον,
 ὃ οὐπω μὲν ἔστι τροφή, ὅλον δὲ τροφή.

Ὡς οὖν ἔμπροσθεν ἐπὶ τῆς θριδακίνης ὑπεθέμεθα μίαν
 μὲν κοιλίαν θερμοτέραν τοῦ δέοντος, ἑτέραν δὲ ψυχροτέραν,
 οὕτω καὶ νῦν ἐπὶ πάντων τῶν δυνάμει θερμῶν ὑποκείσθω- 10
 σαν αἱ δύο κοιλίαι. τὴν μὲν οὖν ψυχροτέραν τοῦ δέοντος,
 ἄχρι περ ἂν ἢ ἐν αὐτῇ περιεχόμενα καὶ πετιόμενα τὰ τοι-
 αῦτα σύμπαντα, θερμανεῖ τε καὶ εἰς ἰσότητα κράσεως ἐπαν-
 ἄξει καὶ ὠφελήσει λόγῳ φαρμάκων, τὴν δ' ἑτέραν τὴν θερ-
 μὴν ἐκπυρώσει τε καὶ μεγάλως βλάψει, καὶ ταύτας μὲν τὰς 15
 ἀλλοιώσεις ἐργάζεται κατὰ ποιότητα. πεφθέντα δ' ἀκριβῶς
 καὶ μεταβληθέντα καὶ χρηστὸν αἷμα γεγόμενα κατ' οὐσίαν
 683 ἀνξήσει τὸ ἔμφυτον τοῦ ζώου θερμόν, οὐ κατὰ ποιότητα.
 καθ' ὅλον γὰρ, ἂν τε θερμόν ἂν τε ψυχρὸν ἢ τῇ δυνάμει
 τὸ σιλόν, ἐπειδὴν αἵματωθῆ, τὴν ἔμφυτον ὡσαύτως ἀΐξει 20
 θερμοσίαν· ἄχρι δ' ἂν ἄγεται μὲν εἰς αἵματος ἰδέαν, οὐπω
 δὲ τελέως αἷμα <γένηται>, ψύχει καὶ θερμαίνει τὸ σῶμα
 δίκην φαρμάκου. ἅπας δ' οὗτος ὁ λόγος ἐκ μιᾶς, ὡς ἔοικεν,
 ἀρχῆς ἤρτηται. διὸ καὶ φυλάττειν αὐτὴν ἀεὶ χρὴ καὶ με-
 μνησθαι διὰ παντός, ὡς ἕκαστον τῶν σωμάτων ἰδιότητά 25
 τινὰ κέκτηται κράσεως, οἰκείαν μὲν τῆδέ τινι τῇ φύσει, δια-

3 καὶ θύμος om. L || τροφή M || 4 μὲν LM γὰρ O μὲν γὰρ T
 μεταβάλλει LO μεταβάλλειν T || γε om. LT τε M || 5 μεταβαλλό-
 μενα MT || δ' ἤδη] δὲ L || 6 σημαινόμενον post δηλονότι colloc
 L || 8 τῆς L om. MO || ὑπεθέμεθα MT ὑποτιθέμεθα L ἐλέγομεν
 O || 9 θερμοτέραν LMT ψυχροτέραν O || ψυχροτέραν LMT θερ-
 μοτέραν O || 11 οὖν LMT δὴ O || 13 θερμανεῖ L θερμαίνει MO ||
 τε om. L || 18 τῶ ζώῳ L¹OT τοῦ ζώου L² || 19 ἂν τε θερμόν
 ἂν τε ψ LT ἂν τε ψ ἂν τε θ MO || 20 ὡσαύτως] σαφῶς M ||
 ἀΐξει LT ἀνξήσει MO || 22 <γένηται> addidi: ἔστιν αἷμα LT
 αἷμα M αἵμαθῆ O || καὶ add ante ψύχει T || τὸ σῶμα] τὸ ζῶον
 O || 23 πᾶς LT || ὡς ἔοικεν LM om. O λόγος ἔοικεν ἐκ μ T ||
 24 εἴρηται L || χρὴ ἀεὶ L

φερομένην δὲ τῆδέ τι, καὶ ὡς εἰ μὲν ἀλλοιώσειε τὸ οἰκείον
εἰς τὴν ἑαυτοῦ φύσιν, ἀυξήσει τὴν οὐσίαν οὕτω τῆς ἐν
αὐτῷ θερμοσίας· εἰ δ' ἀλλοιωθείη, δυοῖν θάτερον αὐτῶ
συμβήσεται, θερμαίνοντος μὲν τοῦ μεταβάλλοντος ἐπικτη-
3 σασθαί τινα θερμοσίαν, μὴ θερμαίνοντος δὲ τὴν οἰκείαν
ἀπολέσαι. δῆλον οὖν ἐκ τούτων, ὡς ἐν τῷ πρὸς τι σύμπαντι
ἔστι τὰ τοιαῦτα. πρὸς γὰρ τὴν ιδιότητα τῆς ἀλλοιούσης
φύσεως ἕκαστον τῶν προσφερομένων ἢ τροφῆς ἢ | φαρμάκου 684
λόγον ἢ ἀμφοτέρων ὑφέξει, οἷον τὸ κώνειον τῷ ψαρὶ μὲν
10 τροφῇ, φάρμακον δ' ἀνθρώπῳ καὶ τοῖς μὲν ὄρτυξιν ἐλλέ-
βορος τροφῇ, τοῖς δ' ἀνθρώποις φάρμακον ἢ μὲν γὰρ τῶν
ὄρτυγων κρᾶσις ἕξομοιοῦν ἑαυτῇ δύναται τὸν ἐλλέβορον, ἢ
δὲ τῶν ἀνθρώπων οὐ δύναται.

Cap. V. Φανερόν οὖν ἤδη γέγονεν, ὡς ἡ κρίσις τῶν
15 πρὸς ἡμᾶς ὑγρῶν ἢ ξηρῶν ἢ ψυχρῶν ἢ θερμῶν οὐκ ἔξω-
θέν ποθεν, ἀλλ' ἐξ ὧν ἡμεῖς αὐτοὶ πάσχομεν ἀκριβῶς ἂν
γίνοιτο καὶ ὡς πρῶτον μὲν καὶ μάλιστα ταῦτ' εἶη σκεπτέον,
ἐφεξῆς δ', εἴ τι δεήσειε, καὶ τὰ ἔξωθεν. εἰ μὲν γὰρ ἐν-
αργῆς εἶη καὶ σαφῆς αἰσθῆσαι τοῦ προσαχθέντος ἢ ἐνεργεία
20 φαρμάκου, ταῦτι, πιστευτέον ἀμελοῦντας τῶν ἄλλων ἀπάντων
γνωρισμάτων· εἰ δ' ἀμυδρὰ καὶ ἀσαφῆς ἢ ἐπίμικτος ἢ τιν'
ὅλως ἀμφισβήτησιν ἔχουσα, τηνικαῦτα καὶ πρὸς τὰ ἐκτὸς
ἅπαντα κριτέον αὐτήν, οὐκ οὖν οὐδὲ πρὸς ταῦτα πόρρωθεν,
ἀλλ' ἀπ' αὐτῆς τοῦ ζητουμένου τῆς οὐσίας, | οἷον εἰ τὸ 686
25 ἔλαιον θερμόν, οὐχ ὅτι γλίσχρον ἢ ὠχρὸν ἢ κοῦφον, ἀλλ'
εἰ ῥαδίως ἐκφλογοῦται. τοῦτο γὰρ ἦν αὐτῷ τὸ δυνάμει θερ-
μῷ εἶναι τὸ ταχέως μεταβάλλειν εἰς τὸ ἐνεργεῖα θερμόν
κατὰ δὲ τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ πῶς τῶν ἡμετέρων σωματίων οὐκ

1 ἀλλοιώσει L || 2 ἐν αὐτῶ] ἑαυτῶν T || 3 φ λόγον ἢ ἀ LM
φ. ἢ ἀ λ O || 9 ἐφέξει LT || 13 οὐ δύναται] οὐκέτι L || 15 θερ-
μῶν ἢ ψυχε LMT || 16 post ἀλλ' add. ἔσωθεν L || 17 γίνοιτο
corig ex γένοιτο L || πρῶτην L' MOT γρ πρῶτον L² || ταῦτ'
scilicet: ταύτην codd || 18 ἐπισκεπτέον pro εἶη sc. LT || εἰ δε-
ήσει L || τὰ β. πρσι' τῆς L τῆν MO τῶν T || 20 πιστευόντας L¹
γρ πιστευτέον L² || ἀπάντων τῶν ἄλλων γν M || 21 ἐπίμικτος]
ἐπίκτητος M || 23 οὐκ οὖν O οὐκ οὖν L οὐκοῦν M || ταῦτα] τὰ L ||
24 τοῦ ζητουμένου τῆς οὐσίας LMT τῆς οὐ τ. ζ. O || 25 θερμῶ
L θερμον M() εἶναι θερμον T

εἰ παχυμερές ἢ λεπτομερές ἢ ὑγρὸν ἢ κοῦφον ἢ γλίσχυρον ἢ ὠχρόν, ἀλλ' εἰ θερμαίνει προσαγόμενον· οὕτω δ' οὐδ' εἰ γλυκὺ καὶ κοιλίαν ἰπάγον ἢ εὐρουν ἐργαζόμενον ἐν ταῖς φλεβοτομίαις, εἰ ἐπισταχθεῖη, τὸ αἷμα. καὶ γὰρ καὶ ταῦτα περιττὰ παρὸν γε σκοπεῖν, εἰ θερμαίνει προσαγόμενον. εἰ μὲν οὖν ἐπισήμως τε καὶ ἰσχυρῶς ἐπολεῖ τοῦτο, καθάπερ τὸ πέπερι, πρόδηλον ἂν ἦν πᾶσι καὶ ἀναμφισβήτητον· ἐπεὶ δ' οὐκ ἰσχυρῶς, εὐλόγως εἰς ζήτησιν ἀφικνεῖται, πολὺ δὲ μᾶλλον ἐπὶ ῥοδίον τε καὶ ὄξους ἠπόρηται τε καὶ ἠμφισβήτηται τοῖς ἰατροῖς, εἴτε δυνάμει θερμὰ πέφυκεν εἴτε ψυχρά. 16

Χρὴ τοίνυν ἐξευρεῖν τινὰς ἐφ' ἅπασιν τοῖς δυνάμει λεγομένοις ὑπάρχειν ἢ θερμοῖς ἢ ψυχροῖς ἢ ξηραῖς ἢ ὑγροῖς ἀκριβεῖς καὶ σαφεῖς διορισμούς, ὡς ἔμπροσθεν ἐπὶ τῶν 686 ἐνεργείᾳ λεγομένων ἐποησάμεθα. προσήκει δ' οἴμαι τὴν ἀρχὴν ἀπὸ τῶν ἐναργεσιῶν ποιήσασθαι· γυμνασάμενος γάρ τις ἐν τούτοις ῥᾶν ἀκολουθήσει τοῖς ἀσαφεστέροις. εὐθύς οὖν ἐν τῷ προσφέρειν τῷ σώματι τύδε τι τὸ φάρμακον ἢ τὸ σιτίον ἀπηλλάχθω τὸ προσφερόμενον ἀπάσης σφοδρᾶς ἐπικτητοῦ θερμότητός τε καὶ ψύξεως ὃν μὲν γὰρ ἐν τοῖς ἔμπροσθεν ἐποησάμεθα διορισμόν, ἤνλικα τὰ θ' ὑγρά καὶ 20 τὰ ξηρὰ σώματα διαγιγνώσκειν ἐπεχειροῦμεν, οὗτος ἂν οὐδὲν ἤττον εἴη καὶ νῦν χρήσιμος ἐπὶ τῶν δυνάμει θερμοῶν καὶ ψυχρῶν. εἴτε γὰρ δυνάμει ψυχρὸν ὃν τὸ προσφερόμενον ἐκθερμῆναις σφοδρῶς εἴτε θερμὸν ὃν καταψύξαις, ἢ πρώτη τοῦ σώματος προσβολὴ τὴν αἴσθησιν ἀπὸ τῆς ἐπι- 25 κτήτου διαθέσεως, οὐκ ἀπὸ τῆς οἰκείας τοῦ προσαχθέντος ἐργάζεται κράσεως. ἔν' οὖν ἀκριβῆς τε καὶ εἰλικρινῆς ἢ

3 ante γλυκὺ add. τὸ μέλι M post γλυκὺ add. καὶ ἠδὺν LMT || 4 post φλεβοτομίαις add. τὸ σῶμα L || εἰ L¹ γρ. ἔν' L² || τῷ αἵματι L¹ γρ. τὸ αἷμα L² || 7 ἂν om. LT || ἅπασιν M || 9 τε post ῥοδίον om. L || τε post ἠπόρηται om. M || 11 ἐφ' ἐν T || 15 ἐναργεσιῶν L || ποιήσασθαι MT ποιήσασθαι L || 16 ἀκολουθήσεις LM || 17 ἐν τῷ προσφέρειν] cf. Orib. XIV 8, 1 || τὸ ante φαρμ. om. LM || ἤτοι M || 18 τὸ ante σιτίον om. MO || προσφερόμενον LMT Orib. προσαγόμενον O || 21 οὕτως LT || οὐδὲν ἂν O || 22 χρήσιμον L || 24 θερμῆναις M || σφοδρῶς LM σαφῶς O om. T || ὃν L ἦν T om. MO || ἢ πρώτη] cf. Orib. I L || 25 προσβολὴ τῷ σώματι Orib. || 27 ἐργάζεται L

φύσις ἐξετάζεται τοῦ προσαγομένου, χλιαρὸν ὡς οἶόν τε
 μάλισθ' ὑπαρχέτω μηδεμίαν ἐπίσημον ἔξωθεν ἀλλοίωσιν εἰ
 ληφὸς ἦτοι θερμότητος ἢ ψύξεως σφοδραῖς.

Ἡ μὲν δὴ πρώτη παρασκευὴ τοῦ προσαγομένου φαρμά-
 5 κου τοιαύτη γινέσθω. προσφερέσθω δὲ μὴ πάσῃ διαθέσει
 σώματος, ὅταν ἐξετάξης αὐτοῦ τὴν δύναμιν, ἀλλ' ἀπλουστά- 687
 ταις ὡς ἐνὶ μάλιστα καὶ ἄκραις. εἰ μὲν οὖν ἐσχάτως θερμῇ
 διαθέσει προσαχθὲν αἰσθησιν ἐργάζοιτο ψύξεως, εἴη ἂν οὕτω
 γε ψυχρὸν· ὡσαύτως δὲ καὶ εἰ τῇ ψυχρᾷ θερμὸν ἐν τῷ
 10 παραυτίκῳ φαίνοιτο, καὶ τοῦτ' ἂν εἴη θερμὸν. εἰ δ' ἦτοι
 τῇ θερμῇ θερμὸν ἢ τῇ ψυχρᾷ ψυχρὸν φαίνοιτο, μὴ πάντως
 ἀποφαίνεσθαι τὸ μὲν θερμὸν εἶναι, τὸ δὲ ψυχρὸν ἐνλίτε
 γὰρ ἄκρως μὲν ἐστὶν ἢ διάθεσις θερμῆ, μετρίως δὲ ψυχρὸν
 ὄν τὸ φάρμακον οὐτ' ἠλλοίωσεν αὐτὴν ἔτι τε πρὸς τοῦτω
 15 ψῦξαν καὶ πυκνωσαν ἅπασαν τὴν ἐκτὸς ἐπιφάνειαν ἀπέ-
 κλεισεν εἴσω καὶ διαπνεῖσθαι τὸ θερμὸν ἐκόλυσε κακὰ τοῦ-
 του μειζόνως ἐξεπύρωσε τὴν διάθεσιν. οὕτω δὲ καὶ εἰ τῇ
 ψυχρᾷ διαθέσει [τὸ] προσφερόμενον μηδεμίαν ἐπιφέρει θερ-
 μότητα, σκέπτεσθαι, μὴ τι μετρίως ὑπάρχον θερμὸν οὐδὲν
 20 ἔδρασεν εἰς τὴν ἄκρως θερμοῦ δεομένην διάθεσιν. οὐκ οὖν
 οὐδ' οὕτω χρὴ βασανίζεσθαι τῶν προσφερομένων φαρμάκων
 τὰς δυνάμεις οὐτ' εἰ κατὰ συμβεβηκὸς ἐργάζοιτό τι καὶ μὴ
 καθ' αὐτό.

Κρίσις δὲ τοῦ κατὰ συμβεβηκὸς ἢ τε διάθεσις | καὶ ὁ 688
 25 χρόνος· ἢ μὲν διάθεσις, εἰ ἀπλῆ καὶ μία· τῷ χρόνῳ δ' ἢ
 κρίσις διορίζεται κατὰ τὰδε. τὸ μὲν ἅμα τῷ προσενεχθῆναι
 ψύχειν ἢ θερμαίνειν ἐναργῶς φαινόμενον εἴη ἂν δήπου καθ'
 ἑαυτὸ τε καὶ δι' ἑαυτὸ τοιοῦτον· τὸ δ' ἐν τῷ χρόνῳ τάχ'

1 post προσαγομένου add. φαρμάκων L || 2 εἰληφὸς L¹ εἰ-
 ληφὸς L² εἰληφὸς T || 5 verba προσφερέσθω δὲ usque ad τὸ παύ-
 σασθαι καταχέοντας excerpta Orib. XIV 8, 3—9 || 9 post ψυχρᾷ
 add. διαθέσει L || 12 εἶναι L Orib. om MO ψυχρὸν εἶναι, τὸ δὲ
 θερμὸν T || 13 ἀκριβῶς M || 14 ὄν L ὑπάρχον A Orib ὑπάρχει
 MO Γ || 17 ἐπύρωσε M | 19 μὴ τοι L μ. τῷ T || 20 ἄκρως L
 ἄκρου cett || οὐκ οὖν L || 21 οὐδ' pro οὐδ' LM || φαρμάκων om
 Orib || 23 αὐτό] αὐτὸ L || 25 ἢ pro εἰ LMT || 26 post μὲν add.
 γὰρ L || 27 ψυχρὸν ἢ θερμαίνον M || καθ' LMΥ καὶ καθ' O ||
 28 τε LMT γε O

ἂν ἔκ τινος συμβεβηκότος εἰς τοῦτ' ἄγοιτο, καθάπερ ἐπὶ
 τετάνου θέρους μέσου νέω εὐσάρκῳ ὕδατος ψυχροῦ πολλοῦ
 κατάχυσις θέρμης ἐπανάκλησιν ποιέεται' ἀλλ' ὅτι γε μὴ
 καθ' ἑαυτὸ θερμαίνει τὸ ψυχρὸν ὕδωρ, δῆλον ἐκ τῆς πρώ-
 τῆς προσβολῆς· αἰσθησιν γὰρ ἐργάζεται ψύξεως καὶ μὲν δὴ 5
 καὶ ψύχει τὸ δέρμα, μέχρις ἂν ἐπιχέηται τούτῳ, καὶ τὴν
 θερμασίαν οὔτ' ἐπὶ πάντων σωμάτων οὔτ' ἐν τῷ καταχεῖσθαι
 παρέχεται, ἀλλ' ἐπὶ μόνων εὐσάρκων νέων ἐν θέρει μέσῳ
 μετὰ τὸ παύσασθαι καταχέοντας. ὥσπερ οὖν οἷς προσπίπτει
 τὸ ψυχρὸν ὕδωρ, ἐκ τοῦ παραχοῆμα ψύχει ταῦτα, κὰν ἔμ- 10
 ψυχα κὰν ἄψυχα τὰ σώμαθ' ὑπάρχη κὰν θερμὰ κὰν ψυχρά,
 κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον, εἴ τις ἦν χρόνος ἢ φύσις σώματος
 ἢ διάθεσις, ἐφ' ἧς αἰσθησιν ἔφερε τὸ ψυχρὸν ὕδωρ εὐθύς
 689 ἅμα τῷ προσπίπτειν θερμότητος, εὐλόγως | ἂν ἐζητεῖτο,
 πόττερα θερμαίνειν ἢ ψύχειν πέφυκε καθ' ἑαυτό. νυνὶ δ' 15
 ἐπειδὴ τὰ μὲν ἔμψυχά τε καὶ ἄψυχα πάντα παραχοῆμα καὶ
 διὰ παντὸς ὀρεῖται ψυχόμενα, οἷς δ' ἐστὶν ἔμφυτος θερμασία
 καὶ οἷον πηγὴ τις ἐν τοῖς σπλάγγνοις πυρός, [εἰ] τούτοις
 προσενεχθὲν ἐπανάκλησιν τινά ποτε ποιέεται θερμότητος, εὐ-
 λογον οἶμαι κατὰ τι συμβεβηκός, οὐ καθ' ἑαυτὸ θερμαίνειν 20
 αὐτὸ τὰ τοιαῦτα. καὶ δὴ καὶ φαίνεται, κατὰ τί. πικνώσει
 γὰρ τῆς ἐκτὸς ἐπιφανείας καὶ κατακλείσει τοῦ θερμοῦ τὴν
 ἐπάνοδον ποιέεται τῆς ἐκ τοῦ βάθους θερμασίας, ἅμα μὲν
 ἀθροισθείσης τῷ μὴ διαπνεῖσθαι, ἅμα δ' εἰς τὸ βάθος ἀπο-
 χωρούσης διὰ τὴν τοῦ περιέχοντος βίαν ψυχροῦ, ἅμα δὲ 25
 καὶ τρεφομένης ὑπὸ τῶν ἐνταῦθα χυμῶν. ὅταν γὰρ ἀθροί-
 σθείσῃ τε καὶ τραφεῖσῃ πρὸς τὴν ἐπιφάνειαν ὀρυγῆσθαι σφο-
 δρότερον, ἐπανάκλησις μὲν γίνεται τῆς θέρμης, ἔνδειξις δὲ
 τοῦ μὴ καθ' ἑαυτὸ τὴν θερμασίαν αὐξῆσαι τὸ ψυχρὸν ὕδωρ.
 καθ' ἑαυτὸ μὲν γὰρ ἔψυξε τὸ δέρμα· τῇ ψύξει δ' αὐτοῦ 30

1 ἐπὶ τετάνου] Hipp. Aphor V 21 (IV 538 L) de us liquid.
 6 (VI 134 L.) Gal XVII 2, 806 || 2 θέρους L || πολλοῦ om M
 πολλή L || 3 ποιέεται L ποιέεται MOT || 5 ἐργάζοιτο L || 6 τοῦτο
 L || 11 τὰ LMT om O || 15 πόττερα LM πόττερον OT || 16 ἄψυχά
 τε καὶ ἔμψ. MT || 18 εἰ inclusi || 19 προσενεχθὲν LMO προσ-
 ενεχθείη T || ποιοῖτο L || 20 αὐτὸ M || 21 verba πικνώσει
 θερμασίας excerp. Orib. 1 1 || 26 καὶ om MT || γὰρ] οὖν M

πύκνωσις θ' ἅμα καὶ εἰς τὸ βάθος ὑπονόστησις ἠκολούθησε τοῦ
 θερμοῦ, τούτων δ' αὐτῶν τῇ μὲν πυκνώσει | κώλυσις τῆς δια 690
 πνοῆς, τῇ δ' εἰς τὸ βάθος ὑποχωρήσει κατεργασία τῶν ταύτη
 χυμῶν· ὧν ἡ μὲν κώλυσις τῆς διαπνοῆς τὴν ἄθροισιν τῆς θερ-
 5 μασίας, ἡ δὲ τῶν χυμῶν κατεργασία τὴν γένεσιν αὐτῆς ἐποιή-
 σατο. τούτων δ' ἑκατέρω πάλιν ἡ αὔξησις ἔπεται τῆς ἐμφύτου
 θερμοσίας. διὰ μέσων οὖν ἑκατέρων τὸ ψυχρὸν αὔξησιν ποτε
 τῆς ἐν τῷ ζῳῷ θερμοσίας ἐργάζεται, καθ' ἑαυτὸ δ' οὐδέποτε.

Καὶ μὴν καὶ τὸ θερμὸν ἔστιν ὅτε κατὰ συμβεβηκὸς ψύ-
 10 χει διὰ μέσου τοῦ κενοῦ ὡς τὸ κατάπλασμα τὴν φλεγμονήν.
 ἐπειδὴ γὰρ ὑπὸ θερμοῦ ρεύματος γίνεταί φλεγμονή, τὸ μὲν
 ἴδιον αὐτῆς ἴαμα κένωσις ἔστι τοῦ περιττοῦ, τὸ δὲ τῇ κε-
 νώσει πάντως ἐπόμενον ἢ ψύξις τοῦ διὰ τὴν φλεγμονὴν
 τεθερμασμένου μορίου. διττῆς οὖν οὔσης ἐν τοῖς φλεγμαί-
 15 νοῦσι σώμασι διαθέσεως, ὅσον μὲν ἐπὶ τῇ πλεονεξίᾳ τοῦ
 περιττοῦ, κατὰ τὸ ποσὸν ἐξισταμένοις τοῦ κατὰ φύσιν, ὅσον
 δ' ἐπὶ τῇ θερμοσίᾳ, κατὰ τὸ ποιόν, ἢ τῆς ἐτέρας τῶν δια-
 θέσεων ἴασις ἐπομένην ἔχει καὶ τὴν ἐτέραν. καὶ γίνεταί
 κατὰ τι συμβεβηκὸς τὰ κενωτικὰ τῆς θερμῆς ὕλης φάρμακα
 20 καὶ τῆς φλογώσεως τῶν μορίων ἐμψυκτικά. ταῦτα τ' οὖν 691
 διορίζεσθαι καὶ πειρᾶσθαι κατὰ τὸ ποσὸν τῆς ἀπλῆς δια-
 θεσεως ἐξερίσκειν τὸ ποσὸν τῆς τοῦ φαρμάκου δυνάμεως,
 οἷον εἰ ἄκρως ἢ διάθεσις θερμῆ, καὶ τὸ φάρμακον ἄκρως
 εἶναι ψυχρὸν, εἰ δ' ὀλίγον ἀπολείποιο τῆς ἀκρότητος ἢ διά-
 25 θεσις, ὀλίγον χρῆ καὶ τὸ φάρμακον ἀπολείπεσθαι, κἂν εἰ
 πλεον ἀπέχοι τῆς ἄκρας θερμότητος ἢ διάθεσις, ἀνάλογον
 ἀπέχειν τῆς ἄκρας ψυχρότητος τὸ φάρμακον. εἰ γὰρ ἀπὸ

1 καὶ ἢ εἰς L || 3 ταύτης M || 6 ἑκατέρων LM || πάλιν om
 M || ἢ om LT || 7 ἐτέρων L¹ ἑκατέρων L² || post τὸ add. μὲν
 O om. LTM || 9 verba καὶ μὴν καὶ — μορίου excerpts Orib.
 XIV 8, 10 || 10 κενοῦν MOT Orib κενοῦντος L || κατάπλασμα
 M Orib. κατάντλημα LOT || 11 ἐπειδ' ἂν pro ἐπειδὴ LT || γίνη-
 ται L γίνηται T φλεγμονὴ γίνεταί M || 14 post διττῆς add μὲν
 MO om. LT || 16 ἐξισταμένης M | 19 τι LT om cett. || 20 verba
 ταῦτα τ' οἷν usque ad τὸ φάρμακον excerpts Orib l l 11 ||
 23 ἄκρως ἢ LMT ἢ ἢ O || 24 ἀπολείποιο MT ἀπολείποι τι L
 ἀπολίποιο O || 25 χρῆ L χρῆναι cett. Orib. || 26 ἀπέχοι T Orib.
 ἀπέχη L ἀπέχοιο MO || θερμότητος L Orib. θερμοσίας MO ||
 27 ἄκρας ante ψυχρότητος add L²

τοῦ τοιοῦτον στοχασμοῦ τὴν ἀρχὴν τῆς ἐξετάσεως αὐτῶν
 ποιοῖο, θάττον ἂν ἐξευρίσκοις τὴν οἰκείαν ἐκάστου δύναμιν
 ὅλως γὰρ εἰ καθ' ἕν ὅτιοῦν πάθος ἀπλοῦν θερμὸν ὅ τι δὴ-
 ποτε τῶν φαρμάκων προσαχθὲν εὐθύς ἅμα τῇ πρώτῃ προσ-
 φορᾷ ψύξεως αἰσθησιν ἤνεγκε, ψυχρὸν ἐστὶν ἐκεῖνο τῇ 6
 δυνάμει καὶ πολὺ μᾶλλον, εἰ καὶ μετὰ τὴν πρώτην προσφο-
 ρὰν ἕως παντός μένει τοιοῦτον. εἰ δὲ καὶ σαφῶς ἴωτο τὴν
 θερμὴν διάθεσιν, ἐξ ἀνάγκης ψυχρὸν ἐστὶ. προσφέρεσθαι
 δὲ χρὴ πάντως αὐτὸ χλιαρὸν, ἐπειδὴν δοκιμάζεται, καθότι
 καὶ πρόσθεν εἴρηται. γνωρισθὲν δ' ὅτι τοιοῦτόν ἐστιν, εἴτα 10
 692 Θεραπείας ἕνεκα παραλαμβάνομενον | ἄμεινον ψυχρὸν παρα-
 λαμβάνειν, πλὴν εἰ τὸ μὲν φάρμακον ἄκρως εἴη ψυχρὸν,
 οὐκ ἄκρως δὲ θερμὸν εἴη τὸ νόσημα. ταυτὶ μὲν οὖν ἐπὶ
 πλεόν ἔν τε τοῖς περὶ φαρμάκων εἰρήσεται κὰν τοῖς τῆς
 θεραπευτικῆς μεθόδου γράμμασιν. ἐν δὲ τῷ παρόντι τό γε 15
 τοσοῦτον χρὴ γινώσκειν, ὡς, εἴ τι τῇ θερμῇ καὶ ἀπλῇ
 διαθέσει προσαχθὲν φάρμακον ἔκ τε τοῦ παραχρῆμα κὰν
 τῷ μετὰ ταῦτα χρόνῳ παντὶ τὴν τε τῆς ψύξεως αἰσθησιν
 ἤνεγκε τῷ κάμνοντι καὶ τὴν τῆς εὐφορίας τε καὶ ὠφελείας,
 ἐξ ἀνάγκης τοῦτο ψυχρὸν ἐστὶ, κὰν ἐπ' ἄλλων ποτὲ φαί- 20
 νηται θερμὸν. εὐρεθήσεται γὰρ ἐπ' ἐκείνων ἐξεταζόμενον
 ἀκριβῶς οὐ καθ' ἑαυτὸ θερμὸν ὄν ἀλλὰ κατὰ τι συμβεβηκός.
 ὅταν δὲ καθ' ἑαυτὸ λέγωμεν ἢ πρώτως ἢ διὰ μηδενὸς [τῶν]
 ἐν τῷ μέσῳ, ταῦτόν ἐξ ἀπάντων δηλοῦται τῶν ὀρημάτων καὶ
 τὴν γυμνασίαν ἀπάντων τούτων ἅμα τοῖς οἰκείοις παρα- 25
 δείγμασιν ἐν τοῖς περὶ φαρμάκων ὑπομνήμασι ποιησόμεθα.

Cap VI. Νυνὶ δὲ παλιν ἀναμνήσας ὧν ἔδη καὶ πρό-
 σθεν εἶπον ἐπιθεῖναι πειράσομαι τῷ παρόντι λόγῳ τὴν
 προσέκουσαν τελευτήν. ἐπειδὴ γὰρ τὸ θερμὸν σῶμα πολ-

2 ποιεῖς O ποιοῦν T || 4 τῶν om T || προσαχθέντων L || 7 σα-
 φῶς LMΓ παντελῶς O || 9 χρῆ] δεῖ L || 10 γνωσθὲν O || 11 παρα-
 βαλλόμενον L¹ παραλαμβαιόμενον L² παραλαμβάνειν LT παρα-
 λαμβάνει M λαμβανειν O || 12 χωρὶς πλὴν M 13 εἴη] ἢ L || ταυτὶ
 LMΓ ταῦτα O 16 προγινώσκειν L² τῇ om. L || 17 τε LT om
 MO 21 θερμὸν ἂν LT θερμοαῖνον MO || 23 μηδὲν T || τῶν om
 ML¹T add L¹ || 24 τῷ LMΓ om O || post δηλοῦται add. δυνά-
 μει O om L¹MT ante δηλοῦται add. L² || 25 ἅμα ante τούτων
 colloc. O || 27 ὑπομνήσω T || ἔμπροσθεν L || 28 πειρασόμεθα L

λαχῶς ἐλέγεται, καὶ γὰρ καὶ τὸ τὴν ἄκραν ἔχον ποιότητα, 693
τὸ στοιχεῖον αὐτό, καὶ τὸ κατ' ἐπικράτησιν αὐτῆς ὀνο-
μασμένον ἔτι τε τὸ πρὸς ἕτερον λεγόμενον ἦτοι πρὸς τὸ
σύμμετρον ὁμογενές ἢ πρὸς ὀτιοῦν τὸ τυχόν, οὕτω χρὴ καὶ
6 τὸ δυνάμει μὲν θερμὸν ἐνεργεία δ' οὐδέπω καὶ νοεῖσθαι
καὶ δοκιμάζεσθαι πολλαχῶς. ὅθεν οὐκ ὀρθῶς, εἴ τι μὴ
ταχέως ἐκπιροῦται, τοῦτ' ἔνιοι νομίζουσιν οὐδὲ πρὸς ἡμᾶς
εἶναι δυνάμει θερμόν. εἴτε γὰρ εὐπεπτόν ἐστι καὶ τρέφει
ταχέως, εἴη ἂν ὡς πρὸς ἡμᾶς θερμόν, εἴτε θερμαίνει προσ-
10 φερόμενον ὡς φάρμακον, εἴη ἂν καὶ τοῦτο δυνάμει θερ-
μὸν ὡς πρὸς ἄνθρωπον. οὕτω δὲ καὶ καθ' ἕκαστον εἶδος
ζῶου τὸ δυνάμει θερμὸν εἶθ' ὡς φάρμακον εἶθ' ὡς τροφή
πρὸς ἐκεῖνο λέγεται μόνον τὸ ζῶον. ἐν γὰρ τῷ πρὸς τι
τὸ δυνάμει πᾶν, ὥστε καὶ ἡ βάσανος ἢ οἰκεία βελτίων τῆς
15 ἕξωθεν. οἰκεία δὲ μία καθ' ἕκαστον, εἰ φαίνοιτο ταχέως
γιννόμενον τοιοῦτον, ὁποῖον ἔφαμεν ὑπάρχειν αὐτὸ δυνάμει.
πῦρ μὲν γὰρ ἐστὶ δυνάμει πᾶν ὅ τι ἂν ἐκπιρῶται τα-
χέως, | δυνάμει δ' ὡς πρὸς ἄνθρωπον θερμόν — ὅπερ ἦν 694
ἐν εἶδος τῶν κατ' ἐπικράτησιν θερμῶν ὅταν ἀνθρώπῳ
20 προσφερόμενον ἢ τὴν ποιότητα τῆς ἐμφύτου θερμασίας ἢ
τὴν οὐσίαν αὐξάνῃ. τὰ δ' αὐτὰ κατὰ τῶν ἄλλων εἰρησθαι
χρὴ νομίζειν ὅσα δυνάμει λέγεται ψυχρὰ καὶ ξηρὰ καὶ ὑγρά.
καὶ γὰρ καὶ ταῦτα τὰ μὲν ὡς πρὸς αὐτὰ τὰ στοιχεῖα, τὰ
δ' ὡς κατ' ἐπικράτησιν ὀνομασμένα καὶ νοεῖσθαι χρὴ καὶ
25 δοκιμάζεσθαι. δῆλον δ' ὡς καὶ τὴν κρῖνοισαν ἀφὴν ἀπάσης
ἐπικτητῆτος θερμασίας τε καὶ ψύξεως ἀπηλλάχθαι χρὴ, καθότι
κατὰ τῶν φαρμάκων αὐτῶν εἴρηται πρόσθεν.

2 τὸ ante στοιχεῖον om L T || ὀνομασμένον L M T ὀνομαζόμενον
O || 3 ἦτοι] ἢ τὸ L ἦτοι τὸ T || 4 ἐπιτυχόν T || 14 βελτίων ἐστὶ L ||
17 ἐκπιροῦται ταχέως L M T ταχ ἐκπ O; ἐκπιρῶται correxi ||
18 ὡς ἄνθρωπος L¹ M T πρὸς ἄνθρωπον L² || θερμός M T || εἴ
ἦν L ἐν om. T || 21 αὐξεί L αὐξῆ post ποιότητα colloc T ||
22 δυνάμει λέγεται post ὑγρά colloc. T || 23 post ὑγρά add.
καὶ θερμά M O om L T || 24 ὡς πρὸς κατ' ἐπι LM || 25 post
δοκιμάζεσθαι add καὶ διδάσκεσθαι O om L M T || 26 ἀπάσης
add L² || 26 χρὴ post ἐπικτητῆτος colloc L M T || 27 Τέλος γαλη-
νοῦ περὶ κρᾶσεων τρίτον T

INDEX NOMINUM PROPRIORUM.

- Ἀθηναῖος ὁ Ἀτταλέος* 9, 1, 26.
Αἰγύπτιοι 68, 18.
Αἰθίοπες 67, 27. 69, 2. 74, 24.
Ἀναξαγόρας 50, 29.
Ἄραβες 68, 19. 74, 24.
Ἀριστοτέλης 9, 27. 10, 1. 17, 4.
 10, 11. 36, 5 (ἐν τοῖς περὶ
 ζώων μορίων) 46, 10. 72, 24.
 75, 3. 79, 24. 98, 23. 102, 16
Ἀρίστων 23, 6.
Ἀρχιμήδης 93, 16.
Ἀσία 93, 6.
Γερμανοὶ 68, 23. 69, 2. 74, 18.
Γλαύκιος 23, 6.
Δαλμάται 68, 28.
Δίων 23, 5. 25, 16, 20, 23, 25.
Ἕλληνες 27, 18
Ἐρασίστρατος 57, 11.
Ἐβδημος ὁ φιλόσοφος 76, 23.
 77, 17
Θεόφραστος 9, 28. 17, 11. 22, 18.
Θέων 23, 5.
Θράκιος 74, 19.
Ἰλλύριοι 68, 22
Ἰνδοὶ 68, 19.
Ἰπποκράτης 1, 6. 12, 6, 12 (ἐν
 Ἀφορισμοῖς). 13, 26. 14, 28
 15, 11. 28, 20, 22. 59, 26 (ἐν
 τῷ περὶ φύσεως ἐνθρώπου)
 60, 21. 82, 13. 95, 2. 102,
 III.
Κελτοὶ 74, 18
Κρανών 14, 12
Κυρηναϊκὸς ὄπος 98, 13.
Μέμνων 23, 6.
Μήδεια 93, 21.
Μηδικὸς ὄπος 98, 13
Μυσία 93, 6
Ὀμηρος 3, 22.
Παρθικὸς ὄπος 98, 13.
Πλάτων 22, 17.
Πολύκλειτος 36, 16 (Πολυκλεί-
 του κανών).
Πυρρώνειος ἀπορία 51, 9.
Ῥώμη 76, 9.
Σαυρομάται 68, 23
Σκυθικὸς 68, 24. 74, 19.
Σταικὸς 9, 28.

INDEX VOCABULORUM MEMORABILIUM.

A

- ἀβλαβής* 96, 14.
αβροδίαιτον (subst) 60, 14
ἀγαματοποιοί 36, 13.
ἀγγείον 38, 6, 14. 43, 22. 44, 5.
 61, 2. 83, 12.
ἀγρονγκίαι 78, 9.
ἀγύμναστοι 23, 9
ἄδηλοι φλέβες 73, 22
ἀδιάφθρωτος 73, 24.
ἀδιορίστως 83, 15.
ἄδιψος 105, 13.
ἀδυνατεῖν 67, 29
ἀειπαθείας δόγμα 104, 27
ἀερίωθης 88, 12.
ἀηδής 44, 22
ἄη 1, 14. 19, 16. 54, 9, 24. 55,
 2, 5, 12 saepius. ὁ περιέχων
ἡμᾶς ἄη 13, 24. 17, 19.
ἀθροίζειν (εἰς ἓν κεφάλαιον) 10,
 7. 45, 13. 68, 7. 76, 12. 77, 18.
 78, 10. 83, 19. 112, 24, 26.
ἄθροισις 113, 4 (τῆς θερμοσίας).
ἄθρόον καὶ πολὺ ἔλαιον 95, 13;
ἀναπνεύσαντος ἀθροωτέρου
τε καὶ πλείονος τοῦ θερμοῦ
 79, 15.
ἀλγίος 44, 17.
αἰθαλώδης 66, 24. 67, 2 (ἀνα-
 θυμίασις). 69, 13 (περιττώ-
 ματα). 70, 2.
αἵματοῦσθαι 96, 5 108, 20
αἵμορραγεῖν 47, 18 (συνεχῶς).
αἰσθησις 33, 1 (εἰς αἰσθ ἤκειν)
 34, 13. 43, 5. 46, 25. 48, 11
 49, 2. 50, 21. 51, 4, 15. 53, 14.
 101, 10, 12. 104, 15. 110, 25
 111, 8, saepius.
αἰσθητός 34, 23. 50, 20, 25 51, 19
 56, 15. 101, 5. 102, 2, saepius.
ἀκαίρως 97, 29.
ἀκατέργαστος 2, 16.
ἀκίνητος 33, 28
ἀκολούθως 79, 23.
ἄκορον 88, 5.
ἀκοσμία 14, 22 (τῶν ὤρων).
ἄκρατος 18, 1. 29, 4. 77, 18. 99,
 29. 100, 7.
ἀκρίβεια 37, 6 (τῆς ἀφῆς). 104, 26
ἀκριβοῦσθαι 37, 12.
ἄκρος 8, 1 (-α ποιότης). 21, 17.
 86, 2. 100, 16. 115, 1. 113, 26
 (-α θερμότης) 113, 27 (ψυχρό-
 της). 56, 21. 82, 23 (ξηρότης).
 55, 1 (ψῦξις). 111, 7 (διά-
 θεσις). 61, 25 (συμμετρία).
τὸ ἄκρον 90, 13 (τῆς δαδός
 38, 22 (εἰς ἄ. θερμοτήτος ἄ-
 γεσθαι) 54, 23 (εἰς ἄ. θερμο-
 τητος ἀφικνεῖσθαι). 48, 12
 (εἰς ἄ. ἤκειν ἀρετῆς). τὰ ἄκρα
 20, 19. 26, 8, 9, 10. 29, 16.
 32, 25. 33, 6, 8. 34, 26. 56, 4.
ἀκρότης 45, 5. 113, 24.
ἄκρως 12, 11. 13, 1. 24, 14. 29,
 13, 14. 31, 21. 33, 2. 63, 15.
 65, 29 78, 4. 83, 10. 111, 13,
 20. 113, 23. 114, 12, 13.
ἀκάλυτος 66, 21
ἄλη 51, 18 (μακρά).
ἀληθεύειν 53, 20. *ἀληθεύεσθαι*
 10, 20

- ἀλίβας 9, 15.
 ἀλλοιοῦν 4, 8, 15. 5, 4. 49, 24.
 85, 2. 96, 4. 97, 1. 99, 17, 18,
 21. 100, 14, 22, 23. 103, 10, 11.
 105, 9. 109, 1, 3, 7. 111, 14.
 ἀλλοιώσις 4, 6. 53, 23. 100, 24
 (-ιν ἴσχειν τε καὶ παρέχειν).
 99, 16. 101, 29. 102, 8. 104,
 11. 105, 11. 108, 16. 111, 2.
 ἀλλοιωτικὴ δύναμις 91, 4.
 ἄλμη 15, 23.
 ἄλουτος 52, 24 (opp. λελου-
 μένος).
 ἄλς 15, 23.
 ἀλόπως 98, 14.
 ἄμεμπτος 43, 4
 ἄμεσος 101, 18, 20.
 ἀμετάβλητος 49, 24.
 ἀμετρία 10, 10, 20. 20, 26.
 ἄμετρος 8, 26. 13, 11. 75, 28. 76, 2
 95, 18. 98, 5 (φλόξ), 7 (πόσις).
 ἀμέτρως 8, 11, 25. 10, 10. 14, 10.
 64, 19 (ἔχειν).
 ἀμήχανος 50, 19 (σοφία)
 ἀμικτος 18, 1 (ἄκρατός τε καὶ
 ἀ.). 29, 5. 19, 21, 27 (ἀ. τε
 καὶ εὐκρινής). 21, 16, 23.
 22, 21. 97, 29.
 ἄμουσος 5, 7 (opp. μουσικός).
 ἀμυδρός 46, 25 (-ὰ αἰσθησις).
 109, 21 (-ὰ ἐνέργεια).
 ἄμνος 76, 18.
 ἀμφισβήτησις 48, 23. 109, 22.
 ἀναβάλλεσθαι 85, 12 (διελθεῖν)
 ἀναβιβρώσκειν 97, 13 (ἔρπηθς ὁ
 ἀναβιβρωσκόμενος).
 ἀναγαλλίς 26, 27, 29
 ἀνάγειν 15, 10 (εἰς ἔν κεφά-
 λαιον). 16, 28.
 ἀναδεύειν 33, 15.
 ἀνάδοσις 46, 24
 ἀναθυμίασις 56, 24. 67, 3, 16,
 28, 31. 68, 5, 9. 87, 20.
 ἄναιμος 37, 18, 20. 38, 13, 14, 28.
 58, 2, 7 (opp. ἔναιμος). 76, 19.
 ἀνάισθητος 17, 3.
 ἀναλαμβάνειν 63, 23 (τὸν λό-
 γον)
 ἀναλογία 47, 23. 72, 7 (φυσική).
 ἀνάλογον 62, 15. 69, 4, 7. 88,
 16. 113, 26.
 ἀναμφισβήτητος 110, 7
 ἀναπνεῖν 68, 8. 73, 3 79, 15
 ἀναρθρος 84, 11.
 ἀνασκοπέω (?) 51, 1 v. 1.
 ἀνατέμνειν 77, 13 (ἀνθρώπους).
 44, 13 (ἱερεῖον).
 ἀνατομή 58, 15. 77, 2.
 ἀνατομικός 59, 14 (ἔνιοι τῶν —
 ῶν) 76, 24.
 ἀναφορὰν ποιῆσθαι 24, 3.
 ἀναφνεῖσαι βοτάναι 82, 20.
 ἀνδράχνη 106, 23
 ἀνδριαντοποιός 36, 12
 ἀνέγκλητος 25, 5
 ἀνεκτῶς 3, 15 (οὐκ ἀ.).
 ἀνευρύνειν 60, 24
 ἀνηθον 108, 1
 ἀνθρακοῦσθαι 88, 10.
 ἀνθραξ 88, 11, 13. (morbus)
 14, 8, 12. 15, 14. 97, 12.
 ἀνθρώπιος 101, 22
 ἀνθρώπινος 42, 12.
 ἀνία 96, 23 (τε καὶ δηξίς).
 ἀνικμος 44, 19. 65, 1, 3.
 ἄνοσον (τὸ θέρος) 14, 6
 ἀντεισάγειν 7, 17.
 ἀντιδιαρεῖν 87, 22.
 ἀντιδρᾶν 105, 22.
 ἀντιθερμαίνειν 89, 22. 90, 23.
 92, 22. 93, 18.
 ἀντίθεσις 4, 10. 6, 20. 8, 12
 10, 26. 29, 19, 21. 30, 3 31, 1,
 8, 10, 13, 20, 21. 33, 12, 16.
 38, 9. 40, 8, 9. 64, 3, 6, 16, 22
 ἀντίκειται 8, 21. 8, 6 (-μένην).
 ἀντίληψις 37, 5, 6
 ἀντιλογία 28, 25. 53, 11
 ἀντιστρέφειν 51, 24.
 ἄνω 23, 19. (ἀνωτέρω τοῦ ζώου)
 26, 19 ἀνωτάτω.
 ἄνωθεν 23, 21. 27, 1. 36, 24.

- ἀνωμαλία 12, 16 (κράσεως).
 ἀνωμαλος 13, 4. 72, 7 (δυσκρα-
 σία). 74, 16 (κράσις). 81, 13
 84, 26. 85, 15.
 ἀνωμάλως (διακείσθαι) 71, 9.
 72, 21. 81, 24 (κέρραται).
 ἀξία 24, 21 (κατ' ἀξίαν).
 ἀξίωμα 2, 23 (τὸ πρῶτον).
 ἀπαθής 49, 23 (ἀ. καὶ ἀμετά-
 βλητος)
 ἀπαλόν (τὸ δέρμα) 73, 19
 ἀπαξ v εισάπαξ
 ἀπεικός 90, 1.
 ἀπειπεῖν 76, 3.
 ἀπεπτος 2, 16 47, 28 (σιτία).
 ἀπέραντος 51, 10 (λήρος)
 ἀποδει (τοσοῦτον, 85, 7
 ἀποδειν 7, 21 13, 20. 95, 15;
 βραχὺ 38, 21.
 ἀπόδειξις 49, 12, 18, 19 50, 3,
 26. 51, 3, 14. 52, 1, 3. 85, 9,
 βαερίας; ἐν τοῖς ὑπὲρ ἀπο-
 δείξεως 53, 6.
 ἀποκλείειν 111, 15 (εἶσω). 68, 3.
 ἀποκλήρωσις 10, 25.
 ἀποκριτικὴ δύναμις 91, 5.
 ἀπομάχεσθαι 8, 28 (πρὸς).
 ἀπόνως 61, 27 (βιοῦν).
 ἀποξηραίνειν 46, 13. 65, 18 (τε-
 λέως). 82, 24 (ικανῶς).
 ἀποπλανᾶσθαι 51, 13
 ἀποπληξίαι 46, 20. 95, 16.
 ἀπορεῖσθαι 76, 25 (δεινῶς). 80, 6.
 ἀπόρημα 98, 1 (οὐδὲν).
 ἀπορία Πυρρῶνιος 51, 9. 102,
 12, 15.
 ἀποσάζειν 71, 15.
 ἀποτριβεσθαι 97, 9
 ἀποφράττειν 67, 7 (τὸν πόρον)
 ἀποχωρεῖν (τινός) 45, 3. 63, 11
 84, 15 87, 13.
 ἀποχώρησις 9, 17 (τοῦ θερμοῦ).
 ἀποχωρίζειν 78, 21 (τινός).
 ἀποφιλοῦν 15, 17.
 ἀποψύχειν 46, 19. 48, 4. 99, 4.
 103, 7.
 ἀπτικὸν ὄργανον 34, 24.
 ἀπτός 51, 9
 ἀπτειν 90, 13. 93, 25.
 ἀραιός 90, 8.
 ἀργεῖν 52, 23.
 ἀργία 60, 13
 ἀργός 62, 11 (ἀργότερον βίον).
 ἄρκτοι 74, 10 (ὑπὸ ταῖς ἄρ-
 κταις).
 ἀρρωσταῖν 2, 17 (τὸ θερμόν)
 ἀρρωστος 70, 14 (θρίξ), 16. 73,
 24. 75, 27. 102, 27 (γαστήρ).
 ἀρρώστως 70, 19.
 ἀρτῶν 108, 24 (ἐκ μιᾶς ἀρχῆς).
 ἄρτι 43, 17. 44, 13, 28. 86, 12.
 87, 1 (ἀ. γεγενημένος).
 ἀρχαία φύσις 93, 4. 102, 18
 ἀρχικός 48, 14.
 ἄσαρκος 71, 28. 80, 20. 81, 4.
 ἄσηπτος 16, 1.
 ἀσιτεῖν 61, 6. 78, 6.
 ἀσιταί 61, 4 (μακρά). 78, 9.
 ἄσιτος 52, 24 (opp. ἐδηδοκός).
 ἄσκεπτος 55, 17.
 ἀσπίς 97, 21 (vipera).
 ἀστακός 82, 1.
 ἄσφαλτος 88, 1. 100, 20. 93, 24
 (ὑγρᾷ).
 ἀταλαίπωρον (τὸ τῆς διαίτης)
 61, 17.
 ἀτελής (opp. τέλειος) 48, 12.
 86, 18.
 ἀτμός 66, 20, 21. 68, 2. 87, 21.
 93, 8
 ἀτμώδης 42, 18 (θερμασία). 53,
 29. 55, 14. 56, 1.
 ἄτολμος 73, 23. 84, 12.
 ἄτομος 25, 16 (οὐσία). 27, 3;
 τὰ ἄτομα 23, 1. 27, 5.
 ἄτρεπτος 100, 25
 ἄτριχος 64, 20. 70, 11. 73, 18.
 76, 18.
 ἀνάινεσθαι 3, 13. 46, 10. 65, 18.
 ἀθέειν 89, 1, 25. 94, 10, 27. 105,
 22. 108, 20; ἀθέάνειν βαερίας.
 ἀντόματα Ἐλικη 87, 5.

ἀόχητος 3, 14. 83, 14. 78, 12.
 ἀόχως 65, 13 (γῆ).
 ἀφθονία 69, 27.
 ἄφλεβος 76, 18. 84, 11.
 ἀφορισμός 12, 12. 28, 19.
 ἀφροδισιαστικός 72, 13, 17.
 ἀφρός (τοῦ λυττῶντος κυνός)
 97, 21.
 ἀφωρισμένως 21, 3. 22, 17. 25,
 14 (παραβάλλειν).
 ἀχλωδής 55, 13.
 ἄχει πλείστον 82, 23; παντὸς
 5, 29.
 ἄχμος 44, 19, 22.
 ἀχύματος 48, 1.
 ἀχώριστος 3, 5. 56, 16. 60, 8.
 ἄψυχος 26, 20 (opp. ἔμψυχος).
 29, 10. 41, 3. 112, 11, 16.

B

βαδίζειν 53, 9 (part. fut. βα-
 δίσαν). 48, 9.
 βαλανεῖον 54, 9.
 βαρύνειν 48, 18.
 βάσανος 115, 14.
 βασανίζειν 89, 2. 111, 21.
 βῆχες 78, 28.
 βιάζεσθαι 68, 7.
 βιαίως 67, 8 (πληττόμενον). 103,
 4 (ἄγεται).
 βλαισός 71, 24. 73, 24.
 βόειος 76, 1 (-α κρέα). 92, 4 (τὰ
 βόεια sc. κρέα).
 βορρᾶς 3, 20. 15, 25.
 βράγχος 46, 21.
 βραχυλογίας ἔνεκα 62, 4.
 βραχύς: φάρμακα βραχέα δι-
 δόμενα 99, 6; βραχὺ ἀποδεῖ
 33, 20; κατὰ βραχὺ 82, 21;
 ἐπὶ βρ. 103, 21.
 βρέγμα 70, 21.
 βρύον 44, 5.

Γ

γεινῶσις 88, 15, 26.
 γεννᾶν 14, 10. 77, 20, 24, 27.
 78, 7, 11. 82, 19. 84, 7. 95, 16.

γεννητός 32, 13. 103, 1.
 γεώδης 66, 24. 82, 5. 88, 13.
 γηρᾶν 70, 22. 73, 21 (γηρῶντες).
 46, 12 (γηρῶντα).
 γήρας quid sit 46, 10, 26; ξη-
 ρότατον 46, 15.
 γλανκοὶ ὀφθαλμοὶ 81, 2.
 γλήχων 108, 2.
 γνώμων 34, 23. 35, 21. 56, 13.
 γνώριμος 50, 13.
 γνωστός 49, 5.
 γράμμα 1, 6. 27, 3 (δι' ἑτέρον
 γράμματος). 1, 9 (ἐν τῷδε τῷ
 γράμματι). 27, 14. 84, 20 (τὸ
 δεύτερον γρ.).
 γραμματική 5, 2, 3.
 γραμματικός 4, 23, 24, 25. 5, 1, 5, 6.
 γρυπός 79, 9. 80, 7, 9. 81, 10.
 γρυπότης 80, 23.
 γυμνασία 32, 9. 114, 25.

Δ

δᾶς ἡ λεπτή 90, 26. 94, 16. 90, 13.
 δασύτης 82, 22.
 δεξαμενή 54, 22.
 δεῦρο: μέχρι τοῦ δ. 80, 5.
 δηλητήριοις 92, 17, 20. 101, 2, 3,
 13, 25. 102, 1.
 δηλωτικός 10, 11.
 δῆξις 96, 23 (ἀνίαν τε καὶ δῆ-
 ξιν ἐπιφέρειν).
 δῆπουθεν 96, 14. 105, 4.
 διαβιβρώσκειν 96, 1. 98, 10. 102, 3.
 διάγνωσις 82, 26. 50, 15, 18. 51,
 19. 56, 19.
 διαγνωστικός 32, 8. 54, 5.
 διάθεσις 63, 20. 65, 28 (γῆς).
 72, 6 (μορίων). 74, 6, 14. 78,
 26 (σώματος). 111, 5. 112, 13.
 113, 15, 18, 23. 79, 3. 111, 24.
 δίαιτα 7, 12 (ὕγιεινή). 52, 21, 27.
 60, 16 (λεπτή).
 διαίτημα 16, 21.
 διακρίσειν 96, 17. 97, 1.
 διάκρισις 96, 9.

- διαμαρτάνειν 79, 18 (τῆς ἀλη-
 θείας). 84, 14.
 διαμάχεσθαι 104, 10
 διαμφισβητεῖν 107, 6
 διάπλασις 36, 22. 79, 15, 28;
 διαπλαστικός 79, 21. 80, 9
 διαρθροῦν 73, 12
 διασκέπτεσθαι 16, 9
 διασήπειν 70, 18.
 διάστασις 55, 5.
 διαστέλλεσθαι 29, 1 (τὰς ὁμο-
 ιυμίας) 32, 15 (περὶ τῶν ὀνο-
 μάτων).
 διάστημα 33, 4.
 διασώζειν 61, 11. 89, 24.
 διατιθέναι 99, 17. 100, 26. 102,
 9. 103, 12. 105, 19
 διαφέρειν 17, 18 (ὡς περ ταύ-
 τον ὄν ἀλλ' οὐ μακροῦ διαφέ-
 ρον). 55, 24 (οὐδὲν διαφέρειν);
 διαφέρεισθαι 95, 26. 108, 26.
 διαφθορά 97, 7.
 διαφυσᾶν 60, 24.
 διαφωνία 47, 5. 76, 26 (συμπτώ-
 μάτων).
 διαχωρεῖν 77, 20.
 διαχώρησις 47, 29
 διδασκαλία 23, 22. 49, 20.
 διεξίεναι 39, 10.
 διέξοδος 66, 26. 67, 10. 68, 6.
 69, 24. 83, 9.
 διετής 52, 7.
 διηθεῖν 61, 12.
 δικαιοσύνη quid sit 24, 20
 δίκην 44, 22 (ἰμάντων). 65, 8
 (ὄστράκων) 72, 1 (πτερόγων).
 82, 26 (φρυγῶν). 108, 23 (φαρ-
 μάκων).
 διορισμός 110, 13, 20.
 διτῶς 106, 15, 19.
 διχῶς 2, 22 (ἀντιλέγειν). 10, 12.
 18, 1.
 δόγμα 52, 1 (μοχθηρόν) 104, 27.
 δοκιμάζειν 52, 20. 115, 6, 25.
 δοξάζειν 104, 23.
 δρᾶν εἰς 104, 14. 107, 16, 23.
 111, 20; περὶ 104, 9. 96, 20,
 27; παραπλήσια δρᾶ τὸν ἄν-
 θρωπον 107, 4; δρᾶν καὶ
 πάσχειν 6, 19. 107, 17, 19, 24
 104, 5, 12
 δραστηκός 5, 21.
 δυσανξίης (θρήξ) 68, 20 (opp.
 εὐανξίης).
 δύσθυμος 84, 13.
 δυσκατέργαστος 76, 1
 δυσκρασία 8, 7, 18, 22. 30, 6, 27.
 31, 13, 16. 37, 24. 63, 14 (ὄγι-
 νεινῆ) 63, 17, 19. 64, 8. 72, 7.
 78, 23. 84, 27. 85, 16.
 δύσκρατος 7, 25. 8, 11. 13, 16.
 31, 20, 25, 27. 82, 13 passim.
 δυσωπεῖν 9, 29
- E**
- εἶπε 9, 10. 10, 7, 15, 21. 11, 8,
 12, 25. 12, 19, 24. 13, 10. 16,
 5, 18, saepius.
 ἐγκαίεσθαι τὴν γαστέρα 105, 12
 ἔθος quid sit 62, 1
 εἶδος 20, 19, 20, 21. 21, 5, 13
 (opp. γένος). 26, 28. 27, 2, 5.
 35, 27. 115, 19; κατ' ε. 1, 9.
 18, 10. 19, 6, 8. 20, 13, 24.
 22, 12, 18. 115, 11.
 εἰκός 68, 12; 3, 13 (ὡς ε.). 1, 5
 (εἴρηται τὰ εἰκότα) 4, 21 (λέ-
 γειν τὰ ε.)
 εἰλικρινής 19, 21, 27 (ἄμικτος
 τε καὶ ε.). 47, 13. 66, 20. 110, 27.
 εἶπερ ἄρα 13, 16.
 εἰσάπαξ 105, 8.
 ἐκατέρωθεν 10, 18. 48, 23.
 ἐκατέρως 106, 8.
 ἐμβόσκεσθαι (med) 6, 5.
 ἐκγονος 15, 20. 86, 26. 62, 13
 67, 19. 97, 14
 ἐκπτώσεις νεύρων 15, 18.
 ἐκπυροῦν 88, 12, 15, 20. 108, 15.
 115, 7, 17. 111, 17.
 ἐκτρέπεσθαι 51, 18 (εἰς ἄλλου
 72, 16. 101, 27.

- ἐκτροπή 93, 4
 ἐκφέρειν (καλλίστας σταφυλάς) 24, 12.
 ἐκφλογοῦν 54, 24. 88, 3, 8, 9 109, 26.
 ἐλαιώδης 57, 3
 ἐλίττειν 67, 30
 ἐλκοῦν 96, 1, 12, 13. 97, 4, 10 99, 10.
 ἐλκτικὴ δύναμις 91, 3
 ἐλλέβορος 109, 10, 12.
 ἐλλείπειν 26, 11. 33, 19
 ἐλλόγιμος 45, 9.
 ἐμβρον 45, 3.
 ἐμπίπτειν 27, 11 (ὀνόματα, ἐμπίς 41, 11.
 ἐμπλήκτως 17, 16
 ἐμπληξία 50, 20.
 ἐμπερής 44, 14. 72, 15.
 ἐμψυτος 47, 1. 94, 13. 108, 20 (θερμασία) 113, 6. 106, 3. 112, 17. 105, 22. 115, 20. 74, 28 (θερμότης). (θερμόν) 28, 21, 22. 56, 7. 74, 21. 108, 18.
 ἐμψυκτικός 113, 20
 ἐμψυχος 7, 15. 112, 10, 16.
 ἐναιμος 38, 14, 19. 41, 16 (-α ζῶα). 42, 16. 58, 2, 7.
 ἐναντίος: πᾶν τοῦναντίον 18, 22 16, 4; τοῦναντίον ἅπαν 48, 3.
 ἐναντιοθεσθαι 45, 17 (τῷ εἶναι).
 ἐναντίωσις 101, 14 (τῆς φύσεως)
 ἐναπεργάζεσθαι 102, 7.
 ἐνδειαί 78, 9.
 ἐνδεικτικός 81, 4.
 ἐνδειξις 80, 28 112, 28.
 ἐνέργεια quid sit 86, 17. 48, 10. 49, 3, 13 (πρακτικὴ καὶ φυσικὴ). 43, 3 (ψυχικὴ). 24, 8 25, 12. 86, 3. 40, 21. 46, 6. 57, 13. 74, 3; ἐνεργεία (opp. δυνάμει) 32, 16, 20; κατ' ἐνεργείαν 50, 9, 10, 14. 51, 21 (opp. κατὰ δύναμιν).
 ἐνίστασθαι 43, 16 (σκέψιν); λόγος νῦν ἐνεστώς 49, 11; ἐνεστηκώς 49, 26; τὰ νῦν ἐνεστῶτα 49, 16
 ἐνόον 80, 1
 ἐνοθεσθαι 66, 15 (ἀλλήλοις), 17
 ἐνοριζοῦν 82, 26. 67, 28 v. l.
 ἐξαιμάτωσις 46, 24.
 ἐξαιρέτος 94, 14 (ἴδιος ἐξ)
 ἐξαλείφειν 93, 13.
 ἐξαπλοῦν 27, 12.
 ἐξάπτειν 6, 7. 90, 25. 93, 11, 20 φλόγα)
 ἐξατμίζειν 9, 17.
 ἐξερεύγεσθαι 76, 27 (τὴν χολὴν εἰς τὴν γαστέρα).
 ἐξέχειν 59, 16. 67, 13 (τοῦ δέματος)
 ἐξικμάζεσθαι 2, 24. 5, 29
 ἐξικνεῖσθαι 97, 25 (πρὸς τὸ βάθος).
 ἐξίστασθαι 85, 1 (τῆς οἰκείας φύσεως). 103, 16. 113, 16 41, 19 τῆς μεσότητος.
 ἐξομοιοῦν 91, 11, 14, 19. 93, 1. 94, 22. 95, 1. 96, 10. 105, 25. 109, 12
 ἐξομοίωσις 92, 6.
 ἐπάγειν 94, 21 (κίνδυνον). 99, 5. 30, 23 (λόγον); ψύχος 94, 23.
 ἐπαλείφειν 93, 23.
 ἐπανάγειν 108, 13.
 ἐπανάκλησις 112, 3, 19, 28.
 ἐπάνοδον ποιῆσθαι 112, 23.
 ἐπαντλεῖν 84, 20
 ἐπείγει (ἢ σκέψις) 43, 14.
 ἐπεξέρχασθαι 48, 25 v. l.
 ἐπέρχασθαι 25, 6 v. l.; ἐπὶ ἡλθέ τισιν ἰατροῖς 16, 17 (in mentem venit).
 ἐπικλόζειν 45, 27.
 ἐπικράτησις 86, 3. 100, 15 (κατ' ἐπικράτησιν). 115, 2, 19, 24.
 ἐπίκτητος 17, 3 (-ον θερμόν). 75, 1, 6, 10, 11 passim.; 60, 11 (κράσις). 98, 27 (θερμασία). 103, 8. 115, 26. 110, 19 (θερμότης). 102, 18. 110, 25 (διώθεσις).

ἐπιληψία 95, 18.
 ἐπίμικτος 109, 21.
 ἐπιμιξία 18, 2.
 ἐπινέμεται (πῦρ) 90, 14.
 ἐπιπάσσειν 93, 21.
 ἐπιπλέκειν 6, 24.
 ἐπισημαίνεσθαι 12, 12. 102, 29.
 ἐπίσημος 111, 2.
 ἐπίσημος 110, 6.
 ἐπίσκεψις 49, 23. 78, 27.
 ἐπιστάζειν 110, 4.
 ἐπιτηδειότης 32, 19.
 ἐπίτομος 53, 7.
 ἐπιτρέφειν 61, 17. 106, 19 v. l.
 ἐπιτυχῶν: 86, 5 διοῦν τῶν ἐπι-
 τυχόντων.
 ἐπιφάνεια ἅπασα ἢ ἐκτός 111,
 15. 112, 22, 27.
 ἐπιφανής 2, 5.
 ἐπιχέειν 112, 6 (τούτω)
 ἐπιχέλρημα 48, 26. 51, 25.
 ἐποιεῖν 68, 20, 22. 69, 3. 75, 8.
 ἐρέττειν 37, 8.
 ἔρηξ 97, 12 (ὁ ἀναβιβρωσκό-
 μενος).
 ἐρυγή 75, 26.
 ἐρυθρότης 46, 23.
 ἐσχάτως 1, 18. 36, 10. 44, 5.
 64, 15, 20. 65, 1. 98, 7. 111, 7.
 ἑτερογενής 4, 26.
 ἑτέρωθεν 76, 5.
 ἑτέρως 2, 26. 48, 17.
 εὐανξής 68, 24, 26. 63, 25. 73, 9.
 εὐζωμον 107, 26.
 εὐθυμος 42, 20.
 εὐθύνειν 68, 14.
 εὐθυπορεῖν 67, 29.
 εὐκαταφρόνητος 105, 4.
 εὐκρασία 9, 12, 25. 12, 21. 16,
 16. 36, 23, 26. 63, 24. 79, 5.
 εὐκρατος κράσις 7, 6, 12. 8, 3,
 13. 16, 21. 31, 29. 40, 4. 64,
 17, 22; φύσις 17, 12. 32, 10,
 40, 12. 62, 13, 20, 63, 6; ἕξις
 61, 22; οὐσία 23, 24, 26; γῆ
 69, 3; ἔαρ 14, 27. 16, 10. 65, 21;

ὕδωρ 54, 18. ἀήρ 54, 19. 55,
 11; ἡλικία 9, 11, saepissime.
 εὐμορφος 36, 15.
 εὐπεπτος 115, 8.
 εὐπετής 47, 5.
 εὐπνοος 43, 6.
 εὐπορεῖν 6, 6 (τροφῆς)
 εὐπορος 48, 15.
 εὐρους 110, 3.
 εὐρυθυμος 71, 14.
 εὐρυχωρία 72, 4.
 εὐρώς 70, 17.
 εὐρωστος 67, 31.
 εὐσαρκία 36, 26. 62, 13.
 εὐσαρκος 20, 24. 36, 21. 52, 14.
 61, 23. 81, 6. 87, 23. 112, 28.
 εὐφρόβιον 87, 27.
 εὐφορία 114, 19.
 εὐφορος 16, 14.
 εὐφώρατος 83, 22.
 εὐχνημος 78, 2, 3.
 εὐχρους 48, 6.
 ἐπιστάναι 35, 17 (τὸν λόγον).
 ἔχειν: τὸ δέ γε νῦν ἔχον 10, 4;
 ἔχεσθαι τῆς εἰκόνοσ 94, 16.
 ἐχίδνης λόγος 97, 21.
 ἕως ο. genit. 52, 12 (ἔ. τῆς ἀκ-
 μῆς). 68, 12 (παντός). 114, 7

Z

ζήτησις 110, 3 (εἰς ζ. ἀφικνεῖ-
 σθαι).
 ζωὴ θερμόν τι χρεῖμα καὶ ὑγρόν
 9, 19, 21. 46, 6.
 ζωὸν ἢ φυτὸν 1, 14. 21, 16. 23,
 12. 24, 9. 25, 24.

H

ἦ 3, 2. 4, 21 (ἦ — ταύτη).
 ἠβάσκειν 69, 10 (προσάγοντες
 τῷ ἠβάσκειν).
 ἠθος 36, 4 (τῆς ψυχῆς). 79, 23.
 ἠλιος 3, 12. 75, 16.
 ἠλιοῦσθαι 75, 19.
 ἦμισος: 10, 28. 30, 8. 31, 25. 45,
 ἦμισος.

ἦν 93, 21.
ἦπερ 80, 19, 26. 62, 21.
ἦρινός 65, 24 (-ῆ ὥρα).

Θ

θάλασσοδαι 89, 6 (παρὰ πύρρι).
52, 25 (ἐν ἡλίῳ).
θάλασος 74, 13, 26. 94, 23.
θάλασσις 53, 3.
θάνατος quid sit 47, 1.
θαρρούντως 31, 28
θειον (sulfur) 93, 21, 24.
θειοῦν 93, 26.
θεραπευτικὴ μέθοδος 85, 17.
114, 15.
θέρμη 112, 3, 28
θεωρεῖν 12, 17.
θεώρημα 76, 24 (ἀνατομικόν).
θεωρία 16, 29 (φυσικῆ). 16, 28
(λογικῆ). 17, 24.
θηρατικός 86, 13 87, 2
θρασύτης 42, 18 (opp. δειλία).
θρέψις quid sit 91, 16. 49, 1.
θριδακίνη 48, 21. 87, 28. 105,
11. 106, 1, 25. 107, 2, 14, 25.
108, 8.
θρίξ 70, 16 (ἀρωστος). 67, 19
(λευκή). 70, 15. 69, 21. 67, 16
(μέλαινα). 67, 22 (σύλη). 67,
19 (πυρρά). 69, 21. 43, 8.
θρυαλλίς 90, 25. 93, 18. 94, 15.
θύμβρα 108, 2
θύμος 108, 3.
θυμικός 72, 12, 17. 73, 1. 74, 23.
θυμοειδής 24, 14 (de cane
θύρα 93, 12.
θυρίς 93, 9, 13.

Ι

ιδέα 108, 21 (εἰς αἵματος ἰδέαν
ἄγειν).
ιδιότης 108, 25. 109, 7.
ικανώς valde 29, 2. 44, 19. 82,
17, 24. 91, 13. 94, 6. 99, 10.
102, 28.
ικμάς 6, 5.

ιλός 59, 21. 67, 21.
ιλνώδης 67, 18.
ιμαντώδης 67, 11.
ίς 58, 22, 24, 25 59, 2, 4
ισομοιρία 12, 3. 16, 15. 34, 27.
40, 18.
ἴσος 18, 4 (ἐν ἴσῳ τῷ).
ισότης 24, 18, 22. 55, 16, 20.
108, 13.
ισχνός 81, 9 (-ὰ σκέλη). 84, 11
(-ῆ ἕξις). 52, 13. 60, 13. 62, 6
ισχνότης 42, 10 (opp. παχύτης)
ιχώρ 14, 9, 14.

Κ

καθεκτική δύναμις 91, 4.
καθότι 70, 9. 77, 15. 98, 18, 22.
100, 2. 107, 15. 114, 9. 115, 26.
κακοχυμία 97, 8, 14.
καλαμίνθη 108, 2.
κάλαμος 89, 11. 90, 26 (ὁ ξηρός).
κανθαρίς 99, 9 (τὸ διὰ τῶν καν-
θαρίδων φάρμακον), 11.
κανών 33, 13, 19. 35, 20. 36, 18.
37, 21. 40, 17. 63, 7.
καπνώδης 55, 14. 75, 25. 87, 20.
κάραβος 65, 5. 82, 2
καρκίνος 65, 5. 66, 9. 82, 2. 97,
11 (morbus).
κάρος 95, 17.
καστόριον 87, 27. 104, 6. 107, 27.
κατὰ τάδε 2, 19. 11, 25. 67, 28;
κ. τοῦτο 66, 4. 31, 7. 26, 15;
κ. πᾶν 59, 6; κ. τι 23, 28.
68, 5; κ. τί 112, 21; κ. ταῦτά
11, 19. 19, 16. 24, 11. 12, 3
29, 23. 80, 25. 81, 11. 100, 19.
καταθραύω 89, 16, 18.
κατάκλεισις 112, 22
καταλείπειν 93, 10.
καταντᾶν 33, 3.
καταξηραίνειν 60, 16.
καταπαύειν 84, 19 (τὸ γράμμα).
κατάπλασμα 113, 10 v. l.
καταπνίγειν 95, 13 (φλόγα).
καταρριζοῦν 67, 23.

κατάρροι 78, 28.
κατάστασις 7, 18. 8, 25. 9, 1.
13, 23, 25. 14, 2, 6. 15, 3. 16,
2. 38, 16. 54, 12. 63, 5, 9.
κατατιτράσθαι 66, 16
καταχέειν 95, 12. 112, 7.
καταχρησθαι 87, 17.
κατάχυσις 112, 3.
κατεργασία 92, 1. 113, 3, 5.
κατηγορία 18, 17 (έναντίας -ίας
ἐπιδέχασθαι).
κατοπτῶν 67, 17. 83, 6.
κάτωθεν 27, 2 (ἀνιέναι).
καῦμα 14, 1, 3, 7.
κένωσις 113, 12.
κενωτικός 113, 19
κεφάλαιον: εἰς ἕν κ. ἀθροίσας
10, 7; εἰς ἕν κ. ἀγαγών 15,
5, 9; διὰ κεφαλαίων 19, 13;
κατά κ. 62, 2.
κήρινος 44, 9.
κνισσώδης 75, 25.
κολλάζειν 98, 11 (τὴν ἰσχύν).
99, 6 (τὸ σφοδρὸν), 12.
κολυμβήθρα 54, 14.
κόπρος 93, 6 (περιστερῶν)
κόρυφα 45, 12. 46, 21. 78, 28.
κορωνίς *finis* 84, 18 (προσθεῖς
οἶον κορωνίδα τε καὶ κε-
φαλὴν τινα τῷ λόγῳ).
κόστος 88, 6.
κρανίον 69, 28
κραῦρος 68, 21.
κρέας 15, 22. 100, 21.
κρόμμυον 96, 2.
κρόταφοι 70, 22, 24. 80, 14 (συμ-
πεπτωκότες). 81, 12.
κρύσταλλος 33, 3, 7. 50, 17. 56,
18. 99, 29.
κυεῖν 43, 18 (μητραι τῶν κνου-
σῶν). 47, 10, 15, 16. 44, 4 (τὸ
κυσούμενον).
κυλίσσασθαι 72, 8.
κυκᾶν 74, 22.
κύκνος 27, 25. 51, 5.
κυνάριτος 21, 14.

κυρίως 57, 8. 87, 3. 95, 6, 8.
κύστις 58, 27.
κώλυσις 113, 2, 4.
κῶμα 95, 17.
κῶνιον 87, 29. 102, 24. 103,
20. 109, 9
κῶνωψ 41, 11.

Δ

λάβραξ 26, 25
λάβρος 14, 1, 7 (ὕδωρ). 93, 11
(ἥλιος).
λείπειν: 7, 17 τῶ πλεονάζοντι
τὸ λείπον. 32, 11 τὸ πλεονά-
ζον ἢ λείπον. ὅσα λείπει τῆ
συνπάσῃ.. πραγματεία 39, 11.
λεπιδωτός 65, 6.
λεπτομερής 110, 1.
λεπτότης 60, 10 (plur), 26 (ξ-
ξως). 64, 12 (opp. πάχος).
λεπτύνειν 60, 18.
λευκότης 28, 5, 7,
λιβάς 9, 16.
λιγνός 67, 5, 16.
λιγνυώδης 55, 14. 69, 9.
λιθώδης 87, 11.
λιμαγχικός 61, 1.
λιπαρός 57, 4.
λογικός 16, 28 (ἡ θεωρία). 17,
24. 50, 26 (ἀπόδειξις) 86, 11
(ἄνθρωπος). 87, 1.
λοιμώδης 13, 25.
λοξός 68, 3, 6.
λοξότης 68, 10
λυττῶν κύων 97, 20.

Μ

μάζα 87, 13. 92, 12.
μαλακόσαρκος v. l. 65, 4. 82, 1.
μαλακόστρακα 65, 4. 82, 1.
μαλακόδερμος 65, 9
μαλακότης 34, 18. 36, 28. 37,
13. 57, 17. 60, 8, *saerius*
μαλάττειν 68, 14
μανδραγόρας 48, 21. 87, 28
102, 23. 103, 20.

μαραίνειν 6, 6
 μαρασμός 47, 2
 μαρτυρεῖν c. dat. 45, 23. 103, 17.
 μεγάλης 93, 5 (ὀνίνασθαι), 16
 (ἄφελειν). 108, 15 (βλάπτειν).
 106, 9.
 μειζόνως 111, 17.
 μελαγχολία 9, 6.
 μελαγχολικός 83, 2, 3, 4, 8 84,
 2, 5, 8, 13.
 μελαίνεσθαι 46, 19.
 μελλησμός 42, 18.
 μεσημβρινός 76, 8 (-ῆ χώρα)
 μέσος: ἐν τῷ μέσῳ καθέστηκε
 36, 21. 37, 13. 46, 5; τάξαν-
 τες 84, 19. 35, 20. 44, 23; ἐν
 μέσῳ 81, 23.
 μεσότης 38, 8. 41, 20.
 μεσοῦν 65, 29.
 μεταδιώκειν 7, 19
 μετακοσμεῖν 14, 18.
 μεταπτώσις 84, 4.
 μεταχωρεῖν 4, 22 (πρὸς τοῦναν-
 τλον).
 μετριότητες 61, 1.
 μήκων 3, 25. 48, 20. 87, 29. 98,
 19. 101, 22. 102, 23. 107, 4.
 μηκώνιον 99, 3. 103, 6, 20.
 μήν (ἀδνεγε.) 84, 8. 56, 18. 67,
 5. 58, 1. 94, 24.
 μήνιγγες 59, 8.
 μήον 88, 6.
 μίσον 87, 28. 88, 5.
 μυξώδης 44, 12. 45, 22. 82, 8
 (σάρξ).
 μυρίαί 97, 13 (γενέσεις).
 μυριάκις 55, 26.
 μύρμηξ 18, 11, 24. 19, 6. 20, 4.
 21, 7. 23, 14, 18. 41, 12.
 μυώδης 73, 13. 76, 21.

N

νάπυ 88, 5. 96, 1, 16, 27. 108, 1
 νάρθηξ 93, 19.
 νάρκη 46, 21.
 νεκροῦν 83, 9. 102, 5.

νέμεσθαι 93, 15 (πῦρ ἐνεμήθη
 ἐπι).
 νεογενής 44, 15 (ζῶον).
 νεφρός 39, 8. 58, 8, 19.
 νευροχονδρώδης 59, 13.
 νευρώδης 44, 20.

Νευτικὸν: ὑγρότατον ἢ πιμελή
 57, 6; ξηρότερον μὲν κύων,
 ὑγρότερον δ' ἄνθρωπος 18,
 10; μύρμηξ ξηρόν καὶ σκώ-
 ληξ ὑγρόν 20, 4; θρίξ δὲ ψυ-
 χροτάτον τε καὶ ξηρότατον
 38, 3.

νεοστί 66, 13. 93, 10
 νῆστις 77, 3, 12.
 νίτρον 87, 28. 88, 5.
 νιφετός 54, 27.
 νόησις 32, 26, 27. 33, 5. 40, 13
 48, 11. 49, 2. 51, 15 (αἰσθη-
 σίς τε καὶ νόησις).
 νόημα 49, 21.
 νοσώδης 12, 15. 13, 26. 16, 15
 (ἔαρ). 63, 1 (σύμπτωμα), 10
 (δυσκρασία), 18.
 νότιος 18, 2 (ἐν νοτίαις κατα-
 στάσεσιν). 15, 3.

Ξ

ξηραίνειν 2, 28. 3, 3, 7, 10, 20,
 21, 26. 5, 11. 7, 16, passim.
 ξηρός 1, 1, 11, 15, 18. 2, 8, 11,
 12, 15, 28. 3, 2, 9, 21. 4, 2, 3,
 5, 16, 18, passim.
 ξηρότης 2, 2, 13, 18. 3, 12, 20.
 6, 20. 9, 14. 11, 17. 12, 24
 18, 8. 86, 20, saepissime.

Θ

ὀδοποιεῖσθαι 68, 7.
 ὀθεν 56, 18. 79, 17. 86, 15. 115,
 6. 104, 22; ὀθενπερ 101, 1.
 οἰκησις 74, 7.
 οἰκουρεῖν 61, 20.
 οἶνος 92, 5 (τρέφει καὶ ζών-
 νουσι τάχιστα). 94, 6. 95, 10.
 100, 20.

οἶνοῦν 48, 19.
 ὀλίγαιμος 61, 4.
 ὀλιγοχρόνιος 92, 2.
 ὀλίγω τινί 58, 17. 59, 4.
 ὀλόκληρος 10, 28.
 ὀλοκλήρωσ 11, 3.
 ὀμαλός 73, 5, 16.
 ὀμαλότης 12, 21.
 ὀμαλῶς 12, 19. 71, 8, 14, 22. 73, 12 (ἐχειν). 81, 8, 22.
 ὀμιλεῖν 88, 28. 89, 17. 90, 9. 92, 6. 103, 21 (πυρ). 97, 24 (δέρματι). 104, 23.
 ὀμογενής 21, 23 (τὸ σύμμετρον ὀμογενές). 22, 26. 23, 7, 18. 26, 6. 57, 20. 41, 1. 86, 4. 115, 4.
 ὀμοειδής 21, 24. 23, 7, 17.
 ὀμοιομερής 85, 1, 6 (σῶμα).
 ὀμοιότης 91, 22.
 ὀμοίωσις 91, 16.
 ὀμόσε (χωρεῖν) 9, 1.
 ὀμωνυμία 29, 1. 66, 6.
 ὀμωνύμως 21, 19. 100, 14.
 ὄνη 19, 31. 35, 5. 43, 23. 44, 3. 59, 17.
 ὄξος 15, 24. 110, 9.
 ὄξυρεγμία 78, 20.
 ὄξύροπος 74, 23.
 ὄπλη 19, 31. 85, 5. 44, 3. 59, 18.
 ὄπος 98, 12 (Κυρηναϊκός), 19 (μήκωνος). 101, 22. 102, 23.
 ὄρεκτικός 48, 4.
 ὄρεξις 46, 25.
 ὄρίανον 108, 2.
 ὀρνίθειον (sc. κρέας) 92, 3.
 ὀροφή 93, 14.
 ὄρτυξ 109, 10.
 ὄστένος 69, 28.
 ὄστυσθήποτε 21, 11. 114, 3.
 ὄστρακώδερμα 65, 4. 66, 1. 81, 27.
 ὄστρακον 65, 8. 81, 26. 82, 1.
 ὄστρακώδης 70, 8.
 ὄστρεον 65, 5. 66, 9. 81, 25. 82, 7.
 ὄστυδος 44, 13.
 οὖλος 67, 22, 27. 68, 21, 26. 73, 10.
 ὄφις 65, 6.

Π

παιδικός 9, 10 (-ῆ ηλικία).
 παιωνία 26, 27.
 παλαιοί 18, 6. 27, 4. 41, 8. 57, 6. 61, 28. 106, 9; ἄνδρες 1, 3.
 παλινδρομεῖν 66, 23.
 πάμπαν 37, 20.
 πάμπολυς 32, 6. 41, 10. 49, 5. 72, 23. 76, 8, 13. 99, 12. 107, 4.
 παντελῶς 58, 6. 71, 12. 98, 10 (ὀλίγον), 14. 101, 4 (ἐλάχιστα) 77, 11 (ἀπλῶς).
 πάντη 88, 14 (συμφωνεῖν). 92, 13. 96, 6 (φέρεσθαι). 97, 3.
 πάντως 9, 3. 10, 12. 20, 27. 36, 24. 49, 10. 56, 14. 77, 26, 27. 81, 5, 9. 99, 22, saepius
 παραβολή 10, 28. 11, 3. 19, 4. 23, 23. 26, 6.
 παράδειγμα 5, 18. 65, 12. 105, 27. 114, 25.
 παράθεσις 34, 8, 12.
 παρακούειν 10, 3. 17, 4, 10. 71, 2.
 παραλογίζεσθαι 66, 6. 88, 8. 106, 5.
 παραλογισμός 52, 19.
 παράλυσις 46, 20. 95, 18.
 παραμένειν 5, 4. 82, 23.
 παραπληξίαι 95, 17.
 παρασπειρειν 84, 25.
 παρατιθεσθαι 33, 18 (τῆ μνήμη)
 παρατριβόμενοι λίθοι 93, 20.
 παραύξειν 106, 8.
 παραντίκα 94, 23 (ἐν τῷ π.) 111, 10.
 παραχρημα 94, 18 (ἐκ τοῦ π.) 112, 10. 114, 17.
 πάρεργον 76, 11 (ἐν π. τίθεσθαι).
 παρέγχυμα 57, 12.
 παρόμοιος 14, 27.
 παρόν 110, 5 (π. σκοπεῖν).
 παρονομάζειν c. genit. 100, 16.
 παροράν 107, 20.
 πίχος 64, 18. 69, 4.
 παχυμερής 88, 18. 110, 1.
 παχύνειν 60, 18. 63, 2.

- παχύτης 42, 10. 60, 10 (plur.).
 πελιδοῦν 46, 19.
 πέπερι 104, 6. 108, 1. 110, 7.
 πεπτικός 92, 7 (-ὰ ὄργανα).
 πέρα 80, 16 τοῦ μετρίου) 33, 27
 περιαιτέρω τοῦ προσήκοντος.
 περιέχον, τὸ 73, 4; τὸ περιέχον
 ἔξωθεν κρύος 74, 12; θάλασπος
 74, 13, 26. 112, 25
 περιπάττειν 90, 4.
 περιπηγνύναι 38, 28. 58, 23.
 59, 1. 61, 13.
 περιπλάττειν 45, 20.
 περιπλέκειν 67, 4.
 περίστασις 52, 27 (πραγμάτων).
 53, 2.
 περιφύειν 58, 21.
 πετραῖος 76, 3 (ἐχθρός). 78, 15.
 πέψις 47, 27. 49, 1. 50, 5. 96, 9.
 πῆ 10, 5. 21, 1 (πῆ μὲν — πῆ δὲ).
 πήγανον 108, 2
 πήξις 38, 26. 54, 26. 57, 2.
 πιμελή 35, 7. 38, 26. 39, 1, 5, 6, 8.
 54, 26. 57, 3, 7, 17. 62, 7. 64, 4.
 πιμελώδης 60, 26, 27, 28. 61, 19.
 63, 25. 64, 1. 73, 23. 76, 18.
 80, 18. 81, 6.
 πίστιν λαμβάνειν 50, 1.
 πιστοῦσθαι 53, 13.
 πίττα 50, 29. 88, 2. 90, 26. 94,
 16. 100, 20.
 πίων 61, 9
 πλαδαρός 44, 12. 82, 8.
 πλάδος 45, 7.
 πλάστης 36, 12
 πλάτος 63, 4 (τῆς ὑγιεινῆς κατα-
 στάσεως), 17 (τῆς ὑγιείας).
 πληκτρὸν 35, 5. 44, 3. 59, 18.
 PLURAL: ἀγροπνίαι 78, 9; ἀσιτίαι
 61, 4. 78, 9; ἐκπτώσεις 15, 18;
 ἔνδεια 78, 9; θερμότητες 53, 26;
 θυμοί 78, 8; λεπτοτητες 60, 10;
 μετριότητες 61, 1; ὄμβροι 15,
 3; παχύτητες 60, 10; πόσεις
 95, 19; σάρκες 59, 3; ταλαι-
 πωρίαι 60, 17; τρόμοι 46, 21;
- ὕπνοι 48, 15. 49, 15. 105, 14;
 πέψεις 47, 27; ἔμστοι 47, 28;
 διαχωρήσεις 47, 28.
 ποιός 21, 19, 20. 22, 23 (τὰ ποιὰ
 σώματα). 113, 17 (κατὰ τὸ
 ποιόν).
 πολίος 70, 16.
 πολιοῦσθαι 70, 22.
 πολίωσις 78, 27.
 πολλαχῆ 97, 2 (μερίζεται).
 πολλαχῶς 17, 5 (λέγειν) 25, 4
 40, 1. 115, 1, 6
 πολλοὶ πολλάκις 97, 5.
 πολύαιμος 37, 19, 21. 58, 10.
 πολύσαρκος 61, 26. 62, 14. 63,
 26. 64, 1.
 καλνσαρκία 62, 12, 25.
 πολυχρόνιος 92, 2. 105, 8.
 ποσός 63, 13 (τὸ π.). 113, 16, 21,
 22. 99, 21 (ἐπ' ὀλίγον ποσόν).
 ποσότης 97, 28.
 πραγματεία 39, 11 (περὶ κρά-
 σεων). 49, 23
 πρακτικός 48, 10 (-αὶ ἐνέργειαι)
 49, 3, 14 (στοιχεῖα).
 πρασοειδής 77, 25, 27. 78, 6.
 πρεπόντως 17, 2.
 πρεσβύτερον αἰσθήσεως κριτή-
 ριον 50, 21.
 προαποδεικνύναι 27, 13. 50, 3.
 προβαίνειν 44, 23 (ταῖς ἡλι-
 κίαις).
 προβάτειος 44, 16.
 προγιάστωρ 81, 6
 προδήλωσ 72, 6
 προιστάναι: 37, 21 κανόνα τε
 καὶ οἶον κριτήριον προστησά-
 μενος
 προκαλεῖσθαι 65, 12.
 προκατεργάζεσθαι 92, 8.
 προκύνπτειν 67, 10 (τοῦ δέρματος).
 προσπέτεια 42, 19.
 προσπετῶς 79, 27.
 προπίπτειν 62, 7.
 προσάγειν appropinquare 69,
 10 (τῷ ἡβάσκειν).

προσάπτειν 13, 7
 προσβάλλειν 93, 11 (ἥλιος), 22
 (θερμασία).
 προσβολή 54, 2. 55, 9, 13 56,
 3, 10. 104, 21. 110, 25. 112, 5.
 προσεπισκέπτεσθαι 74, 5.
 προσεχής 87, 6 (ἕλη), 7; 12.
 προσηγορία 1, 19. 8, 2 21, 22.
 81, 27.
 πρόσθεσις 46, 24.
 προσυπακούειν 22, 13
 προσφορά 105, 9. 114, 5.
 προσχωρεῖν 29, 16.
 προὔπαρχειν 52, 8.
 προφανῶς 4, 22. 10, 8.
 πρόχειρος 50, 18. 28, 17.
 πρώτην 53, 16 (τήν γε πρ.).
 πρώτως 42, 22. 52, 5. 114, 23.
 πταίσμα 17, 24.
 πτερυγιάδης 72, 2
 πυκνότης 70, 12.
 πυκνοῦν 57, 6. 90, 8. 111, 15.
 πύκνωσις 83, 9. 112, 21. 113, 1, 2.
 πυλωρός 77, 3, 7.
 πύρεθρον 88, 6. 87, 27.
 πυρεῖον 93, 17, 18.
 πυρώδης 42, 18. 75, 26. 78, 12.

P

ραιβός 71, 24.
 ράμφος 59, 18
 ρανίς 101, 11.
 ῥέπειν 12, 25 (ἐπὶ τὸ ξηρότερον).
 ῥητίνη 88, 2. 93, 10, 11, 13.
 100, 19.
 ῥητορεία 51, 24 (μακρά).
 ῥητορικός 4, 24.
 ῥιζοῦσθαι 57, 26 v. l.
 ῥίζωσις 68, 11.
 ῥόδιον 110, 9.
 ῥοπή 102, 8.
 ῥύμη 66, 17
 ῥυτός 57, 2, 4.

Σ

σαλαμάνδρα 87, 29. 103, 18.
 σανιδάδης 71, 27.

σανίς 71, 27.
 σαρκώδης 57, 7. 61, 15, 18
 σβέσις 47, 1.
 σημαίνόμενον 17, 29. 19, 20, 25
 21, 16. 22, 20. 27, 7. 108, 6.
 σηπεδών 15, 10, 20. 16, 14. 70,
 21. 97, 7. 102, 9.
 σήπειν 102, 3; σήπεσθαι 14, 8,
 28. 15, 21. 16, 2. 75, 6. 92, 19.
 93, 7.
 σήψις 15, 15.
 σίελος 45, 12. 78, 28.
 σιμός 79, 9. 80, 7, 8, 21. 81, 10
 (opp. γρυπός)
 σιμότης 80, 23.
 σιατραφείσθαι 75, 20.
 σκληρότης 34, 18. 35, 10. 36, 28.
 42, 10. 56, 16. 60, 8. 64, 10.
 σκληρόννειν 57, 1.
 σκόροδον 96, 2.
 σκώληξ 20, 4, 5, 9.
 σοφίζεσθαι med. 10, 5, 8 28, 18.
 53, 26; pass. 26, 1. 66, 6.
 σοφισμα 17, 2, 27, 28. 28, 14
 σπασμός 46, 21. 95, 18.
 σπινθήρ 90, 13. 101, 8
 σπλάγγον 38, 18. 43, 22. 44, 6
 57, 10, 13. 58, 20. 74, 21. 75,
 21. 112, 18.
 σπλήν 39, 7. 58, 8, 18.
 σταθμῶν καὶ μέτρων 24, 20.
 στέαρ 35, 7 88, 2
 στενότης 60, 25 (φλεβῶν). 67, 7
 (διεξόδον)
 στενοχωρεῖν 74, 22.
 στοιχείον 1, 6, 13. 19, 15, 19. 21,
 18 22, 22. 25, 14 26, 14 28, 3.
 29, 9. 36, 23. 40, 17. 48, 14.
 49, 23. 51, 12; 26, 10. 104, 2
 (τὰ πρῶτα στ.).
 στοχασμός 114, 1.
 στρουθίον 87, 28.
 στρουθός 71, 24
 στυκτεῖον 93, 18. 94, 16.
 συγκαταψύχειν 103, 8.
 σύγκανσις 69, 25 83, 4. 84, 6

- συγγένειον 20, 10. 23, 8.
 σύζευξις 6, 24
 συζυγία 6, 23, 27. 10, 13, 17.
 13, 5, 11. 16, 19, 23. 30, 12.
 συλλήβδην 97, 19 (εἰπεῖν).
 συμβαίνειν εἰς ταῦτόν 9, 23; κατὰ
 συμβεβηκός 87, 22, 24. 88, 26.
 98, 26, 27. 99, 24. 100, 9, 12.
 102, 16, 17, 20. 106, 14. 111,
 24. 113, 9; κατὰ τι συμβ.
 112, 20. 113, 19. 114, 22; ἐκ
 τινος συμβεβηκότης 112, 1
 συμμετρία 24, 19. 36, 18. 71, 15.
 61, 25. 63, 29. 64, 3. 106, 2, 21.
 σύμμετρος 10, 21. 21, 4, 8, 23.
 22, 12, 16. 23, 7, 11. 26, 6, 17.
 33, 5. 36, 26. 65, 25, *naeris-*
eime
 συμμέτρως 31, 2. 33, 21. 42, 23
 54, 16.
 συμπέπτειν 8, 17. 13, 26. 14, 21.
 15, 8. 73, 16. 93, 1 (*accidit*).
 8, 20. 81, 15, 17; κρόταφοι
 συμπεπτακότες 80, 14.
 συμπληροῦν 46, 6 (τὴν ζωὴν).
 σύμφυτος 60, 8 (ὕγροτης), 11
 (κράσις). 94, 12 (τροφή). 99,
 1 (ψυχρότης). 17, 8 (θερμόν).
 63, 24. 75, 12. 90, 9.
 συμφωνεῖν 88, 14 (συμφωνεῖν
 ὁ λόγος ἑαυτῶ). 96, 2.
 συναπάγειν 66, 11 (ἑαυτῶ)
 συνάπτειν *appropinquare* 65, 24.
 συναυξάνειν 63, 26.
 συναύξειν 62, 16
 σύνδεσμος 35, 5. 38, 5. 44, 20.
 46, 8. 58, 25. 59, 9, 11, 12, 14, 15
 συνδιασῆπειν 92, 19.
 συνδιαφθείρειν 92, 20.
 συνελόντι 43, 3 (φάναι)
 συνεπισκέπτεσθαι 100, 3.
 συντήκειν 80, 16.
 συννάρχειν 5, 16.
 συριγγοῦσθαι 66, 19.
 σύστασις 43, 19. 57, 2
 σφηνοῦν 66, 26. 67, 3, 12, 18.
 69, 23.
 σφύζειν μέγιστον καὶ σφοδρό-
 τατον 73, 8.
- T
- ταλαιπωρία 60, 15.
 ταριχεύειν 15, 23.
 τάριχος 96, 2
 ταῦτ' ἄρα *idecirco* 59, 22. 95, 9
 ταύτη 4, 21. 12, 9. 13, 3. 100, 8;
 ταύτη τοι *ideo* 84, 17.
 τέλειοι 48, 13 (*opp. παῖδες*) *ad-*
ulti.
 τελειότης 35, 27.
 τελειοῦν 44, 4. 85, 16. 87, 3.
 τελεσφορεῖν 24, 11 (σῦκα).
 τελευτώδης 65, 14.
 τέτανος 95, 13
 τετράπους 77, 1.
 τεῦτλον 92, 12
 τέως 4, 16, 16, 18. 5, 1. 6, 11.
 67, 2. 66, 14. 90, 8
 τήκειν 102, 3; τήκεσθαι 33, 25.
 99, 27.
 τηλέφεια 97, 13 (ἔλκη).
 τις: 66, 2 ἄλλου του. 21, 6 (ὡς
 ἂν τῷ δόξειεν) 84, 8. 72, 28
 (εἰ τῷ). 76, 4 (εἰπερ τῷ καὶ
 ἄλλῳ).
 τίτανος 51, 6.
 τμητικός 104, 16.
 τοσόσδε 97, 23.
 τράγος 72, 15, 17, 22.
 τριχῶς 21, 21. 22, 23. 95, 3.
 τριχωτός 66, 2, 9.
 τρίψις 90, 19.
 τρόμοι 46, 21.
 τροφός 44, 9
 τύλος 37, 3.
 τυλοῦν 37, 10.
 τύπος 48, 25
 τυποῦν 67, 30
 τυρός 44, 13. 65, 13, 16
 τυγχάνειν: τὸ τυχόν ὀτιοῦν 21,

24. 22, 25. 115, 4; οὐ τοῦ το-
χόντος ἀνδρός 36, 9; ἐνὶ τῷ
τοχόντι 23, 4.

Υ

ὕγραίνειν 7, 16. 2, 28. 3, 4, 8,
19, passim.

ὕγροτης 1, 20. 3, 7, 17. 6, 20,
passim.

ὕδερικός 99, 10.

ὕδερως 9, 5.

ὕειος 44, 16

ὕμην 38, 5, 26. 43, 21. 44, 1. 45,
19. 46, 9. 59, 7, 8. 61, 13. 62, 8.

ὕπάλλαξις 75, 18. 78, 16.

ὕπεναντίος 31, 22 (ἐξ ὑπεναν-
τίου)

ὕπερβολή 12, 1. 85, 16.

ὕπεροχή 52, 12. 55, 5.

ὕπέχειν 109, 9 (λόγον).

ὕπνοποιός 48, 21

ὕπνώδης 43, 6.

ὕπόδριμνος 54, 1.

ὕπόθεσις 91, 1 (ἐξ ὑποθέσεως)

ὕποκεισθαι 5, 21. 6, 18. 108, 10;

ὕποκειμένα μόρια 74, 8; πράγ-
ματα 50, 6; συμφωνεῖ τοῖς
ἐξ ἀρχῆς ὑποκειμένοις 96, 3.

ὕπόμυξος 45, 16.

ὕπονοστέιν 66, 26.

ὕπονόστις 113, 1.

ὕποπίπτειν 87, 30.

ὕπόπυρρος 69, 22. 73, 20.

ὕπόστασις 59, 21.

ὕποτίθεσθαι 7, 11. 10, 16. 63, 4.

ὕποτρέφειν 106, 19 v. l.

ὕποφύειν 62, 8. 89, 10.

ὕποχώρησις 113, 3.

Φ

φαγέδαινα 97, 11.

φαλακρός 71, 4.

φαλακροδοθαι 70, 5, 21. 73, 21.

φαλάκρωσις 73, 11. 79, 3.

φάιναι 98, 3 (ὡς οὕτω φ); φά-
μενοι 51, 4. 79, 9.

φαντασία 33, 23, 26. 34, 1. 99, 27.
φθαρτικός 92, 17. 101, 1 (φάρ-
μακα).

φθορά 14, 24 (τῶν ἀνθρώπων).
37, 10 (ἐν γενέσει τε καὶ
φθορᾷ)

φιλόανθρωπος 42, 20.

φιλόστοργος 42, 20.

φλεβώδης 76, 21.

φλέγμα 19, 29. 38, 1. 45, 14, 15.
59, 24. 76, 6, 9. 83, 24. 102,
30. 106, 20 saepius

φλεγματικός 84, 3.

φλεγματώδης 45, 2 (χυμός). 67,
21. 76, 12 (ἄνθρωπος). 77, 19.

φλόγωσις 113, 20.

φολιδωτός 65, 5.

φονίς 28, 25, 28.

φουράν 34, 7.

φυσικός 72, 19 (ἀνήρ) 16, 29.

φυσιογνωμονεῖν 72, 10.

φωλευεῖν 61, 18.

Χ

χαλκίτις 88, 5.

χαρίεις 7, 3 (οἱ χαριέστατοι τῶν
ιατρῶν)

χαῦνος 93, 20.

χειρώνεια Ελλην 97, 12.

χιτών 88, 13. 43, 22. 44, 1. 45,
19. 46, 9. 58, 27.

χλιαρός 60, 9. 111, 1. 114, 9.

χλωρός 90, 28 (ξύλον).

χοίρειον (sc. κρέας) 92, 4. 78, 1
(κρέας, 14

χολή 76, 27. 77, 10, 12, 18, 20.

χολή μέλαινα 59, 22. 84, 7. 106,
21; ξανθή 47, 19. 59, 23. 67,
18. 76, 7, 13, 20. 77, 21. 78, 10.
106, 13.

χολώδης 67, 20. 76, 16. 77, 16,
20, 24. 78, 13.

χόνδρος 19, 31. 35, 4. 38, 4. 43,
23. 44, 2. 59, 12

χονδρώδης 59, 15

χρήσις ὀνομάτων 2, 3. 19, 11.
105, 10.
χρονίζειν ἐν ἐνὶ χωρίῳ 96, 19.
97, 3.
χρῶμα 4, 11. 27, 23, 24, 25.

Ψ

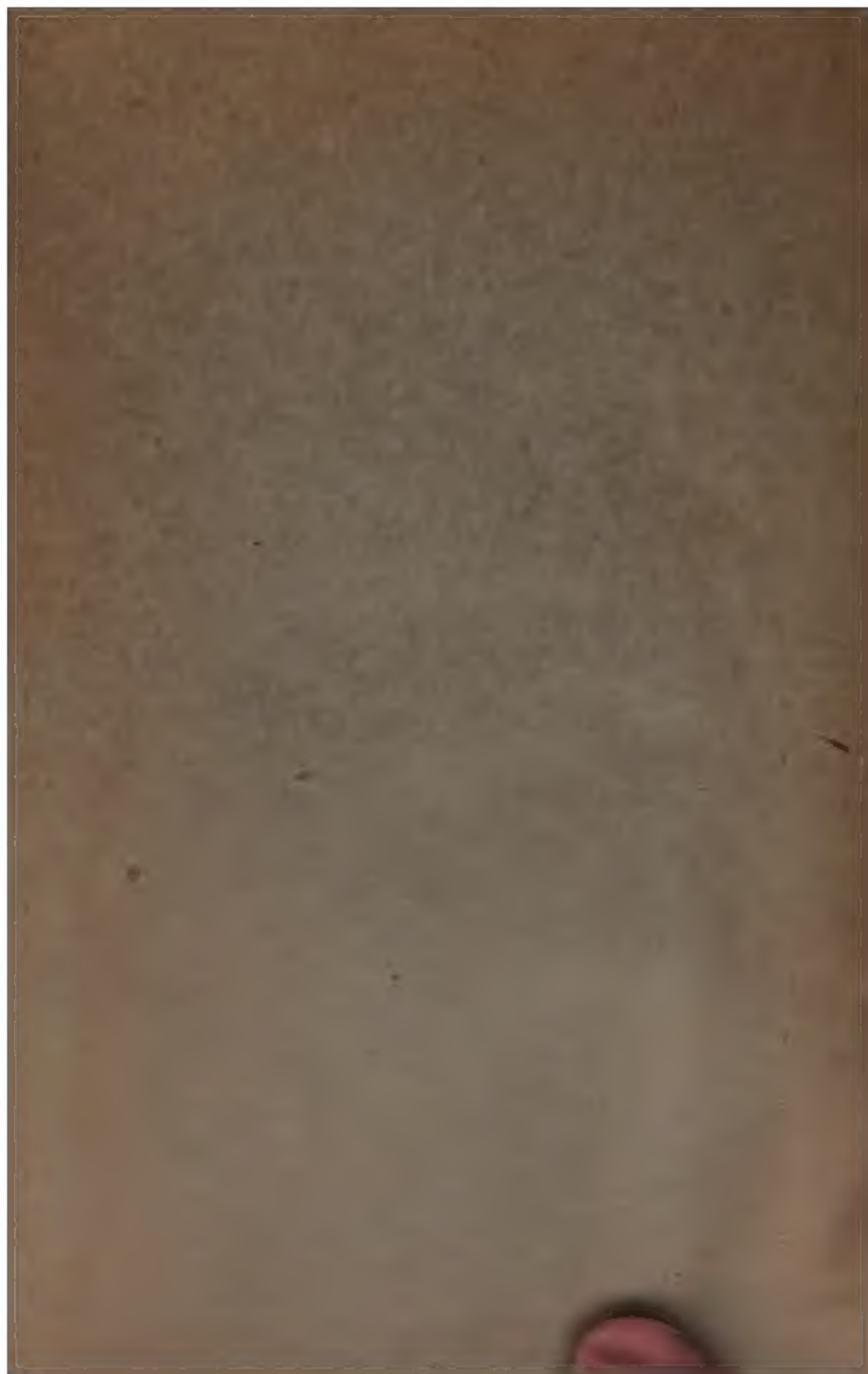
ψάμμος 20, 1.
ψάρ 109, 9.
ψιλός 50, 6 (μόνης καὶ ψιλῆς).
43, 7. 64, 18. 69, 8. 74, 20
(τριχῶν). 70, 12, 24. 73, 19.
81, 21. 84, 10.
ψύλλιον 103, 20.
ψῦξις 53, 3. 55, 1. 56, 18. 57, 1.
62, 12, 23. 99, 29. 100, 7. 110,
19. 113, 13. 114, 5, 18. 115, 26,
saepius.
ψύχειν 2, 27. 3, 26. 111, 27.
112, 6, 15, 30.
ψυχικός 43, 4 (-αὶ ἐνέργειαί).

ψῦχος 94, 23.
ψυχρολογία 87, 23.

Ω

ᾠμοὶ μέγιστοι 71, 18.
ᾠμοπλάται 71, 28.
ᾠσαύτως ἔχειν 52, 15. 74, 9, 17.
75, 15. 108, 20; ὑπάρχειν 52,
28; ᾠσαύτως δὲ 1, 18. 17, 11.
23, 18. 26, 25. 30, 2. 31, 8.
34, 16. 42, 17. 49, 2. 101, 19.
111, 9; ὡς δ' αὐτως 55, 2.
ὡσπερ 17, 17 ὡ. ταῦτόν ὄν ἀλλ'
οὐ μακροῦ διαφέρον. 8, 19 ὡ.
οὐχὶ κάπὶ τῆς ὑγρασίας καὶ θερ-
μῆς ταῦτα συμπύπτοντα. 7, 6,
8. 48, 28.
ὡς πρὸς 21, 12, 23, 24, 27. 23,
11, 12, 13. 25, 10, 22. 115, 9, 11.
ὠχρός 77, 26. 78, 3. 109, 25
(ἔλαιον). 110, 2.

Stanford University Libraries

3 6105 002 470 875

STANFORD UNIVERSITY LIBRARIES
CECIL H. GREEN LIBRARY
STANFORD, CALIFORNIA 94305-6004
(415) 723-1493

All books may be recalled after 7 days

MAY

DATE DUE

JUN 3 6 2000
2000

